

Miskolc Megyei Jogú Város

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

2021-2026

felülvizsgálat: 2023. december

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	18
Célok.....	18
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése	20
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	20
2. Stratégiai környezet bemutatása	20
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	23
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	56
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	91
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	107
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	123
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	139
9. A Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánossága.....	149
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	150
1. A HEP IT részletei	150
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	150
A beavatkozások megvalósítói	153
Jövőképünk.....	156
2. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT Összefoglaló táblázat)	157
3. Megvalósítás	167
A megvalósítás előkészítése	167
A megvalósítás folyamata	167
Monitoring és visszacsatolás	168
Nyilvánosság	168
Érvényesülés, módosítás	169
4. Elfogadás módja és dátuma	169

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Az Ebktv. 31. § (4) bekezdése értelmében a HEP időarányos megvalósulását, kétévente át kell tekinteni és szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

Összhangban az *egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról* szóló 2003. évi CXXV. törvény, a *helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról* szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata (továbbiakban: Önkormányzat) Helyi Esélyegyenlőségi Programban (továbbiakban: HEP) rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az Önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település stratégiáit¹, valamint az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program megvalósítása során partneri kapcsolatrendszerét bevonja. Jelen helyzetelemzés a HEP megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Miskolc az észak-magyarországi régió közigazgatási, gazdasági, oktatási, tudományos és innovációs **központja**, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye székhelye, az ország negyedik legnagyobb lélekszámú városa, amely a Bükk-hegység kapujában, folyóvölgyek és tájegységek találkozásánál fekszik.

2019. decemberében az állandó miskolci lakosok száma a Népszámlálási Rendszer adatai alapján 153.975 fő.

Miskolc jelentős térségi integráló erővel rendelkezik, Észak-Magyarország legnagyobb városa és egyben művelődési centruma.

Gazdaság

A város gazdasági központtá fejlődésében a középkortól kezdve jelentős szerepet játszott az ipar és a kereskedelem.

Vannak tradicionálisan erős ágazatok – úgymint a fémipar, gépipar, papírgyártás, és fokozatosan egyre meghatározóbbá válnak az új, innovatív tevékenységek: az ICT, elektronika, űripár, megújuló energiával felhasználásra épülő tevékenységek, autóipar, logisztika, valamint call center szolgáltatások.

A privatizációval egyidejűleg jelentek meg az első külföldi tulajdonú vállalatok és kereskedelmi üzletláncok. Az első külföldi cégek már 1999-ben megkezdtek a termelést. Ezek közé tartozik a Delco Remy (ma Remy Automotive), mely generátorok és indítómotorok felújításával foglalkozik,

¹ Gazdasági Program, Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, Bűnmegelőzési Stratégia, Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Konceptió, Turizmusfejlesztési Stratégia

a SIAD Kft. ipari és egészségügyi gázokat gyártó és forgalmazó olasz vállalat, valamint az autóiipari audio rendszerek alkatrészeit gyártó Shinwa Magyarország Precíziós Kft. A város jelenlegi legnagyobb foglalkoztatójának, a Bosch cégcsoportnak első gyára 2001-ben kezdte meg működését. Ma két önálló vállalat – a Robert Bosch Power Tool Elektromos Szerszámgyártó Kft. és a Robert Bosch Energy and Body Systems Kft. – közel 5000 főt foglalkoztat, és számtalan beszállítónak, partnernek biztosít megrendeléseivel megélhetést.

2018. januárjától a Bosch csoport indítómotorokat és generátorokat gyártó, nagy múltú részlege független társaságként folytatta termelési tevékenységét, Starters E-Components Generators Automotive Hungary Kft. néven. A 2500 fős üzem ezt követően SEG Automotive néven működött, illetve működik tovább. Autóiipari szempontból a világ 16 legfontosabb piacán jelen levő, több mint 8 000 alkalmazottat foglalkoztató SEG Automotive a legmagasabb színvonalú mérnöki megoldásokat és termékszaktérrelmet biztosító hálózatot működtet, Németországtól Kínáig. A társaság termékeit a legmodernebb technológiai megoldások és legmagasabb szintű minőségi standardok teszik egyedülállóvá: világszerte számos autóiipari társaság az SEG Automotive testre szabott megoldásait használja személy- és haszongépjárművekhez egyaránt.

A város gazdasági fejlődése és foglalkoztatási mutatóinak javulása szempontjából az autóiipar meghatározó: a legnagyobb foglalkoztató Bosch mellett a Shinwa jelenleg 552 főt alkalmaz. A 2013-ban betelepült TAKATA első lépcsőben 1000 munkavállaló felvételét valósította meg. Számos egyéb cég is aktív a járműipari területen: Patec, Remy Automotive, TS Hungaria stb. A cégek és partnereik klaszterbe szerveződtek, a NOHAC – Észak-magyarországi Autóiipari Klaszter több mint 77 tagot számlál.

A NOHAC mellett Miskolcon még két akkreditált innovációs klaszternek van központja. Az Magyar Űripari Klaszter (HUNSPACE) egyik célja, hogy nagyprojekteken keresztül jelentősen növelje a hazai cégek szerepét a nemzetközi űrprogramokban, tagjai a NASA űrholdjaihoz is szállítottak alkatrészeket. A Magyar Űripari Klaszter tagjai (így kiemelten a miskolci székhelyű ADMATIS Kft.) számára a NASA-val való együttműködést és üzletkötést a közismert néven Miskolci Űrkemence² hozta el. Ennek eredményeit felhasználva sikerült a tagoknak több projektet is megvalósítani, műholdakat, mérőeszközöket fejleszteni és gyártani. A legismertebb műholdcsalád – melynek két példánya épült Miskolcon – a SENTINEL-2. Ezek a műholdak lehetővé teszik az egész földfelszínt tartalmazó, dinamikus számítógépes modell felépítését, ami jelentős befolyással lehet a mezőgazdaság, az erdőgazdálkodás, az ipar, a közlekedés és az energetika szervezésére.

Az Észak-Magyarországi Informatikai Klaszter 2007-ben jött létre, öt alapító taggal. Mára 41 tagja van, többek között a MISYS, a Szinvanet vagy az Evosoft. Az Informatikai Klaszter egy vállalkozói szövetség az informatika területén. A klaszter hídképző szerepet kíván betölteni az észak-magyarországi régió tudományos központjai és az informatikai piac szereplői között. Tagjai éves szinten több mint 18 milliárd Ft nettó árbevétellel rendelkeznek, melyből 10 milliárd Ft a kis- és középvállalkozások teljesítménye.

A szolgáltatási szektort erősítik a Miskolcon működő szolgáltató központok, call-centerek, melyek kiváló munkalehetőséget biztosítanak képzett, diplomás szakemberek számára (is). Itt fontos megemlíteni a Vodafone Magyarország Zrt. Miskolcon működő Regionális Ügyfélszolgálati Központját, amelynek a 2009-ben az eredetileg 300 főre tervezett alkalmazotti létszáma meghaladta a 600 főt. További hasonló profilú cégek is megtelepedek Miskolcon (pl.: CORVUS TELECOM Kft.)

² Az Alfa Űrállomásra készült, ahol mikrogravitációs olvasztási kísérleteket szándékoztak vele végezni. A később Nemzetközi Űrállomás néven megvalósuló programhoz felkészülésül a NASA Marshall Space Flight Centerben, Huntsville-ben tesztelték és vásároltak is belőle. Az űrkemencét a Miskolci Egyetem és az ADMATIS Kft. fejleszti.

A fentiek mellett fontos kiemelni az élelmiszeripari fejlesztéseket. A Nestlé Magyarország Kft. diósgyőri gyára a Nestlé cégcsoport egyetlen, kizárólag üreges csokoládéfigurák gyártására specializálódott üzeme a világon, amely húsvét előtt 21 ország számára gyártott csokoládé figurákat. A gyárban körülbelül 700 fő foglalkoztatását biztosítja a cég. Kiemelendő a Miskolci Likörgyár Zrt. emblemikus jelenléte is, melynek elődjét (Központi Szeszfőzde) 1917-ben alapították és jelenleg közel 40 főt foglalkoztat.

2005-ben egy 68,5 hektár nagyságú terület kapta meg az „Ipari Park” címet, így alakult ki a Miskolci Ipari Park. A következő lépésben az Ipari Park 1,4 milliárd forint összértékű fejlesztésével 2009-ben megvalósult az úgynevezett Mechatronikai Ipari Park projekt, így ma egy 39,5 hektár nagyságú, kiemelkedő földrajzi és logisztikai adottságokkal rendelkező, összközműves zöldterület várja a befektetőket. A Mechatronikai Ipari Parkba betelepült vállalkozások között található például WET WIPE Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., Gustav Wolf Miskolci Drótgár Kft. és a SeM-KER Kereskedelmi Kft.

A Miskolc Déli Ipari Parkba szintén több beruházó talált otthonra, így a már korábban említett Joyson Safety Systems Hungary Kft. A közelmúltban bejelentésre került, hogy logisztikai és autóipari gyártóüzemet épít Miskolcon, a Déli Ipari Parkban egy alumínium öntésszel foglalkozó török fémmegmunkáló autóipari beszállító vállalat, az Adöksan Hungary Kft. A cég 7 hektáros alapterületű ingatlanon 11,5 millió eurós beruházást kezdett meg. A számos nemzetközi járműgyártóval is üzleti kapcsolatban álló befektető társaság legalább 100 ember foglalkoztatását tervezi hosszú távon.

Szükségessé vált a tudományos eredményeket hasznosító vállalkozások fejlődéséhez egy olyan új modell létrehozása, amely más országokban kiválóan működik. Így került középpontba a Tudományos és Technológiai Park (TTP), amely kiugrási lehetőséget képes biztosítani a vállalatok számára.

„Az év befektetőbarát ipari parkja” minősítést viselő Miskolc Déli Ipari Park (MIDIP) részére az Innovációs és Technológiai Minisztérium **„Tudományos és Technológiai Park” (TTP)** címet ítélte meg 2020. év végén, valamint a jelenlegi 95 hektáros területe 247 hektárra bővült.

Az elnevezéshez hasonlóan a Tudományos és Technológiai Park a műszaki, ipari tevékenységek központja, az innovatív, dinamikus, húzó szerepet betöltő vállalatok együttműködése, ahol irodák, kutatóintézetek, vállalatok modern épületei színvonalas környezetben egyesülnek olyan komplex megvalósítási helyszínen, ahol korszerű infrastruktúra, és megfelelő szolgáltatások állnak rendelkezésre. A miskolci Tudományos és Technológiai Park esetében az anyagtechnológia és az intelligens irányítás kerül leginkább a középpontba. A Miskolc Holding Zrt. tulajdonában álló Miskolc Déli Tudományos és Technológiai Parkhoz eddig 16 vállalkozás csatlakozott.

Összességében elmondható, hogy az elmúlt 3 évben a Miskolcon lévő vállalatok több ezer új munkahelyet és több milliárd forint értékű beruházást, fejlesztést valósítottak meg.³

Közlekedés és infrastruktúra

Miskolcon futnak össze a jelentősebb térségi kapcsolódási pontok, mind a vasúti, mind a közúti közlekedési infrastruktúrát tekintve, így a megye főbb közlekedési kapcsolatai is a városra koncentrálódnak. Az M3-as autópálya, és az M30-as út Miskolcig vezető szakasza Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye egészének elérhetőségét javította, kedvező hatást gyakorolt a gazdaság fejlődésére.

³ Forrás: Miskolc MJV Gazdasági Programja 2020-2024

A 2015 nyarán átadott északi elkerülő útnak köszönhetően becslések szerint napi ötezerrel csökkent a belvároson áthaladó gépjárművek száma. Az új, körforgalmúvá átépített csomópontok és útkeresztezések eredményeképpen a közlekedés gyorsabbá és biztonságosabbá is vált.

Miskolc jelentős vasúthálózati kapcsolatokkal is rendelkezik. Több országos törzshálózati vasúti pálya is érinti a várost.⁴

A városban két vasúti pályaudvar található: a Tiszai- és a Gömöri pályaudvar. Az előbbi jelentős vasúti csomópontként szolgál a keleti országrész, valamint Szlovákia irányába. Miskolc összeköttetését a fővárossal és a térség nagyobb városaival InterCity járatok biztosítják. Miskolc és Garadna között közlekedik a keskeny nyomtávú erdei vasút (Lillafüredi Állami Erdei Vasút), mely turisztikai szempontból bír jelentőséggel.

A városban egy kisebb repülőtér is található füves kifutópályával, ám ez a tömegközlekedésben nem játszik szerepet. A legközelebbi nemzetközi reptér Kassán (84 km) és Debrecenben (113 km) található.

Miskolcon több helyszínen is épülnek majd a közeljövőben kerékpárutak, melyek a jelenlegi hálózathoz kapcsolódnak – az új szakaszok közül talán a legjobban a Lillafüredre vezető kerékpárutat várják a miskolciak.

A város a levegőminőség javítása érdekében válaszokat keres a közlekedés megújítására, ezért a Zöldebb Városokért alapelvei mentén fogalmazza meg jövőképét. A környezettudatos szemléletformálás fontosságát igyekszik népszerűsítő, figyelemfelkeltő programokkal összekapcsolni: autómentes nap, a Föld napja, civil kezdeményezések pl.: Critical Mass támogatása, vagy csatlakozás a Green City mozgalomhoz. Továbbá az Önkormányzat részese a „Nyolc magyarországi régió levegőminőségének javítása a levegőminőségi tervek megvalósításán keresztül” elnevezésű, LIFE17IPE/HU/000017 azonosítószámú projektnek. Ebben a projektben egy olyan mérőműszer prototípusát fejleszti ki a Miskolci Egyetem az Önkormányzat közreműködésével, amely Miskolcon (és Kaposváron) a levegő PM10 szennyezettségének monitorozását végzi, segítve ezáltal a szmoghelyzetek kialakulásának, szerkezetének és dinamikájának vizsgálatát. A lokális szennyezettségre vonatkozó információkkal pedig megalapozhatóak a levegőminőség javítását szolgáló intézkedések.⁵

Miskolc válaszokat keres a közlekedés megújítására, ezért a Zöldebb Városokért alapelvei mentén fogalmazza meg jövőképét. A környezettudatos szemléletformálás fontosságát igyekszik népszerűsítő, figyelemfelkeltő programokkal összekapcsolni: autómentes nap, a Föld napja, civil kezdeményezések pl.: Critical Mass támogatása, vagy csatlakozás a Green City mozgalomhoz.

Az elmúlt években üzembe helyezett alacsony padlós Škoda villamosok után 40 darab szóló és 35 darab csuklós járműből álló – utóbbi 2015-ben „Az év autóbusha” kategória győztese – környezetkímélő CNG autóbush flottát állított a rendszerbe a városi közlekedési vállalat. A fejlesztés eredményeképpen a miskolci városi közlekedést szolgáló autóbushok döntő többsége alacsony padlós, klimatizált, környezetbarát és gazdaságosabb fenntartású lett.

Miskolc országos szinten is kiemelkedő közműhálózattal rendelkezik. A MIHŐ Miskolci Hőszolgáltató Kft. Magyarország második legnagyobb távfűtési rendszerét üzemelteti. A környezetvédelmi szempontok előtérbe helyezése indukálta a biomassza tüzelésű fűtőmű létesítésének elkészítését, valamint Miskolc geotermikus erőforrásainak felkutatását. A geotermikus hőszállító rendszer üzembe helyezésével elindult Közép-Európa legnagyobb geotermikus fűtőműve. Ezzel Miskolc távhőellátásának közel a fele geotermia alapú lett. Így a 2012-ben átadott biomassza-erőmű után újabb korszerű és környezetbarát szolgáltatással gazdagodott Miskolc távhő szolgáltatási profilja.

⁴ 2005. évi CLXXXIII. törvény a vasúti közlekedésről 1. számú melléklete alapján

⁵ Forrás: Miskolc MJV Gazdasági Programja 2020-2024

A Miskolc-tapolcai vízműnél ultraszűrő beépítésére került sor, valamint megvalósult egy biztonsági tároló kiépítése. Korszerű, folyamatos számítógépes ellenőrzést biztosító monitoring-rendszer épült ki a város ivóvizét biztosító kutakra és forrásokra, ami garantálja, hogy kristálytisza ivóvíz jusson el a miskolci fogyasztókhoz.

Gyermekek napközbeni ellátása

A Miskolc által fenntartott bölcsődék 10 telephelyen, 812 férőhelyet biztosítva végzik tevékenységüket. A Miskolc, Kassai u. 19. szám alatti bölcsődében az igénybe vehető férőhelyszám pályázati fejlesztése révén 84 férőhellyel bővül. A férőhelyszám feltöltése 2024. évben folyamatosan fog történni. A bölcsődék működtetéséről az Önkormányzat költségvetési szerve, a Miskolci Egyesített Szociális Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény útján gondoskodik. Nemzetiségi bölcsődével az Önkormányzat nem rendelkezik.

A miskolci bölcsődei ellátás az alapellátáson túli szolgáltatásként időszakos gyermekfelügyelettel (óradijas szolgáltatás), játszó csoport (napidíjas szolgáltatás) és/vagy sószoba (alkalmankénti térítés) működtetésével segíti a családokat. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás családsegítő munkatársai előre meghatározott időpontban *bölcsődei szociális munka* szolgáltatást biztosítanak.

Köznevelés

Miskolc Megyei Jogú Városban a köznevelési feladatellátást a 2019/2020. nevelési évben összesen 75 miskolci székhellyel/telephellyel működő köznevelési intézmény⁶ biztosítja.

Az óvodai ellátás biztosítása a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésének 6. pontja értelmében a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé tartozik, melynek megfelelően az Önkormányzatnak készen kell állnia az esetleges óvodai problémák megoldására, az óvodai neveléssel összefüggő kötelező feladatok ellátására. Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának (továbbiakban: Önkormányzat) fenntartásában jelenleg 32 óvoda működik 9 székhelyen, 9 intézményvezetővel és 23 telephelyen, 23 tagintézmény-vezetővel.

Miskolc város vezetésének fontos törekvése, hogy az önkormányzati fenntartású óvodákba járó gyermekek számára megfelelő színvonalon tudja biztosítani az egészséges és biztonságos körülmények közötti nevelést, és az intézmények dolgozói számára megfelelő munkafeltételeket biztosítson. Az Önkormányzat számára öröm intézményeink szakmai munkájának sokszínűsége, minden óvoda saját arculattal rendelkezik, melyben közös cél a tehetségek felkutatása, gondozása, melyet a magasan kvalifikált óvodapedagógusaink biztosítanak. A város támogatja az erre irányuló foglalkozások, programok megszervezését.

Az Önkormányzat intézkedéseivel, stratégiáinak összehangolásával, azok egymásra épülésével a város megtartó erejének biztosítását helyezi fókuszba, a családoknak, fiataloknak jövőbeni perspektívát kínál a folyamatos munkahely teremtéssel, kedvezmények biztosításával.

Általános iskolai oktatás

Miskolcon a Miskolci Tankerületi Központ fenntartásában 27 állami fenntartású általános iskola működik. Emellett 10 egyházi és 4 egyéb fenntartású általános iskolában tanulnak miskolci gyermekek. Az általános iskolások száma 2014 óta folyamatosan csökken, mely összefügg a demográfiai mutatók csökkenő tendenciájával.

⁶ Oktatási Hivatal kimutatása alapján: Működő köznevelési intézmények listája (aktuális adatokkal)
<https://www.oktatas.hu/kozneveles/kozerdekuadatok/>

Középfokú oktatás, képzés

A Miskolcon működő 29 középfokú intézmény fenntartói, működtetői:

- a Miskolci Szakképzési Centrum,
- a Miskolci Tankerületi Központ,
- különböző egyházak,
- a Miskolci Egyetem (Ferenczi Sándor Egészségügyi Szakgimnázium),
- és egyéb fenntartók – alapítványok.

Miskolci Szakképzési Centrum

A Miskolci Szakképzési Centrum 11 tagintézményével biztosítja a helyi gazdasági igényeken alapuló magas színvonalú szakmaoktatást Miskolc városában. Képzési kínálatuk nagyon sokszínű: műszaki, üzleti és gazdálkodási képzésektől a szépművészeti és szociális ágazat szakmai képzésein túl, egészen a turizmusig nyújt képzéseket gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt. A Miskolci Szakképzési Centrum a miskolci szakképzési intézményeket foglalja magába azzal a céllal, hogy a térség gazdálkodó szervezeteinek munkaerőigényét és az érdeklődők szakmatanulási igényét összehangolja és biztosítsa a régió munkaerőbázisát nem pusztán szakképzett, de az Ipar 4.0-a szempontjainak megfelelő képzések által. A tanulók technikumokban való továbbtanulással emelt szintű szakképesítésre és a felsőoktatásban való továbbtanulás lehetőségére tehetnek szert. A szakközépiskolai képzések nagyon gyorsan - 3 év alatt – kereseti lehetőséget biztosítanak, és nem zárják ki a továbbtanulás lehetőségét sem. Az első szakmát szerző fiatalok és azok, akik esti munkarendben ingyenesen második szakképesítést is szeretnének, iskolarendszerű képzésekben tanulhatnak. A Szakképzési Centrum a felnőttképzésben is tevékenykedik, nyitottak igény esetén új képzések kidolgozására és lebonyolítására is.

Miskolci Tankerületi Központ

A Miskolci Tankerületi Központ fenntartásában lévő 5 gimnázium és 1 szakgimnázium tanulóinak létszáma az elmúlt években kis ingadozással 3700 fő körüli értéken volt.

Legnagyobb gimnáziumok a Földes Ferenc Gimnázium (4 évfolyamos nappali képzés 302 fő, 6 évfolyamos nappali képzés 424 fő) és a Herman Ottó Gimnázium (8 évfolyamos képzés 511 fő, 4 évfolyamos képzés 357 fő).⁷

Egyházi fenntartású gimnáziumok és kollégiumok

Az egyházi fenntartású intézmények közül a legnagyobb a Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium és Kollégium, melyben 823 gyermek jár, valamint a Fáy András Szakgimnázium 684 tanulóval. Az egyházi fenntartású középfokú oktatási intézményekben 2020-ban 257 fő pedagógus, valamint 155 fő segítő dolgozó vesz részt az oktatásban.⁸

A három egyházi fenntartású kollégiumban 2020-ban összesen 468 gyermek kapott elhelyezést. Egyházi fenntartású intézmény még Miskolcon a Szent Benedek Középiskola és Alapfokú Művészeti Iskola Miskolci Tagintézménye és a Nyitott Ajtó Baptista Iskola (NABI) Mentor Művészeti Szakgimnázium és Középiskola városi intézménye.

A városban 5 állami fenntartású és 4 egyházi fenntartású kollégium működik.

Egyéb fenntartású középfokú oktatási intézmények

⁷ Forrás: Tankerületi Központ 2019.

⁸ Forrás: www.oktatas.hu

A Miskolcon található egyéb fenntartású (alapítványi, nemzetiségi stb) közép fokú oktatási intézményeket a következő táblázat gyűjti össze:

Hámori Waldorf Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola
MISKOLCI RENDÉSZETI SZAKGIMNÁZIUM
Debreczeni Márton Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakgimnázium és Szakközépiskola
Kalyi Jag Roma Nemzetiségi Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Felnőttoktatási Intézmény
Dr. Ámbédkar Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola, Általános Iskola és Martin Luther King Középiskolai Kollégium
Balázs Győző Református Gimnázium, Egységes Művészeti Szakgimnázium és Magyar - Angol Két Tanítási Nyelvű Művészeti Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Iskola
MIOK József Nádor Gimnázium és Szakképző Iskola
Mentor Általános Iskola, Gimnázium és Szakképző Iskola
Borsod és Térsége Gimnázium és Szakközépiskola
Miskolci Magister Gimnázium
Fókusz Gimnázium, Szakképző Iskola, Általános Iskola és Felnőttképző Intézmény
Alternatíva Életfa Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola

A táblázatban szereplő intézmények tanulói összlétszáma 2019-ben 2593 fő volt. ⁹

Duális Képzés

Budapest mellett Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye is vezető szerepet lát el a duális oktatás terén azzal, hogy a legtöbb – duális rendszerben tanuló – diákot tudhatja magáénak. A képzési forma a közép fokú oktatásban és a felsőoktatásban egyaránt jelen van.

A munkaerőpiacra való felkészültséget segítik azok a duális képzések is, melyek 2015 óta vannak jelen a Miskolci Egyetemen. Lényegük, hogy már a tanulmányok során olyan gyakorlatorientált tapasztalatokat szerezhessenek a diákok a szerződött partnereknél, melyek a későbbiekben segítik a munka világába való beilleszkedésüket.

A Miskolci Egyetemen összesen 4 karon lehet a képzésre jelentkezni a következő területeken: gazdaságtudományok, informatika, műszaki, társadalomtudomány, illetve természettudomány, valamint 15 szakképző iskolában is elsajátítható ez a képzési forma.

Jelenleg összességében mintegy ~5000 hallgatói szerződés van érvényben.

2020. májusi adatok szerint mintegy 147 partnerrel kötött már megállapodást az egyetem, melyek duális képzési gyakorlólékeként szolgálnak.

Felnőttképzés

A közép fokú oktatással együttműködve és azt kiegészítve a felnőttképzés könnyen és gyorsan reagál a gazdaság elvárásaira. A miskolci felnőttképzés célja, hogy a vállalatok a kiképzett szakemberek tudását saját igényeiknek megfelelően alakítsák. A felnőttképzés speciális képzési tartalmak létrehozásával egyedi megoldásokat kínál minden helyzetben, amely biztosítja, hogy a vállalatok a kiképzett szakemberek tudását saját igényeiknek megfelelően alakítsák.

⁹ Forrás: www.oktatas.hu

A Miskolci Felnőttképző Központ Kft. gyakorlati oktatást biztosít az iskolarendszerű szakképzést folytató iskolák diákjai számára és részt vesz a régió felnőttképzésében. A megrendelő vállalatok szakmai igényei alapján az OKJ szakképesítést adó programok mellett kompetencia alapú és nyelvi képzésekkel is foglalkozik. A cég hozzájárul mind a Miskolc Holding Zrt. tagvállalatainak, mind a régió multinacionális vállalatainak felnőttképzési igényeinek megoldásához: a képzési szükséglet felmérésétől a képzési programok kidolgozásáig, megvalósításáig. A versenyszféra mellett az államilag támogatott munkaerő-piaci képzési pályázatok is nagy hányadát képezik a cég tevékenységének. Kiemelt jelentőségűek a gépészet szakmacsoportban meghirdetett programok.

Felsőoktatás

„Hagyomány és megújulás – a tudás és közösség kampusza” - a **Miskolci Egyetem** a tudományok széles körét oktató és kutató egyetem, igazi Universitas. Oktatási portfóliója, beiskolázási merítési bázis és oktatói kiválósága alapján a magyar felsőoktatás élvonalába tartozik, az intézmény a nemzetközi és hazai felsőoktatási rangsorokban kedvező és stabil besorolásokat ér el. Az oktatás - az Egyetemvárosban, a városban lévő Zenepalotában, Ózdon és Sátoraljaújhelyen - hét karon és egy intézetben folyik, minden képzési szinten: felsőoktatási szakképzés, alapképzés BA/BSc (41), mesterképzés MA/MSc (46), osztatlan képzés, doktori képzés (7 doktori iskolában), valamint szakirányú továbbképzés (81).

A Magyar Kormány 2020. elején született döntése alapján a Miskolci Egyetem – más egyetemekkel együtt – 2020. augusztus 1. hatállyal a modellváltó egyetemek közé nyert besorolást. Fenntartója az állam által létrehozott vagyonkezelői alapítvány, az Universitas Miskolczienzis Alapítvány. Az átalakítás a felsőoktatási intézmény versenyképességének növelését szolgálja.

Kulturális értékeink

Miskolc kulturális sokszínűsége és turisztikai attrakciói elsősorban a város földrajzi adottságaiból, megyeszékhely szerepéből, a folyamatosan változó igényekhez való alkalmazkodás szükségességéből jött létre.

A kötelező önkormányzati feladatokat végző **II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár**, valamint a **Herman Ottó Múzeum** történetének mérföldkövei a 19. század utolsó éveire kapcsolódnak. A többszöri átszervezésnek és új épületek kialakításának köszönhetően ma már megyei és városi feladatokat is ellát mindkét intézmény. A város több pontján megtalálható 7 fiókkönyvtárral Miskolc mellett további 318 településén nyújt szolgáltatást, ezzel az intézmény az ország egyik legnagyobb könyvtárai közé tartozik. A Herman Ottó Múzeum 9 telephellyel rendelkezik, gyűjteményei az ásványtártól a történeti tárgy mutatja be Miskolc és tágabb régiójának leleteit, történeti és történelmi, képzőművészeti gyűjteményeit. A kiállítások között Száz Endre világhírű képzőművész állandó kiállításai mellett, Szemere Bertalan várostörténeti kiállítással, a Pannon-tenger és az Elit Alakulat állandó kiállításokat is megtekinthetik az érdeklődők. A Rákóczi-házban működő Miskolci Galéria évtizedek óta otthont ad az időszakos kiállítások mellett a Miskolci Grafikai Triennálának.

A közművelődési feladatokat a **Miskolci Kulturális Központ** integrálja. A különböző városrészekben található Művelődési házak színvonalas programokat kínálnak a város lakosságának és ezek az intézmények adnak otthont a kulturális civil szervezetek programjainak is. A szintén telephelyként integrált **Művészetek Háza** pedig városunk legsokoldalúbban használt multifunkcionális kulturális központja. A 2006 szeptemberében megnyílt épület kiváló helyszínt nyújt komoly- és könnyűzenei koncertekhez, táncművészeti és színházi előadásokhoz, kiállításokhoz, irodalmi műsorokhoz és ismeretterjesztő előadásokhoz egyaránt. Ezen kívül konferenciák, partnertalálkozók, sajtótájékoztatók, könyvbemutatók és gálaműsorok kedvelt helyszíne.

A kulturális élet egyik központjának számító **Diósgyőri vár** fejlesztése és a **Lovagi tornák** terének kialakítása 2014 augusztusára valósult meg. A vár impozáns falai látványos kiállítások, kulturális és turisztikai célú rendezvények, fesztiválok helyszínékként is funkcionál. Közkezdelt helyszíne családi- és céges rendezvényeknek, koncerteknek, konferenciáknak, előadásoknak és történelmi játékoknak egyaránt. A Diósgyőri vár szomszédságában található a Lovagi Tornák Tere, mely „együtt él” a várral, bekapcsolódik a történelmi játékokba, és hasonlóképp otthont ad fesztiváloknak, színházi előadásoknak, koncerteknek.

A Lovagi Tornák Tere kiválóan alkalmas nemzetközi díjugrató és díjlovagló versenyek rendezésére.

Városunkban három gazdasági társaság biztosítja az előadó-művészeti szolgáltatást az érdeklődő közönség számára.

Az ország első kőszínháza is településünkön található. A Miskolci Nemzeti Színház Közép-Európa egyik legkorszerűbb épületegyüttese. Az erős, állandó társulaton alapuló, sokszínű repertoárszínház a magyar és a nemzetközi drámairodalom klasszikus és kortárs darabjaival intenzív élményt nyújt városunk és a megye lakosai számára. A színház elsődleges célja az óvodásoktól a nyugdíjasokig olyan repertoár kialakítása, melyben a zenés daraboktól a formabontó táncelőadásokig mindenki megtalálja a megfelelő előadást.

Az előadó-művészet másik jelentős társulata a **Csodamalom Bábszínház**, amely működését 1986-ban kezdte meg amatőr csoportként. 1992-től működik hivatásos színházként. A klasszikus meseirodalom darabjai mellett magyar népmeséket és kortárs hazai, illetve külföldi szerzők műveit játszotta és játssza a társulat, a bábos szakma legkiválóbb rendezőinek, tervezőinek irányítása alatt.

Az előadó-művészeti tevékenység harmadik pillére a **Miskolci Szimfonikus Zenekar**, amelynek jogelődje a 19. században kezdte meg működését egyesületként. A jelenlegi formában működő Zenekar hivatalos megalakulására 1963-ig kellett várni. Bérletsorozatain és ifjúsági programjain kívül a Zenekar megannyi kivételes, különleges, egyedi és állandó koncerttel is jelen van a város életében. Kiterjedt nemzetközi kapcsolatainak köszönhetően gyakran vendégszerepelnek nemzetközi fesztiválokon, valamint rangosabb európai hangversenytermek színpadain.

A **Miskolci Kocsonya Fesztivál** pedig Miskolc legjelentősebb gasztronómiai fesztiválja. A gasztronómia mellett a könnyűzenei műfaj is meghatározója a programoknak. Mindezek mellett kiállítások, utcazenészek, táncosok is feltűnnek a színpadokon.

A **Cinefest-Miskolci Nemzetközi Filmfesztivál** Magyarország vezető filmes mustrája. A minden év szeptemberében megrendezésre kerülő programon a szakma és a nézők az elmúlt egy év legértékesebb, legjelentősebb filmjeivel találkozhatnak a világ filmterméséből.

Miskolc városa mindezek mellett helyt ad **Nemzetközi Ásványfesztiválnak**, különböző helyi gasztro-fesztiváloknak, sör, bor és pálinka mustráknak. Utóbbi rendezvényeknek elsősorban a városunkat körülvevő pincesorok, a történelmi Avasi pincesor és a Görömbölyi pincesor ad otthont.

Turisztikai attrakciók

Miskolc város turizmusa is sokszínű képet mutat, a kulturális turizmus mellett az aktív és egészségturizmus területén is jelen vannak szolgáltatások.

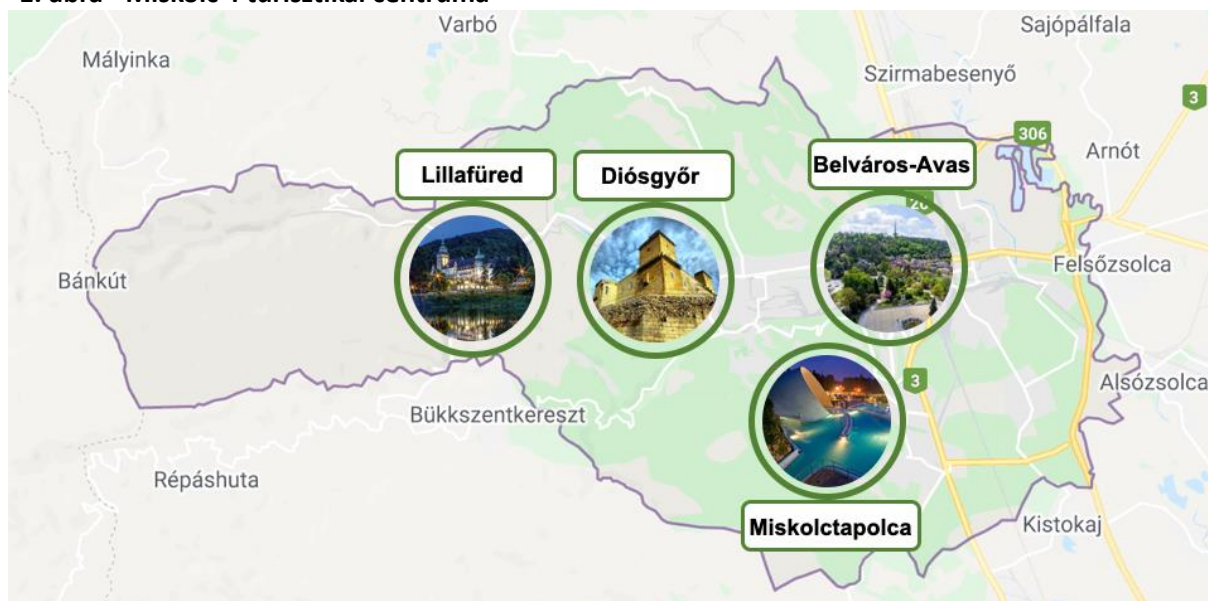
A kulturális vonzerők között az épített örökség egyik kiemelkedő épülete a műemlék **Avasi Református Templom**, amely Magyarország egyik legjelentősebb késő gótikus emléke. A templom mellett álló fagalériás, 16. századi harangtorony órája Miskolc jelképe lett. A város legértékesebb

műemlékei közé tartozik a 18. században emelt későbarokk stílusú görögkeleti ortodox templom, a kéttornyú Minorita templom, az erdélyi jellegű rönkfából ácsolt **Deszkatemplom**. A neoromán-moreszk zsinagóga a legnagyobb a régióban. 2011-ben került átépítésre és székesegyházi rangot kapott a Búza-téri Nagyboldogasszony görög-katolikus székesegyház.

Miskolc egyik legjellegzetesebb építménye az Avas hegyen épült Avasi kilátó, amely szintén Miskolc egyik jelképévé vált. A kilátóból páratlan szémszögből látható a város.

Nemcsak Miskolc, hanem a várost szegélyező **Büki Nemzeti Park** része is Lillafüred, az ország első klimatikus gyógyhelye és közkedvelt kirándulóhelye. Nevezetessége a Palotaszálló, melynek függőkertje falából nyílik az Anna-barlang. Szintén Lillafüreden található a cseppköveiről nevezetes Szent István-barlang. A népszerű kirándulóhelyhez a Diósgyőrből induló LÁÉV erdei kisvasúttal is eljuthatunk, mely az ország legnagyobb viaduktján viszi az utasokat Garadna végállomásig.

1. ábra - Miskolc 4 turisztikai centruma

Forrás: Midmar Kft.

A város leglátogatottabb turisztikai desztinációja **Miskolctapolca**, ahol az Európában is egyedülálló Miskolctapolcai Barlangfürdő várja vendégeit. 2015 májusában megnyílt a felújított és igényesen átalakított Miskolctapolcai Strandfürdő. A fejlesztés eredményeként a strand alkalmassá vált vízilabda mérkőzések és úszóversenyek megrendezésére is.

A városrészben 2019-2020-ban zajlott Közép-Európa egyik legnagyobb és legjobb élményeket kínáló fürdőkomplexuma, az **Ellipsum Élmény- és Strandfürdő** kivitelezése. A beruházással Miskolctapolca a magyarországi turizmus egyedülálló kínálatát nyújtja, így a város a külföldi és a hazai turizmus egyik legkeresettebb turisztikai célpontjává vált.

A **Kemény Dénes Városi Sportuszoda** elsősorban az iskolán kívül és profi versenysportolók számára biztosít felkészülési lehetőségét.

Sport

Miskolc mindig nagy hangsúlyt fektet a sportéletre, az élsportra és a tömegsportra egyaránt. A város elkötelezettségét az elmúlt években történt infrastrukturális és ingatlanfejlesztések is jelzik. Nemzetközi szabványoknak megfelelő futópályával és fedett futófolyosóval rendelkező, téli edzésre is alkalmas atlétikai centrum épült az egyetemen.

Megújult az Ifjúsági-sporttelep futó- és műfüves labdarúgó pályája. A futópálya rekortán-borítást és világítást kapott, melyek lehetővé teszik a szabadidő sportolóknak, hogy télen, a korai sötétedés ellenére is hódolni tudjanak futás iránti szenvedélyüknek. Ugyanitt szabadtéri kondicionáló park is szolgálja a lakossági igényeket. Hasonló sportolási lehetőséget kínál az Avasi-városrész a kilátó szomszédságában, valamint a Majális-park is, melyeket egyaránt térítés nélkül lehet igénybe venni.

A diósgyőri tanuszoda rekonstrukciója is megvalósult, továbbá elkészült az új versenymedence a Miskolctapolcai Strandfürdő területén. A Jégcsarnok szabadtéri jégpályájának igényes kivitelezésű lefedésével jelentősen növekedett a pálya kihasználhatósága, különösen a kedvezőtlen időjárási körülmények esetén. 2018. májusára megvalósult a DVTK Stadion teljes átalakítása, melynek köszönhetően 15 000 néző befogadására alkalmas a modern létesítmény.

Sport infrastruktúra terén a város jól ellátottnak mondható, melynek köszönhetően Miskolc az utóbbi időszakban számos rangos sportesemény helyszíne lehetett.

A megyeszékhelyen pezsgő sportélet zajlik. A kiváló feltételek megalapozzák, hogy a csapatok évek óta az első osztályban szerepelnek, mint a DVTK férfi és női labdarúgó csapata, a DVTK Jegesmedvék férfi jégkorong gárdája, az Aluinvent DVTK női kosárlabda együttese, továbbá a Miskolci Vízilabda Club (MVLC) férfi csapata és a MEAFC férfi röplabda együttese is felküzdötte magát az első osztályba.

Birkózás, judo, biatlon, boccia¹⁰ sportágban olimpikonjai vannak a városnak, míg kajak-kenu és öttusa utánpótlás korú versenyzőik világversenyeken nyernek érmeiket. Az MVSI Miskolc Városi Sportiskola Nonprofit Közhasznú Kft. nagy sikerrel neveli a város utánpótlás sportolóit. 15 sportágban, ezernél több fiatal látogatja az edzéseket. A város szenior sportolói is sikeresek számos sportágban, úgy, mint atlétika, tájékozódási futás, birkózás és úszás.

Számos diákolimpiai és szabadidősport verseny tartja mozgásban egész évben az általános- és középiskolai tanulókat. Köznevelési típusú sportintézetként 2015-től működik a Gyarmati Dezső

¹⁰ Boccia: egyfajta golyójáték. A sportágat olyan emberek számára találták ki, akik súlyosan mozgássérültek. 6 piros, 6 kék, és 1 fehér labdával játsszák, egy 6x12.5 méteres pályán. A mérkőzéseket egyéniben, párosban, vagy csapatban űzik. A verseny célja, hogy a színes labdákkal eltalálják a célgolyót.

Sport Általános Iskola. Az országban egyedülállónak mondható a kötelező úszásoktatás szervezettsége, mely több, mint 30 éves múltra tekint vissza.

A vakok és gyengén látók a Látássérültek B.-A.-Z. Megyei „Denevér” Sportegyesületen keresztül tekesportágban versenyezhetnek nemzetközi, speciális szabályok szerint. A mozgáskorlátozottak a Mozgáskorlátozottak „AKARAT” Sportegyesületében sportolhatnak úszás és boccia sportágakban. A Kerékvilág Sportegyesület tenisz és kosárlabda sportágban tart edzéseket.

A siketeket és nagyothallókat a Miskolci Hallássérültek Egyesülete és Sport Klubja támogatja, labdarúgás, bowling, horgászat, úszás terén versenyezhetnek tagjaik.

Miskolcon a nem versenyszerűen testmozgást végzők is fellelhetik a számukra megfelelő sportolási lehetőséget. A szabadtéri sportpályák, futó-, túra- és kerékpáros útvonalak, a Bükk-hegység közelsége mind-mind kiváló háttérrel kínálnak mindehhez. Összefoglalásként úgy is fogalmazhatunk, hogy a borsodi vármegyeszékhelyen kortól, nemtől, anyagi háttértől függetlenül mindenki megtalálhatja a számára megfelelő, elérhető és szimpatikus sportolási lehetőséget.

Demográfia

Miskolc népessége a rendszerváltást követően folyamatos csökkenést mutat. Az ezredfordulón még több, mint 180 000 fős lakónépessége 2018-ban már csak 154 521 főt számlált, 2021-ben pedig már a lélektani 150.000-es népességszámot sem érte el a város lakossága: 147.480 fő.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő	Változás
2016	157 177	bázis év
2017	155 650	99,03%
2018	154 521	99,27%
2019	152 901	98,95%
2020	150 695	98,56%
2021	147 480	97,87%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

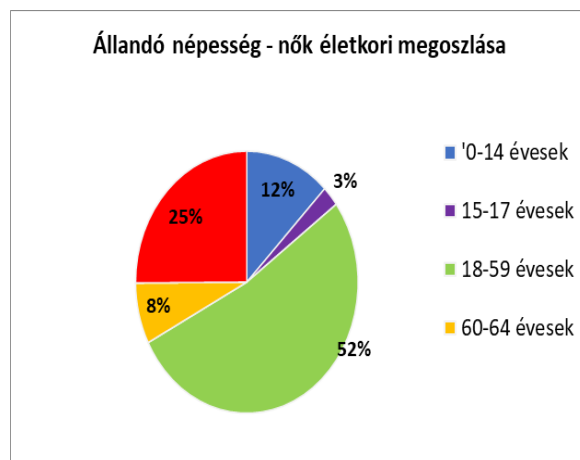
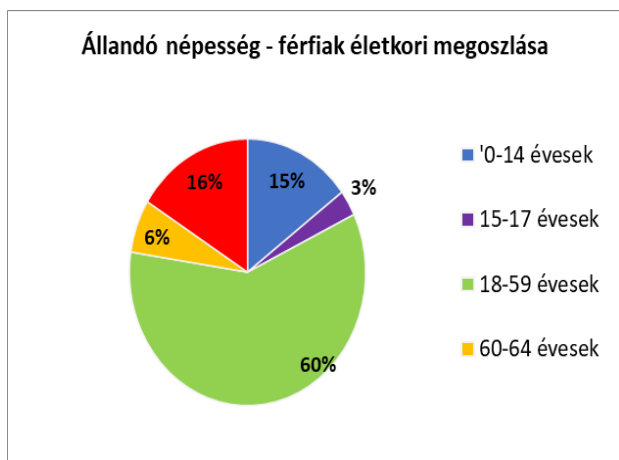

Megvizsgálva az állandó népesség nemek és korcsoportok szerinti összetételét azt láthatjuk, hogy a nők népességen belüli aránya közel 7%-kal nagyobb (53,16%) a férfiakénál (46,84%).

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma	73 789	83 755	157544	46,84%	53,16%
0-2 évesek			4 062	2,58%	
0-14 éves	10 887	10 348	21235	6,91%	6,57%
15-17 éves	2 307	2 106	4413	1,46%	1,34%
18-59 éves	43 933	43 977	87910	27,89%	27,91%
60-64 éves	4 758	6 296	11054	3,02%	4,00%
65 év feletti	11 904	21 028	32932	7,56%	13,35%

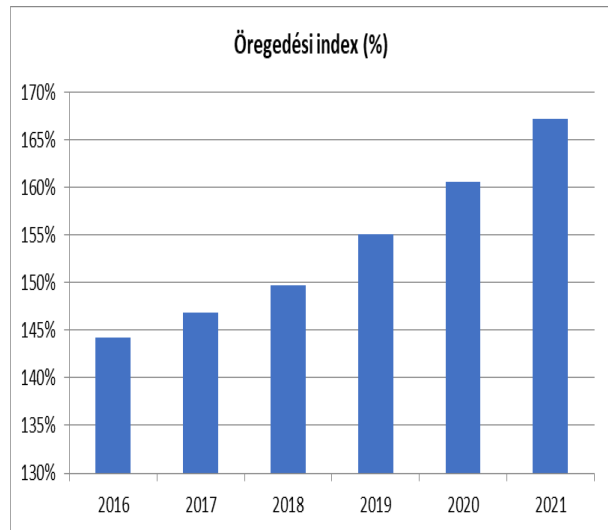
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az általános tendenciáknak megfelelően az tapasztalható, hogy a 14 év alatti korosztályban a fiúk aránya még magasabb valamivel a lányokénál, ami az életkor növekedésével fokozatosan megfordul.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2016	31 226	21 653	144,21%
2017	31 503	21 452	146,85%
2018	32 104	21 435	149,77%
2019	32 932	21 235	155,08%
2020	33 458	20 832	160,61%
2021	33 609	20 106	167,16%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Jól látható, hogy a 65 év felettiak száma évről évre növekszik, szemben a 14 év alattiak csökkenő tendenciájával. 2021-ben 33 609 fő 65 év feletti állandó lakosra 20 106 fő gyermekkorú jutott, ami előregedő társadalmat mutat.

A vándorlási egyenleg változását demonstráló alábbi táblázatból kiderül, hogy a vándorlási különbözet a 2016. év kivételével negatív volt, bár tendenciájában csökkenő.

Az elköltözők egy része Miskolc vonzáskörzetében lévő kistelepüléseken létesít új lakóhelyet megtartva miskolci munkahelyét, valamint továbbra is igénybe vevői maradnak a város szolgáltatásainak és közszolgáltatásainak.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)
2016	1,34
2017	-3,94
2018	-2,46
2019	-7,13
2020	-8,00
2021	-12,44

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 2016-2021 közötti időszakot vizsgálva megállapítható, hogy Miskolc népességének fogyását kisebb részt a negatív vándorlási különbözet, nagyobb részt a természetes fogyás okozta.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő)
2016	-4,97
2017	-6,69
2018	-6,31
2019	-6,75
2020	-8,10
2021	-10,14

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 2016-2021 időszak természetes szaporodásának vizsgálatával megállapítható, hogy a népesség fogyása jelentős ütemben növekedett a vizsgált időszakban, a halálozások száma a születések számát jelentősen meghaladja.

Értékeink, küldetésünk

Magyarország Alaptörvénye, Szabadság és felelősség fejezete II. cikkének értelmében „Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti. Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”

Küldetésünk, hogy az Alaptörvény, valamint az *egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról* szóló 2003. évi CXXV. törvény passzusait kiemelten szem előtt tartva városunk minden polgára számára – különös tekintettel a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra – elősegítse az egyenlő bánásmód követelményeinek érvényesítését, biztosítsa a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést és megelőzze a hátrányos megkülönböztetést.

Kiemelt értékeink

Társadalmi szolidaritás. Célunk az összetartó, szolidáris, hátrányos megkülönböztetéstől mentes helyi társadalom erősítése.

Az emberi méltóság tiszteletben tartása. Életkörülmények, -feltételek, -tér kialakítása, mely a lakosok emberi méltóságának, értékeinek, egyediségének megerősítését szolgálja.

Partneri kapcsolat, együttműködés. A kölcsönös előnyök egyidejű biztosításával a partnerség és a méltányosság elvének érvényesítésére törekszünk.

„A bármilyen hátránnyal Miskolcon élő lakosság esélyeinek érvényesítése érdekében összehangolja az Önkormányzati intézményeket és a civil szervezeteket, a célkitűzések megvalósítása érdekében, és kialakítja az együttműködési rendszereit, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítani tudja az éves munkatervének megvalósítását, nyomon követi a célok teljesülését, ellenőrzi, értékeli az elért eredményeket, kiigazítja a rendszert, melynek gyakorlati megvalósítására fórumot hoz létre.”¹¹

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, a szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében – az óvodák kivételével – együttműködik az intézményfenntartó központ területi szervével, a Miskolci Tankerületi Központtal és a Miskolci Szakképzési Centrummal.

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

¹¹Forrás: Miskolc Megyei Jogú Város Esélyegyenlőségi Tanácsa Szervezeti és Működési Szabályzata, 2015.

HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a városban.

Célunk továbbá a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP Intézkedési Terv (a továbbiakban: HEP IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

Célunk továbbá meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását és folyamatos fenntartását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés, értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP-Fórumot és az Esélyegyenlőségi Tanács működtetését.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése

1. Jogszabályi háttér bemutatása

A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti”. A HEP elkészítését az *egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról* szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályok a törvény végrehajtási rendeletei:

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete.
- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól,

különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési Önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának **Településfejlesztési Koncepcióját** a város Közgyűlése az I-8/80.129/2014. számú határozatával hagyta jóvá. A dokumentum összeállítását helyzetfeltáró, elemző és értékelő munkafázisok alapozták meg. A koncepció hosszú távra fogalmazza meg a város jövőképét, kijelöli a város pozícióját 2030-ig a hazai városhálózatban, bemutatja a város társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetének jövőbeni állapotát. A jövőkép a megindult paradigmaváltást erősítő, újszerű beavatkozások eredménye.

A koncepcióval összhangban készült el az **Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS)** és az annak részét képező **Antiszegregációs Program**, melyet Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlése 2014-ben a VIII-105/80.939/2014. számú határozatával fogadott el.

A stratégia funkciója, hogy bemutassa a koncepcióban megfogalmazott hosszú távú célok megvalósíthatóságát. A koncepció célrendszeréből öt stratégiai cél vezethető le:

- gazdasági potenciál növelése,
- természeti környezet megóvása, sérült környezet rehabilitációja,
- életminőség javítása, humán potenciál fejlesztése,
- épített környezet fejlesztése, az épített és a természeti környezet harmóniájának megteremtése,
- biztonság, esélyteremtés, szociális kohézió erősítése.

Integrált Területi Program (ITP)

A Terület és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) által támogatható városfejlesztési beavatkozások az Integrált Területi Program keretében valósíthatók meg.

A TOP 6. prioritása az alábbi intézkedéseket tartalmazza:

- gazdaságfejlesztés,
- családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése,
- gazdaságélénkítő és népességmegtartó városfejlesztés,
- fenntartható városi közlekedésfejlesztés,
- önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energiafelhasználás arányának növelése,
- városi közszolgáltatások fejlesztése,
- leromlott városi területek rehabilitációja,
- gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó foglalkoztatás fejlesztése,
- társadalmi kohéziót célzó helyi programok.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának **Gazdasági Programja** a **2020-2024** közötti időszak fő városfejlesztési irányait foglalja össze, mely példaértékű abból a szempontból, hogy a jogszabály által elő nem írt területeken (pl. sport, kultúra) is megfogalmaz az esélyegyenlőséggel kapcsolatos törekvéseket. A koncepció elsősorban a város gazdaságának megerősítését, versenyképességének erősítését, a foglalkoztatás (beleértve a szociális- és közfoglalkoztatás) bővítését tartja szem előtt. A megfogalmazott célkitűzések a HEP valamennyi célcsoportját érintik.

Miskolc Megyei Jogú Város 127/2020. (X.29.) közgyűlési határozatával elfogadta a **2020-2030** évekre vonatkozó **Turizmusfejlesztési Stratégiáját**, mely a távlati tervében megfogalmazott saját cél- és eszközrendszerével kíván hozzájárulni a Mátra-Bükk turisztikai fejlesztési térség stratégiai dokumentumához, ezzel elérve, hogy a város turisztikai potenciálja és teljesítménye megfelelő hangsúlyt kapjon, és Miskolc a turisztikai térség vezető desztinációjává, húzóerejévé váljon.

Miskolc **Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójának 2020.** évi felülvizsgálata megtörtént. A fejlesztéseket megalapozó tervdokumentum irányelveket fogalmaz meg, valamint információkat biztosít egyéb tervezések készítői számára. Feladata: elősegíteni egy egységes, szociális-szolgáltató politika kialakítását a településen. A koncepció bemutatja a város szocio-demográfiai helyzetét, a szociális szolgáltatások rendszerét, valamint civil és egyházi szervezeteket, intézményeket stb.

Miskolc Megyei Jogú Város **Bűnmegelőzési Stratégiája** átfogóan kezeli a bűnmegelőzés témakörét. A **2019-2024.** évekre vonatkozó cselekvési program tartalmazza a célok eléréséhez szükséges eszközöket, a feladatok felelőseit, közreműködőit, és a végrehajtási határidőket.

2.2. A Helyi Esélyegyenlőségi Program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósításához szükséges közszolgáltatásokat, illetve intézkedéseket helyi szinten, saját szolgáltatók és intézmények, illetve helyi társadalmi szervezetek útján biztosítja, így a térségi, társulási kapcsolódások bemutatása Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata tekintetében nem releváns.

2.3. A települési Önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés során törekedtünk a legfrissebb rendelkezésre álló adatok használatára. Alapvetően az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (továbbiakban: TeIR) adatbázisából nyertünk ki „információkat”, azonban a TeIR esetünkben számadatokat csak 2021-ig tartalmaz. A 2021-es évet követő adatok vonatkozásában – egyes esetekben - a www.ksh.hu weboldalt hívtuk segítségül, illetve helyi adatgyűjtésből származó információkra hagyatkoztunk, természetesen valamennyi adattábla esetében feltüntetve a pontos forrást.

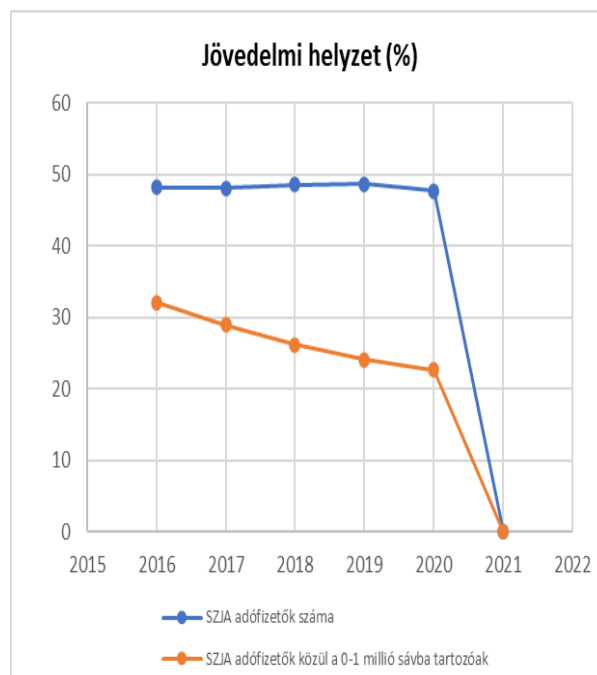
A programban található táblázatok adatai kizárólag Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatára vonatkoznak, a táblázatok fejlécei és sorszámozásai országosan használt egységes formátumot követnek.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

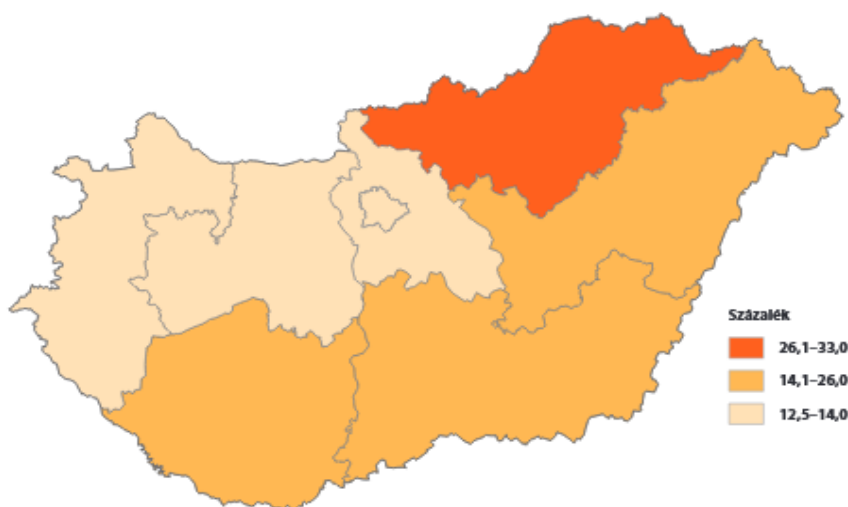
3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában	az állandó népesség %-ában
2016	48,17	32,03
2017	48,07	28,89
2018	48,49	26,13
2019	48,58	24,04
2020	47,63	22,62
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Mélyszegénység alatt azt értjük, amikor valaki hosszú időn keresztül a relatív szegénységi küszöb alatt él, és nem látszik annak lehetősége, hogy helyzetéből önerővel, külső beavatkozás, segítség nélkül ki tudna törni. Mérésére az Európai Unió minden tagállama három részindikátort határozott meg, a relatív jövedelmi szegénységi arányt, a súlyos anyagi deprivációban érintettek arányát és a nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásban élők arányát.

A szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya régióinként, 2017

Forrás: KSH, Háztartások életszínvonala 2017.

A dimenziók közül, ha egy is teljesül már az a társadalmi kirekesztés kockázatát vonja maga után. A felmérések is igazolják, hogy a szegénység területileg is koncentrálódik, Borsod-Abaúj Zemplén Vármegye a legérzékenyebb térsége az országnak. A kisebb foglalkoztatottság kiváltó okai közé tartozik az ipari termelés csökkenése és a bányák bezárása, valamint az elavult szakképzettség.

Az Önkormányzat elkötelezett a szegénységgel kapcsolatos hátrányok enyhítésében, célja a szegregátumokban élő lakosság integrációjának elősegítése és ehhez kötődően a lakosság életkörülményeinek hatékony javítása. Célját közösségi összefogással a részvételi demokrácia mentén kívánja megvalósítani. A pozitív eredmények elérése érdekében a város szoros együttműködést szándékozik kialakítani az állami és a civil szervezetekkel. Az erre irányuló törekvés első lépéseként 2020 tavaszán - Miskolc Megyei Jogú Város Alpolgármestere kezdeményezésével – a helyi szociális, egészségügyi, rendészeti, közneveléssel és polgári jogokkal foglalkozó szakemberek munkacsoportot alakítottak a leszakadó városrészek jelenlegi helyzetének felmérésére, megoldási, beavatkozási stratégiák kialakítására.

Ehhez a munkához az Önkormányzat további Európai Uniós pályázatokat is kíván csatlakoztatni. A leszakadó városrészek integrálására vonatkozóan már több megoldási javaslat is született korábban, de ezek a projektek a problémák egy-egy részére fókuszálnak. A mostani munka komplexitásában kívánja vizsgálni a problémákat szinergikus válaszokat keresve, az integrált és részvételen alapuló helyi fejlesztés alapelveit alkalmazva.

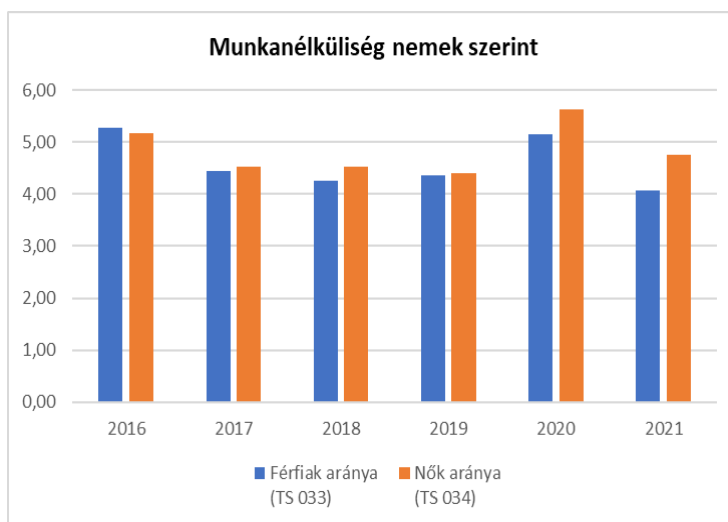
3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
2016	5,27	5,17	5,22%
2017	4,44	4,53	4,49%
2018	4,25	4,53	4,39%
2019	4,37	4,41	4,39%
2020	5,16	5,64	5,40%
2021	4,08	4,76	4,42%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

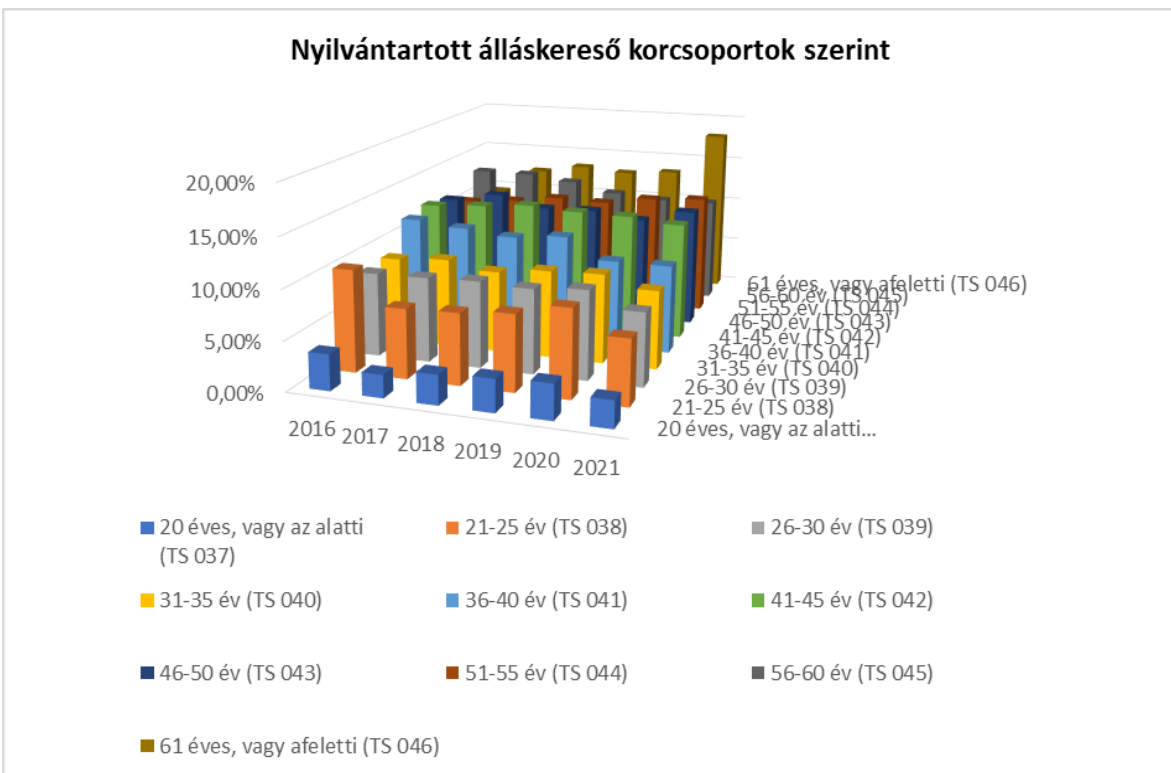
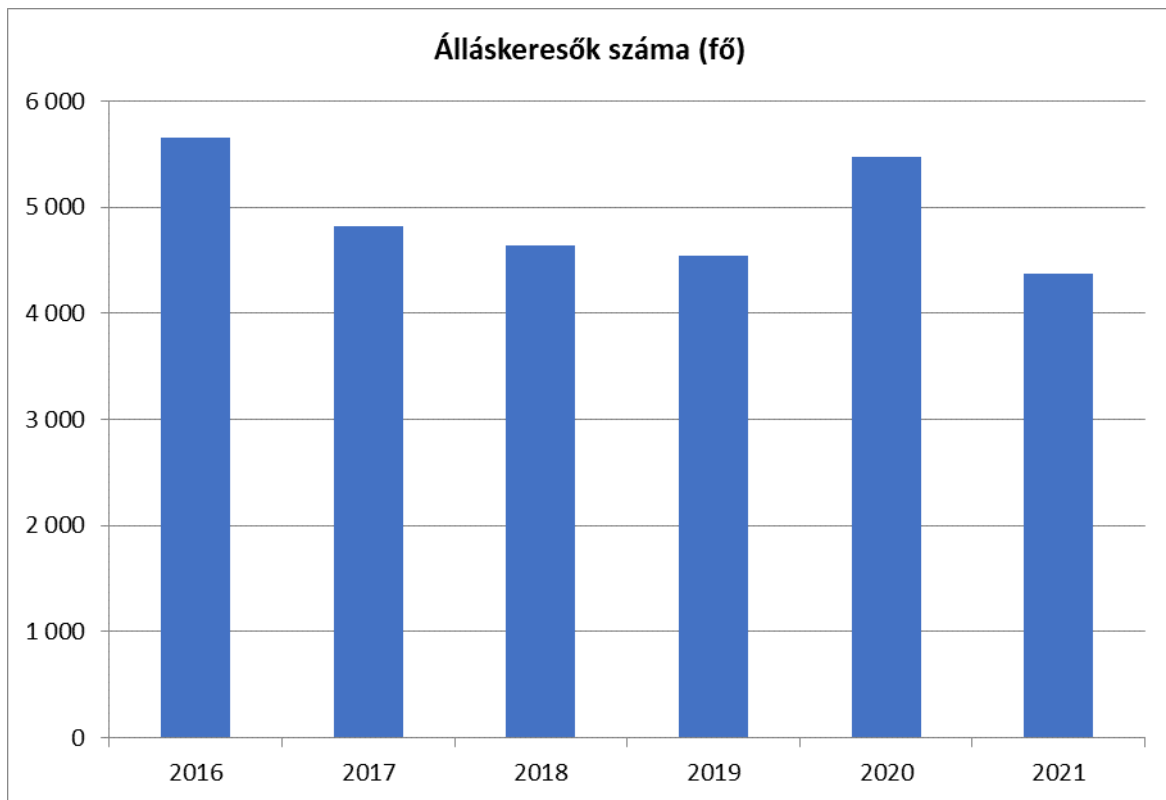
Az álláskeresők számáról és arányáról szóló adatokat vizsgálva egyértelműen látszik, hogy a foglalkoztatottsági mutatók javultak az évek alatt, érdemben viszont nem emelkednek pozitív irányban a szegénységi adatok.

A közmunkaprogram megléte inkább szociálpolitikailag jelentős, bár a statisztikai adatok az utóbbi években pozitív irányú változást mutatnak a foglalkoztatottság szempontjából. Figyelembe kell venni azt a tényt, hogy a közmunka-bérek még mindig nem segítik elő, hogy a családok a szegénység egyéb dimenzióiból is kimozduljanak.¹²

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	5 650	4 819	4 643	4 540	5 467	4 377
20 éves, vagy az alatti	Fő	206,00	111,00	139,00	149,00	193,00	118,00
	%	3,65%	2,30%	2,99%	3,28%	3,53%	2,70%
21-25 év	Fő	586,00	340,00	335,00	350,00	485,00	288,00
	%	10,37%	7,06%	7,22%	7,71%	8,87%	6,58%
26-30 év	Fő	484,00	417,00	410,00	391,00	495,00	326,00
	%	8,57%	8,65%	8,83%	8,61%	9,05%	7,45%
31-35 év	Fő	493,00	440,00	388,00	407,00	500,00	351,00
	%	8,73%	9,13%	8,36%	8,96%	9,15%	8,02%
36-40 év	Fő	662,00	541,00	497,00	509,00	497,00	398,00
	%	11,72%	11,23%	10,70%	11,21%	9,09%	9,09%
41-45 év	Fő	687,00	603,00	602,00	575,00	688,00	530,00
	%	12,16%	12,51%	12,97%	12,67%	12,58%	12,11%
46-50 év	Fő	662,00	610,00	535,00	530,00	603,00	539,00
	%	11,72%	12,66%	11,52%	11,67%	11,03%	12,31%
51-55 év	Fő	590,00	527,00	539,00	521,00	672,00	552,00
	%	10,44%	10,94%	11,61%	11,48%	12,29%	12,61%
56-60 év	Fő	738,00	629,00	579,00	521,00	604,00	487,00
	%	13,06%	13,05%	12,47%	11,48%	11,05%	11,13%
61 éves, vagy afeletti	Fő	542,00	601,00	619,00	587,00	730,00	788,00
	%	9,59%	12,47%	13,33%	12,93%	13,35%	18,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

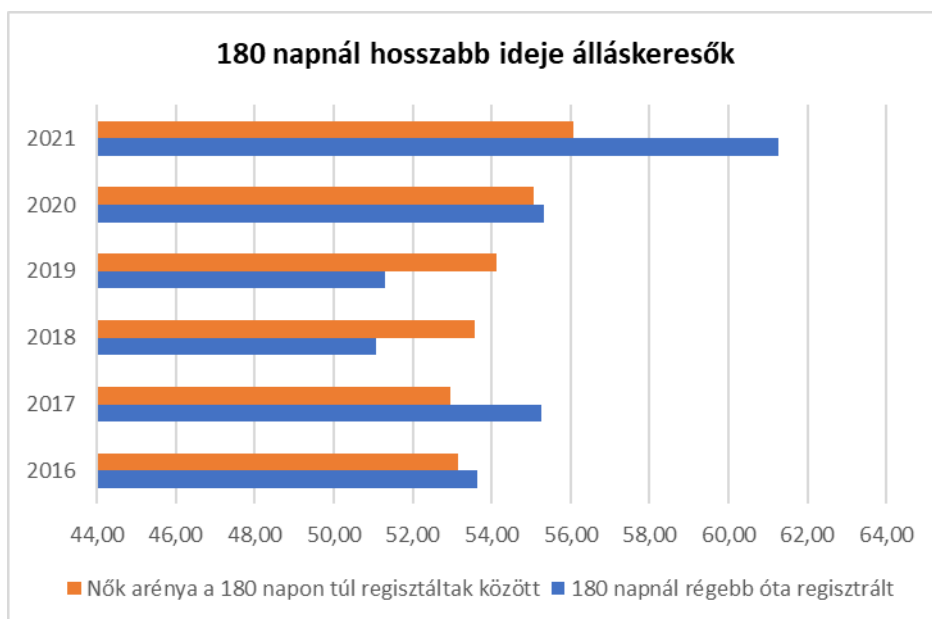
12 170/2011. (VIII. 24.) Korm. rendelet a közfoglalkoztatási bér és a közfoglalkoztatási garantált bér megállapításáról

A mutatókból jól látszik, hogy a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya sajnálatosan növekedést mutat.

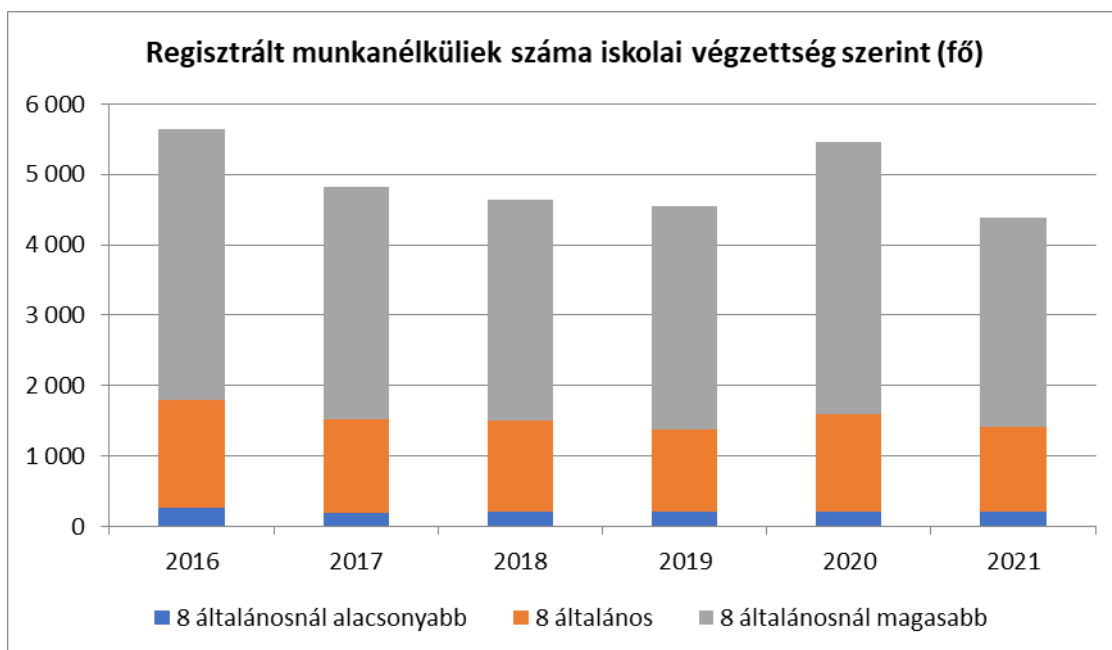
3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2016	53,63	53,14
2017	55,26	52,95
2018	51,07	53,56
2019	51,30	54,14
2020	55,33	55,07
2021	61,27	56,08

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nemek közti felbontásban jól látható, hogy a nők elhelyezkedési lehetőségei korlátozottabbak. Ez jellemzően a GYES, GYED-ről visszatérő kisgyermekes anyákat érinti leginkább. Az elhelyezkedést nehezíti a mélyszegénységen élők esetében az alacsony iskolázottság, az elavult szakképesítés, a leromlott egészségügyi állapot. Mindezek a tényezők indokolják a célcsoportra szabott a-tipikus és védett foglalkoztatás szükségességét.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	5 650	270	4,78%	1 530	27,08%	3 850	68,14%
2017	4 819	197	4,09%	1 317	27,33%	3 305	68,58%
2018	4 643	216	4,65%	1 280	27,57%	3 147	67,78%
2019	4 540	209	4,60%	1 169	25,75%	3 162	69,65%
2020	5 467	205	3,75%	1 386	25,35%	3 876	70,90%
2021	4 377	214	4,89%	1 193	27,26%	2 970	67,85%

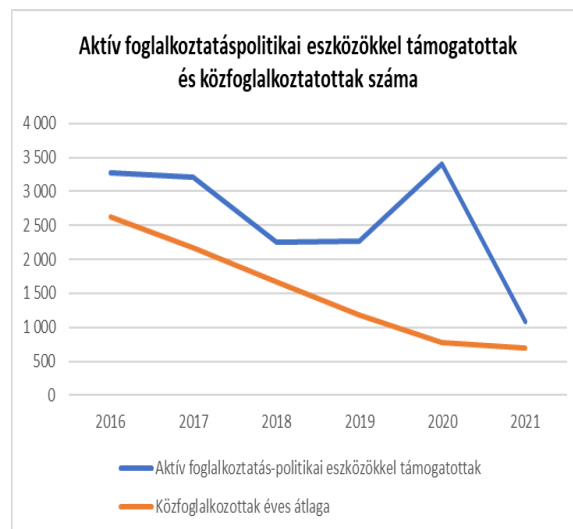
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az állás keresők között a vizsgált időszakban a nyolc osztályt végzett vagy annál alacsonyabb végzettségűek aránya változatlanul 30% körüli.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma	Közfoglalkoztatottak száma
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	3 280	2 622
2017	3 206	2 177
2018	2 257	1 666
2019	2 261	1 187
2020	3 411	779
2021	1 086	689

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közfoglalkoztatási jogviszonyt a 375/2010. (XII. 31.) Korm. rendelet szabályozza, alacsony iskolázottságú, megváltozott munkaképességű, tartósan munka nélkül maradók számára nyújt jövedelmet. A résztvevők szociális ellátásban, azon belül foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülnek. A közfoglalkoztatás időtartama, határozott idejű, 4 maximum 12 hónap 4-6-8 órás munkaidőbeosztással. Az előbbieken említett szabályozások miatt a foglalkoztatottsági statisztikák rátája nő, viszont a foglalkoztatottság időtartama miatt ez a gyarapodás nem folyamatos. A közfoglalkoztatás egyik pozitív eleme, hogy nem hagyja kiesni a munkagyakorlatból az egyént. A közfoglalkoztatás társadalombiztosítási ellátást, nyugdíjra és álláskeresői ellátásra való jogosultságot biztosít, valamint segíti az elsődleges munkaerőpiacra történő be-, illetve visszajutást.

Közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma

Miskolc Borsod-Abaúj- Zemplén vármegye Miskolci járás	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	1 376	1 908	2 054	1 692	1 332
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	332	485	533	471	324
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen	475	81	34	13	9
Mezőgazdaság	68	33	12	3	2
Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	69	11	12	8	4
Szociális jellegű program	338	36	11	3	3
Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	0	0	0
Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-
Mindösszesen	2 183	2 475	2 622	2 177	1 666
Közfoglalkoztatási mutató	2,01%	2,32%	2,49%	2,10%	1,63%

Forrás: www.kozfoglalkoztatasi.bm.hu

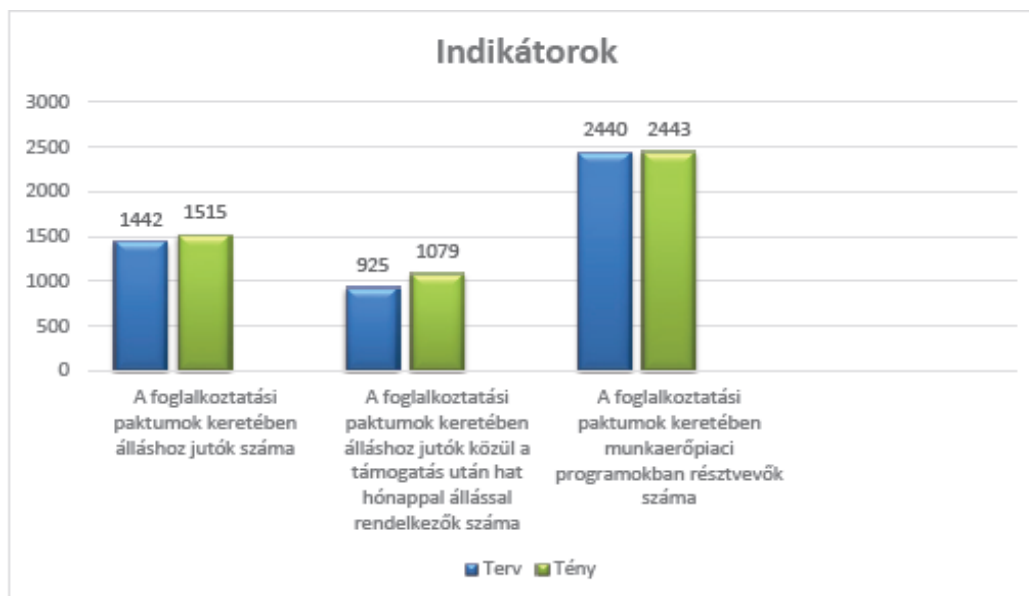
d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Az Önkormányzat a nélkülözők helyzetéről a szociális, gyermekjóléti és egészségügyi ellátórendszer tájékoztatása révén informálódik, anyagi lehetőségei és intézményi hálózatán keresztül a segítő, támogató szervezetek, a civil társadalom és az egyházak bevonásával, közfoglalkoztatási és egyéb programokon keresztül, jogi tanácsadás és komplex beavatkozások megszervezésével enyhíti a mélyszegénységben élők napi problémáit.

„Miskolc Megyei Jogú Város Foglalkoztatási Paktum Programjának” (TOP-6.8.2-15-MI1-2016-00001) célja, hogy Miskolc városa a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatallal

és a Miskolc Holding Zrt.-vel konzorciumban, a város vállalkozásai, oktatási és civil szervezeteivel közösen kidolgozott Foglalkoztatási Stratégia mentén, valós munkaerő-piaci keresleten és kínálaton alapuló képzési, oktatási és humán fejlesztési, illetve foglalkoztatási programokat valósítson meg. A Paktum 2016-2021 között tartó megvalósítási időszakában elvárt eredmény volt, hogy legalább 2014 fő potenciális, álláskereső munkavállaló kapcsolódjon be a programokba.

Az ábrán jól látható, hogy a projekt indikátor vállalásai már a projekt fizikai zárása előtt teljesültek, sőt meghaladták az eredetileg vállalt értékeket mindhárom indikátor vonatkozásában, 2443 résztvevővel.

Forrás: Foglalkoztatási Paktum 2023. május

Célcsoportok:

- A projekt közvetett célcsoportját azok a munkáltatók képezik, akiknél az álláskeresők elhelyezkedését ösztönözzük, illetve azon szervezetek, akinek a munkáját, fejlődését szakmai együttműködési hálózat szervezése, tanácsadás és szakmai fórumok szervezése révén segítjük
- Közvetlen célcsoport: hátrányos helyzetű regisztrált miskolci lakcímmel rendelkező álláskereső

A projekt tevékenységei:

- Információ áramlás biztosítása a munkaerő-piaci szereplők között
- Munkaerő-igény feltárás – folyamatosan
- Foglalkoztatási bértámogatások nyújtása
- Állásbörzék szervezése
- Álláskereső személyek összekapcsolása a felmért munkaerő-igényekkel
- Szakmai rendezvények szervezése a vállalkozások részéről érkező igények alapján
- Munkacsoportok szervezése és működtetése munkaerő-piaci témák köré: pl: Képzési munkacsoport működtetése
- Támogatott képzések álláskeresők részére
- Befektetés-ösztönzési tevékenység
- Tájékoztatás a Kormányhivatal által nyújtandó bértámogatásokról
- Munkaerő-piaci szolgáltatások nyújtása (mentorálás, munkaerő-piaci felkészítés)

Fentiekén kívül a foglalkoztatást segítő fontos feladat a cégek érzékenyítése. Egyrészt a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása tekintetében, másrészt az atipikus foglalkoztatási módok kapcsán. Ezekkel a témákkal kapcsolatosan az iroda szakmai fórumokat, B2B egyeztetéseket tart, továbbá folyamatosan bővíti a szakmai kapcsolati hálót olyan cégekkel/szervezetekkel/projektekkel, akik ebben bármilyen szempontból partnerek lehetnek.

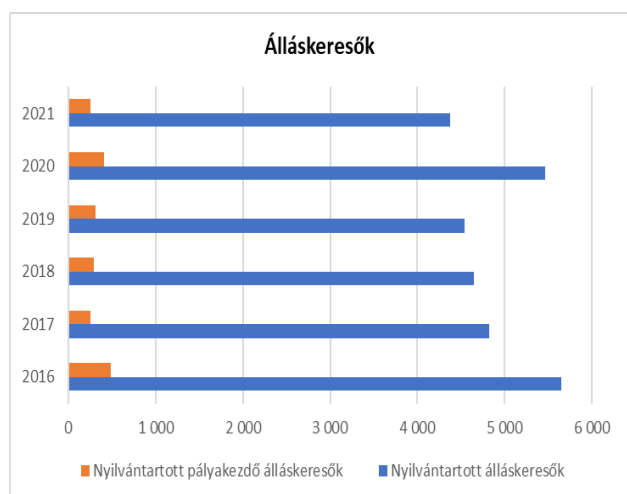
A HÍD Kultúrák, Korosztályok, Közösségek Között Egyesület hátrányos helyzetű álláskereső számára biztosít egyéni (pl.: munkatanácsadás, álláskereső tanácsadás, pályatanácsadás), és csoportos (pl.: álláskereső technikák oktatása, reintegrációs-, motivációs csoportos foglalkozás) munkaerő-piaci humánszolgáltatásokat, jogi-, pszichológiai-egészségügyi szaktanácsadásokat, valamint munkaerő-közvetítést végez.

„Út a Munkaerőpiacra” (GINOP 5.1.1.-15-2015-00001) Az "Út a munkaerőpiacra" kiemelt projekt keretében megvalósuló munkaerő-piaci program célja egyrészt az álláskereső és inaktív, különösen az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztathatóságának javítása, nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedésének támogatása, másrészt a közfoglalkoztatásból a versenyszférába való átlépés elősegítése azon közfoglalkoztatottak esetében, akik képessé tehetőek és készek munkát vállalni a versenyszférában. Időtartama: 2015.09.01.-2021.10.31.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma		
Év	Nyilvántartott álláskereső száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma
	Fő	Fő
2016	5 650	485
2017	4 819	256
2018	4 643	292
2019	4 540	310
2020	5 467	407
2021	4 377	254

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ahhoz, hogy a leszakadó városrészekben élők életminősége ne romoljon tovább, valamint a rossz élethelyzetből az egyén ki tudjon lépni, az újabb komplex beavatkozásokon túl új innovatív szociálpolitikai módszerek kialakítására és bevezetésére van szükség.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A fiatalok foglalkoztatási esélyeinek növelésében elsődleges szerepe van annak, hogy biztos tudást, versenyképes szakmákat szerezhessenek. A roma fiatalok száma továbbra is alacsony a

felsőoktatásban. Erre való ösztönzésként a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása kapcsán az önkormányzat 2020-ban újraindította a **Bursa Hungarica** felsőoktatási ösztöndíj pályázatot.

„Ifjúsági Garancia Rendszer” lényege, hogy azon 15-24 év közötti fiatalok számára, akik sem nem tanulnak, sem nem dolgoznak, a foglalkoztatási szolgálatnak valamilyen lehetőséget kell felajánlani az elhelyezkedésre vagy a tanulásra. A projektben dolgozó ifjúsági tanácsadók a jelentkező fiatalok számára személyre szabott segítséget nyújtanak, hogy közösen a legmegfelelőbb lehetőséget találják meg, legyen az tanulás, vagy a munka.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A Miskolci Városgazda Nonprofit Kft tevékenységi körébe tartozik a közterület gondozás, út-híd, belvíz létesítmények kezelése, speciális tevékenységek, kivitelezési szolgáltatások, közhasznú és közcélú foglalkoztatás. Ezen kívül az iskolák, óvodák, önkormányzati fenntartású szociális intézmények, közgyűjtemények és közművelődési intézmények, illetve Miskolci Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala is alkalmaz folyamatosan közfoglalkoztatottakat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény megfogalmazza, hogy Magyarországon a munkavállalót nem érheti hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatáshoz való hozzájutás során. A törvény lehetőséget ad - nem tekinti az egyenlő bánásmód megsértésének - azokat az eseteket, mikor a munka jellege, illetve természete alapján indokolt az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű felvételre alapított arányos megkülönböztetés. Miskolc városában azonos foglalkoztatási jogviszonyon belül nem tudunk ilyen jellegű megkülönböztetésről.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

A Klebelsberg Központ konzorciumvezetésével megvalósuló EFOP-3.2.4-16-2016-00001 azonosító számú, "Digitális kompetencia fejlesztése" című kiemelt EU-s projekt keretén belül lehetőség nyílt a konvergencia régió nevelési-oktatási intézményei számára ingyenesen IKT eszközök és ezzel együtt ingyenes pedagógus továbbképzés igénylésére.

Az EFOP-3.1.6-16-2017-00030: A köznevelés esélyteremtő szerepének erősítése a Miskolci Tankerületi Központnál c. projekt - a Központ 500 millió forint támogatást kapott a sajátos nevelési igényű gyerekek ellátásának korszerűsítésére. A projekt három kiemelt köznevelési területet érint: a súlyosan és halmozottan fogyatékos gyermekek iskolai nevelését, a pedagógiai szakszolgálatok fejlesztő és diagnosztikai tevékenységét, valamint az utazó gyógypedagógusi szolgálat tanulást, iskolai integrációt támogató szolgáltatását.

Az európai uniós támogatás segítségével 125 millió Ft értékben bővült két intézményben – a Miskolci Éltés Mátyás Óvoda, Általános Iskola és EGYMI-ben, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Pedagógiai Szakszolgálatban – a különleges gondozást igénylő gyerekek ellátását segítő speciális és fejlesztő eszközök köre. Ezenkívül szoftverek, adatbázis-kezelő programok, infokommunikációs eszközök kerültek beszerzésre, amelyek az intézmények szolgáltatásainak korszerűsítését szolgálják.

A projekt megvalósítási időszaka 2018.01.01 – 2021.12.20-ig tartott.

Digitális Középiskola: 2003 óta működik a Földes Ferenc Gimnáziumban, célja a hagyományos középiskolai képzésből kimaradók érettségihez juttatása. Azok számára jött létre, akikben megvan a képesség, a fogadókészség és a szándék arra, hogy leérettségizzenek, de hátrányos helyzetük, anyagi vagy például közlekedési nehézségeik, sporttevékenységük, betegségük miatt a hagyományos struktúrában erre nem volt, vagy nem lenne módjuk.¹³

A Digitális Középiskola oktatási módszere az e-learning technológiát ötvözi a távoktatás és a gimnáziumi levelezőképzés szakmai tapasztalataival, így a világon szinte egyedülállóan valósítja meg az oktatás, a tanulás, a tanár-diák kommunikáció és a tanügyi adminisztráció feladatait a hálózati eszközök, a hálózati kommunikáció, az internet segítségével.

A Digitális Középiskola működtetői a Földes Ferenc Gimnázium, és a Smart Power Hungary Zrt., Az iskola tanulóit illeti a diákigazolvány, mely az esti tagozatra érvényes.

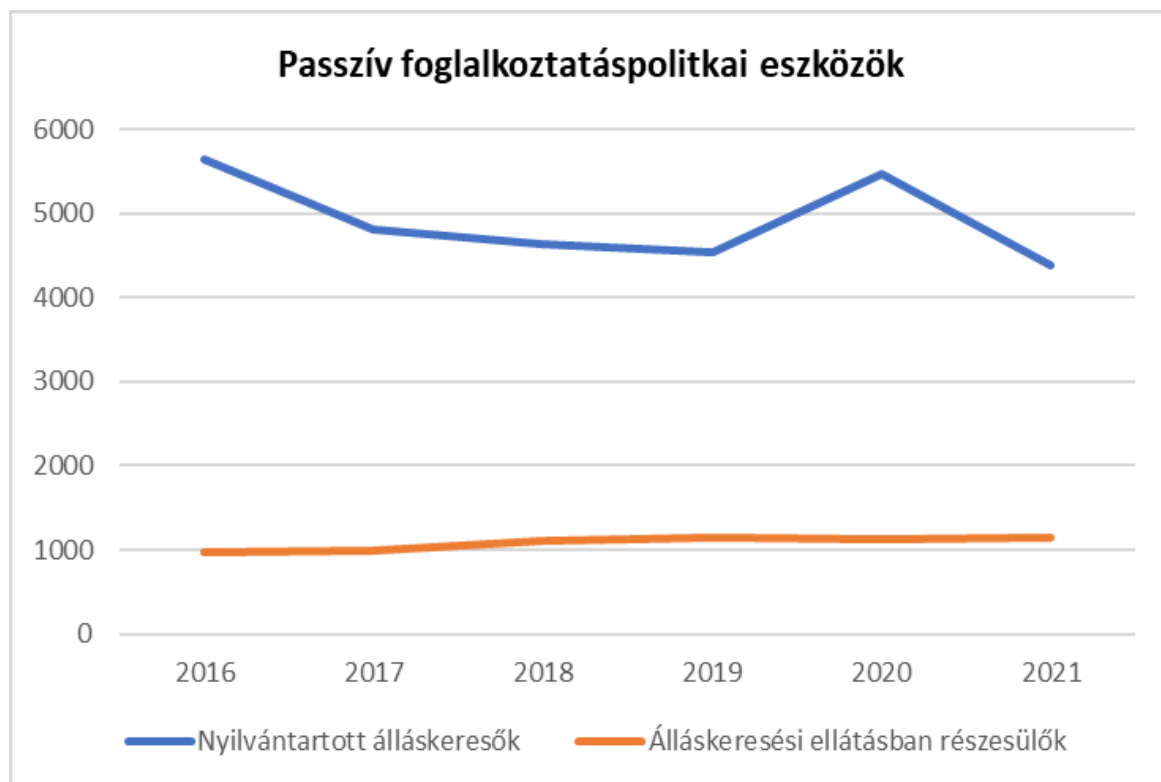
A digitális tartalmakat a Földes Ferenc Gimnázium szaktanárai által készített digitális oktatási segédanyagok (online tananyagok) biztosítják. **Eredmények:** 2003 szeptembere óta immár a 20. tanévben működik ez az oktatási forma. Eddig mintegy 674 felnőtt szerzett érettségi bizonyítványt.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3.1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	5650	5,42%	966	17,10%
2017	4819	4,69%	995	20,65%
2018	4643	4,60%	1 099	23,67%
2019	4540	4,60%	1 140	25,11%
2020	5467	5,67%	1 132	20,71%
2021	4377	4,67%	1 150	26,27%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

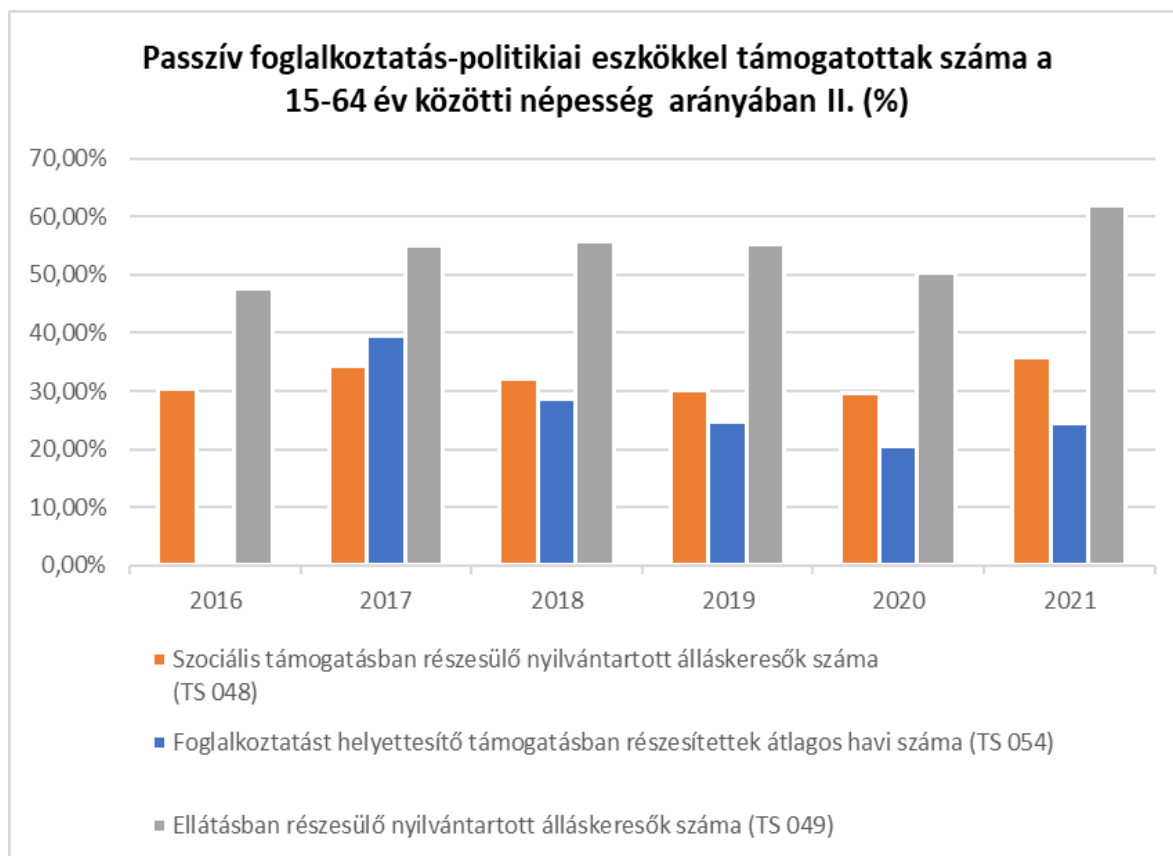
¹³ <https://www.digitaliskozepiskola.hu/>

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	1 719	30,42%	n.a.	-	2 685	47,52%
2017	1 656	34,36%	1 903	39,48%	2 651	55,01%
2018	1 486	32,01%	1 329	28,61%	2 585	55,68%
2019	1 368	30,13%	1 117	24,61%	2 508	55,24%
2020	1 620	29,63%	1 123	20,55%	2 752	50,34%
2021	1 563	35,71%	1 075	24,56%	2 713	61,98%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatokról látszik, hogy a népesség szám csökken, ezzel szemben az álláskeresői segélyben részesülők száma a vizsgált időszakban nőtt. Feltételezhető, hogy a frissen regisztrált álláskeresők között csökken a 360 napot bedolgozott személyek aránya.

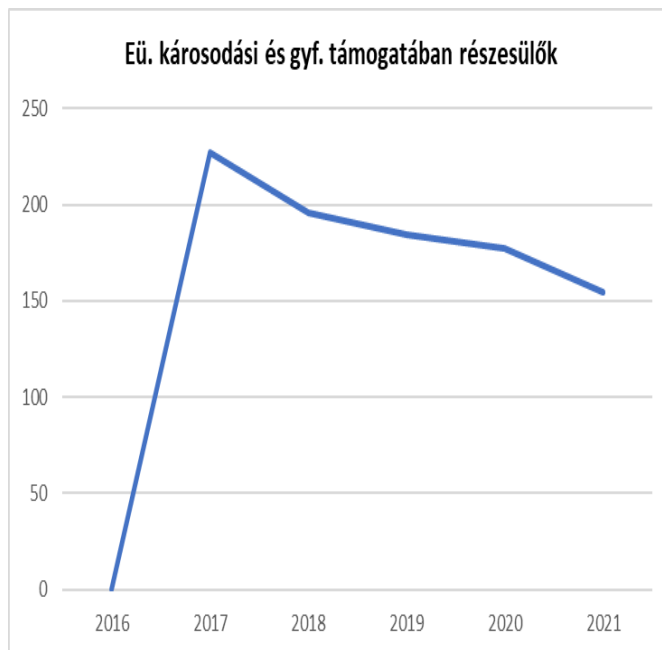
Az aktív korúak ellátása az Sztv. 33§ (1) és (6) szerint a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott támogatás. A családból csak egy fő részesülhet az ellátásban. Az aktív korúak ellátásának megállapítása 2015. március 1-jétől átkerült a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal hatáskörébe.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra az Sztv. 35.§(1) szerint az jogosult, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították, és nem jogosult egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra.

Álláskeresői járadék megállapítására jogosult az a személy, aki álláskereső, a kérelmét megelőző 3 évben legalább 360 nap jogszerző idővel rendelkezik, munkát akar vállalni, de önálló álláskeresőse nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani. A járadék folyósításának leghosszabb időtartama 90 nap.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma
	fő
2016	n.a.
2017	227
2018	196
2019	184
2020	177
2021	155

Forrás: TeIR, KSH

3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Miskolc Megyei Jogú Város forgalomképes ingatlanvagyonának kezelője a **Miskolc Holding Zrt.** Tevékenysége többek között az önkormányzati és saját tulajdonú lakások, helyiségek, bérbeadása, értékesítése, üzemeltetése, karbantartása, földterületek bérbeadása, értékesítése, társasházak kezelése, beruházási projektek teljes körű lebonyolítása, valamint műszaki ellenőrzése.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db)	Épített lakások száma	Épített lakások száma 1000 lakásra	1-2 szobás lakások aránya	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya
	db	db	db	%	%	%
2016	76772	36	0,47	58,82	97,29	98,69
2017	76807	130	1,69	58,69	97,93	99,15
2018	77114	311	4,03	58,54	93,52	98,69
2019	77251	145	1,88	58,44	93,52	98,67
2020	77352	104	1,34	58,38	93,66	98,84
2021	77541	199	2,57	58,27	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának a lakások bérletéről szóló 30/2021. (VIII. 31.) önkormányzati rendelete szabályozza a lakások bérleti jogviszonyával kapcsolatos megállapításokat. Az önkormányzati lakások a bérbeadás jellegétől függően szociális helyzet alapján, költségelven, vagy piaci alapon adhatók bérbe. A bérlők jogait és kötelezettségeit a bérleti

szerződésben rögzíti és a jogszabályi rendelkezések alapján egységesen állapítja meg. A lakásokhoz pályázat útján kerülhetnek a bérlők. Csak cselekvőképes nagykorú személy pályázhat: házastársak, élettársak közösen nyújthatják be igényüket, illetve szülő a gyermekével közösen is kérelmezheti a bérbeadást. A szociális helyzet alapján, valamint a költségelven bérbe adandó lakások pályázatának elbírálásáról az Önkormányzat Közgyűlésének Városgazdálkodási és -üzemeltetési Bizottsága, valamint az Egészségügyi, Szociális és Környezetegészségügyi Bizottsága együttes ülésén dönt. A piaci alapon bérbe adandó lakások pályázatának elbírálásáról a Városgazdálkodási és -üzemeltetési Bizottság dönt. A bérleti szerződés legfeljebb 5 éves határozott időtartamra kerül megkötésre.

b) szociális lakhatás

A szociális helyzet alapján bérbeadandó lakások alacsony komfortfokozatúak (komfort nélküli vagy félkomfortos) míg a költségelvű lakások magas komfortfokozatú (komfortos vagy összkomfortos) lakásállományból állnak. A bérleti díjak egyenesen arányosan nőnek a komfortfokozattal. A szociális elven bérbeadott lakások bérleti díja

- 180 Ft/m²/ hó szükséglakás esetén,
- 354 Ft/m²/hó komfort nélküli lakás esetén,
- 426 Ft/ m²/hó félkomfortos lakás esetén.

Az Önkormányzat Polgármesteri döntés alapján ideiglenes elhelyezést is biztosíthat, legfeljebb 3 hónapra elemi kár esetén. (27/A § és 27/B §).

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat „Befogadás” Nonprofit Kft a miskolci, úgynevezett „Számozott utcák” területén működtetett „**Szociális lakásügynökség**” keretében a Jelenlét Program – diagnózis alapú szociális munka módszertanát alkalmazva orvosolja a településrész szegregációját. A komplex beavatkozásnak köszönhetően fellép a lakhatási szegénység megakadályozásában, egyik alapelveként a mélyszegénységben élő roma és nem roma lakosság integrációját és felzárkóztatását célozza meg. A lakhatási beavatkozások közül a legsürgetőbb minden esetben az életveszélyes állapotok elhárítása, a lakhatási szegénység kezelése, a megfelelő lakhatási körülmények elősegítése, komfort fokozat emelése, jobb életkörülmények kialakítása. A lakhatási körülményekkel összefüggő egészségkárosodási kockázatok kezelése (balesetveszély, tűzveszély stb.). A másik alapelve, hogy a Jelenlét Programnak elő kell segítenie a telepről való kitörést, az integrált lakókörnyezetbe történő mobilitást. A lakhatási beavatkozások minden esetben egyediek, egyénre, családra szabott diagnózisok alapján zajlanak.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Ötödik utcai Szociális és Információs Irodájában működő Jelenlét Programon alapuló „Szociális Lakásügynökség” komplex szolgáltatást nyújt a közösségi hasznosításban lévő lakások bérlői részére. Munkanapokon napi 4 órában ügyfélfogadással áll rendelkezésre, segítségét nyújt:

- hivatalosszervekkel való kommunikációban,
- közüzemekkel, szolgáltatókkal való kommunikációban,
- kérelmek-adatlapok kitöltésében,
- hivatalos levek értelmezésében,
- segélyek és támogatások igénybevételeiben,
- adósságkezelésben, koncentrálva a közüzemi tartozások, önkormányzati tartozások rendezésére,
- jogi tanácsadásban,
- krízisintervenció terén,
- munkaerőpiaci szolgáltatás, álláskeresés, önéletrajz írás kapcsán,
- időszakosan egészségügyi szűrőprogramokkal.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások számának meghatározásánál az üres, jelen állapotában lakhatásra nem, vagy csak nagyobb felújítást követően alkalmas lakások szerepelnek. Ebben a kategóriában vannak tehát a műszaki állapotuk miatt bontásra ítélt lakások, a szanálásra kijelölt területen lévő lakások (pl. vasalótömb), valamint a még felújítható, de jelen állapotában lakhatatlan lakások.

Arra vonatkozóan, hogy a lakott lakások körében hány olyan van, ami elégtelen lakhatást biztosít, nincs kifejezett adatgyűjtés. Az ilyen jellegű probléma mindig csak akkor jelenik meg, amikor a lakás már valóban lakhatásra alkalmatlanná válik, ezesetben a bérlők elhelyezésre kerülnek.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. III. törvény 90§ (2) bekezdése értelmében a hajléktalanok ellátása az **önkormányzat kötelező feladata**, valamint a Mötv. 13.§. (1) bekezdésének 10.pontja értelmében a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó önkormányzati feladatkörébe tartozik a **hajléktalanná vált személyek ellátása** és rehabilitációja, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása. Ezen feladatok ellátására az Szt. 120 § alapján a helyi önkormányzat a szociális szolgáltatásokra ellátási szerződést köthet egyházi, nem állami fenntartású szervezetekkel. Erre tekintettel három szervezet látja el a hajléktalan ellátással kapcsolatos teendőket, a „Napfényt az Életnek” Alapítvány, a Magyar Vöröskereszt B-A-Z. megyei Szervezete és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülete.

A Napfényt az Életnek Alapítvány célja és feladata az, hogy szociális alap és szakellátás keretében biztosítsa az utcai szociális munkát, a nappali ellátást, szállás nyújtás esetén az átmeneti rehabilitációs elhelyezést, valamint egészségügyi ellátás keretében a 24 órás Egészségügyi Centrum szolgáltatásait a hajléktalanságuk miatt rászorulóknak részére.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza szolgáltatásai: átmeneti szálló, népkonyha, utcai szociális szolgálat, krízisautó működtetése, Észak-Magyarországi Regionális Diszpécser Szolgálat, támogató szolgálat.

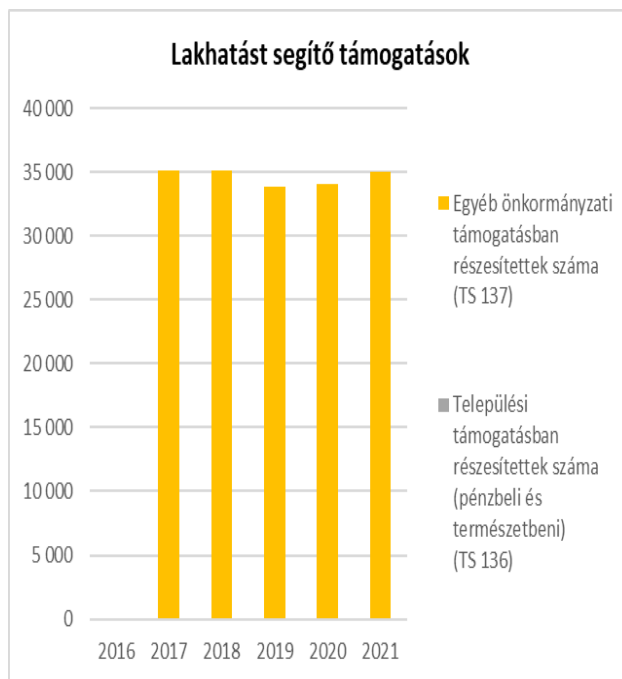
A Vöröskereszt B.A.Z. Megyei Szervezetének Hajléktalanokat Gondo­zó Központjának szolgáltatásai: népkonyha, nappali melegedő, éjjeli menedékhely, átmeneti szálló, „Hajlék” Szociális Otthon, időszakos női és férfi férőhely, utcai gondozószolgálat, befogadó szálláshely, egészségügyi szolgálat (fertőtlenítő helyiség biztosítása). Téli kríziskezelő programok keretében korlátozott létszámú lábadozót is működtetnek.

A Baptista Szeretetszolgálat Miskolci Női Lakóotthona a társadalomba való sikeres visszatéréshez nyújt segítséget a szenvedélybeteg emberek számára. A terápiás program legfőbb hosszú távú célkitűzése a visszaesés megelőzése, illetve az absztinens, káros függőségektől mentes, önálló életvitel kialakítása.

e) lakhatást segítő támogatások

A HEP-sablon szerinti 3.4.2. számú tábla Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata tekintetében nem releváns.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma
	Fő	Fő
2016	2406	n.a.
2017	1946	35 159
2018	1578	35 137
2019	1142	33 808
2020	925	34 083
2021	723	35 037

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A lakhatást segítő támogatások rendje az országos szabályozást követi. A helyi önkormányzat lakhatással kapcsolatos támogatási formája egy új elemmel bővült: a **lakbérttámogatással** (30/2021 (VIII.31.)) Ez a támogatás a már meglévő **lakásfenntartási támogatással** (Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a települési támogatás és az önkormányzat által nyújtott egyéb szociális ellátások helyi szabályairól szóló 2/2015 (II.10.) rendelet együtt is igényelhető annak érdekében, hogy a szociálisan rászorulóak jövedelmi és vagyoni helyzetükre tekintettel is kaphassanak lehetőséget a bérleti jogviszonyra. Ez a kedvezmény 10-20%-kal kevesebb bérleti költséget is jelenthet. A lakásfenntartási támogatás továbbra is rezsiköltségek csökkentésére igényelhető.

f) eladósodottság

Az önkormányzat erre vonatkozó adatbázissal nem rendelkezik.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közmuhszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Az Önkormányzat elkötelezett a leszakadó városrészek felzárkóztatásában, az ott élő lakosság integrációjának elősegítésében és ehhez kötődően életkörülményeinek hatékony javításában. Az erre irányuló szakpolitikai célkitűzéseit a képzett és művelt lakosság megalapozásában a javuló jövedelmi viszonyokban és a fejlődő humán intézményi szolgáltatásokban látja. Erre való törekvésének alapja a városrészenként is eltérő szükségletekre reflektálni képes komplex humán szolgáltató hálózat kialakítása (a meglévő intézményi háttér működésének fejlesztésével, koordinálásával) valamint a civil szervezetek és a helyi lakosság bevonásával megvalósuló komplex programok megvalósítása.

Ezt a pozitív irányú fejlődést Miskolc Város vezetése egyrészt a fizikai és a vagyonbiztonság javításával, másrészt a munkához, szolgáltatásokhoz és közjavakhoz való egyenlő hozzáférés feltételeinek biztosításával kívánja megvalósítani. A további „slumosodás”¹⁴ elkerülése, illetve megszüntetése érdekében a már működő, kipróbált módszerek mellett, illetve azok kiegészítéseként új, innovatív önkormányzati intézkedések kidolgozása és bevezetésének szükségessége mutatkozik meg.

Ennek érdekében a részvételi demokrácia iránt elkötelezett városvezetés az állampolgárok, illetve civil szervezetek önkormányzásba való közvetlen bevonásának támogatására létrehozta a Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalában működő Részvételi Irodát, melyben a társadalmi felzárkózás, az esélyegyenlőség, az ifjúság és a civil szervezetekkel való partnerség területeiért felelős referensek dolgoznak. Kiemelt feladatuk annak elősegítése, hogy a célcsoport bevonásával születhessenek meg az őket érintő döntések.

A Komplex társadalmi felzárkózást segítő programok működtetése és családi közösségek fejlesztése érdekében a város az alábbi programok megvalósításában konzorciumi partnerként vesz részt a MESZEGYI és a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal együttműködésben:

„Társadalmi együttműködés erősítése Lyukóvölgyben” (TOP-6.9.1-16-MI1-2020-00001)

Az együttműködések erősítése ezen a területen igencsak indokolt, hiszen a völgyben különböző háttérű társadalmi csoportok élnek együtt, többségében nehéz körülmények között. A programban biztosított a folyamatos szociális munka, az akcióterületen élők helyben elérhető szociális irodákban kaphatnak segítséget. A projekt a helyi problémákra reflektálva igyekszik például az ingatlanokhoz kapcsolódó tulajdonviszonyok tisztázására, a szintén nagy problémát jelentő kóbor ebekhez kapcsolódóan a felelős állattartás elsajátításának elősegítésére. Megtalálhatóak továbbá a projektben munkaerő-piaci beilleszkedést segítő programok, például a munkaerő-piaci kulcskompetenciák fejlesztése, pályaaorientáció, a közösségi kertprogram, vagy a „Csináld magad” műhely.

A projektben több egészségügyi programelemmel találkozhatnak a helyiek: egészségnapok, szűrővizsgálatok, prevenciós előadások. Fontos eleme a projektnek, hogy időtartama alatt közvetlenül, a szegregátumban elérhetővé válnak a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatások, ezek kiterjesztett, bővített formái, mint például a szociális információs szolgáltatás, a digitális gyermekvédelem szülőknek és gyerekeknek, illetve kifejezetten a gyerekeknek szóló tematikus foglalkozások.

A célzott programelemek mellett helyet kapnak, a nagyobb célközönségnek szóló, a közösségfejlesztést elősegítő akciók: sportprogramok, főzőklub, környezetvédelmi akciók, közösségi napok. Időtartama: 2020.11.01 - 2023.02.28. A program a Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület konzorciumi együttműködésének keretében valósul meg.

„Városrészi együttthatók” (TOP-6.9.2-16-MI1-2017-00001) A közösségi programok között szerepelnek gyermekeknek, időseknek szóló, helytörténeti, közlekedésbiztonsági és bűnmegelőzési programok. A programterv összeállítása előzetes lakossági felmérésen alapult, kérdőívek és helyi kiscsoportos beszélgetések révén alakult ki a tényleges tartalom. A célterületek mindegyikén információs pont működik, ahol nemcsak a projekt programjairól, hanem bármilyen, a városrész lakóit érintő közérdekű eseményekről értesülhetnek az érdeklődők. A programok megvalósítása folyamatos, a kialakult vírushelyzet kapcsán, amit csak lehet, az online térben kerül megrendezésre. Miskolc Önkormányzata a Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézménnyel konzorciumban valósítja meg a programot. Időtartama: 2017.12 - 2022.03.31.

¹⁴ a szó jelentése: leszakadás, egy városrész leszakadása, elszegényedése, hanyatlása, gettósodás. (Forrás: Idegen szavak és kifejezések szótára)

„Miskolc Te Vagy” (TOP-6.9.2-16-MI1-2017-00002) az Önkormányzat és a Miskolci Kulturális Központ Nonprofit Kft. konzorciumi együttműködésében megvalósuló közösségfejlesztés. A társadalmi kohézió megerősítése érdekében helytörténeti, közlekedésbiztonsági és bűnmegelőzési események kerülnek megrendezésre. A programterv összeállítása előzetes lakossági felmérésen alapult, kérdőívek és helyi kiscsoportos beszélgetések révén alakult ki a tényleges tartalom. A célterületek mindegyikén információs pont működik, ahol nemcsak a projekt programjairól, hanem bármilyen, a városrész lakóit érintő közérdekű eseményről elérhető a tájékoztatás. A programok megvalósítása folyamatos, melyek a kialakult vírushelyzet kapcsán, lehetőség szerint, az online térben kerülnek megrendezésre. Időtartama: 2017.12 - 2022.03.31

„Legyünk együtt, tegyünk együtt” (TOP-6.9.2-16-MI1-2017-00003) az Önkormányzat és a Miskolci Kulturális Központ Nonprofit Kft. konzorciumi együttműködésében megvalósuló közösségfejlesztés. A társadalmi kohézió megerősítése érdekében helytörténeti, közlekedésbiztonsági és bűnmegelőzési események kerülnek megrendezésre. A programterv összeállítása előzetes lakossági felmérésen alapult, kérdőívek és helyi kiscsoportos beszélgetések révén alakult ki a tényleges tartalom. A célterületek mindegyikén információs pont működik, ahol nemcsak a projekt programjairól, hanem bármilyen, a városrész lakóit érintő közérdekű eseményekről értesülhetnek az érdeklődők. A programok megvalósítása folyamatos, a kialakult vírushelyzet kapcsán, lehetőség szerint az online térben kerülnek megrendezésre. Időtartama: 2017.12 - 2022.03.31

„Miskolc város leromlott városi területeinek rehabilitációja – Vasgyári program” (TOP-6.7.1-16-MI1-2017-00001) a Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület konzorciumi együttműködésének keretében valósul meg. Célja a leromlott városrészek megújítása az érintett lakosság társadalmi re-integrációjával, felzárkóztatásával, rossz állapotú, félkomfortos önkormányzati tulajdonú szociális bérlakások korszerűsítése, leromlott, rossz állapotú, felújításra nem érdemes lakóingatlanok bontása, önkormányzati tulajdonú üres zöldfelület rendezése, játszótér kialakítása, parkosítás, fedett közösségi tér kialakítása az Avasi Községi Tér mintájára. A megvalósítás időtartama: 2016.11.04 - 2022.03.31

„Társadalmi integrációt elősegítő beavatkozások a Vasgyárban” (TOP-6.9.1-15-MI1-2016-00001) Célja, a társadalmi felzárkózás segítése, foglalkoztathatóság előmozdítása, preventív szolgáltatások biztosítása. Szociális munka, érzékenyítés, közösségfejlesztés a Községi Beavatkozási Tervben megfogalmazott részletes program alapján. Időtartama: 2016.11.04 - 2022.03.31.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat (a továbbiakban MMSZ) **Jelenlét Minta Programja** Miskolcon az Avasi városrészben, Lyukóvölgyben, Tetemváron és a Számozott utcákon lát el felzárkóztatási feladatokat. A program célja, hogy a városi nyomortelepeken végzett állandó és intenzív szociális munka révén a lakosság közreműködésével elősegítse a leszakadó közösségek felemelkedését, a társadalom peremére szorult emberek integrációját. A délutáni foglalkozások, családi napok, illetve zenei programok hosszú távú célja a résztvevő gyerekek iskolai lemorzsolódásának csökkentése, tanulási motivációjának, teljesítményének erősítése. Hitel-S programjával a megrendült helyzetű családok elszegényedésének megelőzéséhez, a család megtartásához, illetve adott esetben az otthon elvesztésekor a szétesés megakadályozásához nyújtanak segítséget a hozzájuk forduló rászorulóknak.

A társadalmi felzárkóztatás egyik alappillére a közösségfejlesztés, ennek érdekében a családokkal való szociális munka, prevenciók feladatok ellátása, valamint a célcsoport igényeihez igazodó szabadidős programok megvalósítása kiemelt feladat. Ezekhez a tevékenységekhez kapcsolódó jó

gyakorlatokat már az élet korai szakaszában szükséges bevezetni az egyén életébe, így megelőzhetővé válik az esetleges deviáns viselkedési formák kialakulásának lehetősége.

Erre a célra a biztos kezdet gyerekházak és a tanodák (Miskolcon az MMSZ több szegregátumban is képviselteti magát) megfelelő alapot képeznek. A fiatal célcsoportnál legjobb módszer a sportolási lehetőségek biztosítása. Erre való törekvés a város vezetése részéről egy **GRUND** jellegű sportolásra alkalmas tér kialakítása a leszakadó városrészekben.

3.5. Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Miskolcon több leszakadó városrész is kialakult, ezek a településrészek a város bel-és külterületén is megtalálhatóak. A 2011-es KSH adatok szerinti szegregátum-térkép 31 kül- és belterületi szegregátumot különböztetett meg, ezek lakosságának teljes számát 6 745 főben állapította meg. Az eltelt tíz évben a belvárosban több szegregátum is megszűnt a településfelmérések, az építkezések és az ingatlan felvásárlások miatt. A telepek lakosainak többsége elsősorban a peremvidékekre költözött, egy részük pedig Miskolc másik leszakadó városrészébe lévő szociális bérlakásban esetleg vidéken talált otthonra. A szegregátumokban élők lakáshelyzete jellemzően rosszabb a város más területein élőkénél.

A város külterületén elhelyezkedő szegregátumok nagy kiterjedésűek, dombos területen fekszenek. Megközelítésük nehéz, az utak állapota rossz (murvás, sáros) gyakran gépjárművel is nehezen bejárható. A terület közműellátottsága kismértékű. Víkendházakban, régi hobbi telkeken lévő viskókat használnak lakhatás céljára. Kóborkutyák, szemét és különböző vadállatok veszélyeztetik az itt élőket. A külterületeken élők esetében a szolgáltatásokhoz való hozzáférés akadályozott, a városban lévő infrastrukturális feltételek nem adottak.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Ezen városrészekben élők, általában alacsony iskolai végzettségű, szakképzetlen vagy elavult szakképzettséggel rendelkező egyének és családok. Ezáltal munkalehetőségeik behatároltak és csekélyek. Lakcímkártya és tb ellátás nélkül elesnek az állam által biztosított ellátásoktól. Gyakori az iskolai lemorzsolódás, valamint az ezzel összefüggésbe hozható korai munka-, és gyermekvállalás.

A **Dr Ámbédkar Iskola** 2016 óta működik Sajókaza után Miskolcon is. Az eddig eltelt időszakban több mint 100 halmozottan hátrányos helyzetű diáknak segített az érettségi és az érettségire épülő szakmák megszerzésében. Az iskolát működtető Dzsaj Bhím Buddhista Közösség 2018-tól kollégiumot is nyitott Martin Luther King néven Diósgyőr városrészben. A diákok így távoli borsodi településekről, sőt Szlovákiából is eséllyel kezdik meg a középfokú tanulmányokat Miskolcon.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A leszakadó városrészek integrációjának érdekében létrejött munkacsoport és egyben a város célja, hogy ezeken a területeken lassítsa és megállítsa a 'slum'-mosodást. Ehhez a pozitív fejlődéshez az önkormányzat a helyi lakosság és civil szervezetek szoros és aktív együttműködése is szükséges.

A komplex programok megvalósítását és a szociális segítő tevékenységet is megnehezíti és a hatékonyságát nagymértékben csökkenti a gyakori lakóhelyváltogatás és a lakhellyel kapcsolatos

jogcímek tisztázatlansága. Így a már kialakult bizalmon alapuló segítő kapcsolat megszakad, a közösen kijelölt célok nem valósulnak meg.

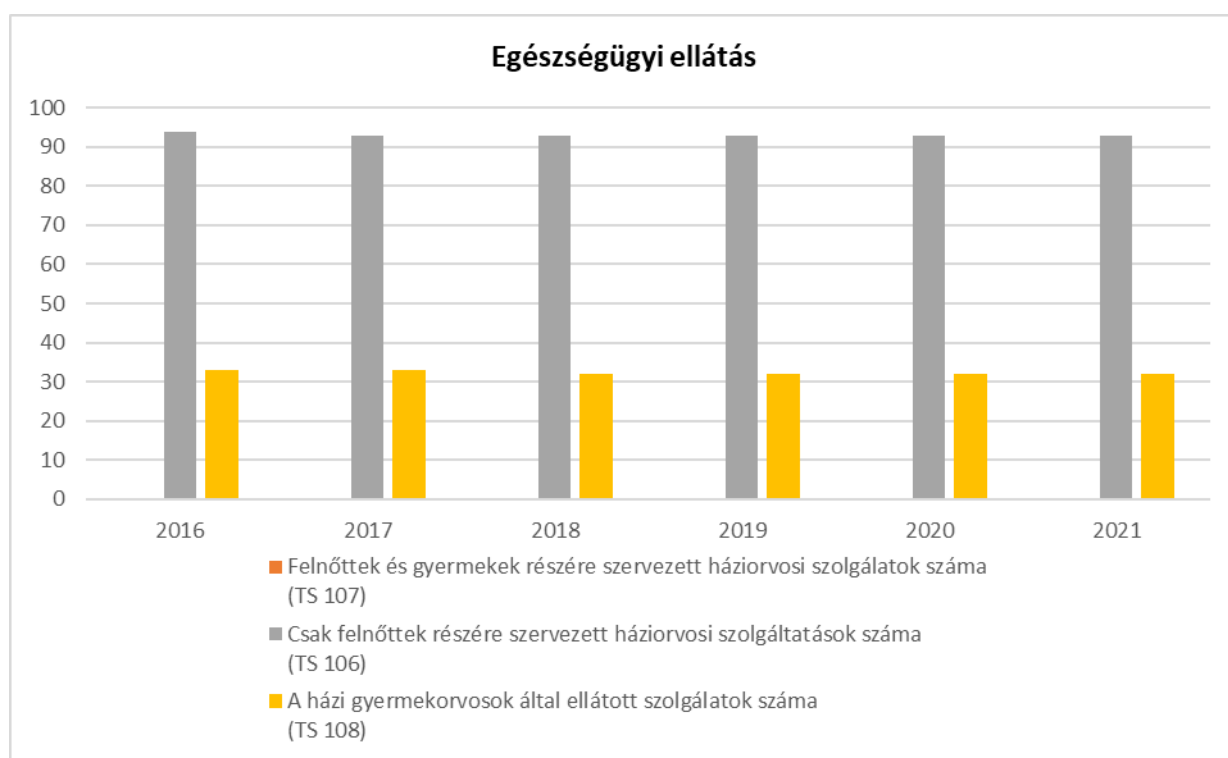
3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátást Miskolc város egységes keretbe kívánta foglalni, ennek érdekében 2016-ban Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése létrehozta a Miskolci Egészségfejlesztési Intézetet. Feladata az egészségügyi alapellátók egységes felügyelete és koordinálása volt. Az Intézethez 89 háziorvosi körzet, 39 házi gyermekorvosi körzet, 47 fogorvosi körzet, 54 területi védőnői körzet, 22 iskolavédőnői körzet, 11 iskolaorvosi körzet, a 24 órás felnőtt háziorvosi ügyelet, a 24 órás gyermekorvosi ügyelet és a 24 órás fogászati ügyelet tartozott.

A védőnői rendszer Miskolcon jól szervezett, a szakmai elveket maximálisan figyelembe vevő rendszerre nőtte ki magát 2016-2023-ig. A védőnői szolgálatok irányításáért 2023. július 1-től már az Országos Kórházi Főigazgatóság felel.

TOP-os projektek által az utóbbi években a házi és gyermekorvosi rendelők nagy része megújult. Tisztább és modernebb környezetben működik tovább az egészségügyi alapellátás.

A közegészségügyi helyzet javítása és az egészségügyi ellátásokhoz való könnyebb hozzáférés érdekében **Lyukóvölgyben új orvosi rendelő építése** valósult meg (TOP-6.6.1-16-MI1-2017-00002). A rendelőben a felnőtt és házi gyermekorvos, valamint két körzetet ellátó védőnő kap helyet.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyógyszer- tárak és fiók gyógyszer- tárak száma	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatás- ban részesítettek évi átlagos száma
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	94	33	49	n.a.	n.a.
2017	0	93	33	49	4 386	590,92
2018	0	93	32	48	4 103	519,72
2019	0	93	32	46	3 762	277,05
2020	0	93	32	48	3 516	252,18
2021	0	93	32	47	3 561	232,12

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Közgyógyellátás: a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás, mely alanyi és normatív jogcímen adható.

Az Önkormányzat helyi rendelet alapján gyógyszertámogatást nyújt. Az alanyi és a normatív közgyógyellátásra való jogosultságról a járási hivatal dönt. Az alábbi táblázatból megállapíthatjuk, hogy Miskolcon nőtt a közgyógyellátásra szorulóak száma, ez magyarázható a népesség elöregedésével és a szegregátumokban élők rossz életkörülményei következtében kialakuló krónikus betegségekkel.

A tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás az **ápolási díj**, melyet a helyileg illetékes járási hivatal állapít meg.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az egészség védelme és a betegségek megelőzése kiemelt cél a szegregátumban élők életminőségének javításával kapcsolatban. A városrészekben megvalósuló felzárkóztató projektek egyik programeleme az egészségügyi szűrésekhez való hozzáférés. Ezen felül egészségügyi szűrésekre szolgáló behívó rendszer működik. A hatékony egészségvédelem hangsúlyos eleme a közoktatási intézmények nevelési, oktatási programjának.

Magyarországon, egyedülálló kezdeményezés a **Lyukói Családi Mentor Program** (a továbbiakban: Program), amely már 2016-tól működik folyamatosan Miskolc külterületén. Célja a helyi közösségből kiemelni azokat az asszonyokat, akiknek életmódja példaértékű. Életvitelükkel mintát adnak a telepen élő családoknak és motiválnak a jó példa követésére. Jelenleg a Program 144 családot mentorál, alapszintű életviteli és egészségügyi tanácsokkal szolgál. Egészségügyi koordinátor irányításával végzik feladataikat, közreműködnek a szolgáltatásokhoz való hozzáférés elérhetőségében, különféle adományok kiosztásában (tisztítószer, élelmiszer, ruha stb.), segítik mind a védőnők, mind a családsegítők napi munkáját a kliensekkel való kapcsolattartás során.

A Program jótékony hatása érzékelhető a lakosság körében egyszersmind mintaszerű a részvételiségben. Mind a foglalkoztatás (lakóhelyhez közeli munkahelyek kialakítása a szegregátumban élők foglalkoztatottságának megnövekedésével járhat) mind a járványhelyzetek kialakulásának megelőzése érdekében szükséges lenne a jó gyakorlatot „hálózatszerűen”, Miskolc többi leszakadó városrészén is bevezetni.

A leszakadó városrészekben jelentős problémát jelent a háztartási és egyéb hulladékok közterületen való elhelyezése. Járványügyi szempontból igen veszélyes, az így eldobált szemét mind az ivóvizet, mind a talajt nagyban károsítja, a rácsálók megjelenése pedig a vírusfertőzések melegágya. Ennek felszámolása érdekében a komplex felzárkóztató programok tematikájának szerves része a közösségi szemétszedés -amit a városban megvalósuló programokban láthatunk is. Kapcsolódó törekvés továbbá a miskolci önkormányzat részéről, hogy közösségi összefogás mentén szemétszedési akciókat tervez és bonyolít le. Egyeztetéseket kezdeményez a szolgáltatóval a hulladék elszállításának módjáról. A város vezetése a szegregátumok több pontján is szemétlerakók telepítésének lehetőségéről és a helyi lakosság jövedelmi helyzetéhez viszonyított szolgáltatási díjak kiszabásáról tart munkamegbeszéléseket a MIREHU Nonprofit Kft szakembereivel.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Településünkön a fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés biztosított az állami egészségügyi ellátórendszeren keresztül.

A leszakadó városrészekben egyre nagyobb teret hódít az olcsó és könnyen hozzáférhető kábítószeres használat. Az ártalmak csökkentése miatt a Miskolci KEF¹⁵ (Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlése III-46/3.192/2001. sz. határozata) működése hangsúlyozott fontosságú. Feladata, hogy összehangolja a városban működő intézmények és szervezetek munkáját a megelőzés, a kínálatcsökkentés, a kezelés, az ellátás, valamint a felépülés területén. E cél elérése érdekében a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkáját erősíti és támogatja az Önkormányzat.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A Kórház- és Menzaétkeztetés Kft. által üzemeltetett konyhák biztosítják a közétkeztetést. Fokozott figyelmet fordítanak az egészség megőrzésére, az egészséges táplálkozás kiemelt fontosságára, ezért az étlapjukat diétás és normál menüsorban állítják össze. Szakácsaik országos és városi elismerésben részesültek.

A MESZEGYI és a Máltai Szeretet Szolgálat közreműködésével a rászorulóknak a hét minden napján, illetve ünnepnapokon is zöldség és pékáru adományban részesülhetnek a **Magyar Élelmiszerbank Egyesület** jóvoltából.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata a Sport Mecénás Alap keretében biztosítja az esélyegyenlőséget.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A rászorulóknak és a krízishelyzetben lévőknek nyújt segítséget a **Miskolci Egyesített Szociális és Gyermekjóléti Intézmény**. Feladatát a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben rögzített feltételeknek megfelelően látja el, fenntartását pedig a helyi önkormányzat biztosítja. Az integrált intézményben feladatcsoportonként önálló szervezeti egységek működnek

¹⁵ Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

melyek között egyértelműen elkülönülnek az alap és szakellátásra vonatkozó feladatok, amelyek célcsoportok szerint is elkülönülnek. A szolgáltatásokat öt Területi Szolgáltatási Központ, Családok Átmeneti Otthona és Gyermek Átmeneti Otthona, valamint egy járási szintű Család- és Gyermekjóléti Központ látja el. Ezen túlmenően Óvodai és Iskolai Szociális Segítők Munkacsoportja és Települési Feladatellátási Munkacsoport is tevékenykedik az Intézmény keretein belül. Mindezek mellett idősellátással kapcsolatos feladatokat (alap és szakellátás) valamint pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi és nappali ellátást is végeznek.

A szolgáltatási egységek az ellátási területen élők számára jól megközelíthetőek, tömegközlekedési eszközzel, illetve gyalog is könnyen elérhetőek.

A Területi Szolgáltatási Központokban a családsegítők alapszolgáltatási tevékenységet végeznek. A szociális segítő munka során tanácsadásokat, különböző ügyintézéseket, adományosztásokat, prevenciós programokat, csoportos szociális munkát, és a közösségfejlesztő kezdeményezéseket valósítanak meg. A szabadidő hasznos eltöltése érdekében közösségi programokat – játszóházakat, családi napokat – nyári táborokat biztosítanak.

A Család- és Gyermekjóléti Központ feladatainak biztosítása önálló szervezeti keretben gyámhatósági ügyekkel kapcsolatos feladatokat lát el, speciális szolgáltatások: mediáció, kapcsolatügyeleti szolgáltatás, jogi és pszichológiai tanácsadás. A szabadidő hasznos eltöltése érdekében közösségi programokat – játszóházakat, családi napokat – biztosítanak, az intézmény által szervezett nyári táborok pedig átölelik a teljes nyári szünet időszakát.

Ez a divizionális szervezet a területenként elkülönülő szervezeti egységeket decentrális hatáskörrel ruházza fel, mely elősegíti az átláthatóbb munkaszervezést, a munkafolyamatok ezáltal hatékonyabbá válnak, a jelzőrendszer tagjainak könnyebb elérhetőségére gyorsabb reagálásra ad lehetőséget.

g) drogprevenciós szolgáltatások

A mélyszegénységben élők, romák esélyegyenlőségének megteremtése érdekében a szenvedélybetegségek (drog-, alkoholfogyasztás, gyógyszerfüggőség, játékszenvedély) kezelése több szervezet szolgáltatása útján valósul meg a város területén:

- az egészségügyi intézmények ellátása útján,
- az iskolák pedagógusai, iskolapszichológusainak munkája révén,
- a Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény (a továbbiakban: MESZEGYI) család és gyermekjóléti szolgáltatásainak igénybevételével, a jelzőrendszer működtetése útján,
- a Drogambulancia Alapítvány (3529 Miskolc, Csabai kapu 9-11.) nyújtotta szolgáltatások útján,
- a Laurus Szociális és Kulturális Egyesület (3534 Miskolc, Iván u. 57. 4/2. sz.) szolgáltatásainak igénybevételével,
- NA (Narcotic Anonymus) Anonim Drogfogyasztók (Miskolc, Lónyai Menyhért u. 13.) minden vasárnap délelőtt szerfogyasztás alatt lévőknek és függők számára ad csoportos találkozási lehetőséget.

A városban is tapasztalható, hogy egyre nagyobb mértéket ölt a szenvedélybetegség, azonban a korai felismeréssel részben megelőzhető a függőség kialakulása vagy az állapotromlás. A szerfogyasztási szokások is nagymértékben változnak az utóbbi években, a felnövekvő nemzedék komoly veszélynek vannak kitéve (Európai összehasonlításban a dizájnern drog-fogyasztásban az elsők a magyar tinik) ezért rendkívül fontos feladat minden intézmények, civil és egyházi szervezetnek, hogy együttműködve segítsék a szenvedélybetegeket.

MESZEGYI

Az önkormányzat fenntartásában működő intézmény Területi Szolgáltatási Központjain (Diósgyőr-Vasgyári, Belvárosi, Avasi Tszk) keresztül látja a város területén a szolgáltatásait.

A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak aránya továbbra is magasan felül reprezentált az országos átlaghoz képest. A veszélyeztetettség elsősorban környezeti ok, iskolai hiányzás, elhanyagolás, anyagi problémák, nem megfelelő lakáskörülmények, illetve a különböző szenvedélybetegségek, illetve ezek halmozott jelenléte.

A védelembevétel eljárások megalapozottságához nagy segítséget jelent a 2018. szeptemberében beinduló óvodai – iskolai szociális segítői tevékenység, a nevelési hiányosságokból adódó gondok és krízisek felismerésében, azok kezelésében és a jelzések továbbításában.

Az utcai szociális munka keretében az utcai szociális munkások szorosan együttműködésnek a Miskolc Város Önkormányzati Rendészettel. Havi rendszerességgel „Ifjúságvédelmi őrjárat” szerveznek a közterületeken és forgalmasabb csomópontokon, amely az iskolakerülés, egészségkárosító szerek fogyasztása, a koldulás, kéregetés, a kriminalizálódás megelőzésére, megakadályozására irányul. A jelzőrendszer működése még mindig nem teljes körű, mert tudatmódosító szer vagy rendszeres alkoholfogyasztásról, illetve szuicid kísérletről minimális jelzés érkezik a jelzőrendszeri tagoktól, amely igen magas látenciára utal.

Az intézmény által szervezett csoportos és közösségi programok, foglalkozások, az egyéni fejlesztések preventív jelleggel a családok megsegítését, vagy a már bekövetkezett ártalmak csökkentését szolgálják a jövő nemzedékének egészséges fejlődése érdekében.

Az intézmény jövőbeni fejlesztési javaslatai között megfogalmazásra kerültek:

- az ellátotti kört érintő akadályok kapcsán az addiktológiai tanácsadás szükségessége,
- Miskolcon hiányterület a pszichiátriai ellátás, főként a gyermekpszichiátria. Számos esetben szükség lenne gyors és helyben működő szakorvosi segítségre a kliensek érdekében.

Drogambulancia Alapítvány

30 éve működnek a városban, mint magas küszöbű egészségügyi szolgáltatást, illetve alacsonyküszöbű ellátást biztosító szervezet.

2022. évben 192 új kliens érkezett az alapítványhoz, nyilvántartott ügyfeleik száma összesen 4384 fő volt. A kliensek fogyasztási szokásaiban vezet a marihuána, ezt követi a mindent fogyasztók aránya, majd az alkohol, az extasy-speed, a kristály, kokain és végül a heroin.

Gyakran tartanak előadásokat az érintett szféra dolgozóinak és mindenkinek, akik a drogproblémák miatt felkérlik őket. Fontos fokmérője munkájuknak, hogy iskolai csoportokat is folyamatosan fogadnak az intézményben. Több mint 1000 iskolásnak tartottak széleskörű prevenciós előadást az elmúlt évben. Az 50 órás közösségi szolgálat biztosításának is a helyszínei.

Nőtt az önként érkezők száma is, ezen belül figyelemreméltó az alkoholproblémával küzdő női betegek száma.

Az ambulancián lehetőség van drogteszt elvégzésére (a szülők kérésére is).

Különböző csoportfoglalkozásokat tartanak, (képzőművészeti, filmklub „Józanág műhely” stb.) amellyel próbálják a kliensek felépülését segíteni.

Megalkotott kisfilmjeikkel nem a tiltásra, hanem a tudás fontosságára helyezik a hangsúlyt.

Élő kapcsolatot ápolnak több rehabilitációs intézménnyel, együttműködnek a társintézményekkel.

Tevékenységeik:

- 1.) drogbetegek ambuláns ellátása (ártalomcsökkentés)
- 2.) elterelő kezelés (hatósági eljárás)
- 3.) TÁM-PONT Szenvedélybetegek Alacsonyküszöbű ellátása
- 4.) TÁMOGAT-LAK Szenvedélybetegek Közösségi ellátása.

Céljuk fókuszáltan a szenvedélybetegségek veszélyeire felhívni a figyelmet, a felvilágosítás (folyamatos média és közösségi felületek igénybevételével) a kábítószereseket övező előítéletek ledöntése.

Megfelelő ingatlan esetén közösségi tér kialakításában is gondolkodnak, amely fenti célok elérését segítené elő.

Laurus Szociális és Kulturális Egyesület

Az egyesület 2014 óta van jelen a város életében szenvedélybetegek nappali ellátásának biztosításával. Működési engedélyük Miskolc város közigazgatási területére 50 főre ellátására szól. 2022-ben 83 fő vette igénybe a szolgáltatást, szerződéses jogviszonyuk 276 fővel van. A hét szinte minden napján fogadják a ügyfeleket.

Az addikciók széles spektrumával foglalkoznak, mind kémiai szerek okozta, mind viselkedéses függőségekkel.

„Felépülés központú” szemléletüknek megfelelően programjaik a klienseik állapota szerint differenciáltak. A szolgáltatás igénybevételének nem előfeltétele a teljes absztinencia. 2018-tól már stabilan és rendszeresen működő absztinenciát fenntartó csoportfoglalkozásokat tartanak.

Addiktológiai konzultációt, személyiség és önismertet fejlesztő, felépítő/támogató csoportot is működtetnek. Részt vesznek a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában, több szervezettel is megállapodásokat kötve folyamatosan javítják az együttműködési lehetőségeket a hatékony feladatellátás érdekében.

Az intézményi ellátáson felül heti rendszerességgel szombatonként ifjúsági klubot működtetnek (addikcióval veszélyeztetett fiatalok célzott prevenció programja), melynek célja a szakmailag kontrollált szabadidős programok biztosítása.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A hátrányok kompenzálást szolgáló juttatásokhoz és szolgáltatásokhoz a jogszabályi keretek között azonos eséllyel férhet hozzá minden arra jogosult. A rászorulóknak bizalommal fordulhatnak a MESZEGYI családgondozóihoz a védőnőkhöz, illetve a Polgármesteri Hivatal ügyintézőihez is azzal kapcsolatban, hogy az adott élethelyzetben melyik ellátási formára jogosultak és azt hogyan kell kérelmezni.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pénzbeli ellátások és közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segíti a város a célcsoportokhoz tartozókat. Az Önkormányzat Közgyűlésének 2/2015. (II.10.) rendelete tartalmazza a települési támogatás és az önkormányzat által nyújtott egyéb ellátások helyi szabályait. Élethelyzetük javítása érdekében rendkívüli települési támogatást (súlyos betegség esetében a gyógyítással, kórházi tartózkodással járó többlet költségek, regisztrált munkanélküliek esetében a munkavállalás elősegítéséhez hozzájárulás, temetési költségek viseléséhez, a lakásban elemi kár következtében súlyos, a lakhatás elemi feltételeit veszélyeztető kár, előre fizetős áramfogyasztást, gázfogyasztást mérő készülék felszereléséhez, a Gyámhivatal által nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához a kapcsolattartásra jogosult szülő részére, egy év alatti gyermekek egészséges fejlődésének biztosításához – vitaminok, tápszer pótlásához – a családgondozó ajánlása alapján), gyermekek, fiatal felnőttek és családok támogatását, életkezdési és születési támogatást, a gyermekétkeztetés térítési díj kedvezményét; menetrend szerinti helyi tömegközlekedés igénybevételéhez biztosított támogatást; ifjúságvédelmi támogatást, időskorúak támogatását, krízishelyzet kezelési- és rendkívüli települési támogatást igényelhetnek.

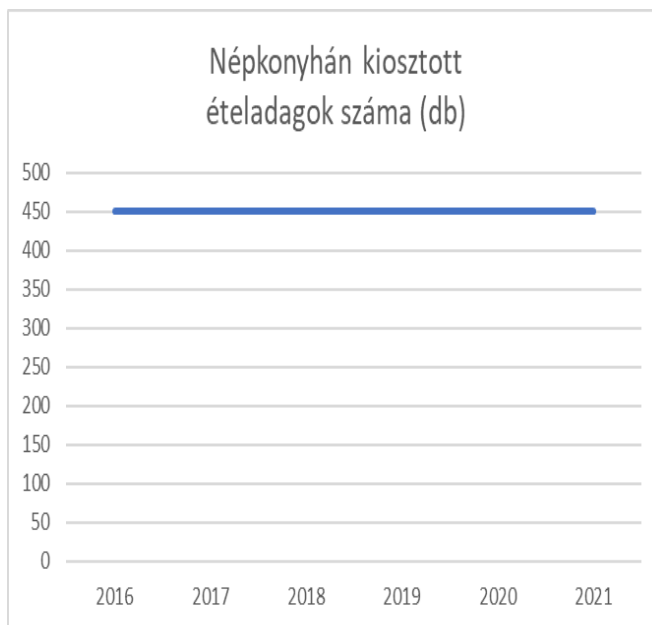
Miskolc Megyei Jogú Város **népkonyhai szolgáltatásra** az alábbi szervezetekkel rendelkezik ellátási szerződéssel:

- A Magyar Vöröskereszt B.A.Z. Megyei Szervezete – 200 adag
- A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülete – 150 adag
- Konventuális Ferences Minorita rend (egyedi támogatási megállapodással) - 100 adag

Népkonyhát működtet még az ÉLIM Szolgálat, de itt adagszámról nincsen információ.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	450
2017	450
2018	450
2019	450
2020	450
2021	450

Forrás: Önkormányzati adat

3.7. Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A Miskolci Kulturális Központ Nonprofit Kft. feladata a helyi értékek, hagyományok, kulturális értékek ápolása és átadása az itt élő lakosoknak, valamint az ide látogató utazóknak. Az intézményt az Önkormányzat hozta létre 2011-ben, igazgatósága pedig az Ifjúsági Házban működik. Tagintézményeinkben lehetőség nyílik a magyar, illetve a helyi kultúra értékeinek megismerésére, a tanulásra, a mozgásra és a szabadidő kellemes eltöltésére.

Célja a különböző társadalmi rétegek integrálása a kultúra eszközeivel és a kulturális színvonal, tájékozottság emelése. A társaság kiemelt feladata azoknak a városi nagyrendezvényeknek, fesztiváloknak a szervezése, amelyek erősítik a város hazai és nemzetközi ismertségét, tekintélyét, valamint üzemelteti Magyarország egyik kiemelkedő kulturális, turisztikai attrakcióját, a Diósgyőri várat. A közművelődés eszközeivel lehetőséget teremt a miskolci polgároknak, hogy erősítsék identitástudatukat, lokálpatriotizmusukat.

A társaság kilenc tagintézményből áll, és hat művelődési ház tartozik hozzá: a Művészetek Háza, az Ifjúsági és Szabadidő Ház, a Diósgyőri Ady Endre Kulturális és Szabadidő Központ, a Görömbölyi Művelődési Ház, Gárdonyi Géza Művelődési Ház és a Vasgyári Községi Ház, valamint a Dr. Szabó Gyula Bemutató Csillagvizsgáló, a Diósgyőri vár és a Lovagi Tornák Tere.

Kilenc telephelyen 81 klub, szakkör működik, éves szinten 3500 eseményt bonyolít le, látogatóinak száma éves szinten meghaladja az 500 000 főt. Községi házaikban 60 alkotó művelődési forma

működik rendszeres jelleggel. Amatőr művészeti csoportjaik közül kiemelkedő: a Világ- és Európa bajnok Miskolci Mazsorett Együttes.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)	Sportcsarnok, sportpálya léte	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma	Közművelődési intézmények száma
db	van/nincs	db	db
59	igen	585 641	55

Forrás: TelR, KSH Tstar

Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlése elismeri és támogatja azt a tevékenységet, amelyet a Miskolcon élő vagy dolgozó polgárok önszerveződő közösségei, civil szervezetei végeznek a kultúra közvetítése, a hagyományok ápolása, a környezet-, állat- és a természetvédelem, a műszaki- és tudományos közélet, a különböző korosztályú fiatalok szabadidejének hasznos eltöltése, a településfejlesztés és - szépítés, a rászorulókat támogatása, a lakosság oktatása, művelődése, egészségvédelme, sportolása, az esélyegyenlőség és a demokrácia megteremtése, az önkormányzati feladatok megvalósítása érdekében.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek megszegésének jogkövetkezményeiről szóló 35/2013. (X.1.) sz. önkormányzati rendeletben szabályozza a közösségi együttélés szabályait, az ezzel kapcsolatos jogsértések miatt közigazgatási hatósági eljárás kezdeményezhető városunkban.

Az önkormányzat kommunikációjában tudatosan fellép a helyi társadalom esetleges előítéletességével szemben. A közpolitika helyi képviselői, döntéshozói megnyilvánulásaikkal elősegítik a kisebbségeket védő alkotmányos értékek érvényesülését és a társadalmi szolidaritást, ösztönzik a többség és a romák közötti hatékony együttműködést.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

A városban működő civil szervezetek jelenléte nagyon erős, az általuk szervezett programok, rendezvények igen népszerűek. Önkéntes munkájuk példaértékű, hiszen önzetlenül, anyagi ellentételezés nélkül végzik tevékenységüket, nemkevés idő és energiabefektetéssel nyújtanak segítséget. A Magyar Katolikus Karitás Miskolci Szervezete, a Magyar Vöröskereszt, az Ökumenikus Segélyszervezet és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat is folyamatosan segíti a rászorulókat, rendszeres étel- és ruhaosztással.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

Miskolc Megyei Jogú Városban 9 nemzetiségi önkormányzat működik, a bolgár, a görög, a lengyel, a német, az örmény, a szlovák, a roma, a ruszin és az ukrán nemzetiségi önkormányzat. A nemzetiségi önkormányzatok működését – ezáltal a kulturális identitásuk megőrzését - az alábbiak szerint segíti Miskolc MJV Önkormányzata:

Közreműködés általánosságban (valamennyi díjmentes):

- Működéssel összefüggésben felmerülő feladatok ellátása
- Helyiség biztosítása testületi ülés megtartásához
- Helyiség biztosítása nemzetiségi rendezvény megtartásához
- Nemzetiségi honlap üzemeltetése (a város honlapján belül)
- Előzetes -, és utólagos sajtómegjelenítés a nemzetiségi rendezvényekről
- Meghívók, szórólapok reklámanyagok elkészítése, továbbítása
- Reprezentációs csomagok biztosítása
- Város rendezvényekbe nemzetiségi önkormányzati képviselők bevonása
- Nemzetiségek Napján a Polgármesteri Hivatal Díszaulájában kitüntetések kiosztása a nemzetiségi önkormányzatok működését segítőknek

A városvezetők lehetőségeikhez mérten igyekeznek részt venni a nemzetiségi önkormányzatok rendezvényein, ezáltal éreztetni elkötelezettségüket a nemzetiségek kulturális értékeinek megőrzésével és megtartásával összefüggésben.

Az Önkormányzati Igazgatási Osztály jogi ügyintézői a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Nek.tv.) 80. § (4) bekezdése alapján a nemzetiségi önkormányzatok képviselő-testületi ülésein, valamint az évenként megtartásra kerülő köz-meghallgatásokon a jegyző képviselétében a törvényesség biztosítása érdekében részt vesznek.

Az önkormányzati munkatársak ellátják a nemzetiségi önkormányzatok vonatkozásában elkészített pénzügyi tárgyú előterjesztések jogi felülvizsgálatát, valamint elkészítik a nemzetiségi önkormányzatok további előterjesztéseit. Előkészítik a nemzetiségi önkormányzatok szabályzatait, kezelik azok módosításai, valamint ellátják a nemzetiségi önkormányzatok által megkötésre kerülő szerződések teljes körű ügyintézését az aláírást követően az elszámolásokig.

Folyamatosan ellátott feladataik továbbá a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületi tagjai részére jogi tanácsadás, valamint szakmai segítség nyújtása.

A nemzetiségi önkormányzatokkal kapcsolatos feladatok ellátására kijelölt jogi ügyintéző kapcsolatot tart a városban működő nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezi az Önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzatok közötti együttműködést.

A nemzetiségi önkormányzatokkal kapcsolatos feladatok ellátására kijelölt jogi ügyintéző elősegíti az Önkormányzat, a Hivatal és a nemzetiségi önkormányzatok közötti információáramlást, valamint vezetői utasításnak megfelelően részt vesz a nemzetiségi önkormányzatok által szervezett, kiemelt jelentőségű eseményeken.

Az önkormányzati ügyintézők végzik a városban működő nemzetiségi önkormányzatok üléseinek előkészítését, az ülések lebonyolítását, szervezését, az ülésekről készült jegyzőkönyvek elkészítését, aláírásának koordinálását, majd a dokumentumoknak a Kormányhivatal TFIK modulján keresztül történő feltöltését.

Évente közel 50 nemzetiségi ülés kerül lebonyolításra, amelyből 9 közmeghallgatás.

Az önkormányzati ügyintéző koordinálja a nemzetiségi önkormányzat előterjesztéseinek aláíratását, végzi azok meghívóval együtt történő elektronikus postázását.

A nemzetiségi önkormányzatok hivatali ügyfélkapuját az önkormányzati ügyintéző kezeli, a dokumentumokat továbbítja az elnökök részére. Az önkormányzati ügyintéző végzi a Roma és Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat közfoglalkoztatotti elszámolásának havi rendszerességgel e-papíron történő továbbítását a Miskolci Járási Hivatal felé.

e) helyi lakossági önszerveződések

A kirekesztett, mélyszegénységben élő emberekben, mint minden emberben, benne rejlik a lehetőség, hogy holnaptól, ha apró lépésekben is, megváltoztassák az életüket. Ez a megközelítés az alapja a **'közösségi coaching'** módszernek, amelyet más, korábban megvalósult hasonló példák alapján jelenleg a bábonyi és tetemvári leszakadó városrészekben alkalmaz a 4IM projekt Miskolcon.

A közösségi coaching összefoglaló célja a helyi lakosok aktívvá tétele az őket érintő fejlesztési folyamatokban. A megközelítés alapja az a tézis, hogy a mélyszegénység komplex problémáinak felszámolása nem lehet sikeres anélkül, hogy azok, akiket érint, maguk is változzanak, hozzá tegyenek a saját holnapjukhoz valamit. Ez nemcsak azt jelenti, hogy közösségi munkára vagy megbeszéléseken való részvételre buzdítjuk a lakosokat, hanem azt is, hogy ennek a közösségi coach által irányított részvételnek a hatására olyan egyéni döntések születnek, amelyek megváltoztatják az egyének és családok életét, lépésről lépésre.

A miskolci közösségi coaching célja tehát abban segíteni, hogy legyenek saját, sokszor nagyon egyszerű tervek, legyen önbizalom és tetterekészség a projekt által érintett két lakóközösség tagjainak körében. Egy depresszív közösségben, mint amilyen például a Email: info@4IM.hu Web: www.4IM.hu Bábonyibérc, nem nagyon voltak pozitív példák, annál több akadály. A 4IM keretében megvalósuló közösségi coaching jelenti tehát azt a külső, induktív hatást, amely egy új paradigmát képes volt megteremteni.

Ennek eredményeként jött létre 2023 májusában a Bábonyibérci Önkéntes Közösség Egyesület. Az egyesület tagjai a városrészben valósítanak meg közösségi eseményeket. Ezen események részeként lépcsősort javítottak, vízelvezető csatornát építettek, parkot virágosítanak. Delegáltjaik képviseltetik magukat a leszakadó városrészek ügyében létrehozott Társadalmi Innovációs Munkacsoport ülésein. Javaslaikkal támogatják Miskolc város társadalmi felzárkózáshoz kötődő célkitűzéseit, folyamatait.

3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A **Miskolci Roma Nemzetiségi Önkormányzat** a jól ismert hátrányok enyhítése érdekében az egyetértési, véleményezési, megkeresési és kezdeményezési jogával élve képviseli a helyi kisebbséget. Karitatív tevékenységével (pl: ételosztás, Karácsonyi Gyertyaláng), sikeres nyári táboraival, sport programjaival kívánja enyhíteni a hátrányokat és elősegíteni a felzárkózást, mindezt az Önkormányzat támogatásával és együttműködésével valósítja meg.

3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön		
Beazonosított problémák		Fejlesztési lehetőségek
1.	Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek neveléssel-oktatással kapcsolatos hátrányai: a szegregált városrészekről érkező gyermekek koncentrációja adott iskolákban, tankötelezettségi korhatár betöltését követően gyakori az iskola-elhagyás, korai gyermekvállalás, agresszió a tanulók között és a pedagógussal szemben.	Beiskolázási körzetek módosítása, szegregáció csökkentése érdekében. Roma mediátorok képzése és alkalmazása és együttműködésének elősegítése a nevelési-oktatási intézményekkel.
2.	Továbbra is magas az álláskereső hátrányos helyzetű személyek száma (alacsony iskolai végzettség, nem piacképes szakképzettség, megváltozott munkaképesség)	Nagyobb létszámú atipikus foglalkoztatás, közfoglalkoztatottak lakhelyük környékén történő foglalkoztatása. Piaci igényekhez kapcsolódó képzések, motivációs vizsgálatok. Szegregátumokban egyéni munkakerő-piaci tanácsadás. Szociális, közösségi vállalkozások létrehozása pl: szegregátumokban kisüzemek kialakítása. Multinacionális cégek, kisvállalkozások munkaerőigényének megfelelően vállalati képzési program beindítása
3.	Közegészségügyi helyzet javításra szorul.	Ivóvíz-ellátás, szennyvízelvezetés, illegális hulladéklerakás problémakörével kapcsolatos egyeztetések kezdeményezése a szolgáltatók bevonásával. Megoldási stratégiák kidolgozása. Szenvedélybetegek alacsonyküszöbű szolgáltatásának elérhetővé tétele minden leszakadó városrészben. Krízisalap létrehozása a gyermekek gyógyszeres kezeléséhez való biztos hozzájutásához. MMJ Város 2/2015. Önkormányzati rendeletének bővítése a gyógyszerterápiával kapcsolatban Roma egészségügyi és szociális mediátor hálózat létrehozása, ilyen szakemberek képzése, akik egyfajta egészségőrként

		tevékenykednének a szegregátumokban. (Lyukói Családi mentor program bővítése, mentorok tovább képzése)
4.	Kevés a férőhely a Családok Átmeneti Otthonában	Kapacitás bővítés során a férőhelyek kialakításánál figyelembe kell venni a családi variációkat (apa és gyermekei vagy anya és gyermekei elhelyezése és közösen a két szülővel a gyermekek)
5.	Rossz lakhatási feltételek és körülmények, közüzemi tartozások felhalmozása	Lakhatási körülmények javítása, magasabb komfortfokozattal. Szociális bérlakások kiutas ház funkció szerinti működtetése, bérlőkijelölési jog átadásával. (Hajléktalan ellátásban is) Szociális lakásügynökség működtetése konzorciumban a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal. Adósságkezelési Szolgáltatás bevezetése a közüzemi tarozások mérséklése miatt. MMSZ Hitel-S program népszerűsítése a lakosság körében.
6.	A megvalósult komplex társadalmi felzárkózást segítő programok működtetése és családi közösségek fejlesztésének folytatása, kiterjesztése.	Integrált közösségi terek létrehozása, közösségfejlesztési módszerek alkalmazása. Grund jellegű sportolásra is alkalmas terek (nyitott kosár-, és focipályák) létrehozása a leszakadó városrészekben. Jelenlét típusú programok folyamatos működtetése. Alacsony küszöbű szolgáltatások megvalósítása a szegregátumokban. Helyben elérhető jogsegélyszolgálat.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata a gyermekek helyzetének javítását továbbra is kiemelt feladatának tekinti. A gyermekjóléti alapellátások biztosítása, különböző pénzügyi támogatások, széles skálán mozgó intézményi háttér működtetése, és fenntartása egyaránt hosszútávú céljai közt szerepel.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembé vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembé vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembé veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 4. § 13. b) pontja szerint a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló az, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló. Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése szerint hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c)* a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A Gyvt. 67/A § (2) bekezdése alapján halmozottan hátrányos helyzetű:

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek hároméves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 29. § (1) bekezdése szerint a jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát, és az így előálló statisztikai adatokat - a körzethatárok megállapítása, felülvizsgálata érdekében - minden év október 31-ig az illetékes tankerületi központ számára továbbítja. Ugyanezen paragrafus (2) bekezdése alapján a jegyző az adott év január 15-én és október 1-jén rendelkezésre álló adatok feldolgozása után minden év január 31-ig és október 31-ig a KIR¹⁶-be rögzíti a 22. § (2) bekezdés e) pontja szerinti adatokat.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma	73 789	83 755	157544	46,84%	53,16%
0-2 évesek	4 062			2,58%	
0-14 éves	10 887	10 348	21235	6,91%	6,57%
15-17 éves	2 307	2 106	4413	1,46%	1,34%

Forrás: TelR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A gyermekek veszélyeztetettségét észlelő jelzőrendszer – települési szintű– működtetése a gyermekjóléti szolgálat Gyvt.-ben rögzített feladata, amelyet Miskolcon a MESZEGYI lát el a Család-, és Gyermekjóléti Központon keresztül.

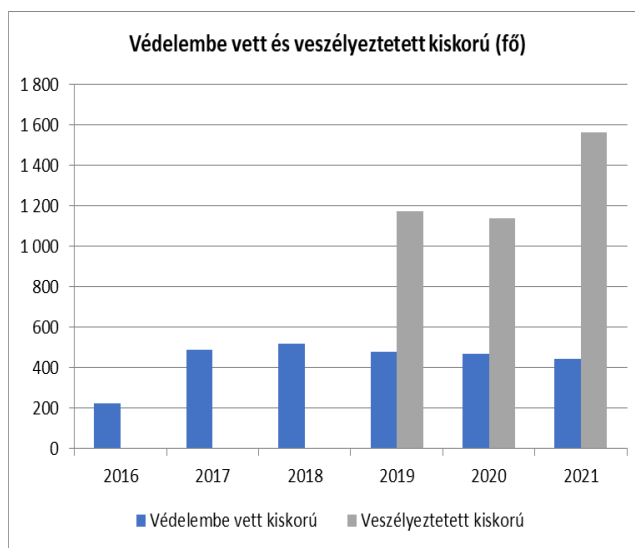
Az intézmény ellátási területe Magyarország legnépesebb járása 255.042 fő lakosságszámával. A járás területén 55377 fő a 0-18 éves korosztály száma a 2015 év végi adatok szerint. A Miskolci Járásban 1 megyei jogú város, 6 város, 1 nagyközség és 31 község található. A járás lakosságának közel 2/3-a Miskolc városban él.

¹⁶ KIR: A köznevelés információs rendszere, melyet az Oktatási Hivatal működtet.

A jelenlegi szabályozás alapján veszélyeztetettnek azokat a gyerekeket minősítik, akiknek testi, érzelmi vagy értelmi fejlődését gátolja a saját maguk vagy a szüleik, gyámjuk által tanúsított magatartás, mulasztás, illetve valamely fennálló körülmény.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
	Fő	Fő
2016	223	n.a.
2017	487	n.a.
2018	521	n.a.
2019	479	1 171
2020	469	1 140
2021	445	1 562

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetett gyerekek közül nagyjából minden hatodikat védelembe veszik. Ez a gondozási forma azt jelenti, hogy a kiskorút egyelőre nem emelik ki a családból, de esetenként jelölnek ki hozzá, aki rendszeresen ellenőrzi a gyermek helyzetét, szabályokat határoz meg és szolgáltatásokat szervez a családok számára, és segíteni próbál a kiskorút veszélyeztető probléma megoldásában.

A súlyos veszélyeztetettség, mely hatósági intézkedést von maga után, több okból következik be. Jelenleg a gyermekvédelmi hatósági intézkedés vezető oka az 50 órát meghaladó igazolatlan hiányzás, mely esetben 16 év alatti kiskorút érintően nincs mérlegelési lehetőség a védelembe vétel tekintetében. Ezeknél az eseteknél nincs idő a megfelelő beavatkozásra a család-, és gyermekjóléti szolgálatok részéről, mert az első jelzés általában már az 50 órát meghaladó hiányzásokról érkezik. Egyéb esetekben a súlyos veszélyeztetettség elhanyagolásból, nevelési hibákból és a család együttműködési készségének hiányából fakad.

Egyre magasabb azon esetek száma, ahol a család az állandó lakóhely hiányában költözködő életmódot folytat és életkörülményeik egyre romló tendenciát mutatnak. Az állandóság és a megfelelő lakókörülmények, az oktatási, nevelési intézmények hiánya a családban élő gyermekeket válságos helyzetbe sodorja, ami az ideiglenes hatályú elhelyezések vezető okaként szerepelt statisztikánkban.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 67/A. § (1) bekezdése szerint továbbra is hátrányos helyzetűnek minősül az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a jogszabályban felsorolt körülmények közül egy fennáll. Ilyen körülmények a szülő vagy családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, a szülő vagy családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága és az elégtelen lakókörnyezet.

A halmozottan hátrányos helyzet megállapításához változatlanul a három körülményből kettő ++ fennállása szükséges.

A státusz megállapítása általában a gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításával egyidejűleg, a szülő kérésére történik, azonban amennyiben az erre vonatkozó kérelem kitöltése elmarad, az a gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság fennállása alatt bármikor pótolható.

A jegyzői nyilvántartás alapján 2017, 2018, és 2019. december 31-én nyilvántartott hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának alakulása:

Évek	Hátrányos helyzetű gyermekek száma (fő)	Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (fő)	Összesen
2017	1251	1511	2762
2018	1170	1323	2493
2019	1055	1236	2291

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A hátrányos helyzetű (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek megoszlása intézmények szerint 2018. és 2019. évben (december 31-i állapot):

Jogviszony fajtája	2018. év		2019. év	
	HH	HHH	HH	HHH
jogviszonnyal nem rendelkező	208	271	209	236
bölcsődés	2	1	4	2
óvodás	210	214	156	239
általános iskolás	631	746	560	660
középfokú oktatás	119	106	126	99
felsőfokú oktatás	0	0	0	0
összesen	1170	1348	1055	1236

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A halmozottan hátrányos gyermekek száma magában foglalja a gyámhivatal által hivatalból megállapított halmozottan hátrányos gyermekek és utógondozói ellátásban részesülő nagykorúvá vált gyermekek számát is. (2018-ban 75 fő, 2019-ben 85 fő volt.)

Az összesített adatok csökkenésének fő oka, hogy évről évre alacsonyabb a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma, ami a státusz megállapításának alapfeltétele. Oka lehet a csökkenésnek az is, hogy a törvényes képviselők esetében a hivatkozott okok pl. az alacsony foglalkoztatottság már nem áll fenn.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők helyzete

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult a gyermek, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a nyugdíjminimum összegének 145 %-át, vagy az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át, (jogosultsági feltétel továbbá az

egy főre jutó vagyoni érték vizsgálata is) ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos.

Jogosult továbbá, ha a nagykorúvá vált gyermek 23. életévét még nem töltötte be és nappali oktatás munkarendje szerinti tanulmányokat folytat, vagy 25. életévét még nem töltötte be és felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul.¹⁷

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság célja elsősorban az intézményi gyermekétkeztetés területén szabályozott kedvezmények igénybevételének lehetősége. A bölcsődés, az óvodás és az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő tanulók – jogosultak - részére az étkeztetést ingyenesen kell biztosítani. Az 1-8. évfolyamon felül nappali iskolai oktatásban tanulók számára a térítési díj mértéke 50%-os.

A jogosultság megállapítása során az önkormányzatok részére nem írja elő jogszabály annak nyilvántartását, hogy a gyermek tartósan beteg vagy fogyatékos-e, így erre vonatkozóan a Polgármesteri Hivatal adatokkal nem rendelkezik. A jogosult gyermekek száma 2014. évtől folyamatosan csökkenő tendenciát mutat.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
	Fő
2016	n.a.
2017	4 073
2018	3 448
2019	3 033
2020	2 687
2021	2 842

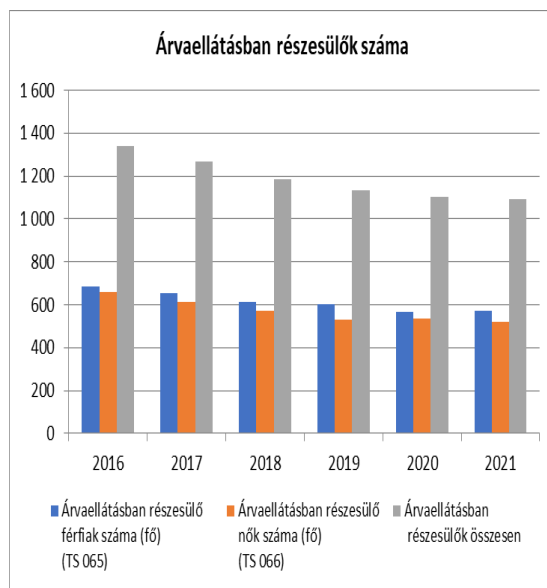
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

¹⁷ 1997. évi XXXI. törvény 19. § (2) [Gyvt.]

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	683	657	1 340
2017	652	615	1 267
2018	615	572	1 187
2019	603	532	1 135
2020	566	536	1 102
2021	571	519	1 090

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermekek fejlődése szempontjából nagyon lényeges az otthon biztonsága, ezért az Önkormányzat a lakhatással kapcsolatos rendszeres kiadások terheinek viseléséhez a települési támogatások keretén belül **lakásfenntartási támogatás formájában** segítséget biztosít a rászorulóknak.

Az érintett családok kiadásainak csökkentése az Önkormányzat Közgyűlésének a települési támogatás és az önkormányzat által nyújtott egyéb szociális ellátások helyi szabályairól szóló 2/2015. (II.10.) számú rendelete (továbbiakban: rendelet) alapján – 2015. március 1-i hatállyal – a fűtési időszakra vonatkozóan (tárgy év 10. 01. napjától következő év 03. 31. napjáig), havi 5400,- Ft összegben volt nyújtható - 2020. augusztus 29-től 12 hónapra lehet megállapítani, havi 3000 Ft/hó összegben a szolgáltató felé történő utalással, vagy szilárd tüzelőanyag – hasított tűzifa – formájában. Amennyiben nem áll rendelkezésére hasított tűzifa, akkor az Önkormányzat haladéktalanul gondoskodik a támogatás összegének egy összegben, kézpénzben történő kifizetéséről.

Az Önkormányzat emellett **gyógyszertámogatással, életkezdési és születési támogatással, valamint a gyermekétkeztetés térítési díj kedvezményének biztosításával, illetve a menetrend szerinti helyi tömegközlekedés igénybevételéhez biztosított támogatással** igyekszik segíteni a miskolci családokat.¹⁸

A gyógyszertámogatás összege havi 3.500 Ft, mely három havonta, egyenlő részletekben kerül kiutalásra a jogosultak számára. Az életkezdési és születési támogatás egyszeri 20.000 forint támogatást jelent.

A rendelet alapján a **menetrend szerinti helyi tömegközlekedés igénybevételéhez biztosított támogatásra** jogosult a Miskolc közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező, az oktatási-, nevelési intézmény azon alsó tagozatos tanulója, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg a nyugdíjminimum 150%-át. A támogatás mértéke a mindenkor tanuló

¹⁸ Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 2/2015. (II. 10.) rendelete a települési támogatás és az önkormányzat által nyújtott egyéb szociális ellátások helyi szabályairól

bérletszelvény ellenértékének 100%-a vagy 70%-a. Említésre méltó a menetrend szerinti helyi tömegközlekedés igénybevételéhez biztosított támogatások számának emelkedése. Tapasztalataink szerint az ellátást főként a szegregátumokban élő szülők kérik gyermekeik utazásának biztosításához, iskolába való eljutásukhoz.

A rendeletalkotás során az Önkormányzat a krízishelyzet kezelésére szolgáló **rendkívüli települési támogatás** jogszabályi kereteinek szabályozásakor a támogatás megállapításának szempontjából különösen indokolt esetként határozta meg a gyámhivatal által nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának támogatását, és az egy év alatti gyermekek egészséges fejlődésének biztosításához vitaminok, tápszer stb. pótlásához való hozzájutást.

A **fiatalok Életkezdési támogatására** jogosult az a gyermek, akinek gondozó szülője – a gyermek megszületése előtt legalább egy évvel már – Miskolc közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkezett, és akinek a nevére Start-számlát nyitottak. A támogatás megállapítása nem szociális rászorultságtól függ, hanem alanyi jogon – jövedelem és vagyonvizsgálat nélkül – adható.

Miskolcon a 2014-2017-ig terjedő időszakban meredek csökkenést mutat a kiadott határozatok száma, még 2018-ban a számok tekintetében kiemelkedő növekedést láthatunk:

Év	FÉT ¹⁹ határozatok száma összesen	Megadó határozatok száma
2014.	290	273
2015.	178	170
2016.	153	151
2017.	163	161
2018.	218	209

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A fiatalok életkezdési támogatásáról szóló 2005. évi CLXXIV. törvény alapján támogatásra jogosult minden 2005. december 31. után született, Magyarország területén élő, magyar állampolgárságú gyermek, illetve 2017. június 30. napja után született, Magyarország területén kívül élő magyar állampolgárságú, Magyarországon anyakönyvezett gyermek, valamint 2017. június 30. napja után született, Szlovákiában vagy Ukrajnában élő nem magyar állampolgárságú gyermek, aki a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény alapján kiadott „Magyar igazolvánnyal” rendelkezik.

Az első utalási összeg jelenleg 42.500 forint. A Magyarországon élő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, illetve a nevelésbe vett gyermek esetében a születés évét követő hetedik évben (második utalási összeg) és a születését követő tizennegyedik évben (harmadik utalási összeg) újabb támogatást biztosít. A második és a harmadik utalási összeg 2006. évben született gyermekek esetében 42.000 - 42.000 forint, 2007. évben és azt követően születettek esetében pedig 44.600 - 44.600 forint.

2018. január 1-ig a 18. életévét betöltött fiatal felnőtt kizárólag a jogszabály szerinti meghatározott célokra (tanulmányok, lakhatás, pályakezdés, gyermekvállalás feltételeinek megteremtése) fordíthatta a támogatás összegét. A jelenlegi szabályozás nem tartalmaz ilyen megkötéseket, ennél fogva a kifizetést - célhoz kötöttség nélkül - az alábbi két esetben lehet kérni: a fiatal felnőtt 18. életévének betöltése napjától, de legkorábban a Start-számla megnyitását követő harmadik év elteltétől, valamint a gyermek vagy a fiatal felnőtt halála esetén az örökös az öröklési bizonyítvány

¹⁹ FÉT: Fiatalok Életkezdési Támogatása

vagy a hagyatéki határozatjogerőre emelkedését követően kérheti. A fiatal felnőtt az életkezdési letéti számlán lévő összeg átvételére 23. életévének betöltése napjáig jogosult.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A HEP-sablon szerinti 4.1.4. számú tábla Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata tekintetében nem releváns.

A Gyvt. 21/B.§ (2) bekezdésében meghatározott normatív kedvezményeken felül további **gyermekétkeztetés térítési díjkedvezmény** állapítható meg annak a Miskolc Megyei Jogú Város közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező gyermeknek, akinek a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg nyugdíjminimum 175%-át. A kedvezmény mértéke, ha a család egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a nyugdíjminimum 100%-át, akkor a térítési díj havi 100%-a, amennyiben meghaladja azt, de nem haladja meg a 130%-át, a térítési díj havi 60%. A nyugdíjminimum 130%-a fölött, a térítési díj havi 30%. Ez a támogatási forma bővíti a gyermekétkeztetést kedvezményesen igénybe vehetők körét, tekintettel a magasabb jövedelemhatárra és a vagyonvizsgálat hiányára.

A Gyvt. 21/C. § (1) bekezdése 2016. január 1-től - természetbeni ellátásként - rendelkezett a szünidei gyermekétkeztetésről. Ennek értelmében a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja. Bölcsőde, óvoda esetében az intézmény zárva tartásának valamennyi munkanapján, az iskolás gyermekek részére a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, és az őszi, téli, tavaszi szünet időtartamára.

Az ellátás igénybevételének feltétele a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása, továbbá a hátrányos vagy halmozottan hátrányos státusz fennállása.

Az étkeztetés lebonyolításában a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékról szóló 328/2011.(XII.29.) Korm. rend. 13/B.§ (5) bekezdése alapján a települési önkormányzat jegyzője írásban tájékoztatja a jogosult hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek szülőjét vagy más törvényes képviselőjét. Egyidejűleg megküldi a jogosultnak a szünidei gyermekétkeztetés igényléséhez szükséges nyilatkozatot. A család- és gyermekjóléti szolgálat segítséget nyújt a jogosultnak a nyilatkozat kitöltéséhez és benyújtásához.

Miskolc esetében a Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény (továbbiakban: MESZEGYI) dolgozói látják el ezt a feladatot.

Ezen felül a halmozottan hátrányos státusszal rendelkező gyermekek különböző előnyöket élveznek. Pl. a Gyvt. 21/C.§ (1) bekezdésében szabályozott **szünidei gyermekétkeztetésben részesülhetnek**, továbbá évente két alkalommal emelt összegű pénzbeli (2019. évtől pénzbeli, addig természetbeni, Erzsébet utalvány formájában került kiutazásra) támogatást kapnak. Ez az összeg 2019. és 2020. évben 6500.-Ft/fő támogatást jelentett a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek törvényes képviselői számára. (Az alap összeg: 6.000.-Ft volt.)

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

Miskolc Megyei Jogú Város ilyen tartalommal bíró napi adatbázissal nem rendelkezik, hiszen az intézményvezetők jelentési kötelezettsége az Oktatási Hivatal irányában áll fenn, melyet a jogviszony keletkezésével egyidejűleg tesz meg. Az óvodával létesített jogviszonyt a Köznevelés Információs Rendszerben (KIR) jelenti az intézményvezető, melyet az Oktatási hivatal Működtet.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 25. § (3) bekezdése szerint a köznevelési intézmény képviselője a köznevelési intézmény október 1-jei állapot szerinti közérdekű adatairól közöl adatot a KIR rendszeren keresztül.

A KIR rendszeren belül a Köznevelési Statisztika (KIR-STAT) felületen történik az adatszolgáltatás. Az adatszolgáltatási folyamat lezárásával az intézményvezető megküldi a teljes jelentését az intézmény fenntartója részére is. A statisztikai jelentés többek között tartalmaz nem magyar állampolgárságú gyermekekre vonatkozó adattáblát is, melyből leszűrhető, hogy egy adott intézményben a megkezdett nevelési év elején (október 1. napjáig), mennyi gyermek rendelkezik jogviszonnyal, és az adott gyermek milyen nemzetiségű.

A magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma a 2020-as nevelési évben a miskolci önkormányzati óvodákban 13 fő volt. (3 iraki, 2 algériai, 2 kínai, 1 horvát, 1 vietnami és 4 német gyermek).²⁰

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata tekintetében adat nem áll rendelkezésre.

4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Miskolcon működő kiterjedt intézményhálózat megfelelően tudja biztosítani a nevelési, oktatási feladatokat, ez értendő a szociálisan hátrányos helyzetű, továbbá a tanulási, magatartási zavarral rendelkező gyermekekre is. Alternatívát jelentenek az egyházi és alapítványi fenntartásban működő intézmények, amelyek szintén jelentős számban vannak jelen a városban.

Lyukóvölgyben 2016-ban indult útjára számos egészségügyi szakember (védőnő) és szociális koordinátor folyamatos közreműködésével az a családi mentorhálózat program, melynek keretében az ott élő asszonyok közül kerülnek kiválasztásra mentorok, majd megfelelő felkészítés után segítséget nyújtanak sorstársaiknak az alapvető higiéniai szabályok betartásában, megfelelő lakáskörülmények kialakításában, gyermekgondozási gyakorlatok elsajátításában a kismamák számára. A program pozitívan befolyásolta az ott élő gyermekek életfeltételeit is. (A HEP előző fejezetében kifejtett módokon).

4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladatát képezik.

Jellemzően a szülők általános iskolás gyermekeikkel kapcsolatban különböző programok igénybevétele céljából kéri a státusz megállapítását, ezért a „fiatalabb” korosztálynál továbbra is kiemelt fontosságú a védőnők, családsegítők lakosság körében végzett tájékoztató tevékenysége. Ennek eredményeként a 2016. év adataihoz viszonyítva, amikor az intézményi jogviszonnyal nem rendelkezők közül HH: 79 fő, HHH: 134 fő volt, az utóbbi években nőtt ebben a körben a státuszok megállapításának száma.

²⁰ Forrás: KIR-STAT rendszer, 2020. október.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Az Önkormányzat kiterjedt védőnői- és iskola, ifjúság-egészségügyi hálózattal rendelkezik, amelynek működtetéséről jelenleg a MEFI által gondoskodik. A MEFI-t 2016-ban Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlése hozta létre, a gondoskodó város koncepciójának keretében, azzal a céllal, hogy megteremtsenek egy egységes egészségügyi alapellátási rendszert a városban. Az Önkormányzat az egészségügyi alapellátási körzetek meghatározásáról szóló 30/2016. (XI.11.) közgyűlési rendelete értelmében a MEFI intézetéhez az alábbiak szerint kerül biztosításra az egészségügyi alapellátás:

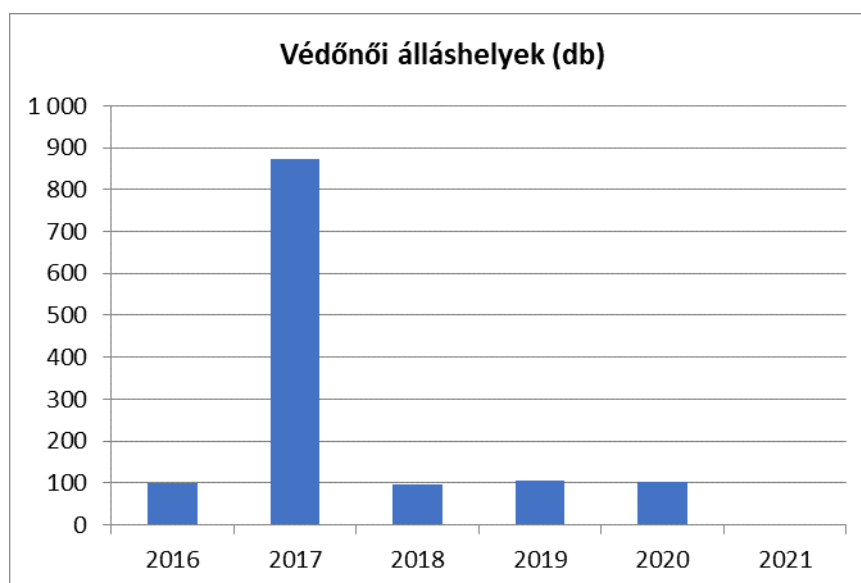
- háziorvosi körzetek (89),
- a házi gyermekorvosi körzetek (32),
- a fogorvosi körzetek (74),
- a területi védőnői körzetek (54),
- az iskolavédőnői körzetek (22),
- az iskolaorvosi körzetek (11),
- a 24 órás felnőtt háziorvosi ügyelet,
- a 24 órás gyermekorvosi ügyelet és
- a 24 órás fogászati ügyelet.

2016-2023 július 1-ig a területi védőnők, iskolavédőnők, iskolaorvosok is a MEFI alkalmazásába kerültek, ezáltal lehetővé vált munkájuk átfogó egységes szakmai koncepciók szerinti átalakítása, szervezése. A 2023. júliusi országos átszervezést követően a védőnők nem, de az iskolaegészségügyi ellátás továbbra is önkormányzati feladat maradt.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	99	5588	56
2017	99	5595	56
2018	97	5617	58
2019	104	5468	52
2020	102	5230	51
2021	102	4931	48

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Kidolgozásra került egy országos szinten egyedülálló egészségfejlesztési modellprogram, mely a gyermekek egészségét hivatott hosszú távon megőrizni. Kulcselemei a komplex szemlélet, az egységes szakmai tartalom, és a standardizált vizsgálati körülmények biztosítása, valamint az átfogó egészségfejlesztési foglalkozások.

		2016.	2017.	2018.
Átlag gondozotti létszám	Területi	169,51	212,51	179,22
	Iskolai	700,29	716	851,95

Forrás: Miskolci Egészségfejlesztési Intézet (MEFI)

A területen számított egy védőnőre jutó gyermekek száma jóval a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004.(V.21.) EszCsM rendeletben meghatározott 250 fő alatt van, így a védőnői létszám ideálisnak mondható, az álláshelyek tapasztalható csökkenésének ellenére is.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

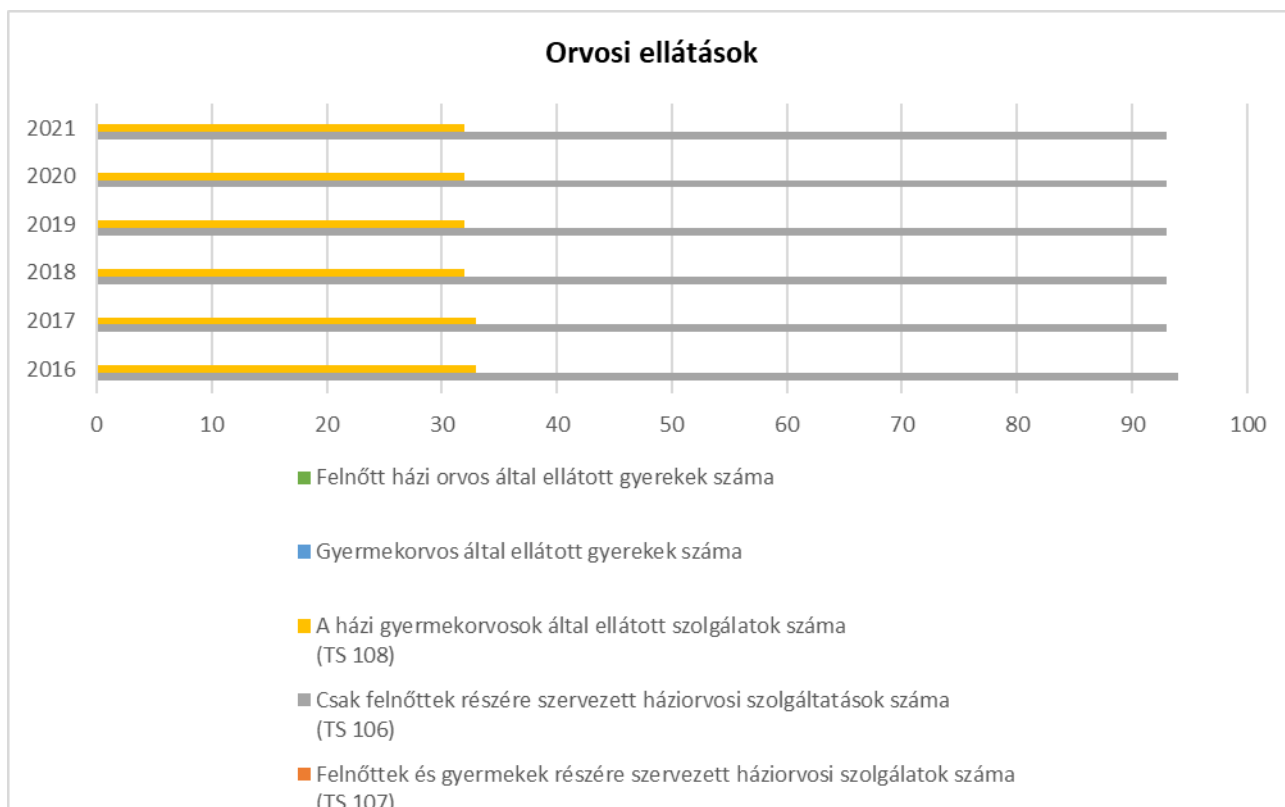
2014-ben az országban az elsők között Miskolcon debütált az az informatikai rendszer, amely gyorsabbá és hatékonyabbá tette a betegek ellátását. A városban praktizáló háziorvosok és házi gyermekorvosok a rendelőjükben használt háziorvosi szoftverből – egy Önkormányzat által finanszírozott fejlesztésnek köszönhetően – el tudják érni az adott egészségügyi intézmény (kórház/szakrendelő) informatikai rendszerét, így láthatják, letölthetik a város egészségügyi intézményeibe utalt betegek szakorvosi leleteit, labor eredményeit és a kórházi zárójelentéseket.

Miskolcon nincs egyetlen üres vagy tartósan betöltetlen háziorvosi/gyermekeorvosi körzet sem.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	94	33	n.a.	n.a.
2017	0	93	33	n.a.	n.a.
2018	0	93	32	n.a.	n.a.
2019	0	93	32	n.a.	n.a.
2020	0	93	32	n.a.	n.a.
2021	0	93	32	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az egészségügyi alapellátás biztosítása céljából kijelölt gyermekorvosi és védőnői rendelők felújítása, modernizálása folyamatos. Az Önkormányzat az Észak-magyarországi Regionális Program keretében 2010 és 2014 között 27 felnőtt és 17 gyermekorvosi rendelőt újított fel csaknem egy milliárd forintból, 2019-ig újabb 11 felnőtt, 3 gyermekorvosi rendelő és 6 védőnői körzet felújítását végezte el, több mint 300 millió forintból. 2019-ben további 4 rendelő újult meg.

A 2014-2020-as Integrált Területi Programban a következő, egészségügyi infrastruktúrát érintő fejlesztések szerepelnek:

- Miskolc, Halom utcai orvosi rendelő infrastrukturális fejlesztése (TOP -6.6.1-15-MI1-2017-00004);

- Miskolc, Kazinczy utcai orvosi rendelő infrastrukturális fejlesztése (TOP -6.6.1-15-MI1-2017-00006);
- Miskolc, Bacsinszky utcai orvosi rendelő infrastrukturális fejlesztése (TOP -6.6.1-15-MI1-2017-00009);
- Miskolc, Kiss Ernő utcai orvosi rendelő infrastrukturális fejlesztése (TOP -6.6.1-15-MI1-2017-00010);
- Miskolc, Miskolctapolcai úti orvosi rendelő infrastrukturális fejlesztése (TOP -6.6.1-15-MI1-2017-0012);
- Miskolc, Miskolctapolcai úti gyermekorvosi rendelő infrastrukturális fejlesztése (TOP -6.6.1-15-MI1-2017-0011);
- Miskolc-Lyukó városrészben új orvosi rendelők építése (TOP-6.6.1-16-MI1-2017-00002)
- Miskolc, Kórház utca 1. sz. alatt egészségügyi alapellátási funkciók és szűrőállomás kialakítása (TOP-6.6.1-16-MI1-2017-00007)
- Miskolc, Otthon téri egészségház építése (TOP-6.6.1-16-MI1-2017-00008)

A beruházások célja az energiahatékonysági korszerűsítés, az infrastruktúrafejlesztés, a költséghatékony működés kialakítása, a munkafeltételek és a betegek várakozási körülményeinek javítása volt az akadálymentesség és esélyegyenlőség biztosításával.

Az egészségfejlesztés – mint az Önkormányzat alapellátás megszervezéséből és fenntartásából következő, kötelező feladata – szerepel az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 152/A. §-ában. Az Önkormányzat a MEFI megalapításáról szóló IV-38/314.196/2016. számú határozatának legfőbb célja az egészségügyi rendszer átalakítása azért, hogy a szűréseken, prevenciók tevékenységeken a részvételi arány növekedjen, javuljon a lakosság népegészségügyi mutatója, valamint növekedjen a prevenciók tevékenységet végző rendszer működési hatékonysága.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermekkorú nevelés helyzetének elemzése során problémákat okoz, ha nincs pontos helyi nyilvántartás az 5 éven aluli óvodáskorú gyermekekről, nem áll rendelkezésre az óvodák fizikai állapotának és költségvetési helyzetének részleteire kiterjedő egységes regiszter, nem lehet pontosan tudni az óvodáskorú gyermekek településközi ingázásának adatait. Ugyancsak nehezítik az ellátáshoz történő hozzáférés minőségének megítélését a már említett, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartásának hiányosságai. Fontos, hogy a szabályozásra is visszavezethetően nem megoldott a speciális fejlesztésre szoruló gyermekek óvodáskor előtti statisztikai adatainak gyűjtése, azonban törekedni kell arra, hogy ezen adatok helyben rendelkezésre álljanak.

A helyzetelemzés során a helyi ellátottság mértékét (súlyosan beteg, fogyatékos gyermekekről lehet a lakóhelyén nem, csak ellátási illetékességi, területi adat lesz), azon belül különösen a sérülékeny csoportok, mint például az alacsony iskolai végzettségű munkanélküli szülők lehetőségeit kell megvizsgálni az elérhető hozzáférések biztosítása kapcsán. Az ellátások minőségének fejlesztésén túl mind a megfelelő tájékoztatás és az ügyintézés során történő segítségnyújtás, mind pedig a nyilvántartás hiányosságainak korrigálása az intézkedési tervben megjelölt feladat lehet.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat 2016-ban hozta létre Miskolc Lyukóvölgy településrészén a 0-3 korú gyermekek számára kialakított „Lyukuckó” Gyerekházat. Ez a Biztos Kezdet Gyerekház a kicsiket és szüleiket várja, ahol a fejlesztés, a játékok és a tízórai mellett a munkatársak hasznos tanácsokkal és ötletekkel is szolgálnak a szülőknek. A szolgáltatást rendszeresen igénybe vevők száma naponta 25-35 család, de egyre bővül azon résztvevők köre, akik – habár nem rendszeresen – de időről időre betérnek, vagy csak programokra látogatják meg a létesítményt.

Ugyancsak a Lyukóvölgyben, szintén 2016-ban nyílt a Máltanoda: ide iskoláskorú gyerekek járnak délutáni fejlesztő foglalkozásokra. Itt az utóbbi évek növekvő tendenciát mutatnak a résztvevő fiatalok számánál.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

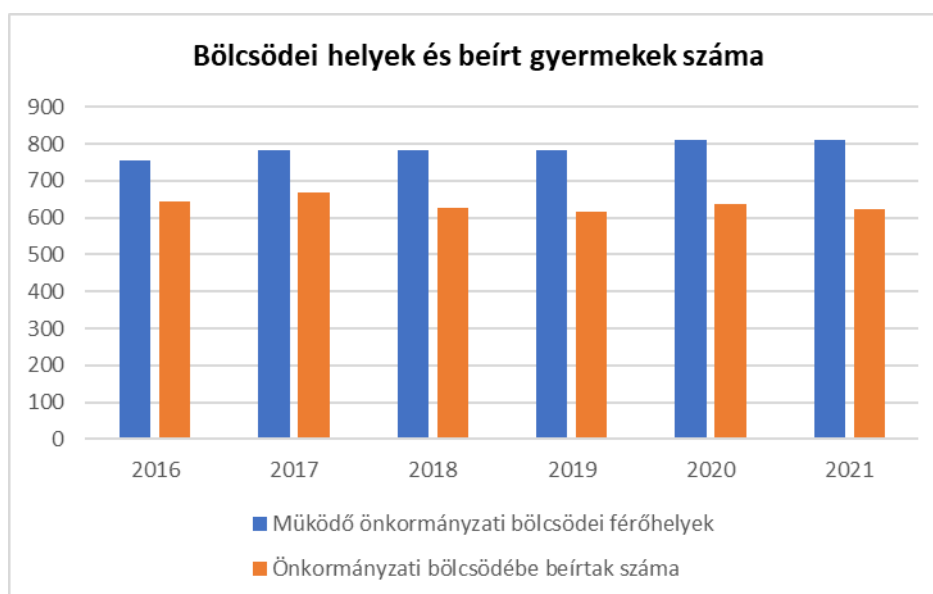
Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának - a kormányzat családok megerősítését célzó intézkedéseivel összhangban – továbbra is egyik fontos célkitűzése, hogy a fiatalok a városban találják meg hosszú távú boldogulásukat, a kedvező családpolitikai döntések tükrében több gyermeket vállaljanak.

Ezek megvalósításához továbbra is fontos feladat az önkormányzati fenntartású bölcsődék férőhelyszámának bővítése és magas színvonalú rugalmas és biztonságos szolgáltatások nyújtása a családok számára. Ennek tükrében évek óta folyamatosan újulnak meg miskolci bölcsődéink.

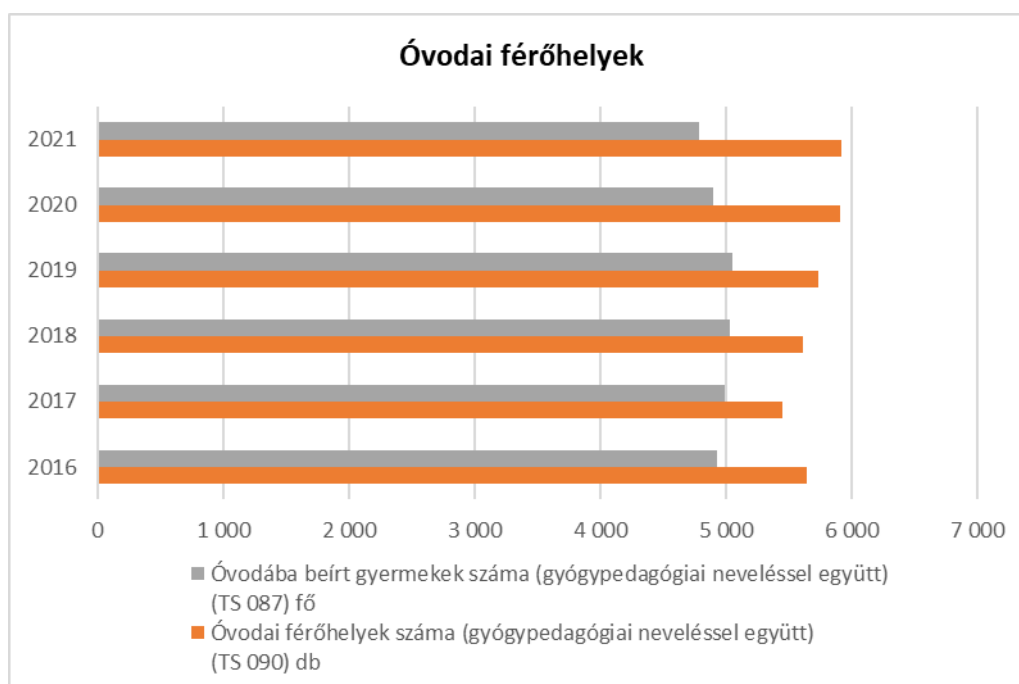
Az Önkormányzat fenntartásában 10 bölcsődei telephely működik.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	756	644
2017	784	669
2018	784	628
2019	784	615
2020	812	637
2021	812	622

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

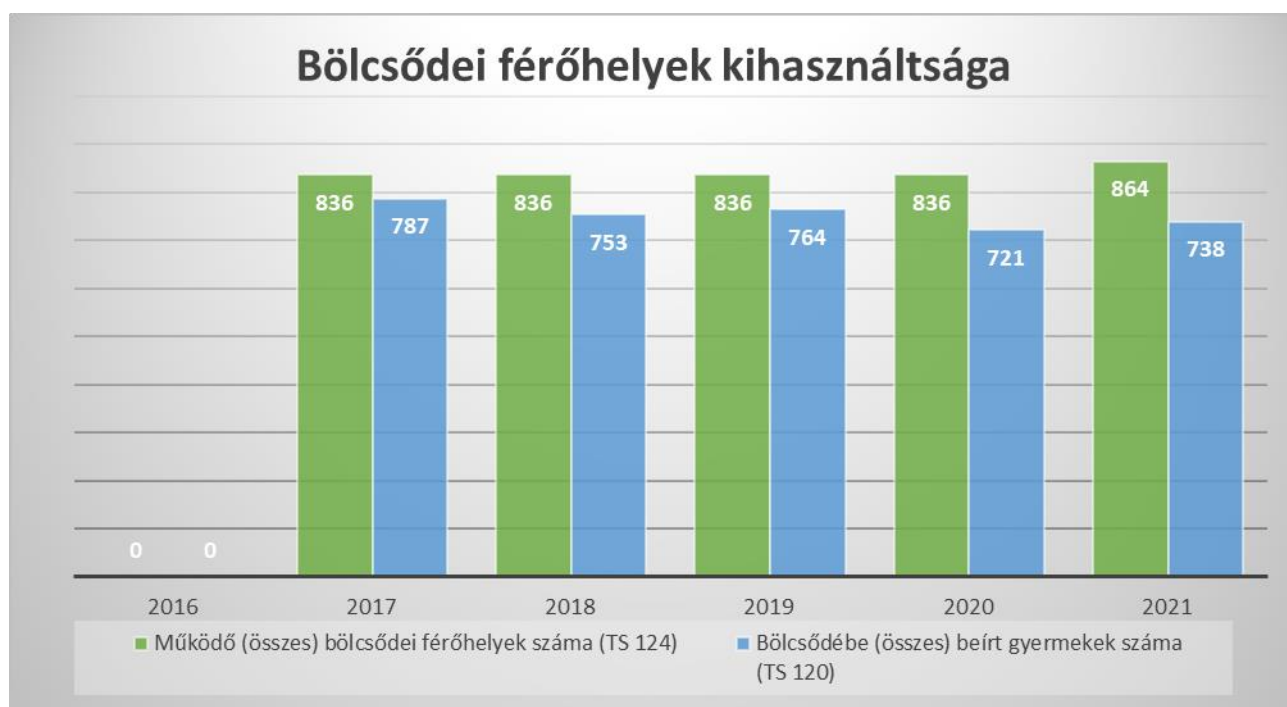
2016-tól 58 férőhellyel bővült a férőhelyszám, jelenleg 812 gyermek (58 csoportszobában) ellátására kiadott működési engedéllyel rendelkeznek. A szülők részére választási lehetőségként 10, nem-önkormányzati bölcsőde igénybevétele is biztosított, melyek jelenleg összesen 185 gyermek befogadására rendelkeznek működési engedéllyel.

A gyermekek családi napköziben is elhelyezhetők, ahol életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást nyújtanak számukra.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	108	85	14	14	836	787
2018	n.a.	n.a.	105	87	14	14	836	753
2019	n.a.	n.a.	115	109	14	14	836	764
2020	n.a.	n.a.	105	92	14	14	836	721
2021	n.a.	n.a.	110	102	14	14	864	738

Forrás: TeIR, KSH Tstar

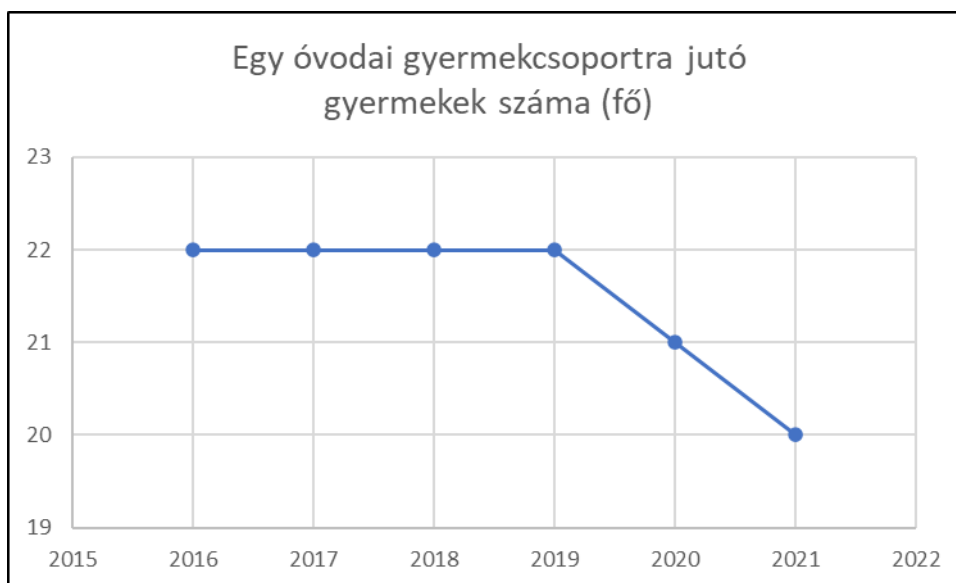
2017. január 1. napjától a jogszabályi változás következtében megszűnt a „családi napközi” elnevezés. Ettől az időponttól „bölcsőde, mini bölcsőde, munkahelyi és családi bölcsőde” elnevezés került bevezetésre a jogszabályokban.

Jelenleg az alábbi családi bölcsődék működnek Miskolc területén az egyes szociális, gyermekvédelmi, családtámogatási tárgyú és egyéb kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2015.évi CCXXIII. törvény 21.§-nak megfelelően:

	Férőhelyek száma	Felvett gyermekek száma
Fenyves Családi Bölcsőde	5	3
Kikelet Családi Bölcsőde	3×7	3×7
Kincs-Ő Hagyományőrző Családi Bölcsőde és Gyermekház	2×7	1×7, 1×6
Martin Ház Mini Bölcsőde	2×7	1×7, 1×6
Mini Manó Családi Napközi Hálózat	3×7	3×7
Zöldpillangó Családi Bölcsőde	2×7	2×7
Tündérudvar Családi Bölcsőde	2×7	2×7
Meggyeskert Családi Bölcsőde	7	4

A családi bölcsődék 2 esettől eltekintve teljes kapacitással működnek és hosszú várólistájuk van a bekerülésre váró gyermekekről.

Kíváncsú lenne további családi bölcsőde nyitása, illetve a palettáról eddig hiányzó munkahelyi bölcsődék megteremtése.

Megvalósult önkormányzati beruházások:

- egy bölcsődében történt infrastrukturális felújítás, valamint energetikai korszerűsítés TOP-os pályázat keretében (Margaréta Bölcsőde 84+28=112 férőhelyre bővült a férőhelyek száma)
- 2 bölcsődében történt energetikai felújítás (Katica és Dobó Katica Bölcsőde).

Következő időszakra vonatkozó célok, tervek meghatározása:

- Folyamatban van a Heim Pál bölcsőde energetikai és infrastrukturális fejlesztése (84+84=168 férőhely),
- Várhatóan 2021-2022 folyamán a Martin-kertvárosban TOP pályázaton belül új 84 férőhelyes bölcsőde jön létre,
- Várhatóan 2021-2022 folyamán a Hejőcsaba-Mésztelepen TOP pályázaton belül új 84 férőhelyes bölcsőde jön létre (várhatóan a Petneházy bölcsőde 56 férőhelye, plusz 28 férőhelybővítés – 56+28=84 férőhely).

f) gyermekvédelem

A Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény (MESZEGYI) keretein belül működik a Család- és Gyermekjóléti Alapellátások Igazgatósága. Feladatuk szerint Miskolcon, 13 kistélepülésen, valamint a miskolci járás településein élő egyének és családok részére szociális, családi és lelki problémáik megoldásában nyújtanak segítséget. Információkkal segítik a hozzájuk fordulókat, segítséget nyújtanak hivatalos ügyek intézéséhez, valamint tanácsadással is foglalkoznak.

Céljaik közt szerepel a szociális és/vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás biztosítása. Cél továbbá a gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a gyermekek családból történő kiemelésének a megelőzése.

A MESZEGYI Miskolc városának 5 különböző pontján Területi Szolgáltatási Központokon (a továbbiakban: TSZK) keresztül biztosítja szolgáltatásait.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény értelmében a tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló a tizenhatodik életévét betölti.

Az Önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a családok és gyermekek helyzetének javítását, melyet a MESZEGYI, Család-, és gyermekjóléti szolgálat feladatait is ellátó Család-és Gyermekjóléti Központjának működtetésével biztosít.

2016. január 1-jével hatályba lépett Szt. és Gyvt. módosítás, valamint a szakmai tartalmak –a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben (továbbiakban: NM Rendelet) történő – újra szabályozása, mely megteremtette annak keretfeltételeit, hogy a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás integrált szervezeti keretben, összehangolt szakmai tartalommal működhessen.

A Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény szervezeti keretei között működő

- Család-és Gyermekjóléti Központ – a miskolci járás településeinek vonatkozásában ellátja a Gyvt. 40. és a 40/A. § szerinti, továbbá – az ágazati miniszter kijelölése alapján - az Szt. 64. § (4) i) pont szerinti feladatokat.
- A Család-és Gyermekjóléti Központ önálló szakmai egységeként 2018. szeptember 1-től megkezdte működését a járás minden településén működő valamennyi oktatási-nevelési intézményeiben szolgáltatást nyújtó Óvodai és Iskolai Szociális Segítők Munkacsoport – amely ellátja a Gyvt. 40/A. § (2) ag) pont szerinti feladatot.
- A család-és gyermekjóléti szolgálat feladatait – Gyvt. 39. §, 40. §, valamint az Szt. 64. § (kivéve (4)i) pont) szerint ellátó szervezeti egységek (Területi Szolgáltatási Központok, illetve Települési Feladatellátási Munkacsoport), szakmai tevékenységüket Miskolc,

valamint az egyes települési önkormányzatokkal kötött Feladatellátási Szerződésben meghatározott települések vonatkozásában végzik.

A MESZEGYI hatékony prevenciók tevékenységet is végez az alábbiak szerint:

- Az intézményben beindított, működő programok népszerűsítése, hirdetése, összekötve tanácsadással, információnyújtás,
- A területi szolgáltatási központok szabadidős programjába való bekapcsolódás,
- Az utcáról bevont csellengő gyermekeknek alacsonyküszöbű szolgáltatás biztosítása,
- Az utcán végzett felderítő munka által nyilvántartásba vett gyermekek számára csoportfoglalkozás biztosítása egy-egy problémakörhöz (dohányzás, alkoholfogyasztás, iskolakerülés) kapcsolódóan,
- Az iskolában „problémásnak” ítélt gyermekek számára klub foglalkozás keretében történő segítségnyújtás hátrányaik (tanulási, magatartásbeli, stb.) leküzdéséhez,
- Pályaorientációs csoportfoglalkozás biztosítása az általános iskola 7. osztályos tanulói számára kihelyezve az érintett oktatási intézménybe.
- A területi szolgáltatási központok által szervezett „nyári napközi”ben való aktív részvétel az utcán végzett felderítő munka által nyilvántartásba vett gyermekek bevonásával,
- Erzsébet-tábor szervezésében és lebonyolításában való részvétel.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. NM rendelet 25.§-a alapján minden köznevelési intézményre vonatkozóan biztosítják a szolgáltatást 2018. szeptember 1-től.

Ifjúságvédelmi őrző is működik Miskolc területén, melynek keretében a MESZEGYI két-két utcai szociális munkása közös őrzőn vesz részt havonta egy héten keresztül a Borsod-Abaúj Zemplén Vármegyei Rendőr-főkapitánysággal és a Miskolc Városi Rendőrkapitánysággal.

Heti 10 órában, két fős őrzőszakokban, négy utcai szociális munkás váltva egymást, közreműködő szervezetek nélkül végez Miskolc egész területén felderítő munkát. A felderítések területi célpontjaira, mind a család-és gyermekjóléti központ esettanulmányai, mind a család-, és a gyermekjóléti szolgálat családsegítői tesznek javaslatokat.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A gyermekjóléti alapellátás keretén belül, krízishelyzet kialakulásakor a **Családok Átmeneti Otthonában (CSÁO)** vagy a **Gyermekek Átmeneti Otthonában (GYÁO)** való elhelyezés jelenthet gyors segítséget.

A GYÁO-ban nyújtott szolgáltatás célja, hogy speciális segítséget nyújtson a szociálisan, mentálisan teljesítőképességük határára sodródott szülőknek, gyermekeknek problémáik időben történő felismerésében, kezelésében. Az átmeneti otthon a gyermek átmeneti gondozásával, családi krízismenedzseléssel szerepet tud vállalni a családi integráció megőrzésében, a veszélyeztetett gyermek pályára állásában. Az intézményben 3-18 év közötti miskolci gyermekek és fiatalok átmeneti időre szóló, teljes körű ellátása, gondozása valósul meg. A szolgáltatásért étkezési és személyi térítési díjat kell fizetni, melynek összege az egy főre jutó jövedelem alapján változik. Általános tevékenységeik mellett jogi, pszichológiai tanácsadással is várják a hozzájuk fordulókat.

A CSÁO-ban nyújtott segítség célja, hogy az ideiglenesen lakhatási gondokkal küzdő, miskolci lakcímmel rendelkező anyák és gyermekeik számára lehetőséget biztosítson a család egységének megtartására, továbbá támogassa önálló életvitelük erősítését vagy annak visszaállítását. Jelenleg

40 fő átmeneti elhelyezésére van lehetőségük, az egyszülős családokat 2-3-4 ágyas szobákban tudják fogadni. Alapellátás keretein belül működő intézménybe 1 év időtartamra költözhetnek be a családok, mely a szakmai team döntése alapján fél évvel meghosszabbítható. Az ellátás igénybevétele önkéntes. A szolgáltatásért étkezési és személyi térítési díjat kell fizetni, melynek összege az egy főre jutó jövedelem alapján változik.

Mindez azt szolgálja, hogy a család megerősödjön, és a hozott lelki sérülések negatív hatásai csökkenjenek, feldolgozásra kerüljenek. A MESZEGYI Családok Átmeneti Otthonán kívül a városban további két szolgáltató biztosítja a családok átmeneti elhelyezését. A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona országos befogadású intézmény, melyben indokolt esetben az intézmény elhagyása után is gondoskodnak a korábbi lakók elhelyezéséről, támogatásáról. Kiléptető házakat is üzemeltetnek, amelyeket – több egyéb szolgáltatással együtt – pályázat útján vehetnek igénybe a kérelmezők, hiánypótló segítséget kapva az önálló élet megteremtéséhez. A párkapcsolati erőszak elől menekülőknél kínál azonnali, rövid távú menedéket az intézményben működő Krízisközpont, ahol a bajbajutottak teljes körű ellátásban és kiterjedt szakmai támogatásban részesülhetnek. A Lórántffy Zsuzsanna Református Kismamaház Családok Átmeneti Otthona szintén országos befogadással biztosítja a Gyvt. 45.-48.§ szerinti gyermekek átmeneti gondozását.

A MESZEGYI további feladata, hogy diákok részére egyéni tanácsadást biztosítson, információt nyújtson, pályaaorientációs tanácsadást adjon, valamint segítse az iskolai és óvodai konfliktusok megoldását. Önismereti, kommunikációs, társas-kapcsolati és prevenciós csoportokat szervez. Pedagógusokkal, illetve szülőkkel felmerülő konfliktus esetén tanácsot ad, közvetít.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A MESZEGYI által végzett család és gyermekjóléti szolgáltatás feladatai közé tartozik a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló programok szervezése, családi játszóházak, családi napok, baba-mama klubok, táborok, csoportfoglalkozások, melyek a közösségi kapcsolatok erősítését szolgálják. Cél a gyermekek családban történő nevelésének elősegítése, szocializációjának támogatása és a veszélyeztetettség megelőzése.

A programok szervezésében élen jár a MESZEGYI Avasi Területi Szolgáltatási Központja (a továbbiakban: Avasi TSZK), mivel az intézményegységben rendelkezésre áll közösségi tér, ahol az ott élő gyermekek és családjaik számára megszervezhető a szabadidő hasznos eltöltése. A területen tevékenykedő családsegítők mindegyike nagy hangsúlyt fektet az egyéni esetkezelés mellett a közösségi szociális munkára, mely hatékonyan bizonyult a komplex problémák megoldásában. Emellett természetesen a MESZEGYI több Területi Szolgáltatási Központja is folyamatosan szervez ifjúsági, továbbá hátrányos helyzetű gyermekeket, fiatalokat érintő programokat a területükön élőknek.

Folyamatos a **nyári napközis táborok** és a **nyári bentlakásos táborok** szervezése, melyekre évről-évre nagy érdeklődés, igény mutatkozik. A **játszóházak** programjait igyekeznek tematikusan, nagyobb ünnepekhez kapcsolódva összeállítani, hogy a kreatív, alkotó tevékenységeken keresztül segítsék a gyermekek társas kapcsolatainak, képességeinek, együttműködő képességének fejlődését.

Az Avasi TSZK 2016. évtől működteti a **Nyitott Kapu Játszóház elnevezésű programot**, ahol hetente szerdán 16.00- 18.00 óra között színes programokkal várják az Avason és vonzáskörzetében élő, illetve az utcán csellengő fiatalokat és a klienskörükbe tartozó gyermekeket. Cél az ellátási területen élő gyermekek szabadidejének hasznos megszervezése, életkörülményeinek figyelemmel kísérése, szocializációja. A játszóházak során a gyermekekkel együtt a régi és új szokások felelevenítésre és gyakorlásra kerülnek. Mindezek fontos szerepet töltenek be a gyermekek identitásának kialakításában, a hagyományok őrzésében, tovább örökítésében vagy éppen újak megismerésében. A klubfoglalkozás által a gyermekek

veszélyeztetettségének kialakulása megelőzhető, kiváltható a csellengés, csavargás. Nem titkolt céljuk, hogy szociális szempontok alapján megfigyeljék magatartásukat, társaikhoz való kötődésüket és személyiségüket. Ezek alapján szerzett tapasztalataikról folyamatosan konzultálnak a gyermek családsegítőjével, amellyel segíthetik a családgondozás további folyamatát. Minden évben igyekeznek olyan programokat és rendezvényeket biztosítani a játszóházat igénybe vevő gyermekek számára, amely által élményekre tehetnek szert, mint például a Mikulás vonat, nyári táborok, gyermeknap, farsang.

A különböző **csoportfoglalkozások** tekintetében az intézmény egy jelentős fejlődési tendenciát mutat, hiszen a halmozottan hátrányos helyzetű klienseik számára, akiknél elsődleges problémaként jelentkezik az anyagi, életviteli probléma több célirányos csoportfoglalkozás indult. Ilyen pl. a „Kamasz Panasz személyiségfejlesztő, vagy a „Beszéljünk róla” csoportfoglalkozás is. A Perecesi TSZK kiváló kapcsolatot ápol az Észak-keleti Átjáró Egyesület Tanodájával. Az együttműködés kapcsán a következő programok valósultak meg:

Perecesi sport - szabadidős és prevenciós csoport - A területükön működő általános iskolákban halmozottan jelentkezik a hátrányos helyzetű, nagy mozgásigényű, közösségbe nehezen beilleszkedő, illetve más problémákkal is küzdő gyermekek. Számukra szervezték a „dühöngőt”, melynek elsődleges célja a feszültség levezetés, sportos tevékenység során. Mivel a testnevelés órákon tanterv szerint kell dolgozni, nagyon kevés idő jut a játékra, amit a tanulók igen hiányolnak. A csoport szervezői arra vállalkoztak, hogy felügyelet és megfelelő szabályok mellett kedvükre játszhatnak a gyerekek.

Szünet-tér gyermekfelügyelet - Iskolai szünetekben (őszi - téli - tavaszi - nyári) nyújtanak segítséget a dolgozó szülőknek, gyermekfelügyelet biztosításával. Célja: a segítség nélkül maradt szülők számára gyermekük felügyeletének ingyenes biztosítása. Így azon szülőknek, akiknek problémát okoz a gyermekük elhelyezése a szünidő alatt, nem kellene szabadságot kivenni és a gyermekek számára is tartalmas programokat szerveznek.

A vizsgált időszakban éves szinten 152 játszóteret tartottak nyilván, mely a gyermekek intézményen kívüli kikapcsolódását szolgálják. (Adatok forrása: TEIR).

A MESZEGYI rendszeresen szervez különböző **klubokat** is, mint pl. az alábbiak:

A **Remény filmklub** célja a halmozottan hátrányos helyzetű, mélyszegénységben élő kliensek számára – akik élelmiszerosztásra érkeznek – a sorszámosztás és az adomány megérkezése közötti másfél órányi időtartamban lehetőségük nyílik képzett csoportvezető irányítása mellett a közösen megfogalmazott témákban tematikus foglalkozásra. Nagy hangsúlyt helyeznek a különféle nehézségekkel küzdők, életvezetési tanácsadására, így a csoport témákat ennek függvényében állítják össze. Kreatív, alkotó foglalkozások és nyári időszakban közös főzés, szalonnasütés, erdei kirándulások színesítik a tevékenységet.

A **Sü-TINI klub** programfelelős családsegítője együttműködve a Máltai Szeretetszolgálat Ötödik utcai irodájával végzi a tevékenységet. A klub célja olyan fiatalok, elsősorban lányok elérése, akik a számozott utcai telepen élnek és segítséget kaphatnak sütési-főzési tapasztalatok megszerzésében. Ezen túlmenően lehetőség nyílik jobban megismerni őket, többet beszélgetni velük, s egymással való kapcsolataik megismerésére.

Szintén lehetőség nyílik a telepen élő kiskorúak szabadidejének hasznos eltöltésére is, valamint a klubfoglalkozás által egy erősebb bizalmi kapcsolat felállítására a kliens gyermekek és a segítő szakember között, a fiatalok egymás közötti kapcsolatainak megerősítésére, gondolkodásuk pozitív irányba terelésére a szociális munka eszközeivel. A klubhoz szükséges eszközöket, helyiséget és alapanyagokat az Ötödik utcai Máltai Szeretetszolgálat irodája biztosítja.

A **Foci klub helyszíne** a Nyitott Ajtó Baptista Általános Iskola tornaterme. A klub célcsoportja: 6-14 éves tanulók. Célja kötetlen beszélgetés, szabálykövetésre való motiválás a futballon keresztül. Igényfelmérésből derült ki, hogy a 6-14 éves korú fiúkat a sporton keresztül lehet a legjobban megfogni szabadidejük hasznos eltöltésére. Csapattagként megérezhetik a valahová tartozás élményét, valamint szabálytudatuk kialakításában is fontos szerepet játszik.

A **Szülői Klub** helyszíne Nyitott Ajtó Baptista Általános Iskola, melynek célja az iskoláskorú gyermekek szüleivel való kapcsolattartás, információnyújtás, figyelemfelhívás, közösségépítés, kapcsolatépítés. A klub az óvodai, iskolai segítő kezdeményezése annak érdekében, hogy a TSZK szolgáltatásait közelebb vihesse az érintett szülőkhöz, továbbá problémák megelőzése, feltárása érdekében információnyújtás, ügyintézekben való segítségadás, gyermekneveléssel kapcsolatos tanácsadás.

Szerveztek ezeken kívül **kézműves klubot**, valamint **társasjáték klubot** is, amely tevékenységi formaként magában foglalja a családi, szülői, életvezetési és egészségfejlesztési, valamint mentális egészséggel összefüggő szolgáltatásokat is.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

A fejezet 4.1. d) pontja alatt részletes kifejtésre került ezen szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetősége.

A Polgármesteri Hivatal Szociális és Köznevelési Osztálya szoros kapcsolatban áll az intézménnyel a szünidei étkeztetés vonatkozásában. A kérelmek kitöltéséhez az érintett családokat minden esetben személyesen keresik föl. Sok olyan család kerül ilyen alkalmakkor a látókörükbe, akik eddig nem kértek más jellegű segítséget, azonban helyzetükkel szembesülve a munkatársak fel tudják ajánlani részükre más szociális támogatások lehetőségét, illetve az intézmény hatáskörébe tartozó egyéb szolgáltatásokat is (pl. tanácsadás). A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek családjával kialakított kapcsolat hozzájárulhat a veszélyeztetettség megelőzéséhez, illetve lehetőség nyílnak az ellátási területen élő gyermekek életkörülményeinek, szociális helyzetének, testi-lelki egészségének figyelemmel kísérésére.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Miskolcon az Autonomia valósítja meg a „Youth 4 Change” projektet: a program célja a helyi ifjúsági közösségek megerősítése, a roma és nem roma fiatalok közötti együttműködés ösztönzése. A projekt keretében hat magyarországi és romániai városban bonyolítanak inkluzív fejlesztési programokat 14-20 éves, szegregált telepeken és a települések egyéb részein élő roma és nem roma fiatalok részvételével. A fiatalok kreatív művészi tartalmakat hoznak létre, amelyekről tájékoztató és figyelemfelkeltő kampány keretében filmeket készítenek, és influenszerek közreműködésével népszerűsítik a médiában. A projekt Miskolcon kívül Budapesten és Gyöngyösön valósul meg.

Miskolc MJV a 4IM projekt kapcsán 2023 nyarán a Miskolci Tankerülettel együttműködésben, a társadalmi kirekesztés csökkentése érdekében csoportfoglalkozásokat valósított meg. Ennek keretében a hátrányos helyzetű tanulók közös programokon vehettek részt a nem hátrányos helyzetű tanulókkal. Ezen programok a környezetvédelem és a kultúra-művészet témakörei köré szerveződtek.²¹

²¹ <https://autonomia.hu/hu/programok/youth-4-change/>

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetésről nincs információ. A bölcsődék, óvodák és iskolai intézmények, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi, továbbá a családsegítő szolgáltatások és juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását és a gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartva szem előtt.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

A hátrányos helyzetű gyerekek esetében még kisebb a lehetősége annak, hogy eljussanak megfelelő szakemberhez a mentális problémáikkal. Működik ugyan Iskolapszichológiai szolgáltatás, de az állami támogatás alacsony mértékű és kevés a szakember – kiváltképp a fiatal szakember – akiknek új és versenyképes tudás van a birtokában.

A bio-pszicho-szociális ártalmak következtében kialakult érzelmi-, viselkedés- és teljesítményzavarokkal, beilleszkedési/alkalmazkodási nehézségekkel küzdő gyermekek hátránycsökkentő vagy multidiszciplináris gyógypedagógiai **pszichopedagógus fejlesztő, felzárkóztató tevékenysége**, illetve a **pszichológus** szerepe, a gyermekek személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme, továbbá a nevelő-oktató munka hatékonyságának segítése kiváltképp fontos terület az óvodás korú gyermekeknek tekintetében. Ugyanakkor e szakember alkalmazásának lehetősége csakis az adott intézmény költségvetésének kiterjesztésével valósítható meg.

Az **óvodai és iskolai szociális segítő** egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek-és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Munkája széleskörű:

- segíti-a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- munkájával hozzájárul a gyermek tanulmányi előmeneteléhez, és segíti későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,
- segíti a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
- támogatja a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,
- prevenciós eszközök alkalmazásával elősegíti a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és a jelzőrendszer működését.

Ha a köznevelési intézmény foglalkoztat **gyermek-és ifjúságvédelmi felelőst**, az intézményt érintő gyermekvédelmi feladatokat az óvodai és iskolai szociális segítő a gyermek-és ifjúságvédelmi felelőssel együttműködésben látja el. Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás nyújtása a miniszter által jóváhagyott módszertan alapján folyik.

4.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek köznevelési és közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű (továbbiakban: SNI) és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (továbbiakban: BTMN) gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül)
	Fő	Fő	%
2016	4 935	514	10,42
2017	4 993	469	9,39
2018	5 037	396	7,86
2019	5 055	138	2,73
2020	4 905	142	2,90
2021	4 785	146	3,05

Forrás: TeIR, KSH Tstar

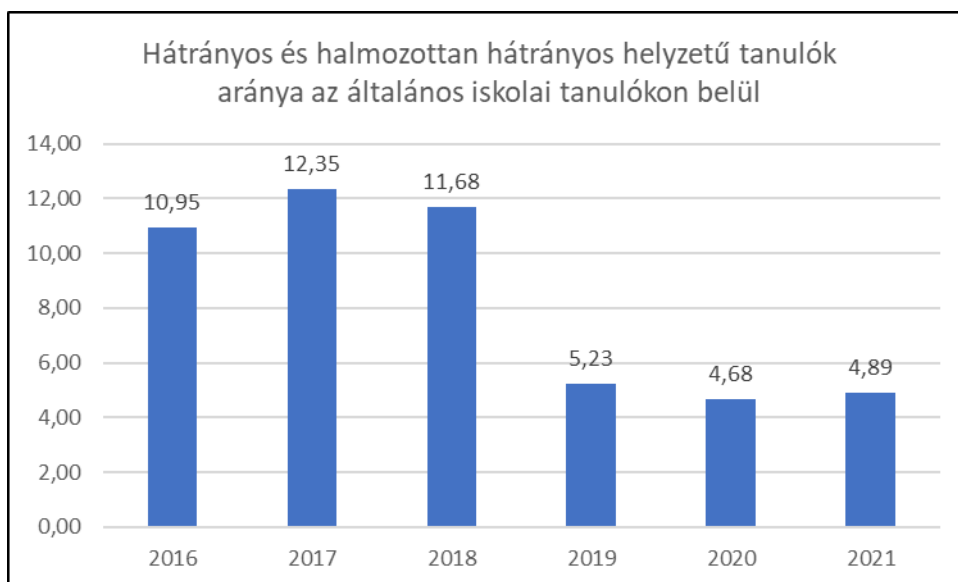

Miskolc város vezetésének egyik fontos törekvése, hogy az önkormányzati fenntartású óvodákba járó gyermekek számára megfelelő színvonalon tudja biztosítani az egészséges és biztonságos körülmények közötti nevelést. Ennek érdekében évek óta folyamatosan újulnak meg a miskolci óvodák.

Az Önkormányzat fenntartásában működő Miskolci Integrált Óvodai Intézmény (MIÓVI) 31 feladatellátási helyen működik, 1 székhelyintézménnyel és 30 tagintézménnyel. Az Önkormányzat fenntartásában működő intézmények kivétel nélkül az ágazati jogszabályi előírásoknak megfelelően biztosítják az integrációt az SNI-s és BTMN-s gyermek számára, melynek részletes leírását az Alapító Okirat tartalmazza. Fontos törekvés intézményeink tekintetében a hátránycsökkentő, esélyteremtő gondolkodás.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	1 312	10,95
2017	n.a.	1 447	12,35
2018	n.a.	1 347	11,68
2019	n.a.	595	5,23
2020	n.a.	540	4,68
2021	n.a.	546	4,89

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A városban azon gyermekek számára, akiknél az integrált nevelési forma nem javasolt, lehetőség nyílik speciális nevelésre és oktatásra. A Miskolci Tankerületi Központ fenntartásában működő Miskolci Éltes Mátyás Óvoda, Általános Iskola és EGYMI²² egy olyan szolgáltató központ, ahol minden speciális nevelési igényű gyermek a számára szükséges fejlesztést megkaphatja. Mint

²² Egyesített Gyógypedagógiai és Módszertani Intézet

gyakorló óvoda, iskola és módszertani fejlesztő központ arra törekednek, segíthessenek a gyógypedagógusoknak, a többségi óvodák és általános iskolák nevelőinek az átlagtól eltérő fejlődésmentet mutató óvodás- és iskoláskorú gyermekek hatékonyabb foglalkoztatásában, a speciális nevelési igény kategóriájának szakszerű differenciálásában, és az integráció térhódításában egyaránt. Az Éltes Mátyás Óvoda – melynek célja az értelmileg akadályozott (középsúlyos értelmi fogyatékos), halmozottan sérült (az értelmi fogyatékos mellé társuló érzékszervi és mozgás fogyatékos) és értelmi fogyatékos autizmussal élő kisgyermek komplex fizikai, mentális és személyiség fejlesztése – fogadja a városban a 3-7 éves fogyatékos gyermekeket a B-A-Z Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottság véleményével.

A maximálisan 10 fős gyermek csoportokat több szakos diplomával rendelkező, szakmailag jól felkészült gyógypedagógusok vezetik, szakképzett gyógypedagógiai asszisztensek segítségével. A gyermekek ellátását főállásban 6 gyógypedagógus, 2 óvónő, 7 gyógypedagógiai asszisztens és 3 dajka végzi. A nevelés során zene-, kisállat- és babzsák terápiát is alkalmaznak.

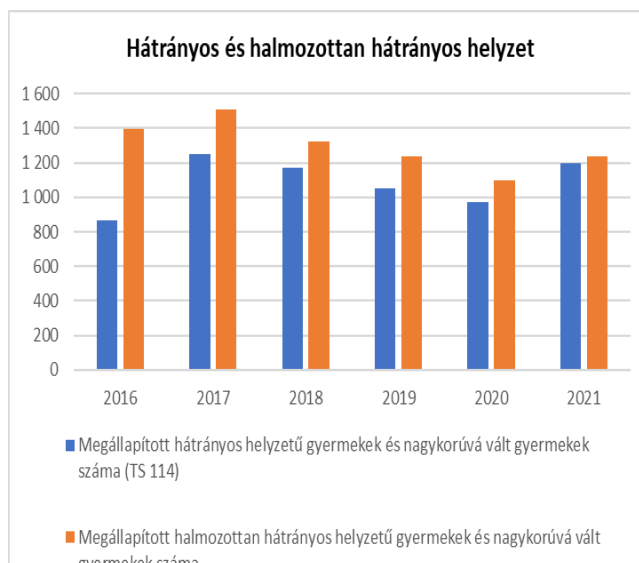
A **Mesekert Református Gyógypedagógiai Óvoda** gyógypedagógiai óvodaként, olyan sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek óvodai nevelését végzi, akiknek a megyei vagy országos illetékességi szakértői véleményében szegregált intézményben történő ellátást javasolnak. 2022 szeptemberétől új épületben, már 5 csoportban, 40 fő sajátos nevelési igényű gyermek intézményesített nevelését tudják biztosítani.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	129	2	883	35	727	9
2017	75	1	776	35	564	7
2018	99	2	633	31	451	7
2019	46	1	186	9	250	4
2020	66	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	41	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

Szakértői bizottság véleménye alapján, szükség szerint szomatopedagógiai²³, tiflopedagógiai²⁴, szurdopedagógiai²⁵, logopédiai²⁶, konduktív pedagógiai²⁷ fejlesztést is biztosítanak.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma
	fő	fő
2016	864	1 396
2017	1 250	1 511
2018	1 170	1 323
2019	1 055	1 236
2020	970	1 098
2021	1 197	1 235

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Miskolc Megyei Jogú Város az óvodák tekintetében több szempontból törekszik a megújulásra, melynek egyik részeként több intézmény infrastrukturális fejlesztése (3 óvoda) és energetikai korszerűsítése (6 óvoda) is megtörtént, uniós pályázati források bevonásával.

A 2014-2020-as Integrált Területi Programban foglaltak szerint az óvodákban az alábbi infrastrukturális és energetikai korszerűsítést célzó fejlesztések valósultak meg:

Operatív program megnevezése	Intézmény megnevezése	Támogatás összege	Felújítás műszaki tartalma	Megjegyzés
	Miskolci Százszorszép Óvoda Tündérvilla Tagóvoda	191 502 928 Ft		

²³ mozgássérültek pedagógiája

²⁴ látássérültek: [vakok](#) és [gyengénlátók](#) pedagógiája

²⁵ hallássérültek: siketek és nagyothallók pedagógiája

²⁶ a beszéd nevelése

²⁷ Pető András orvos-gyógyypedagógus által kidolgozott módszer a központi idegrendszer károsodása következtében mozgássérültté vált személyek elvesztett képességeinek visszaállítására és rehabilitációjára

TOP	Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda	50 000 000 Ft	infrastrukturális fejlesztés	korszerűsítés, felújítás, férőhely bővítés,
	Weöres Sándor Tagóvoda	95 064 551 Ft		
	Kassai úti óvoda	106 181 254 Ft		
	Miskolci Avastetői Óvoda Leszih Andor úti Tagóvoda	138 292 493 Ft	energetikai korszerűsítés	távfűtés korszerűsítés, rossz műszaki állapot
	Miskolci Batsányi János Óvoda Mesevár Tagóvoda	97 301 752 Ft		távfűtés korszerűsítés, rossz műszaki állapot
	Belvárosi Óvoda (Székhely intézmény)	154 932 975 Ft		távfűtés korszerűsítés, akadálymentesítése korábban elkészült.
	Belvárosi Óvoda Kassai úti Tagóvoda	110 668 184 Ft		távfűtés korszerűsítés, rossz műszaki állapot
	Diósgyőri Óvoda (Székhely intézmény)	138 292 493 Ft		távfűtés korszerűsítés, rossz műszaki állapot
	Eszterlanc Néphagyományőrző Óvoda (Székhely intézmény)	102 778 477 Ft		távfűtés korszerűsítés, rossz műszaki állapot
	Miskolci Napraforgó Óvoda (Székhely intézmény)	165 982 702 Ft		távfűtés korszerűsítés, rossz műszaki állapot
	Miskolci Százszorszép Óvoda (Székhely intézmény)	160 457 840 Ft		távfűtés korszerűsítés, rossz műszaki állapot
	Éltes Mátyás Óvoda, Általános Iskola és Egységes Módszertani Intézmény	163 863 407 Ft		fűtés korszerűsítése

A már megvalósult intézményi felújításokon, korszerűsítéseken túl folyamatban van 3 óvoda energetikai korszerűsítésének és infrastrukturális fejlesztésének előkészítése, valamint 1 új óvoda építése, melyek megvalósulása 2021-2022 években várható.

A további 10 óvoda felújításához szükséges források felkutatása folyamatban van.

Operatív program	Intézmény megnevezése	Felújítás műszaki tartalma	Megjegyzés
TOP	Miskolci Batsányi János Óvoda Szedes úti Tagóvoda	energetikai korszerűsítés, bővítés, infrastrukturális fejlesztés	férőhely bővítés és tornaterem építés
	Miskolci Diósgyőri Óvoda Stadion Sport Tagóvoda	energetikai korszerűsítés és infrastrukturális felújítás	Sportóvodai funkcióhoz tornaterem és férőhely bővítés
	Miskolci József úti Óvoda Dózsa György úti Tagóvoda	energetikai korszerűsítés és infrastrukturális felújítás	Az épület bölcsődei szárnya már felújításra került ÉMOP forrásból, a beruházással a teljes épület megújul
	Új óvoda Lyukóban		50 férőhelyes óvoda

A nevelési-oktatási intézmények pedagógiai programjaikban – helyi igényekre, szükségletekre, a diákok összetételére alapozva – rögzítik a felzárkóztatás, tehetséggondozás, az iskola által szervezett szabadidős, tanítási időn túli tevékenységek, ifjúsági programok kereteit, eszközeit.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére különböző jogszabályok előnyt biztosítanak felzárkóztató programokban való részvételhez, iskolai felvételhez, ösztöndíj elnyeréséhez. Az általános iskolások számának csökkenése okát a lakosság számának a fogyásában kell keresni.

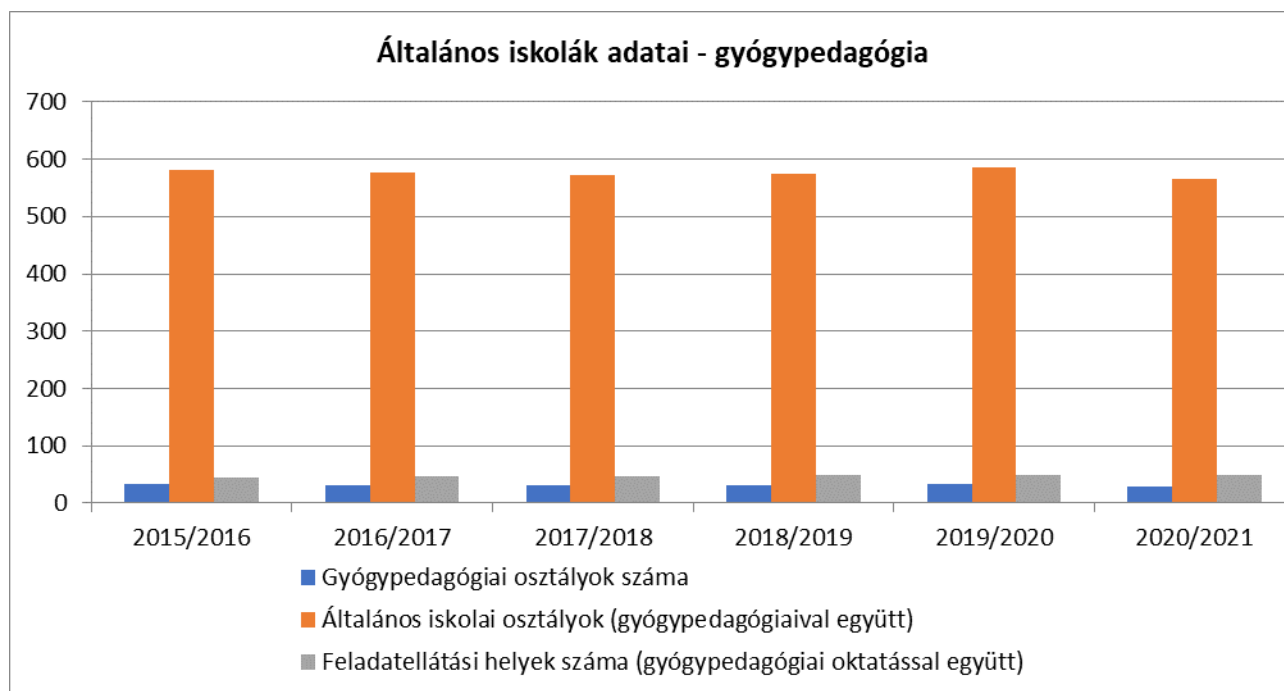
b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A témát összevontan a 4.4.a) fejezetben tárgyaltuk.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelési adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	224	5 641	49	4 935	4	35	22
2017	n.a.	225	5 451	49	4 993	5	36	22
2018	n.a.	228	5 616	49	5 037	6	38	22
2019	n.a.	230	5 742	50	5 055	6	47	22
2020	n.a.	239	5 909	53	4 905	8	55	21
2021	n.a.	237	5 923	53	4 785	10	69	20

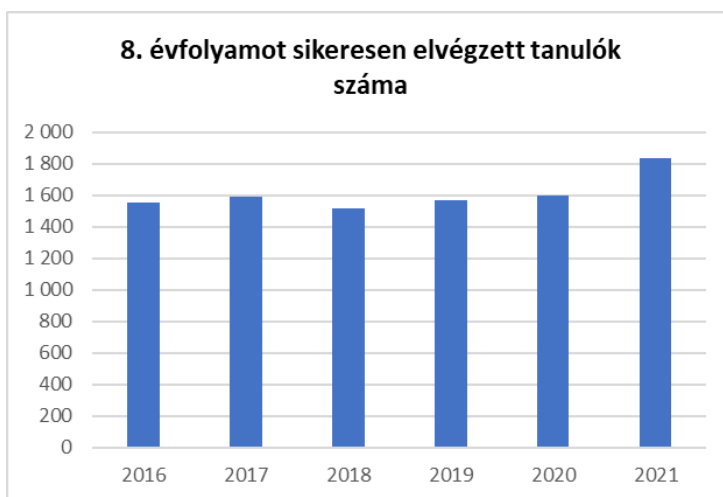
Forrás: TelIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban
	db	db	db	fő	%
2016	33	582	45	20,59	11,31
2017	31	576	46	20,34	11,21
2018	30	572	46	20,16	10,89
2019	30	574	48	19,82	10,31
2020	32	586	49	19,71	10,66
2021	28	565	49	19,75	11,54

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2016	1 552
2017	1 590
2018	1 517
2019	1 571
2020	1 600
2021	1 838

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek nagyon körülményesen jutnak csak el az oktatási intézményekbe. Fontos lenne számukra a tömegközlekedés elérhetővé tétele, kedvezményes utazási lehetőségek biztosításával.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek igényeit a hagyományos oktatási rendszerben nehéz kiszolgálni. Ezért fontos lenne az alternatívák bevezetése az oktatásban, gyermekfejlesztésben. Civil szervezetek bevonásával, alternatív pedagógiával, korai fejlesztés megvalósításával, fejlesztő programokkal, múzeumpedagógiai foglalkozásokkal lehetne kiegészíteni számukra a hagyományos oktatást.

Iskolai körzethatárok nem segítik a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megfelelő integrálását. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartását alapul véve – melyek nyilvántartásának javítása a HEP IT feladatai között is szerepel – a hozzá igazodó körzethatárok kialakítása segítene az ilyen irányú szegregáció kiiktatásában. Szükség esetén új intézmények (óvodák, bölcsődék) létrehozása lehet a megoldás, illetve a meglévő intézmények kapacitásának bővítése.

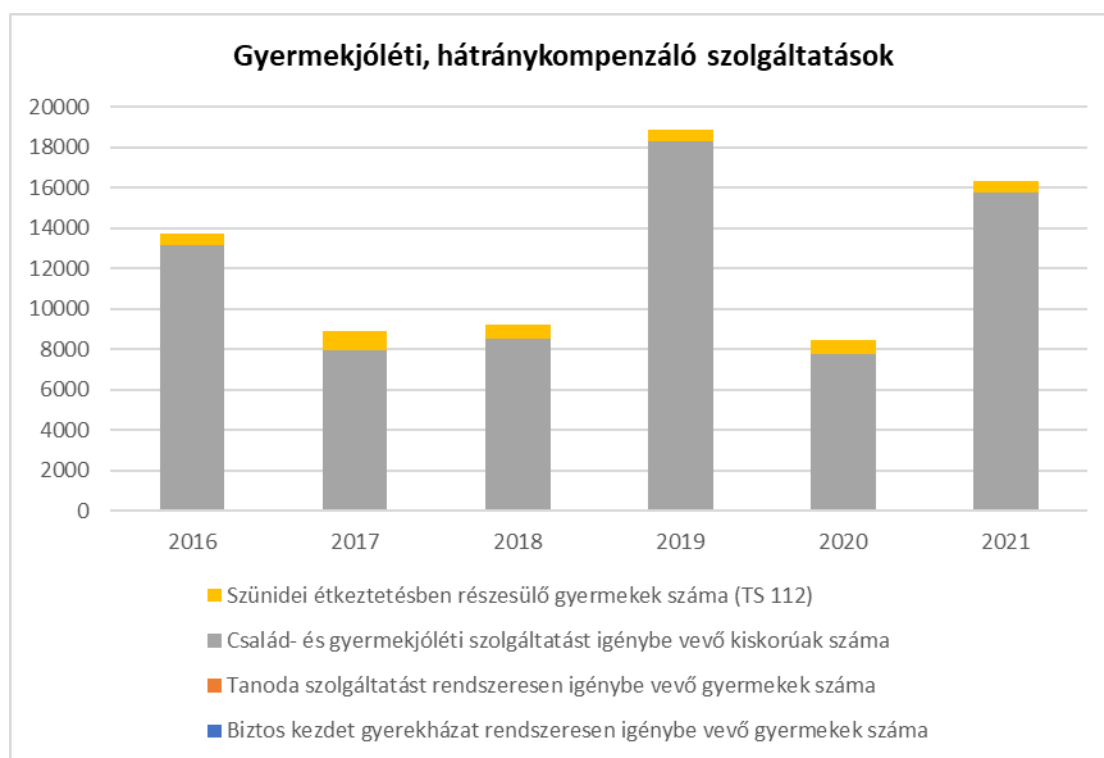
d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az állami köznevelési közfeladat ellátásában fenntartóként részt vevő szervekről, valamint a Klebelsberg Központról szóló 34/2016. (VI. 10.) Kormány rendelet 1.§ szerint a Kormány a tankerületi központokat jelöli ki a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 94. § (4) bekezdés n) pontja szerinti, az állami köznevelési közfeladat ellátásában fenntartóként részt vevő szervekként. Így az önkormányzatnak e tekintetben nincsenek adatai.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	35	25	13071	619
2017	48	28	7902	914
2018	30	28	8493	686
2019	31	30	18236	558
2020	21	30	7743	668
2021	26	30	15733	556

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságról és a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozatokat Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának Szociális és Köznevelési Osztálya rendszeresen eljuttatja az érintett intézményekhez (bölcsődékhez, óvodákhoz, iskolákhoz), így a pedagógusoknak lehetőségük van további ehhez fűződő kedvezmények igénybevételének lehetőségéről tájékoztatni a szülőket. A hátrányos és halmozottan hátrányos státusz megállapítása iránti kérelem benyújtása az intézmény érdeke is, hiszen magasabb összegű normatívát tud ezekre a gyermekekre vonatkozóan igényelni.

A hivatali protokollban való eligazodást empatikusan segítik a Szociális és Köznevelési Osztály dolgozói, akik az ügyfélfogadás, környezettanulmány készítés során segítséget nyújtanak az ügyfelek részére ezzel is a szolgáltatási jelleget erősítve.

A kérelem nyomtatványok online is elérhetőek, részletes tájékoztatóval ellátva. Aktualizálásuk folyamatosan történik.

Ifjúság

A célcsoport helyzetét elemző fókuszcsoportos vizsgálat során a fiatalok célcsoportja kiemelt figyelmet kapott. A leggyakrabban visszatérő gondolati elem a Miskolci **Ifjúsági Ház** hiánya. Jelenleg nincs közösségi tere a fiataloknak, ahol kulturált körülmények között együtt tölthetnék a szabadidejüket, ahol ifjúsági klubok közül választhatnának érdeklődési körüknek megfelelően. Nagyon fontos lenne, hogy megteremtődjön annak a lehetősége, hogy az iskolán kívül találkozhasanak ennek a korosztálynak a képviselői egymással.

A kifejezetten fiatalokat célzó szórakozóhelyek száma is elenyésző. Olyan helyre lenne szükség, ahol kulturált, biztonságos környezetben összejöhetnének az ifjúság tagjai és beszélgethethetnének, táncolhatnának, zenét hallgathatnának. (A kicsit idősebb -30-as korosztály - számára is rendkívül csekély ez a fajta szórakozási lehetőség....)

A **Miskolci Egyetemet** és várost feltétlenül össze kell kapcsolni. A középiskolások számára 1 napos osztálykirándulásokat lehetne szervezni az Egyetemen, ahol a tanulók megismerkedhethetnének a szakokkal, belepillanthatnának a diákéletbe, a Selmeci hagyományokba, látnák az egyetemi környezetet, az infrastruktúrát, a szórakozási lehetőségeket és kapcsolatot építhetnének már a középiskola padjából az egyetemistákkal.

Az egyetemen tudatosabb terepgyakorlat kialakítása lenne a kívánatos cél. Nagyon sok szervezet, vállalat, örülne, ha az egyetem alternatív oktatási helyszínként tekintene rá és megismertetné diákjaival, hallgatóival az adott szervezetet, úgy, hogy közben az adott egyetemi tárgy oktatása is új dimenziót nyerhetne.

Az **Iskolai közösségi szolgálat** - a köznevelési törvény [4. § (13)] szerint a „szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása” - sok lehetőséget és sok problémát rejt magában. A diákok megismerkedhetnek egy-egy szervezet működésével és később aktív tagjai lehetnek az adott közösségnek. A fogadó szervezetek – fogadókészség híján - nem tudják megismertetni tevékenységeiket. Ha mégis, csupán egy általános tájékoztatás megtartására kapnak lehetőséget, ami alapján a diákok nem tudják kiválasztani a számukra legmegfelelőbb szervezetet. Így a program lényege elvész és csupán egy teljesítendő kötelességgé válik. Fontos lenne, hogy a civil szervezetek valódi módon bemutatkozhassanak.

Az iskolákban szükség lenne a tanórákon túli képzésekre. A fiataloknak nagyon sok területen hiányoznak az alapvető képességeik, melyeket a társadalomban kamatoztathatnák. **Pályaorientációs képzésekkel**, előadásokkal segíthetnék a fiatalok döntéshozatalát pályaválasztás/szakmaválasztás tekintetében. Kifejezetten a munkaerőpiacra történő felkészítés is hiányzik az oktatásból. A gyerekek nem tudják, hogyan kell egy önéletrajzot megírni, motivációs levelet készíteni, vagy az állásinterjún megszólalni. **Kommunikációs készségfejlesztéssel, társadalmi kompetenciafejlesztéssel** sok szervezet segítené a fiatalokat az elindulásban.

Célravezető lenne, ha az iskolákban **be tudnának mutatkozni a vállalatok, vállalkozások**, hogy a gyerekek pályaválasztását ezzel is segítsék. A tanulók nagyon korán, már 13-14 éves korban döntenek a továbbtanulás irányáról. Ezt a döntést segíthetnék a bemutatkozó alkalmak.

A vállalkozások/gyárak/vállalatok látogatása és megismerése segít abban, hogy a fiatalok valódi képet kaphassanak egy-egy adott szakma, munka valódi tartalmáról és átgondoltabb döntést hozhassanak a pályaválasztásuk tekintetében.

4.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön		
Beazonosított problémák		Fejlesztési lehetőségek
1.	Hátrányos és halmozottan hátrányos státuszú gyermekek számának teljeskörű felmérése.	Tájékoztató tevékenység a hátrányos és halmozottan hátrányos státusz megállapításának előnyeiről, következményeiről.
2.	Hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek nagyon körülményesen jutnak csak el az oktatási intézményekbe.	Tömegközlekedés elérhetővé tétele számukra, kedvezményes utazási lehetőséggel.
3.	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek igényeit a hagyományos oktatási rendszerben nehéz kiszolgálni.	Alternatívák bevezetése az oktatásban, gyermekfejlesztésben: civil szervezetek bevonása alternatív pedagógiával; korai fejlesztés megvalósítása; fejlesztő programok; múzeumpedagógia; Kortárs segítő tréningek.
4.	Köznevelési (óvodai-iskolai) körzethatárok nem segítik a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megfelelő integrálását.	A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartását alapul véve a hozzá igazodó körzethatárok kialakítása. Szükség esetén új intézmények (óvodák) létrehozása, meglévő intézmények kapacitásának bővítése.
5.	A gyermekvédelmi jelzőrendszer működése nem elég gyors és hatékony	Iskolai szociális munka jelentőségének felismerése, szakemberek támogatása, (eszköz és humán szinten) képzése, hiszen a jó iskolai szociális munkás hatékony közvetítő a szülő és az iskola között. Fontos a szülők bevonása a nevelési-oktatási intézmények életbe
6.	Az egyetem és a város egymástól területileg is elkülönül. A szakmai és kulturális kapcsolat gyenge.	Segíteni kell a város és az egyetem kommunikációját közös programokkal, szakmai lehetőségekkel. A középiskolásokat meg kell ismertetni az Universitassal. Ifjúsági Közösségi Szolgálatban rejlő lehetőségeket jobban ki kell aknázni.
7.	Fiatalok számára nem vonzó a város közösségi és kulturális tekintetben, nincsenek a fiataloknak szóló közösségi terek, helyek.	Közösségi terek létrehozása, fiataloknak szóló programok, a megvalósításba az érintett célcsoport és a civil szervezetek, múzeumok, művelődési házak, könyvtárak bevonása.
8.	Tankötelezettségi korhatár betöltését követően gyakori az iskola elhagyása	Preventív jellegű megoldások a korai gyermekvállalás témájában.

Az Intézkedési Tervben nem került meghatározásra intézkedés valamennyi, a fenti táblázatban megjelölt beazonosított problémára, hiszen a tervezés során figyelembe kellett venni a megvalósításhoz szükséges anyagi és humánerőforrás rendelkezésre állását is, ezért csak olyan intézkedéseket tartalmaz a program, melyek végrehajtása feltehetően kevés kockázattal jár. Azokat a beazonosított problémákat, melyek csökkentésére nem került meghatározásra intézkedés, újra áttekintjük a HEP felülvizsgálata során.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Amikor a nők esélyegyenlőségéről beszélünk fontos leszögezni, hogy a nők nem képeznek homogén társadalmi csoportot és az esélyegyenlőségi szempontok is eltérő módon érvényesülnek sok más mellett a lakóhely, iskolai végzettség, gyermekvállalás, életkor tekintetében.

A nők esélyegyenlőségének biztosításáról szóló nemzetközi egyezmények, fokozott figyelmet fordítanak a hátrányos munkaerő-piaci megkülönböztetés felszámolására, a férfiakéval egyenlő bérezés megvalósítására, az azonos politikai jogok és jogérvényesítési lehetőségek biztosítására, a szexuális kizsákmányolástól és a fegyveres konfliktusok alatti bántalmazástól való védelemre, valamint a rabszolgaság megszüntetésére. Magyarország több ilyen egyezményt is ratifikált - például az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányát – és beépítette jogrendjébe.

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság és Magyar Tudományos Akadémia Társadalomtudományi Kutatóközpont-Szociológiai Intézet legfrissebb kutatása szerint²⁸, szerint a *nem* a második leggyakoribb a személyesen megélt diszkriminációs okok között az életkort követően.

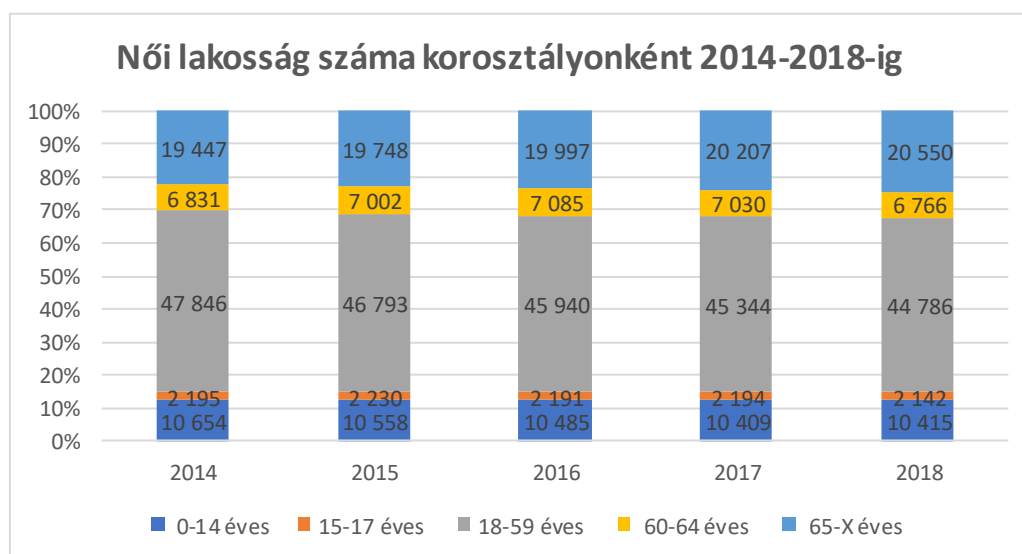
5.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A Miskolcon élő női lakosság korosztályonkénti megoszlása leképezi egy előregedő társadalom korösszetételét.

A 65 év feletti nők száma folyamatos növekedést mutatott a 2014-2018 közötti időszakban. A 60-64 év közöttiek aránya a 2018. évet kivéve enyhén emelkedő, míg a 18 év alattiaké enyhén csökkenő. A népességszám csökkenés legintenzívebben a 18-59 éves, aktív munkavállalói korosztályt érinti.

Ugyanebben az időszakban a nők körében a nyilvántartott álláskeresők aránya a munkavállalási korú népességhez viszonyítva jelentős csökkenést mutat. 2014-ben a munkavállalási korú nők 7,77 %-a volt regisztrált álláskereső, mely 2018-ra 4,65%-ra mérséklődött.

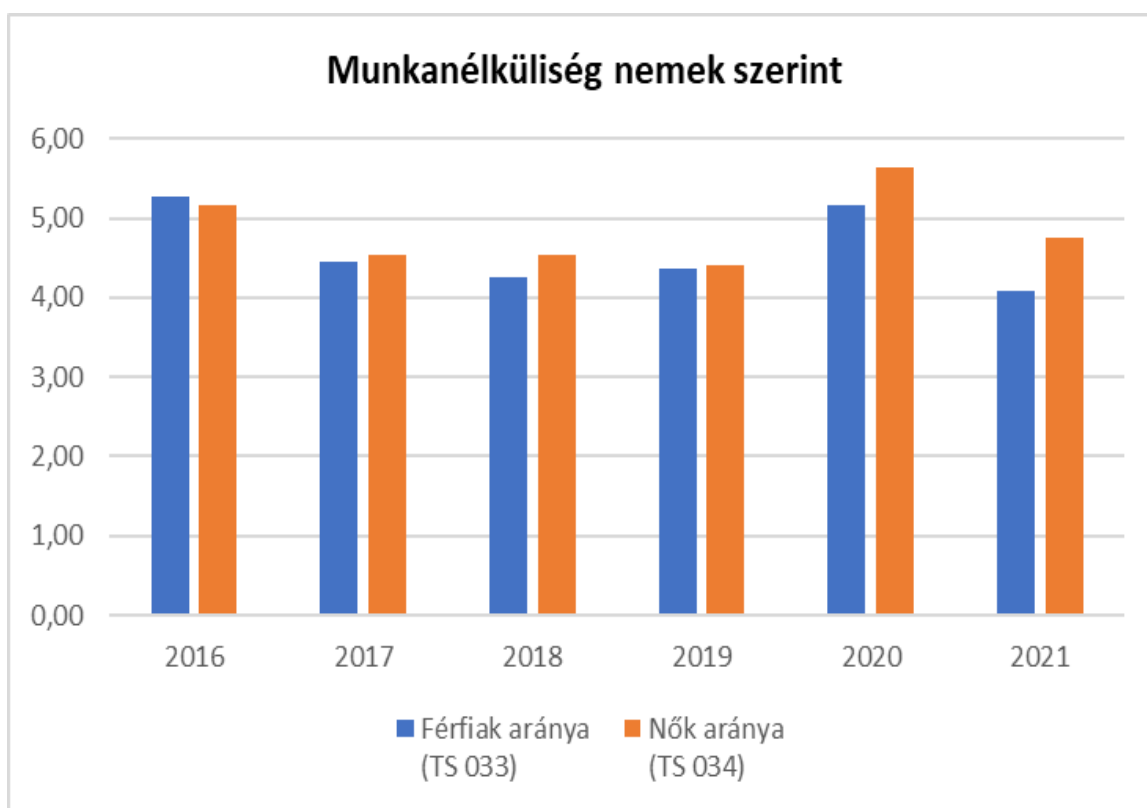

Forrás: TeIR, KSH

²⁸ A diszkrimináció személyes és társadalmi észlelése és az egyenlő bánásmóddal kapcsolatos jogtudatosság, 2019

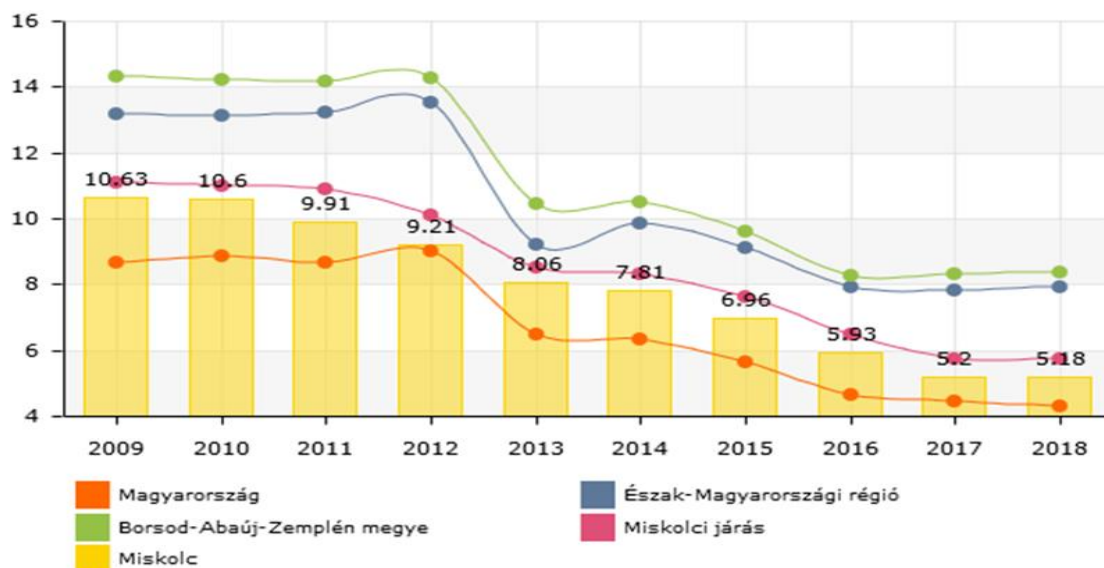
5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
	%	%	%
2016	5,27	5,17	5,22%
2017	4,44	4,53	4,49%
2018	4,25	4,53	4,39%
2019	4,37	4,41	4,39%
2020	5,16	5,64	5,40%
2021	4,08	4,76	4,42%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Női munkanélküliségi ráta 2009-2018

(c) 2020 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: TeIR

Az alábbi TeIR táblázat a női munkanélküliségi rátát mutatja térségi és országos adatok viszonylatában.

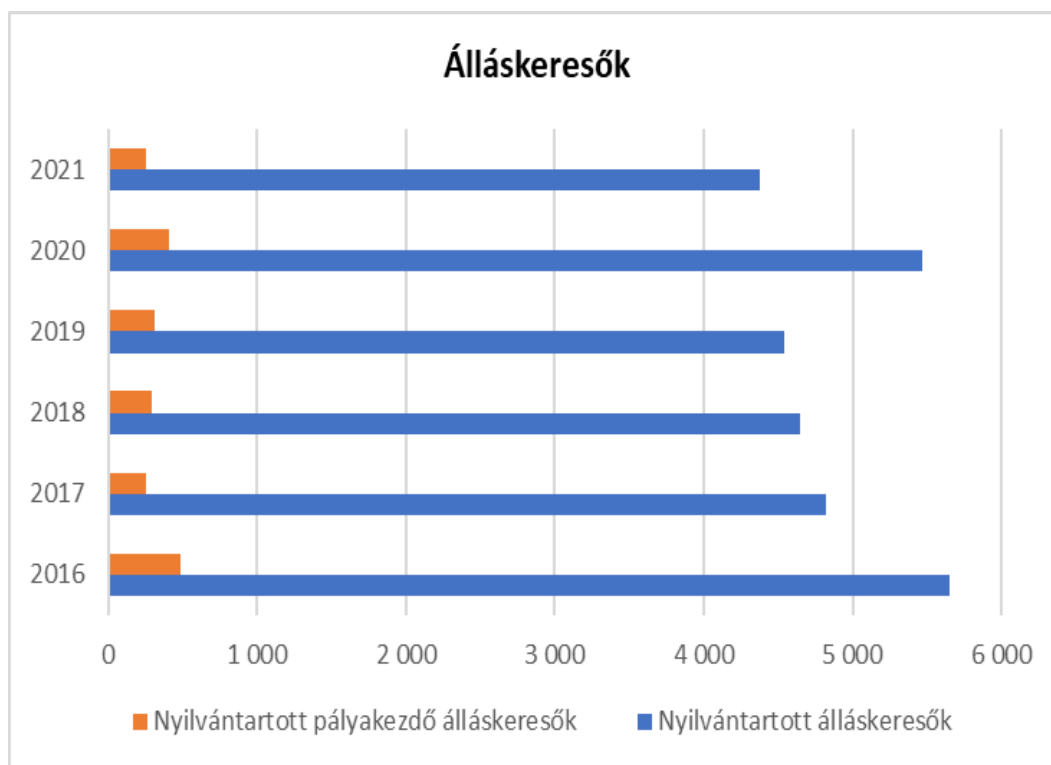
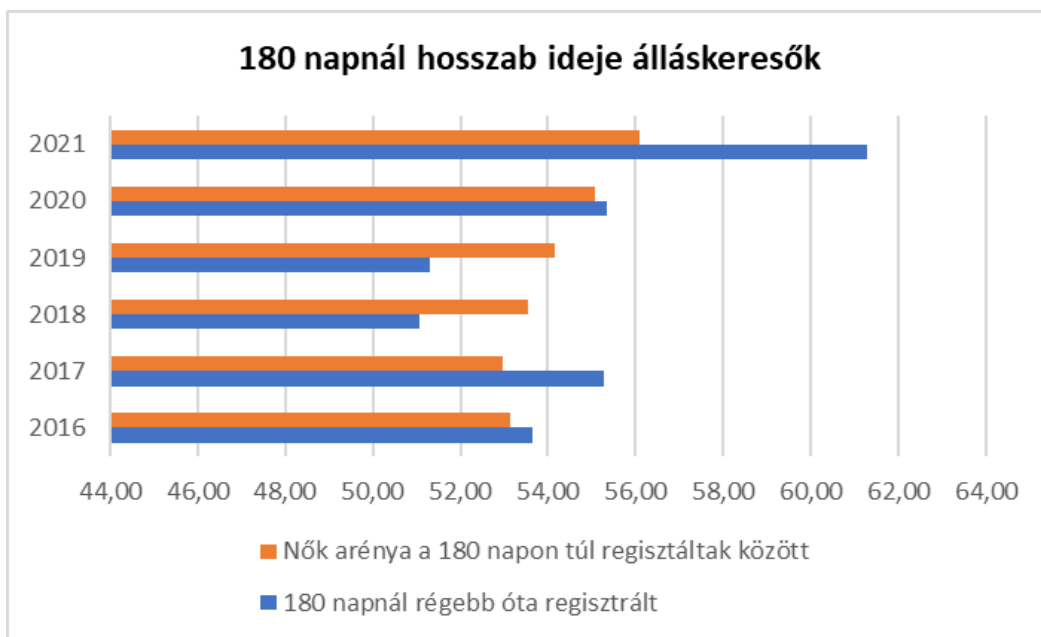
Miskolcon a női munkanélküliség a 2009-2018 közötti időszakban egyenletesen csökkent. A mutató a régiós, a megyei és a járási adatoknál kedvezőbb, de elmarad az országos átlagtól.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2016	53,63	53,14
2017	55,26	52,95
2018	51,07	53,56
2019	51,3	54,14
2020	55,33	55,07
2021	61,27	56,08

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

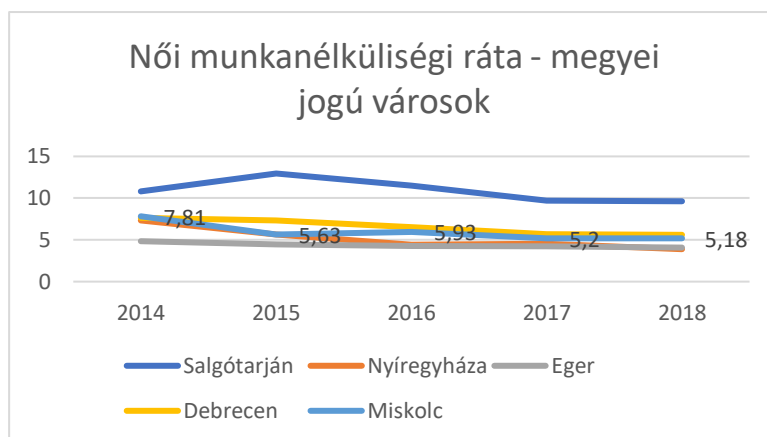
5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	fő	Fő
2016	5650	485
2017	4819	256
2018	4643	292
2019	4540	310
2020	5467	407
2021	4377	254

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A következő táblázatból megállapítható, hogy a nők foglalkoztatottsága a vizsgált időszakban nagy mértékben javult. A pozitív irányú elmozdulást segítette a kedvező gazdasági és munkaerőpiaci környezet, valamint számos, az Európai Unió támogatásával megvalósuló foglalkoztatáspolitikai célú projekt is.

A környező megyei jogú városok női munkanélküliségi rátájával összehasonlítva Miskolc közepén foglal helyet:

Forrás: TelR, saját szerkesztés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A női célcsoport helyzetéről, a megfogalmazott problémák megoldási lehetőségeiről tartott fókuszcsoporthoz tartozó interjúk a nőkkel foglalkozó civil szervezetek és önkormányzati intézmények képviselői megfogalmazták: igaz, hogy nagy számban voltak elérhetőek hátrányos helyzetű álláskeresőknél szóló képzések, de ezek minősége nem minden esetben volt elfogadható, illetve a megszerzett képesítés az álláskereső esélyeit nem növelte a munkaerő-piacon. A képzési támogatás jelentősen hozzájárul a résztvevői motivációhoz, a lemorzsolódás megakadályozásához. Pozitív változás, hogy a képzések ideje alatt egyre több esetben biztosított a gyermekfelügyelet, így azoknak a kisgyermekes anyáknak is lehetőségük van képzésen részt venni, akik a gyermek felügyeletét családi segítség hiányában nem tudták megoldani. Nagyon hatékonynak bizonyult az az „egyablakos” szolgáltatási forma, amikor a munkaerő-piaci tanácsadás integrálódott a szociális ellátórendszerbe, így a segítséget kérő minden hátrányt okozó problémájának megoldásához ugyanabban az intézményben tudott támogatást igénybe venni.

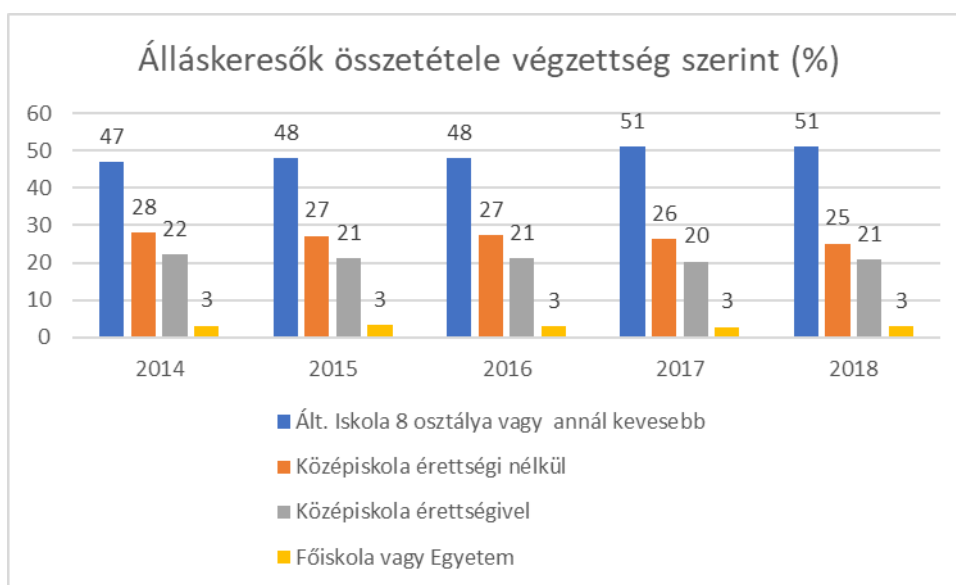
A HEP előkészítése során összehívott fókuszcsoporthoz tartozó résztvevő szakemberek jelezték, hogy a célcsoport körében népszerűek a térítésmentesen igénybe vehető jó minőségű, vállalkozóvá válást támogató képzések, illetve az ehhez kapcsolt vállalkozás indításhoz igényelhető anyagi támogatás. Érdekes megemlíteni a „Nóra Vállalkozik” civil kezdeményezést. A program keretében nők tanulhatnak nőktől arról, hogyan érvényesülhetnek a munka világában hatékonyabban, hogyan találhatják meg gyermekvállalás mellett is a legmegfelelőbb állást.

Miskolc Megyei Jogú Város Foglalkoztatási Paktum keretében a Miskolc Holding Zrt. ügyfélszolgálatán számos munkaerő-piaci szolgáltatás érhető el (információnyújtás; segítségnyújtás önéletrajz és motivációs levél elkészítéséhez, valamint állásinterjúra felkészüléshez; munkaerő-piaci és pszichológiai tanácsadás; támogatott foglalkoztatáshoz kapcsolódó ügyintézés stb.). Kifejezetten a GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelők munkaerő-piaci esélyeit növeli a munkáltatók atipikus foglalkoztatás iránti érzékenyítését célul kitűző fórumok, B2B egyeztetések, valamint a témához kapcsolódó szakmai kapcsolati háló kiépítése.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Nem rendelkezünk adattal az alacsony iskolai végzettségű álláskeresőkön belül a nők arányáról, de az NFSZ adataiból következtetni lehet az iskolai végzettség és a munkanélküliség összefüggésére, amely vélhetőleg a nők esetében is releváns lehet.

Az alábbi táblázat tanúsága szerint az álláskeresők száma jelentősen, mintegy 27%-kal csökkent 2014 és 2018 között. A vizsgált időszakban enyhe elmozdulás történt a végzettség szerinti összetételben, amint a kapcsolódó diagram is mutatja. Látható, hogy az álláskeresők között az érettségivel rendelkezők aránya (21-22%) és a diplomások aránya (3%) szinte változatlan. Ezzel párhuzamosan 2014-2018 között 28%-ról 25%-ra csökkent az érettségivel nem rendelkezők aránya, a legfeljebb általános iskolai végzettségűeké viszont 47%-ról 51%-ra emelkedett.

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, saját szerkesztés

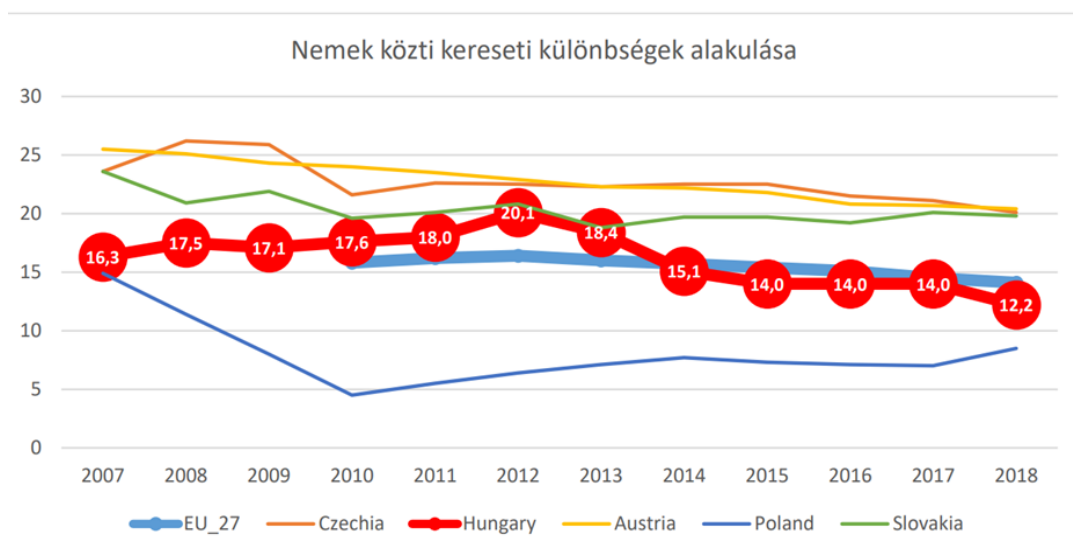
A HEP előkészítéseként, a női célcsoporttal foglalkozó intézmények és civil szervezetek részvételével lebonyolított fókuszcsoportos beszélgetés megállapításai szerint a munkaerő-piacon hátrányos helyzetben vannak a nők között a romák, a kisgyermeket, illetve a három vagy annál több gyermeket nevelők, a gyermeküket egyedül nevelők, illetve a 45 év fölöttiek. A munkanélküliség szempontjából legveszélyeztetettebb csoport az alacsonyan képzett, több gyermeket nevelő roma nők csoportja.

Az alacsonyan képzett nők részére a munkaerő-piac jellemzően csak takarító, szalagmunkás vagy eladói álláshelyeket kínál, mely munkakörök munkarendje nehezen egyeztethető össze a gyermeknevelési feladatokkal.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A foglalkoztatás területén a nem szerinti diszkrimináció leglátványosabb módon a keresetkülönbségekben érhető tetten. A bérezés során megmutatkozó diszkrimináció felszámolására számtalan politikai és civil törekvés irányul a férfiak és a nők fizetéseinek és munkaerőpiaci esélyeinek egyenlősítésére.

Miskolci adatok a nemi alapú bérdiszkriminációra nem állnak ugyan rendelkezésre, de valószínűsíthető, hogy ha volnának adataink, akkor az országos trendnek megfelelő helyzetet mutatnának.

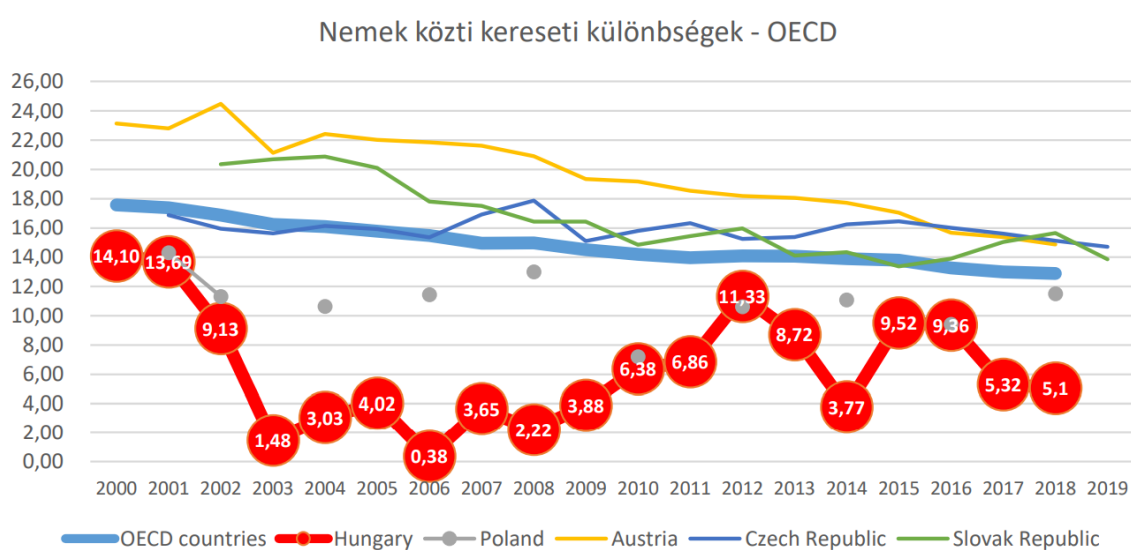

Forrás: EUROSTAT in: A nők munkaerő-piaci helyzetének értékelése, Szalai Piroska, 2021

A fenti grafikon a nők és férfiak átlagkeresetének hányadosát mutatja. Jól látható, hogy a környező országok közül Csehország, Szlovákia és Ausztria esetében ez az érték magasabb, míg Lengyelországban alacsonyabb.

A magyarországi helyzet az EU átlagértéke felett volt 2014-ig, az ezt követő változást az oktatás területén lezajlott béremelés, illetve a GYED extra bevezetése okozta. A férfiak és nők keresete közötti különbségek ágazatonként és szakmacsoportonként nagyon eltérő képet mutatnak. Például az építőiparban a nők átlagkeresete meghaladja a férfiakét, mert jellemzően adminisztratív munkakörökben dolgoznak, ahol a bérszínvonal eleve magasabb, mint az építőiparban nagy arányban jelen lévő segédmunkások bérszínvonala.

Árnyalja a képet továbbá, ha nem átlagkeresetet, hanem a hasonló munkakörben dolgozók bérét hasonlítjuk össze, illetve ha nem a keresetek statisztikai átlagát, hanem mediánját vetjük össze, mint a lenti grafikon is mutatja:

Forrás: EUROSTAT in: A nők munkaerő-piaci helyzetének értékelése, Szalai Piroska, 2021

Miskolcon a célcsoporttal végzett munkája során a Foglalkoztatási Paktum Iroda azt tapasztalta, hogy a gyermeket vagy más családtagot gondozó nők munkaerőpiacra történő integrációját/reintegrációját mind a cégek alternatív foglalkoztatási formákkal szembeni rugalmatlan vállalati stratégiája, mind pedig a családok részéről jelentkező sajátosságok nehezítik. Ezért olyan új munkaerő-piaci szolgáltatás bevezetését tervezik, mely során fel tudják térképezni a célcsoportba tartozó női álláskereső munkaezőpiaci elhelyezkedését gátló tényezőket és megoldási lehetőségeket. Cél a projektbe bevont GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők álláskereső kisgyermekes munkavállalók számára megtalálni a megfelelő munkahelyet, a megfelelő atipikus foglalkoztatási módban, kiegészítve ezt a mentális, szakmai segítségnyújtással, ami az élethelyzetükhöz a leginkább igazodik.

5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány, közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	99	5588	56
2017	99	5595	56
2018	97	5617	58
2019	104	5648	52
2020	102	5230	51
2021	102	4931	48

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	756	644
2017	784	669
2018	784	628
2019	784	615
2020	812	637
2021	812	622

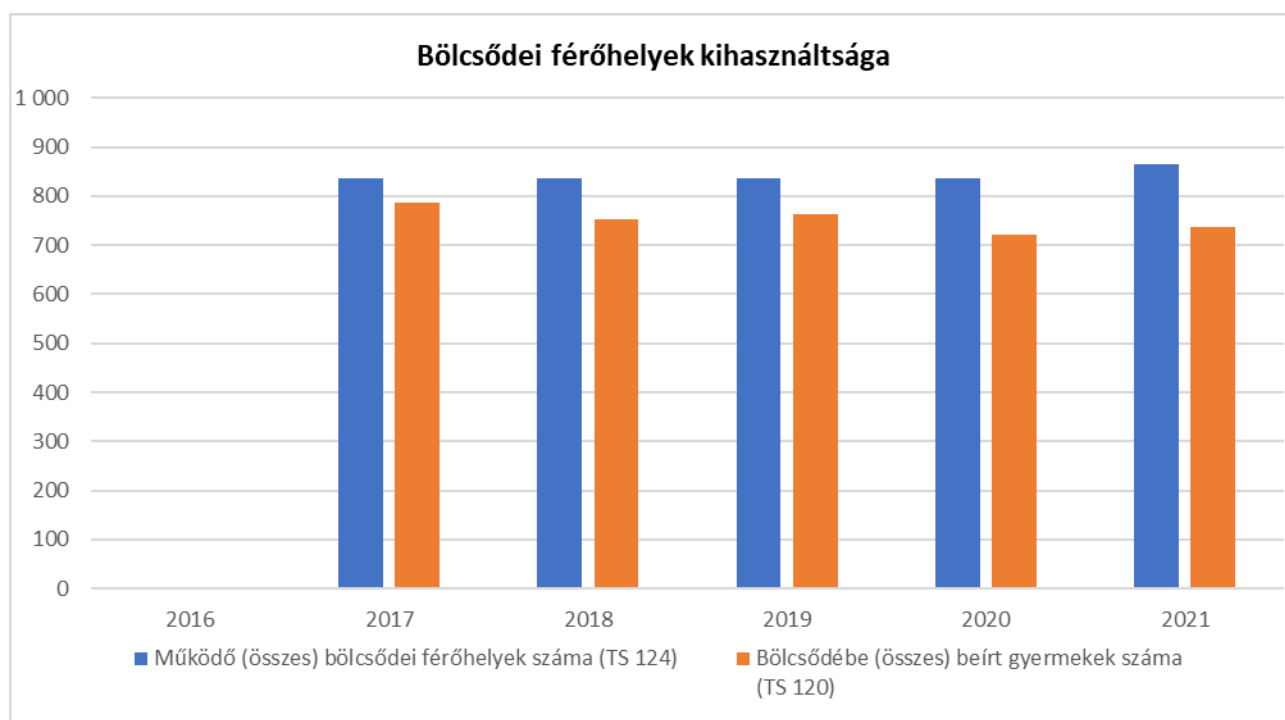
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

2020-2021-ben az Önkormányzat fenntartásában 10 bölcsődei telephely működött, melyben 812 gyermek (62 csoportszobában) ellátása volt biztosított. Ezen túlmenően 10 db, nem önkormányzati fenntartású bölcsőde is a szülők rendelkezésére állt összesen 185 férőhellyel.

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	108	85	14	14	836	787
2018	n.a.	n.a.	105	87	14	14	836	753
2019	n.a.	n.a.	115	109	14	14	836	764
2020	n.a.	n.a.	105	92	14	14	836	721
2021	n.a.	n.a.	110	102	14	14	864	738

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az Önkormányzat 32 óvodai telephelyet működtet 9 székhelyintézménnyel és 23 tagintézménnyel. A korábbi években uniós támogatásból 4 óvoda infrastrukturális felújítása és 14 energetikai korszerűsítése történt meg.

A gyermeket nevelő nők családi és munkavállalói feladatainak összeegyeztetését az atipikus foglalkoztatási formák elérhetősége mellett a munkahelyek családbarát intézkedései is támogatják.

2019-ben Miskolcon négy intézmény kapta meg a Családbarát Munkahely díjat:

- a Megyei Központi Kórház,
- a Miskolci Kulturális Központ,
- a Miskolci Törvényszék, és a
- Megyei Kormányhivatal.

A díjazott munkahelyek családbarát intézkedései között szerepelt a rugalmas munkaidő, a családi programok szervezése, nyári napközi szervezése a dolgozók gyermekeinek, a munkahelyi óvoda, valamint egy „Családi kisokos” című információs füzet összeállítása.

A női célcsoport helyzetéről a HEP előkészítéseként tartott fókuszcsoportos megbeszélésen elhangzott, hogy bölcsődei elhelyezés tekintetében már nincsenek hosszú várólisták, így növekedett a kisgyermekes anyák lehetősége a munkavállalásra. Pozitív volt a hatása azoknak a kampányoknak, melyet az anyák munkavállalói stigmatizációja ellen léptek fel. Ilyen volt a **„Menő anyának lenni”** kampány.

A gyermeket nevelő vagy hozzátartozót ápoló nőknek az élethelyzetükkel összeegyeztethető munkavállalási esélyeinek növelésére az elmúlt időszakban három Család és Karrier Pont nyílt a városban az erre irányuló pályázati források felhasználásával. A COVID helyzet számtalan negatív hatása mellett elmondható, hogy az atipikus foglalkoztatási formák megismerését, illetve a vállalatoknál a bevezetéséhez szükséges feltételek kialakítását jelentősen felgyorsította. A fókuszcsoporton résztvevők ugyanakkor elmondták, hogy a legtöbb munkáltató átmeneti

kényszerintézkedésként tekint a home-office²⁹ bevezetésére és nem tervezi a jövőben fenntartani ezt az atipikus munkavégzési formát.

5.3. Családtervezés, anya-, és gyermekgondozás területe

A családtervezés, az anya és gyermekgondozás körébe tartozó feladatokat Magyarországon elsődlegesen a védőnők végzik. Miskolcon kiépített védőnői hálózat működik, mely 2016-tól a **Miskolci Egészségfejlesztési Intézet (MEFI)** irányításával végzi tevékenységét.

A MEFI az összes, a városban működő egészségügyi alapellátási formát integrálja, mellyel létrejött az egységes egészségügyi alapellátás rendszere.

A 2014-2018 közötti időszakban az egy védőnőre jutó gyermekek száma enyhe növekedést mutat, mely egyrészt a védőnők számának csökkenésére, másrészt a 0-3 év közötti gyermekek számának növekedésére vezethető vissza.

A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendeletnek és a várandósgondozásról szóló 26/2014. (IV. 8.) EMMI rendeletnek megfelelően a védőnői gondozás a családtervezés időszakától az iskolakezdés időszakáig tart és magában foglalja a várandósság, a gyermekágyi időszak és a gyermek fejlődésének nyomon követését újszülött korától kezdődően. Különösen fontos védőnői feladat az anyatejes táplálás ösztönzése és az életkornak megfelelő egészséges táplálkozási szokások kialakítása, a védőoltásokról való tájékoztatás és az oltások szervezése, valamint életkorhoz kötött szűrések elvégzése. A megfelelő képzettséggel rendelkező védőnők méhnyakszűrést is végeznek.

Az iskolai védőnők végzik a gyermekek egészségi állapotának vizsgálatát és nyomon követését a 2. 4. 6. 8. 10. 12. évfolyamokban. Ezen túlmenően feladatuk az elsősegélynyújtás, az orvosi vizsgálatok előkészítése, a védőoltások szervezése, a krónikus betegek, magatartási zavarokkal küzdők életvitelének segítése. Munkakörük részeként egészségnevelési órákat tartanak a tanulóknak személyi higiéné, egészséges életmód, elsősegélynyújtás, családtervezés, fogamzásgátlás, szülői szerep, csecsemőgondozás, önvizsgálattal kapcsolatos ismeretek, szennedélybetegségek megelőzése témákban. Tevékenységüket a 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet, az iskola-egészségügyi ellátásról és a 1997. évi CLIV. az egészségügyről szóló törvény előírásai szerint végzik.

5.4. A nőt érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak 2012-ben, népi kezdeményezésre vált önálló büntetőjogi törvényi tényállássá. A törvény megalkotásakor figyelembe vették a nőkkel szembeni háztartáson belüli erőszak elleni fellépésről és azok megelőzéséről szóló Isztambuli Egyezményt, valamint az Európa Parlament és Tanács 2012/29/EU számú, ide vonatkozó rendeletét a nők elleni erőszakos bűncselekmények védelméről.

A jogszabály 2013-ben módosult, a családon belüli erőszak elnevezést a kapcsolati erőszak váltotta fel. A törvény fellép az emberi méltóságot sértő, megalázó, erőszakos magatartás, valamint a másik személy anyagi ellehetetlenítésére irányuló cselekmények ellen abban az esetben is, ha ez nem jár testi sérülés okozásával.

Az Európa Parlament és Tanács 2012/29/EU számú rendelete szerint a nők elleni erőszak az emberi jogok megsértésének és a nők diszkriminációjának minősül. A nőt nemük miatt érő erőszak lehet testi, szexuális vagy lelki sérülést okozó tett, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, a kényszerítést és a szabadságtól megfosztást, függetlenül attól, hogy az a közéletben vagy a magánéletben történik.

²⁹ otthoni munkavégzés

Családon belüli vagy kapcsolati erőszakról abban az esetben beszélünk, ha közeli hozzátartozó követ el szexuális visszaélést, emberkereskedelmet, rabszolgaságot. Számos, hagyományon alapuló brutális cselekmény sorolható még ide, mint amilyen a kényszerházasság, a női nemi szervek megcsonkítása vagy a becsületbüntények elkövetése.

A védőnők, szociális dolgozók, a családgyógyógyók, az óvoda- és iskolapedagógusok részét képezik annak a kiemelten fontos jelzőrendszernek, mely a nőket és gyerekeket érő erőszak, különösen a családon belüli erőszak megelőzését, illetve az erőszakot elszenvedők megfelelő segítséghez juttatását végzi.

A jelzőrendszert működtető MESZEGYI nyilvántartása szerint 2019-ben 53 esetben volt megállapítható az elhanyagolás, 58-an váltak családi bántalmazás áldozatává, illetve 45 válsághelyzetben élő kiskorú várandós anya ügyében intézkedtek. A Belügyminisztérium bünygyi statisztikai rendszerének adatai szerint 2019-ben Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében 56 esetben regisztráltak kapcsolati erőszak típusú bűncselekményt.

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet kezdeményezésére, Miskolc MJV alpolgármesterének támogatásával megfogalmazódott az igény, hogy Miskolc városában a kapcsolati erőszak áldozatainak hatékony segítése, és az áldozattá válás megelőzése érdekében a városban működő szervezetek (észlelő- és jelzőrendszer) szorosabb és átgondoltabb együttműködésére van szükség. Az együttműködés alapjainak lefektetésére szükségessé vált egy komplex stratégia kidolgozása a témában.

Mindezekért a célokért egy szakmai munkacsoport jött létre a Krízisközpont szakmai irányításával. A munkacsoport tagjai: MESZEGYI, Áldozatsegítő Szolgálat, MMJV Önkormányzata.

A munkacsoport a helyzetfeltárás és célok mentén még -a covid időszakában- több 10 órányi online megbeszélést, majd személyes találkozókat tartott. AZ ülések során kirajzolódott a közös cselekvés iránya.

Havonta 1 alkalommal az érintett szakemberek fórumon találkoznak. Itt lehetőség nyílik megvitatni a kapcsolati erőszak és áldozattá válással kapcsolatos protokollokat, egyeztetni a kompetenciahatárokat, valós esetek feloldozása során. A fórum támogató szerepkört lát el a szakemberek számára.

Negyedévente tájékoztató, informáló céllal **érzékenyítő tréning** valósul meg.

A helyi médiában (televízió, írott és nyomtatott sajtó) a kapcsolati erőszak témakörében rendszeresen jelennek cikkek és riportok.

A stratégia célja

A kapcsolati erőszak megelőzésére, felismerésére és kezelésére irányuló stratégia célja három nagy témacsoportot érint:

- Prevenációs célok meghatározása, melyek segítik felismerni, megelőzni, csökkenteni az áldozattá válás kialakulását, elkerülését és megelőzhetik a súlyos krízishelyzeteket, segítik a már áldozattá vált személyek mielőbbi, az ügyéhez illeszkedő, megfelelő áldozatsegítő szolgáltatáshoz juttatását, felkészítik a bántalmazottakat, hogy elkerülhessék az újbóli áldozattá válást.
- A társszervek együttműködésére irányuló célok: Összehangolt cselekvési terv (protokoll) kialakítása, hogy a városban működő, az áldozatokkal kapcsolatba kerülő szervezetek hatékonyan és összehangoltan tudjanak fellépni a kapcsolati erőszak ellen és segítséget tudjanak nyújtani az áldozatok és traumatizált környezetük számára. A klienssel folyó produktív munka érdekében és a segítő szakember kiégésének megelőzése céljából ágazati "továbbképzések", fórumok, szakmai, módszertani műhelytalálkozók megvalósítása.
- Társadalmi szemléletformálásra, figyelemfelkeltésre irányuló célok: A kapcsolati erőszak áldozatainak hatékony segítése érdekében fontos feladat, hogy a Miskolc város

lakosságának figyelmét ráirányítsuk azon társadalmi felelősségvállalás szükségességére, amely által az áldozathibáztató szemléletet felválthatja helyett az áldozatközpontú gondolkodás, az áldozat komplex megsegítésére irányuló magatartásra.

5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Miskolcon több olyan civil szervezet tevékenykedik, melyeknek célkitűzése a női célcsoport támogatása a gyermekvállalásban és gyermeknevelésben, a munkahelyi és a családi szerepek összeegyeztetésében, szociális krízishelyzetek megoldásában. Vannak szervezetek, akik kifejezetten a hátrányos megkülönböztetés, az erőszak vagy bántalmazás áldozatává váltak érdekvédelmét látják el és segítséget nyújtanak az átélt trauma feldolgozásában.

Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Regionális Krízisambulancia Miskolc

A kapcsolati erőszak áldozatainak, hozzátartozóink és a velük foglalkozó szakembereknek nyújt szociális, jogi és pszichológiai tanácsadást. A Biztos Pont Regionális Krízisambulancia a kapcsolati erőszak áldozatainak, azok családtagjainak, illetve a velük kapcsolatba kerülő szakembereknek nyújt segítséget az Észak-Magyarország régióban (Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád Vármegye).

Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona

Az Otthon 40 fő elhelyezését tudja biztosítani, munkaerő-piaci szolgáltatásokat is nyújtanak, munkaerő-piaci tréningeket tartanak, valamint egyéb támogatásokkal (pl.: képzési, utazási támogatás, évi kb.: 100 fő bevonásával) igyekeznek segíteni a rászoruló családoknak.

Lorántffy Zsuzsanna Református Kismamaházért Alapítvány

Az alapítvány legfőbb célkitűzése, hogy a szociálisan hátrányos helyzetbe került, otthonából menekülni kényszerült, krízishelyzetbe került anyáknak, várandós anyukáknak és gyermekeiknek nyújtson átmeneti segítséget. Működésük során több száz hátrányos helyzetű lakónak biztosítottak már segítséget. A ház 30 fő, anya és gyermek fogadására alkalmas.

Baptista Szeretetszolgálat Miskolci Női Lakóotthona

A Baptista Szeretetszolgálat által 2006-ban létrehozott Miskolci Női Lakóotthon 2016 júniusától az Országos Szociális Intézményfenntartó Központ fenntartásában működik tovább a városban. 14 fő befogadására alkalmas 18-64 éves korig. Az otthon célja, hogy gyógyult szenvedélybeteg (alkohol-, drog és egyéb függőségi problémával küzdő) nők minél hamarabb visszaintegrálódjanak a társadalomba. A terápiás program legfőbb hosszú távú célkitűzése a visszaesés megelőzése, illetve az absztinens, káros függőségektől mentes, önálló életvitel kialakítása.

2020-ban újabb intézményként a Miskolci Női Támogatott Lakhatás kezdte meg működését, amely 12 fő befogadására alkalmas. Gyógyult, szenvedélybeteg nők számára 18 éves kortól életkori megkötés nélkül, önálló életvitellel és szakmai segítségnyújtással áll a rászorulók rendelkezésére.

5.6. A nők szerepe a helyi közéletben

Az Európai Parlament figyelmet fordít a nemek közötti egyenlőségre a politikában és vonatkozó intézkedésein keresztül törekszik rá, hogy biztosított legyen a nők egyenlő részvétele a döntéshozatalban.

Hazánkban jelenleg a nők aránya az országgyűlésben mindössze 11,6 százalékos (23 fő). A magyar országgyűlés a világranglistán ezzel holtversenyben áll Mauritiuszal a 148. helyen.(!)

Kutatások kimutatták, hogy a női politikusok számának növekedésével nő a költségvetés egészségügyre és oktatásra fordított aránya.

A tapasztalatok szerint a nők közéletben való részvételét hatékonyan mozdítja elő a női politikusok érdekében bevezetett kvótarendszer.

Németországban, Norvégiában és Svédországban, ahol már bevezették az önkéntes kvótát, a női képviselők aránya 30-40%-ra emelkedett.

A nemek közötti egyenlőség hiányát a politikában a társadalom is érzékeli. Egy 2017-es Európai Bizottsági felmérés tanúsága szerint a magyarok mindössze 35 százaléka gondolta úgy, hogy elértük a nemek közti egyenlőséget a politikában.

A válaszadók 87 százaléka vélte úgy, hogy a nők nagyobb eséllyel hoznak döntést érzelmi alapon, mint a férfiak. A válaszadók 78 százaléka szerint a nők legfontosabb feladata, hogy gondoskodjanak a családjukról és az otthonukról. Viszonyításképpen a felmérésben ugyanezekre a kérdésekre a svédek 47 százaléka, illetve 11 százaléka adott hasonló választ.

Ezek a kutatási eredmények jól példázzák az összefüggést a női képviselők aránya és a nők társadalmon belüli szerepének általános megítélése között.

Miskolcon a nők száma a 28 fős települési képviselő testületben 2010-ben 5 fő volt, 2014-ben 7 fő, 2019-ben pedig 6 fő, illetve az alpolgármesteri tisztséget is nő tölti be.

A 2010-es önkormányzati választásokon induló jelöltek 24,5%-a volt nő (106 jelölből 26 fő), az arány a 2014-es választásokon 29,1%-ra nőtt (120 jelölből 33 volt nő), 2019-ben viszont 25,9% - ra (77 jelölből 20 nő) esett vissza.

Miskolcon a női képviselők aránya az önkormányzat képviselőtestületében sokkal kedvezőbb a parlament összetételénél.

5.7. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Miskolci Nőknek Is Esélyt – MINŐIES – Alapítvány

Elsősorban női témákban kerekasztal-beszélgetéseket szerveznek, munkaerő-piaci szolgáltatásokat és pályaaorientációs tanácsadást nyújtanak éves szinten kb. 150-200 főnek, a Miskolci Egyetemmel közösen szervezik a 128 órás Szépkorúak Akadémiája előadássorozatot és közösségerősítést végeznek táborok, konferenciák, workshopok, információs előadások, Önkéntes Napok, kézművesfoglalkozások és egyéb rendezvények megszervezésével.

Nő a Siker Alapítvány

Támogató Szolgálat keretében az iskolaév kezdetétől fogyatékkal élő gyermekek speciális oktatási intézményekbe jutását biztosítják. A fogyatékkal élő gyermeket nevelő nők részére kulcskompetencia-fejlesztést célzó programot indítanak, amelynek célja a tanuláson keresztül az egész család életminőségének javítása. Adományokkal és segélycsomagokkal támogatják a hátrányos helyzetűek társadalmi felzárkózását. Nagy hangsúlyt fordítanak szektorközi együttműködések kialakítására, figyelemfelhívó és szakmai rendezvények lebonyolítására, mint pl. hagyományosan Nőnap környékén megszervezett „Nő a Partnerség” konferencia.

Regina Alapítvány Miskolc

Küldetése az esélyre érzékenyítő kommunikáció és az esélyteremtő viselkedés kialakításának támogatása a társadalmilag egyenlőtlen csoportokon belül és között. Munkájuk során kiemelt szempont, hogy a nők számára a társadalom által kínált életvezetési alternatívák kitáguljanak. Hátrányos helyzetű nőkkel együttműködésben, valódi interakciókra, közös élményekre és konkrét élethelyzetekre épülő programokat valósítanak meg Miskolc környékén.

Rendszeresen járnak roma asszonyok bevonásával az alsózsolcai általános iskolába lánycsoportokkal beszélgetni, többek között az alábbi témák kapcsán: fiatalkorú terhesség, lányok szexuális felvilágosítása, a nem támogató család mintáinak átírási lehetősége, iskolai kirekesztés. Más civil szervezetekkel partnerségben közös projektek megvalósításával (pl. közösségi dúlaképzés szervezése) segítik, hogy a hátrányos helyzetű nők hangja is eljusson a szülészetre, továbbá érdekeik konstruktív módon képviselést kapjanak.

Miskolci Otthon Segítünk Alapítvány

Tevékenységük egy hagyományos értelemben vett nagycsalád támogató szerepét tölti be olyan kisgyermekes szülők számára, akiknek rokonaik vagy barátaik bármilyen okból nem tudnak segíteni. Szolgáltatásaik különösen olyan szülőknek vannak hasznára, akik gyermeküket egyedül nevelik, akik több, még nem iskoláskorú gyermeket nevelnek, esetleg lehangoltsággal vagy egészségügyi problémákkal küzdenek, vagy nem olyan régen telepedtek le a környéken.

A segítők minden esetben szülői tapasztalattal rendelkező önkéntesek (jellemzően nyugdíjas korú tetterős nagymamák), akik általában az anyát támogatják gyermeke nevelésében, anyaszerepének beteljesedésében, de vannak, akiknél a háztartási munkák végzésében kell segítő kezet nyújtani. Gyakran kérnek támogatást az ikreket nevelő családok. Ezen túlmenően számos programot szerveznek a kisgyermekes családok, nők és önkéntes segítők számára:

- kreatív foglalkozások;
- önkéntes képzés;
- SZERETEM – ETETEM táplálási tanfolyam;
- elsősegélynyújtó tanfolyam; intimtorna tanfolyam;
- „Kéz a kézben” szülőklub fogyatékos felnőtt gyermekkel élő szülők számára;
- Tea a kézben – fogyatékos gyermeket nevelő szülőknek foglalkozás;
- Gordon Tréning;
- Pénztárca tudatosan tréning;
- Önkénteseknek és családanyáknak háztartási napló és gazdálkodásról;
- Egyedül nehezebb tréning önkéntesek és szakemberek részére;
- SENIOR 50+ torna nagymamáknak;
- Magyar népmesék a Szinvaparkban;
- Meseösvény játékos rendezvény 3-10 éves gyermekeknek;
- CSALÁDEXPÓ – vidám családi nap kisgyermekes családoknak.

5.8. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

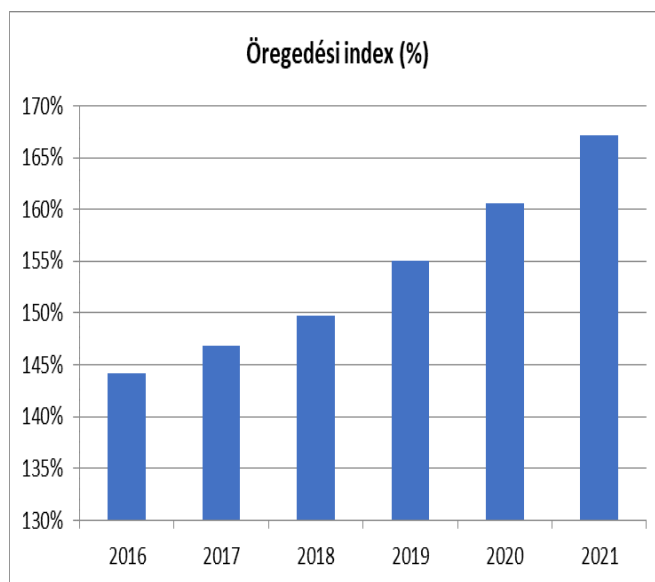
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön		
beazonosított problémák		fejlesztési lehetőségek
1.	Kisgyermeket nevelő nők munkavállalását támogató szolgáltatások szűkösek, különösen a bölcsődék, óvodák nyitvatartási idején kívüli igények esetén.	A bölcsődei és óvodai szünetek összehangolása egy ellátási körzeten belül.
2.	Gyermecket nevelő, vagy hozzátartozót ápoló, gondozó nők atipikus munkavállalási lehetőségei szűkösek.	Munkáltatók képzése, érzékenyítése az atipikus foglalkoztatási formák és a kisgyermeket nevelő nők iránt, a munkáltatók számára jelentkező előnyök bemutatása. Célzott információgyűjtés és információnyújtás a városban elérhető atipikus foglalkoztatási formákról. Nők vállalkozóvá válásának támogatása mentorálással.
3.	A 3 év alatti gyermeket nevelő nők munkába állását a társadalom és a családok egy része (még mindig) elítéli.	Társadalmi szemléletformáló intézkedések (média kampány, tematizált foglalkozások, képzés stb) az apák bevonása a gyermeknevelésbe
4.	Az elérhető munkaerő-piaci szolgáltatások nem illeszkednek teljesen az igénybe vevők szükségleteihez.	A munkaerő-piaci szolgáltatások megjelenésének elősegítése a szociális szolgáltató helyeken
5.	Kapcsolati erőszak áldozatait befogadó védett házakban kevés a férőhely. A kapcsolati erőszak áldozatainak vonatkozásában a rendszerszereplők együttműködése nem elég gyors és hatékony.	Férőhelyek számának bővítése (együttműködés kapcsolati erőszak áldozataival foglalkozó civil szervezetekkel) A kapcsolati erőszak áldozatainak komplex segítése oly módon, hogy a rendszerszereplők együttműködése gyorsan és hatékonyan reagálhasson a krízishelyzetre.
6.	Bántalmazott minden nélkül menekülő nők védett szállásra történő eljutása nehézségekbe ütközik, utazásra fordítható forrás hiányában	Családgondozói ajánlással, önkormányzatnak külön erre a célra létrehozott krízisalapjából finanszírozható.
Az Intézkedési Tervben nem került meghatározásra intézkedés valamennyi, a fenti táblázatban megjelölt beazonosított problémára, hiszen a tervezés során figyelembe kellett venni a megvalósításhoz szükséges anyagi és humán erőforrás rendelkezésre állását is, ezért csak olyan intézkedéseket tartalmaz a program, melyek végrehajtása feltehetően kevés kockázattal jár. Azokat a beazonosított problémákat, melyek csökkentésére nem került meghatározásra intézkedés, újra áttekintjük a HEP felülvizsgálata során.		

6. Az idők helyzet, esélyegyenlősége

6.1. Az idős korú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a városban élő idős korú lakosságra. Több fórumot biztosít számukra, ahol hangot adhatnak észrevételeiknek, véleményüknek. Az Önkormányzat számos rendezvény megszervezésében és lebonyolításában aktívan vagy támogatóként működik közre.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2016	31 226	21 653	144,21%
2017	31 503	21 452	146,85%
2018	32 104	21 435	149,77%
2019	32 932	21 235	155,08%
2020	33 458	20 832	160,61%
2021	33 609	20 106	167,16%

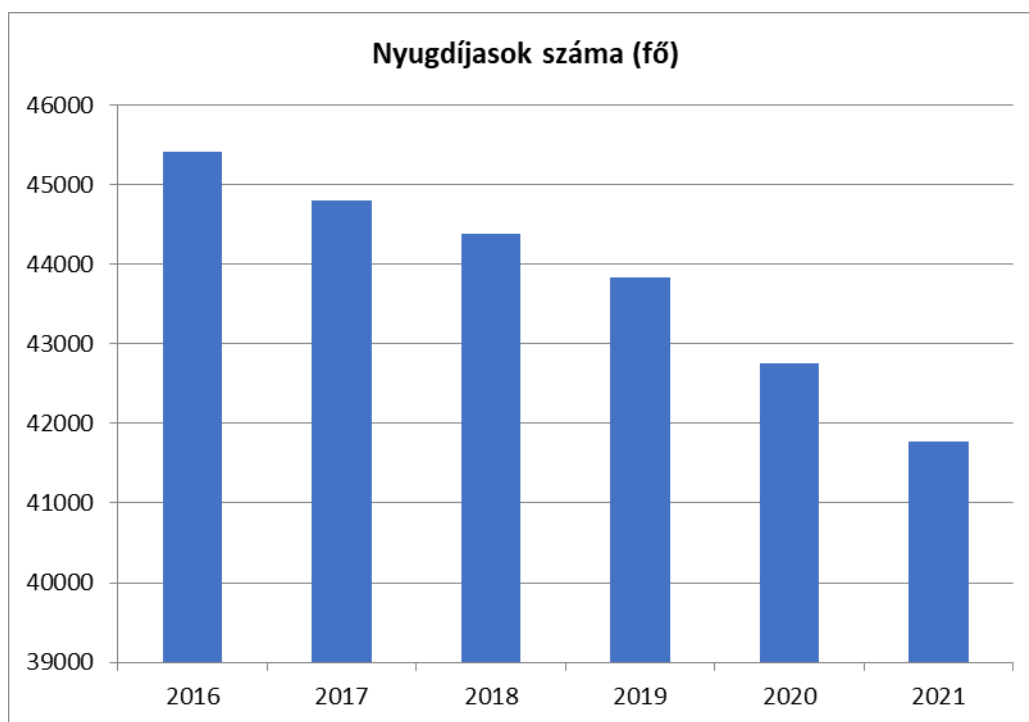

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Fő célkitűzés, hogy az idősök egy biztonságos és élhető Miskolcon lakhassanak, ahol meghallják a hangjukat, a szociális és egészségügyi rendszer illeszkedik az igényeikhez, szabadidejüket hasznosan és tevékenyen tölthetik el.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2016	16 712	28 704	45416
2017	16 335	28 456	44791
2018	16 101	28 280	44381
2019	15 905	27 926	43831
2020	15 378	27 379	42757
2021	14 870	26 898	41768

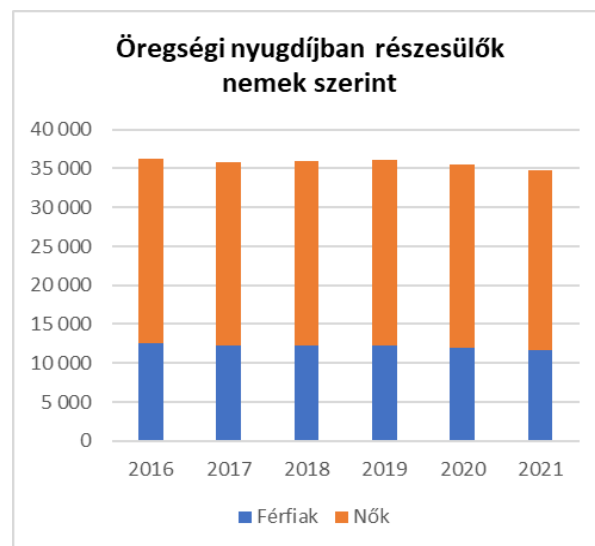
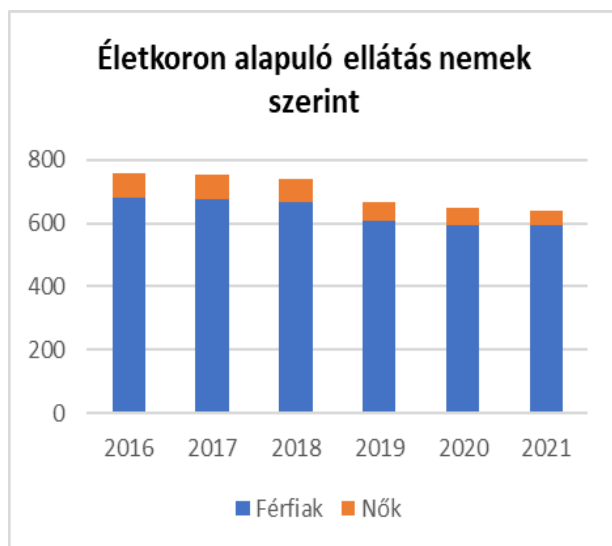
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő)
2016	678	79	12 567	23 719	77	941	n.a.
2017	674	77	12 240	23 572	72	888	59
2018	667	71	12 189	23 733	56	804	55
2019	609	58	12 329	23 804	53	721	49
2020	593	55	11 994	23 531	64	633	41
2021	592	49	11 618	23 219	65	618	35

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A demográfiai adatok azt mutatják, hogy Miskolcon a 65 évnél idősebb lakosok száma nő. Ugyanakkor a nyugdíjasok száma a 2016-os létszámadatokhoz képest 2021-ra Miskolcon csökkent. Ebből arra következtethetünk, hogy a növekvő számú időskorú emberek rétegében csökken a nyugdíjszerű ellátásban részesülők aránya - az ellátás nélküli lakosok így várhatóan a szociális ellátórendszerben jelentkeznek majd, amire a szektornak fel kell készülnie.

A Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény (MESZEGYI)

Az Önkormányzat minden kötelező önkormányzati feladat ellátásának eleget tesz. A hajléktalan ellátás, a szenvedélybetegek nappali ellátása és a fogyatékos személyek nappali ellátása kivételével – melyeket ellátási szerződés keretében biztosít - minden kötelezően biztosítandó szociális szolgáltatást a fenntartásában lévő MESZEGYI-n keresztül lát el.

A MESZEGYI-ben feladatcsoportonként önálló szervezeti egységek (igazgatóságok) kerültek létrehozásra, melyek között egyértelműen elkülönülnek az alap és szakellátási feladatok, illetve a különböző célcsoportokat érintő – ezáltal eltérő szakmai kompetenciákat igénylő – feladatok.

Az Szt. hatálya alá eső szakmai feladatok

Szociális alapszolgáltatások köre

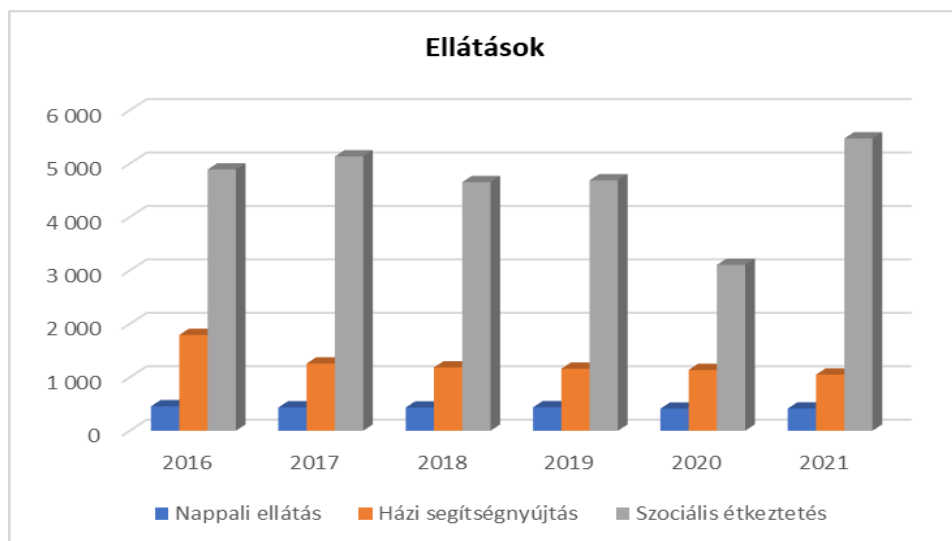
- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- családsegítés (családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat - keretében működtethető)
- pszichiátriai betegek közösségi ellátása
- támogató szolgáltatás
- idősek nappali ellátása
- pszichiátriai betegek nappali ellátása

Szociális szakosított ellátások köre:

- idősek átmeneti elhelyezése (Idősek Gondozóháza)
- idősek otthona

A célcsoport specifikus szociális ellátások megszervezésének módja a MESZEGYI keretein belül

Az intézmény Szolgáltatási Központok útján látja el az Szt. által az egyes célcsoportok számára meghatározott szociális alapszolgáltatásokat. A MESZEGYI keretein belül 11 szolgáltatási központ látja el a feladatokat az idősek számára.

A Szolgáltatási Központok meghatározott földrajzi területen – területi lehatárolás alapján, utcajegyzék szerint – látják el feladataikat. Az intézmény ezzel a feladatszervezéssel biztosítja, hogy az igénybe vevők a lakhelyükhöz lehető legközelebb vehessék igénybe a szociális szükségletükhöz igazodó ellátásokat.

A pszichiátriai betegek számára biztosított két alapszolgáltatás integrált szervezeti keretben, szolgáltatási központként működik az intézmény székhelyén, továbbá itt működik a támogató szolgáltatás is. E szervezeti egységek feladatellátása Miskolc város közigazgatási területének egészére terjed ki.

A Szolgáltatási Központokban a feladatellátás megszervezését, az egyes szolgáltatások összehangolását, a szolgáltatási központvezetők végzik, munkájuk intézményi szintű koordinálását, szakmai irányítását a Célcsoport Specifikus Szociális Ellátások Igazgatóságát irányító szakmai igazgató-helyettes látja el.

Az egyes szolgáltatások tartalma és igénybevételének alakulása

Családsegítés

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

2018. január 1-jei hatályba lépésétől a Gyvt. szerinti család- és gyermekjóléti központ a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján elkészíti az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó szociális diagnózist.

A család- és gyermekjóléti központ a szociális diagnózis elkészítésébe bevonhatja a nem járásszékhely településen működő család- és gyermekjóléti szolgálatokat. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális szolgáltatókat és a szociális intézményeket.

Étkeztetés

Az étkeztetést jellemzően az idős korosztály veszi igénybe, akik számára – koruk, egészségi állapotuk miatt – már nehézséget okoz a mindennapi háztartásvezetés. Az étkeztetés igénybe vehető elvitellel, helyi rendeletben meghatározott esetekben kiszállítással, illetve az étel

kiszolgálásával egyidejűleg helyben fogyasztással. A helyben fogyasztás tárgyi feltételeit a MESZEGYI megfelelő színvonalon biztosítja.

Az idős lakosság igényeinek minél teljesebb körű kielégítése érdekében az étkeztetés jó gyakorlatát folytatva napi 3x-i formában és hétvégén is igényelhető a város közigazgatási területén.

2018. évben az **étkezés szolgáltatást helyben vagy elvitellel igénybe vevő** ellátottak 60%-a nő, illetve a nők és férfiak tekintetében 67% a 75 év alatti korosztályba tartozott. Ezt a két szolgáltatási formát a fiatalabb és még mozgásképes nyugdíjas korosztály veszi leginkább igénybe, valamint azok a szépkorúak, akik társaságban szeretik elfogyasztani ebédjüket vagy a nappali ellátás széleskörű szolgáltatásainak igénybevétele miatt nap mint nap felkeresik intézményt.

Az **étkezés lakásra szállítással szolgáltatást igénybe vevő** ellátottnál (évente kb.500 fő) is a nők vannak magasabb létszámban, illetve az összes megállapodással rendelkezők számához viszonyítva 48-49% kerül ki a 80 év feletti korosztályból. Ennél a korosztálynál már gyakoribbak a krónikus mozgásszervi, illetve keringési megbetegedések, gyakrabban fordul elő bizonytalan járás, szédülékenység, mozgáskorlátozottság, Alzheimer kór.

Az étkezés lakásra szállítással szolgáltatást Miskolcon széles körben elérhetik az igénylők a piacon, válogathatnak a számukra legmegfelelőbb színvonalú szolgáltatások között. Miskolc városában a MESZEGYI-n kívül hat szolgáltató biztosít szociális étkeztetést:

- Szorgoskert Oktatási, Nevelési és Szociális Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság „Szorgoskert Integrált Támogató Szolgálat és Szociális Étkeztetés”
- Miskolc-Martinkertvárosi Református Egyházközség Martin Szociális Szolgáltatóháza
- Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió Segítő Szolgálat Miskolci telephelye
- Arany Kanál Szociális Étkeztető Szolgálat
- Étkezési Centrum
- Élim Szolgálat

Házi segítségnyújtás

Ez a szolgáltatás nagymértékben nyújt segítséget abban, hogy a koruk, egészségi állapotuk miatt szociális szükséglettel rendelkező emberek a biztonságot nyújtó, megszokott lakókörnyezetükben a lehető leghosszabb ideig önálló, illetve részben önálló életvitelt folytathassanak. Ez az ellátási forma is hozzásegíti az időseket az emberi méltóság, a családi és közösségi kapcsolataik megőrzéséhez és megerősítéséhez.

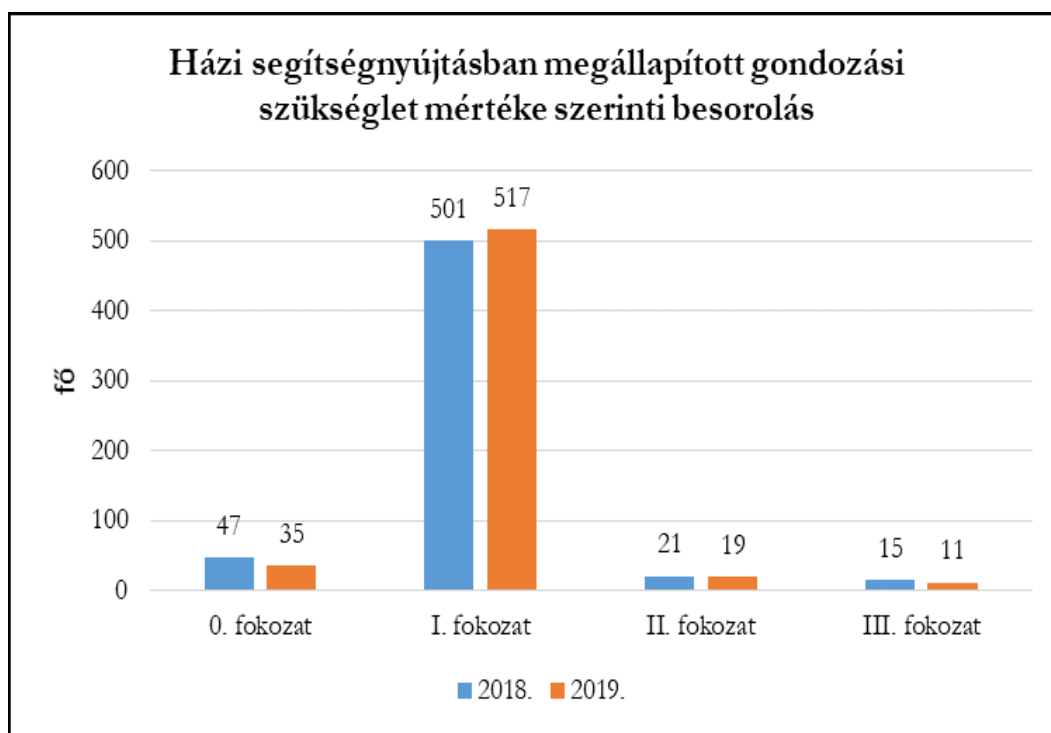
Szociális segítség keretén belül biztosítani kell:

- a) lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- b) háztartási tevékenységekben való közreműködést,
- c) vészhelyzetek kialakulásának megelőzésében vagy a kialakult vészhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- d) szükség esetén bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

Személyi gondozás keretében biztosítani kell:

- a) az ellátást igénylővel a segítő kapcsolat kialakítását, fenntartását,
- b) a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
- c) a szociális segítség keretén belül felsorolt tevékenységeket.

Az életkor előrehaladtával növekszik az egyedül élők száma, azon belül is a nők aránya. A házi segítségnyújtást igénybe vevők 79%-a, legmagasabb arányban a 80 éven felüli korosztály. Az ellátotti létszám és az életkori mutatók is alátámasztják a szolgáltatás létjogosultságát, a szolgáltatás célját, hogy az önálló életvitelét otthonában megtarthassa az igénybevevő személy.

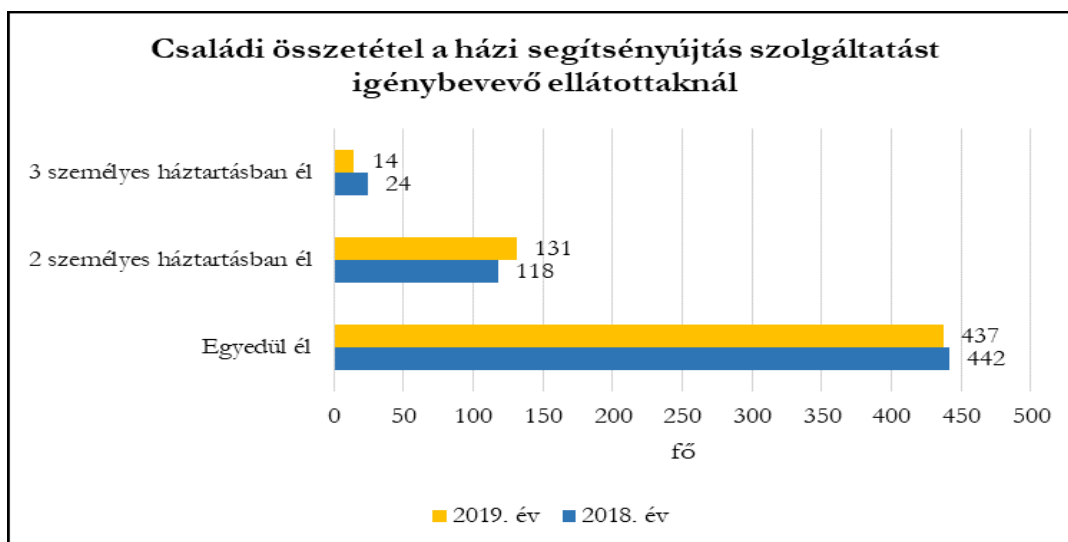

Forrás: Miskolc MJV Szolgáltatástervezési Konceptiója 2020.

A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy személyi gondozást kell nyújtani. A szociális segítség és a személyi gondozás körébe tartozó tevékenységek elválnak egymástól, amely hatékonyabb és az igénylő szükséglete alapján célzottabb szolgáltatásnyújtást tesz lehetővé.

Az ellátottak 87 %-ának gondozási szükségletére jellemző (I. fokozat), hogy egyes tevékenységek elvégzéséhez hetente többszöri segítségnyújtást, irányítást, figyelmet igényelnek, hogy otthonukban maradva önálló életvitelüket megtarthassák. A III. fokozatba tartozó ellátottak 6-8%-a teljes ellátásra, folyamatos gondozásra, ápolásra szorul és általában időotthoni elhelyezésre várakozik.

Az ellátottak 95 %-ának van természetes támasza, de az igénylők önálló életvitel fenntartását csak részben tudják biztosítani. A hozzátartozók többsége aktív korú, munkavállaló vagy más településen él. Több ellátott gyermektelen, család nélkül maradt idős. Szükségeikhez igazodó szolgáltatást, önálló életvitel fenntartásához az intézményi szolgáltatást veszik igénybe.

Forrás: Miskolc MJV Szolgáltatástervezési Konceptiója 2020.

Az ellátottak 75%-a egyedül élő, akik elvesztették házastársukat, de vannak családban élők, ahol a hozzátartozók nem tudják megoldani a gondozást, hiszen ők is dolgoznak.
Az igénybe vevők 95%-a öregségi nyugellátásban részesül.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	16712	28704	45416
2017	16335	28456	44791
2018	16101	28280	44381
2019	15905	27926	43831
2020	15378	27379	42757
2021	14870	26898	41768

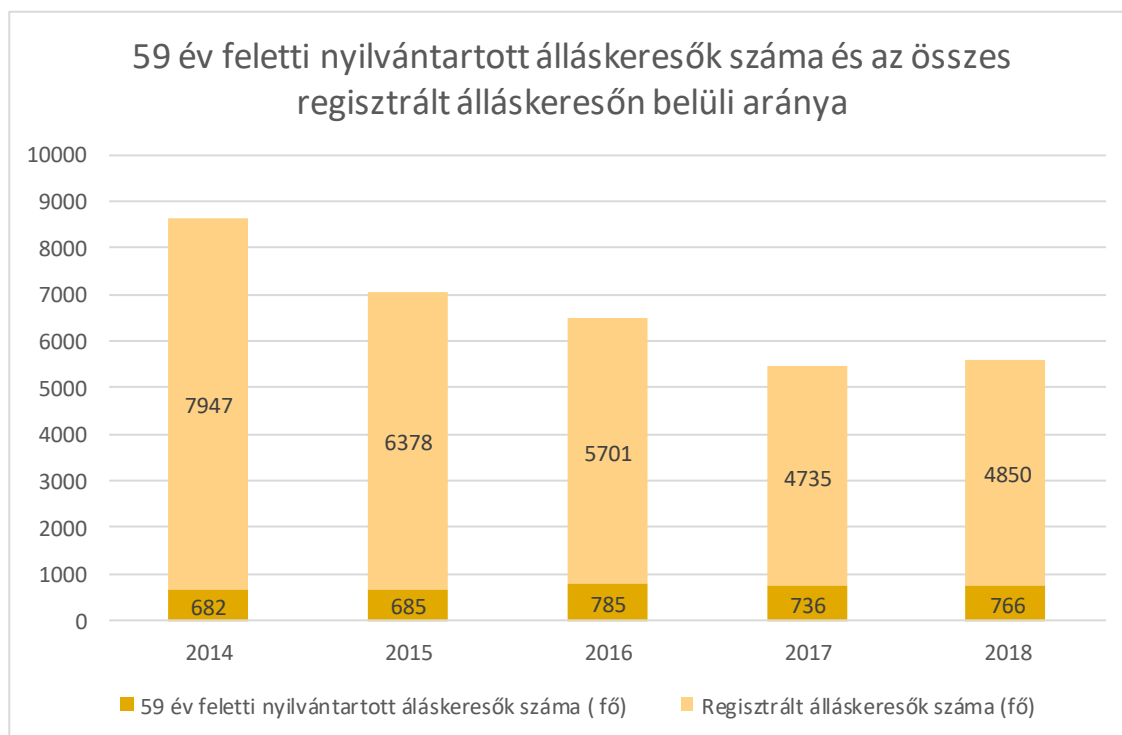
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2. Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	5 650	4819	4643	4540	5467	4377
41-45 év	Fő	687	603	602	575	688	530
	%	12,16%	12,51%	12,97%	12,67%	12,58%	12,11%
46-50 év	Fő	662	610	535	530	603	539
	%	11,72%	12,66%	11,52%	11,67%	11,03%	12,31%
51-55 év	Fő	590	527	539	521	672	552
	%	10,44%	10,94%	11,61%	11,48%	12,29%	12,61%
56-60 év	Fő	738	629	579	521	604	487
	%	13,06%	13,05%	12,47%	11,48%	11,05%	11,13%
61 éves, vagy feletti	Fő	542	601	619	587	730	788
	%	9,59%	12,47%	13,33%	12,93%	13,35%	18,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR – saját szerkesztés

Az előző táblázatból látható, hogy 2014-2018 közötti időszakban a regisztrált álláskeresők száma folyamatosan csökkent, a 2018-es adat mindössze 39%-a 2014. évinek. Ugyanakkor az 59 év feletti regisztrált álláskeresők száma folyamatosan növekszik, így az összes nyilvántartott álláskeresőn belüli arányuk is egyre nagyobb. 2018-ban az összes regisztrált álláskeresőnek már 16%-a volt 59 év feletti.

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

Miskolc Megyei Jogú Városban működik a **Harmadik Kor Egyeteme Miskolc Közhasznú Alapítványa**. Az alapítvány elsődleges célja az egész életen át tartó tanulás kiterjesztése elsősorban az idősödő és időskorú állampolgárokra, figyelemmel a generációk együttműködésére és a kirekesztettség megelőzésére. Az alapítvány céljával összhangban – idősödő és időskorú állampolgárok részére – együttműködve a különböző életkorú generációkkal szabadidős, egészségmegőrző, egészségnevelő tevékenységet folytat, segíti a szenvedélybetegségek megelőzését.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Idősek, nyugdíjasok hátrányos megkülönböztetése a foglalkoztatás területén: A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések kockázata is nagyobb a korosztálynál.

Ennek alapján, ha a helyi, vagy területileg illetékes munkaügyi központtól arról kérünk adatokat, hogy hány fő regisztrált munkanélküli van az adott településen és ezek közül hányan 55 év felettek, illetve a tartós munkanélküliek között mekkora az 55 év felettek aránya, és az adatok alapján az arányok az idősebb korosztály felé tolódnak el, akkor állíthatjuk, hogy őket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés.

6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2016	16712	28704	45416
2017	16335	28456	44791
2018	16101	28280	44381
2019	15905	27926	43831
2020	15378	27379	42757
2021	14870	26898	41768

Tény, hogy kortól függetlenül bizonyos szakmában dolgozó munkavállalók munkaerőpiaci értéke jelentősen megnövekedett az utóbbi években. Ehhez hozzájárul a hiányszakmákban dolgozó fiatalabbak elvándorlása, illetve egyes szakmák utánpótlásában tapasztalható folytonossági zavar. Napjainkban egy kémia tanár vagy pl. gyógytornász kortól függetlenül vállalhat munkát, amennyiben az egészsége ezt lehetővé teszi.

a) az idősok egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az alapellátáson túl az Önkormányzat, és annak intézményei az idősokorúak egészségmegőrzése, betegségmegelőzése, az ellátáshoz való hozzájutás érdekében az alábbi intézkedéseket teszi:

Az idősok – jellemzően magas – gyógyszerköltségének támogatása érdekében rendeletben a települési támogatások címén gyógyszer-támogatás biztosításáról határozott a rászorulóok részére. Támogatja a városrészenként rendszeresen szervezett „kampány” szűrővizsgálatok megszervezését.

A MESZEGYI által működtetett 12 idősok klubja rendszeresen szervez –kifejezetten az idősok célcsoport számára– szűrővizsgálatokkal egybekötött egészségügyi tanácsadást, egészségmegőrzést szolgáló előadásokat, fórumokat. Továbbá alapfeladaton túl biztosítja –az idősok klubja tagjai számára– a rendszeres orvosi vizsgálatot. Az Önkormányzat sport és szabadidős intézményei –uszoda, sportcsarnok, gyógyfürdő– kedvezményes belépőt/bérletet biztosítanak a nyugdíjasok számára. A város kulturális, közművelődési területen ugyancsak segíti a korosztály hozzáférését a szolgáltatásokhoz.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősokobb népesség és nappali ellátásban részesülő idősokorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő idősokorúak száma	Házi segítségnyújtásban részesülőok száma	Szociális étkeztetésben részesülőok száma
	Fő	Fő	fő	fő
2016	31 226	458	1 793	4 889
2017	31 503	436	1 259	5 135
2018	32 104	434	1 185	4 653
2019	32 932	438	1 160	4 687
2020	33 458	413	1 138	3 105
2021	33 609	415	1 050	5 470

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az Önkormányzat a helyi ellátórendszert folyamatosan az igényekhez, a szükségletekhez igazítja mind a pénzbeli, mind a szociális szolgáltatások területén. Az idősok össznépességen belüli arányának növekedése azonban komoly kihívást jelent az idősok ellátását biztosító intézményrendszernek.

Idősek nappali ellátása – Idősek Klubja

Az egészségi állapotuk, idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére. A szolgáltatások megszervezése során figyelembe veszik az igénybe vevők napi életritmusát, igényeit, szükségleteit.

Az SzCsM rendelet 77.§ (1) bekezdésében szabályozottak alapján az alábbi szolgáltatáselemeket biztosítja az intézmény e szolgáltatási feladatnál:

- tanácsadás
- készségfejlesztés
- háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás
- esetkezelés
- felügyelet
- gondozás
- közösségi fejlesztés.

Ennek keretében az intézmény:

- szabadidős programokat szervez,
- életvezetési, mentálhigiénés tanácsadást nyújt,
- közreműködik az ellátottak hivatalos ügyeinek intézésében,
- segítséget nyújt az egészségügyi ellátásokhoz való hozzájutásban,
- közösségi tevékenységeket szervez az ellátottak érdeklődésének megfelelően,
- biztosítja az alapvető higiéniai szükségletek kielégítését.

A nappali ellátás, mint a szociális gondoskodás körébe tartozó segítségnyújtási forma, jelentősen hozzájárul az időskorú, nyugdíjas emberek társadalmi integrációjának megőrzéséhez, az aktív, méltóságteljes időskor biztosításához. Az ellátottak 65%-a 70 éven felüli korosztályból kerül ki, akiknél csak a test „öregszik”, de a lélek örökké fiatal marad. A fizikai és mentális tevékenységeket célzó programok, zenés – táncos összejövetelek, túrázások, nótakör, irodalmi rendezvények, a készségfejlesztő foglalkozások iránti igény, érdeklődés az életkortól független.

A szociális szakosított ellátások megszervezésének módja

Időskorúak átmeneti elhelyezése – Időskorúak gondozóháza

Az ellátottak számára ideiglenes jelleggel legfeljebb egy évi időtartamra, teljes körű ellátást biztosítanak, amely különös méltánylást érdemlő esetben az intézmény orvosa szakvéleményének figyelembevételével, egy alkalommal plusz egy évvel meghosszabbítható.

Az idősek gondozóházába azok az időskorúak, valamint azok a 18. életévüket betöltött beteg személyek vehetők fel, akik önmagukról betegségük miatt, vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni.

A gondozóházakban az intézmény az ellátottak teljes körű ellátása keretében napi legalább háromszori étkezéséről, szükség szerinti ruházattal, illetve textíliával való ellátásáról, mentális gondozásáról, egészségügyi ellátásáról, lakhatásról gondoskodik.

A **MESZEGYI** az idősök átmeneti elhelyezését 3 gondozóház működtetésével – összesen 44 férőhelyen – biztosítja az alábbiak szerint:

Arany Alkony Szolgáltatási Központ és Gondozóház (Miskolc, Kabar u. 4.)	15 férőhely
Észak-Kiliáni Szolgáltatási Központ és Gondozóház (Miskolc, Kacsóh P. u. 8.)	17 férőhely
Bulgárföldi Szolgáltatási Központ és Gondozóház (Miskolc, Fazola H. u. 4.)	12 férőhely

A bekerülés okai továbbra is a természetes támogatórendszer hiánya vagy elégtelen működése, a megromlott egészségi állapot, amely nagymértékben kihatással van az önellátási képességre (rehabilitáció szüksége), várakozás idősothtoni elhelyezésre, lakhatás minősége miatti beköltözés (fűtés hiánya), továbbra is gyakori igény a rövid időtartamú elhelyezés (2-3 hét) a család tehermentesítése céljából.

Legmagasabb az igénybevétel a 80 év feletti korosztálynál, akiknél a tartós bentlakásos intézményi elhelyezést előzi meg általában az átmeneti gondozás. A gondozóházi ellátást 1-2 hétre is igénybe vették ellátottak a család átmeneti tehermentesítése (pl. nyaralás, családtag betegsége) miatt.

Ápolást, gondozást nyújtó intézmények – Idősek Otthona

A MESZEGYI Szociális Ellátások Igazgatósága három telephelyen 608 fő idős ellátott részére biztosít gondozást, ápolást nyújtó tartós bentlakást:

- Őszi Napsugár Otthon 437 férőhely,
- Aranykor Idősek Otthona 96 férőhely,
- Szent Hedvig Otthon 75 férőhely

Várólistán várakozók száma (fő) 2018.12.31. /Éves összesítő - görgetett adat/

Intézmények	Normál várólistás	Sürgős várólistás	Gondozási szükséglettel rendelkező várakozók száma (normál + sürgős)	Halasztást kérők	Új kérelmezők (elbírálási szakban)	Kérelmezők száma összesen
Őszi Napsugár Otthon	223	15	238	96	50	288
Aranykor Idősek Otthona	108	8	116	59	22	138
Szent Hedvig Otthon	73	2	75	63	6	81
Összesen	404	25	429	218	78	507

Forrás: MESZEGYI

A táblázatból jól kiolvasható, hogy a nagymértékben felújításra szoruló Őszi Napsugár Otthonba az összesített 437 férőhelyhez viszonyítva 288 fő várakozik felvételre (65%), amely magában foglalja a várakozók, a halasztást kérők és az elbírálási szakaszban lévő új kérelmezők számát is.

A lényegesen jobb felszereltségű és infrastruktúrájú Aranykor Idősek Otthonába és Szent Hedvig Otthonba pedig **magasabb a várakozók száma, mint az összesített férőhelyek száma**. Ehhez még hozzáadódik a halasztást kérő személyek összesítése, akik a végső várólistás összesítésbe nincsenek beszámítva – tekintve, hogy nem lehet tudni, mikor lesz aktív a jelentkezésük.

A kimutatás jól rávilágít az idősellátás aktuális problémáira. A kapacitások bővítése elengedhetetlen.

Az idősek otthona feladata a lakók korának és egészségi állapotának megfelelő ápolás /gondozás és mentálhigiénés ellátás biztosítása, az ellátottak életvitelének segítése, életminőségének javítása, valamint a demens ellátottak szellemi leépülésének különféle fázisában a komplex gondozás, a speciális szükségletek kielégítése.

Jelentős terhet ró az intézményre a demens ellátottak számának az elmúlt években történő jelentős növekedése. Az intézmény első intenzív gondozási részlege 2010-ben került kialakításra az Őszi Napsugár Otthonban 70 fővel. Jelenleg az Otthonban 199 középsúlyos, illetve súlyos demencia fokozattal besorolt idős személy ellátásáról gondoskodik az intézmény.

Az Szt. 68.§. (4) bekezdés alapján „az idősek otthonán belül külön gondozási egységben vagy csoportban kell ellátni azt a személyt, akinél a külön jogszabályban meghatározott szerv a demencia körébe tartozó középsúlyos vagy súlyos kórképet állapít meg.”

Az idősothoni elhelyezést kérelmezők közel 30%-a demencia kórképpel rendelkezik. Bár a kérelmezők között csökkent ugyan a szellemi hanyatlásban szenvedők száma, intézményi viszonylatban az arány magasabb (az összes ellátott nagyjából 50 %-a) melynek oka, az otthonon belüli – magas életkorral, mint kockázattal együtt járó – demenciálódás.³⁰

Az Szt. 93. §-a alapján **a szociális ellátás igénybevétele önkéntes**, az ellátást igénybe vevő, illetve törvényes képviselője szóbeli vagy írásbeli kérelmére, indítványára történik.

A kérelmezők között a szellemi hanyatlásban szenvedők száma intézményi viszonylatban magasabb (az összes ellátott nagyjából 50%-a), melynek oka, az otthonon belüli - magas életkorral, mint kockázattal együtt járó - demenciálódás.

Idősellátással kapcsolatos fejlesztési elképzelések a jövőre vonatkozóan

Nemzetközi és hazai felmérések támasztják alá a demenciában szenvedők számának emelkedését. E szomorú statisztika sajnos Miskolcot sem kíméli. Az érintettek számára nyújthat segítséget új szolgáltatásként a demens betegek nappali ellátása. Miskolcon a szociális ellátásban ez a szolgáltatási forma egyelőre nem működik, bevezetésével a városban jelentkező hiányzó szükségletek kerülnek majd kielégítésre. A nappali ellátás egyrészt a hozzátartozók tehermentesítését szolgálja, másrészt előkészíti a későbbiekben általában elkerülhetetlen bentlakásos gondoskodást.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Miskolc Megyei Jogú Város által nyújtott kulturális, közművelődési szolgáltatások az idősebb korosztály számára is teljeskörűen hozzáférhetők és rendelkezésre állnak. Nehézséget jelenthet

³⁰ Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójának 2020. évi felülvizsgálata

viszont a közösségi közlekedés, tekintettel arra, hogy Miskolc településszerkezete eléggé sajátos a domborzati viszonyok miatt (2 fő tengelyen fut a fő tömegközlekedés).

A rendezvényekre való oda- és visszajutás nehézségei viszont kiküszöbölhetőek a városrészi szervezésű, vagy településrészi helyszínekre szervezett programok által. A városrészi nyugdíjas klubok és egyéb szervezetek nagy segítséget nyújtanak az idősebb korosztály kulturális életének szervezésében.

c) idősök informatikai jártassága

Az idősebb korosztályban egyre többen vannak olyanok, akik a számítógépet napi szinten kezelik. Főként otthonukban használják, de lehetőség van erre a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtárban is, ahol minimális térítés ellenében lehet ezt használni. Azon idős emberek részére, akik eddig nem rendelkeztek számítógépes ismeretekkel, Miskolc városa számítógépes tanfolyamokat szervezett, ahol a maximálisan szervezhető létszámmal sikerült ennek a korosztálynak is az informatikai tudását fejleszteni.

A könyvtár által szervezett digitális kompetenciafejlesztést szolgáló képzések folyamatosak.

	Idősök számára szervezett digitális kompetenciafejlesztő programok száma (becsült adatok)	A programokon résztvevők száma (becsült adatok)
2016	18	140 fő
2017	14	110 fő
2018	16	110 fő
2019	12	80 fő
2020	3	20 fő
2021	8	80 fő
2022	10	100 fő

Forrás: II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár

A COVID-19 járvány jelentős változásokat generált a munkavégzés terén – de hatással volt az ügyintézés, ügyfélszolgálati teendők terén is. Az idősebb korosztály informatikai jártasságának fejlesztése már elengedhetetlenné vált, hiszen egyes ügyek intézése kizárólagosan online formára korlátozódott.

d) generációk közötti programok

A lakosság egyes csoportjai közti kapcsolatépítés és együttműködés fokozott elősegítése érdekében számos EFOP (Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program) és egyéb pályázat nyújtott pályázati forrást a településnek. Az EFOP elsődleges célja, hogy a humán tőke és a társadalmi környezet javításával járuljon hozzá a társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezeléséhez.

Miskolc MJV Önkormányzatának célja az idősök társadalmi részvételének erősítése. Fiatal, idősödő és idős korosztály egymás életébe és készségeibe nyerjen bepillantást, azokat támogassa, segítse. Minden célcsoport, valamint családjaik értékrendjét kiemelten kell kezelni.

További cél az, hogy a célcsoportok érdeklődési köre, képességei egymásra felhajtó erőként hassanak.

Miskolc város stratégiai partnere a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei és Miskolc Városi Nyugdíjasok Érdekvédelmi Szervezete. A civil szervezettel közösen került sor 2022. őszén a

„Nemzedékek Találkozója” programra, melyet kifejezetten a generációk közti szakadék csökkentésére irányult, mint kulturális seregszemle – teret adva a Művészetek Házában azon produkcióknak, melyekben együtt, közösen mutatkoztak be a különböző generációk – megmutatva erősségeiket és értékeiket.

6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Salkaházi Sára Miskolc Program

A napjainkra jellemző infokommunikációs szakadék és az infokommunikációs hátrányok leküzdése érdekében számos program indult Miskolcon, célzottan a szenior korosztály informatikai tudásának fejlesztése, számítástechnikai eszközökhöz való hozzáféréseinek segítése érdekében.

Az idősek számára, életkorukból adódóan sajátos igényeik kielégítését és helyzetük javítását célzó további programok a településen:

Miskolcon elindult egy olyan program, mely érdemben is kifejezi azt a megbecsülést, tiszteletet, amit az életüket végigdolgozó nyugdíjasok iránt érez a város.

A **Salkaházi Sára Miskolc Program**hoz idáig több, mint 35 ezer 60 év feletti miskolci nyugdíjas csatlakozott, ami mutatja, van igény a kezdeményezésre. Az elmúlt két évben számos teltházas program került megszervezésre az idősek számára. Emellett a közelmúltban 15 000 darab betörőriasztó ajtóék és több, mint 30.000 db személyi riasztó készülék eljuttatására került sor a miskolci idősekhez.

Érdekképviselő

A **Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Idősek Tanácsa** (előző nevén: Idősügyi Tanács) régi és új tagokból 2011 nyarán szerveződött újjá. A MIT munkája részben folytatása a korábban elkezdett és jól működő programoknak, másrészt kialakulóban van egy szélesebb rétegeket, egyházakat is bevonó közös gondolkodás. Fő szempont a városban élő idősek megszólítása, meghívása olyan programokra, amelyek lehetőségeket teremtenek ismeretségek szerzésére, a szellemi és fizikai aktivitás kihasználására, megőrzésére. A tagok között vannak még aktív fiatalok is, akik saját családjukban tapasztalják az idősödéssel együtt járó kihívásokat, ezért szívesen dolgoznak, tesznek az idősekért. Az Idősek Tanácsa részt vesz az időseket érintő döntések előkészítésében és véleményezi a döntés-előkészítő folyamatokat. Programjaikról az érdeklődők a Miskolci Naplóból és a képújságból tájékozódhatnak. Az Önkormányzat az éves költségvetéséből folyamatosan támogatja az Idősek Tanácsa munkáját.

Viktimológia³¹

A Miskolci Rendőrkapitányság illetékességi területén elkövetett bűncselekmények kapcsán a természetes személy sértek száma a 2018-as évre vonatkozóan, az életkor alapján az alábbiak szerint tagolódt.

2018. évben az összes sértek közül 2000 fő volt férfi és 1447 fő volt nő. Az adatok arra hívják fel a figyelmet, hogy a bűnmegelőzési tevékenységnek az időskorú sértek felé kell orientálódnia, mivel arányában ez a szám a legmagasabb a felnőttkorú sértek (a legnagyobb korosztály) után.

32

³¹ viktimológia (magyar szóval áldozattan) a bűnözés áldozattá válásnak a folyamatát vizsgáló tudományág

³² Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Bűnmegelőzési Stratégiája (2019-2024)

**Sértettek száma életkori megoszlásban
2022. évben (Miskolci RK³³)**

Sértettek	2020. év	2021. év	2022. év
gyermekkorú (0-14)	36	49	67
fiatalkorú (14-18)	112	86	68
fiatal felnőtt (18-24)	360	239	207
felnőtt (24-60)	1870	1604	1689
időskorú (60-)	696	945	557
összesen	3074	2923	2588

Forrás: ENYÜBS³⁴

Az idős és a gyermek korosztály a két leginkább veszélyeztetett korcsoport a sértetté válás tekintetében. Az Igazságügyi Minisztérium vidéken először Miskolcon, 2018. március 19-én nyitott áldozatsegítő központot.

A központ olyan speciális ügyekben nyújt hatékony segítséget, amelyekkel a sértettek jellemzően korábban nem találkoztak. Az áldozatsegítés hangsúlyos területeinek kiválasztásakor nem hagyható figyelmen kívül, hogy az országos statisztikák szerint a vagyon elleni, illetve erőszakos bűncselekmények áldozatai között magas az időskorúak, nők és gyerekek aránya. Az időskorúak védekezési képessége a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia szerint is azzal növelhető leginkább, ha az áldozattá válásuk elkerülésének módszereivel és lehetőségeivel tisztában vannak.

6.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön		
beazonosított problémák		fejlesztési lehetőségek
1.	A nyugdíjasok fokozott figyelemre szorulnak.	Az idős korosztály érdekképviselésének erősítése, támogatása (Idősek Tanácsa hatékony működése, koordináló szerepe)
2.	Sértetté válás tekintetében az idős korosztály az egyik leginkább veszélyeztetett célcsoport.	Prevenációs tevékenységek további folytatása az idős korosztály védelmében.
3.	Generációk közti eltávolodás mérséklése, kezelése.	Társadalmi elfogadás és befogadás erősítése (pl. Salkaházi Sára Miskolc Program).
4.	Idősothonok (infrastrukturális) fejlesztése indokolt.	Szociális szakellátások bővítése, infrastrukturális fejlesztések megvalósítása.
5.	Demens nappali ellátás hiányzik a városban, nagy szükség lenne rá.	Szociális alapellátások bővítése, infrastrukturális fejlesztések megvalósítása.

³³ A statisztika a Miskolci Rendőrkapitányság 2023. novemberi tájékoztatása alapján készült.

³⁴ Egységes Nyomozóhatósági és Ügyészeti Bűnügyi Statisztika

Az Intézkedési Tervben nem került meghatározásra intézkedés valamennyi, a fenti táblázatban megjelölt beazonosított problémára, hiszen a tervezés során figyelembe kellett venni a megvalósításhoz szükséges anyagi és humán erőforrás rendelkezésre állását is, ezért csak olyan intézkedéseket tartalmaz a program, melyek végrehajtása feltehetően kevés kockázattal jár. Azokat a beazonosított problémákat, melyek csökkentésére nem került meghatározásra intézkedés, újra áttekintjük a HEP felülvizsgálata során.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A joggyakorlatban, a fejlesztéspolitikai és szakpolitikai gyakorlatban számos fogalom van használatban, mint a fogyatékos, akadályozott, sajátos nevelési igényű, megváltozott munkaképességű, egészségkárosodott személyek elnevezések, melyek nem fedik egymást, így nem ugyanazokat a csoportokat értjük e megnevezések alatt.

Az értelmezést tovább nehezíti, hogy még abban az esetben is, ha egyes szabályok, szakterületek azonos fogalmat használnak, azokat gyakran másként definiálják. A fogalmak között egyrészt eltérések vannak a minősítés irányára vonatkozóan, azaz az alapján, hogy ki minősíti fogyatékos/megváltozott munkaképességűvé stb. az egyént. Ez lehet önbesorolás, a környezet „nem hivatalos” minősítése vagy „hivatalos” minősítés is. Másrészt nem egyforma kategóriákat alkalmaznak az egyes területek a hátrányok meghatározásának szintjét illetően sem, van, ahol az állapotra, van, ahol az abból következő funkcionális és/vagy társadalmi hátrányokra helyezik a fő hangsúlyt.³⁵

Az Európai Fogyatékosügyei Stratégia (2010-2020) fő célkitűzése, hogy elősegítse a fogyatékkal élő személyek számára a teljes körű részvételt. Kimondja, hogy ugyanúgy biztosítani kell a fogyatékos személyek számára a fizikai környezethez, a közlekedéshez és az információs és kommunikációs technológiákhoz, valamint a szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzáférést, mint az egészséges személyek számára. A cél a termékekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a fogyatékkal élő személyek számára, beleértve a segítő eszközökkel élőket.

A mintegy félmillió fogyatékossgal élő ember érdekképviselétéért, életminőségének javításáért dolgozó, a magyar civil szervezetek szakembereit tömörítő Magyar Fogyatékosügyi Caucus elsőként értékelte a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ egyezmény megvalósulását Európában.

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) határozatával elfogadta az Országos Fogyatékosügyei Programot 2015-2025. évekre vonatkozóan, amely megfogalmazta a fogyatékkal élő személyek esélyegyenlőségét, jólétét előmozdító célokat. A fogyatékkal élőkre vonatkozó hatályos jogszabályokban, valamint az Országgyűlési Határozatban megfogalmazott tematikus célokkal, annak beavatkozási területeivel az Önkormányzat egyetért és ezen elveket alapvetőnek tartja.

Jogszabályi környezet

A fogyatékossgal kapcsolatos, illetve a fogyatékos személyeket érintő legfontosabb jogszabályok az alábbiakban kerültek összefoglalásra.

Nemzetközi jogszabályi környezet

ENSZ dokumentumok:

- Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata

³⁵ Nagy Zita Éva -Prókai Orsolya (2013): A fejlesztéspolitika és az értékelések a fogalmak útvesztőjében, http://www.nfu.hu/a_tarsadalmi_fejlesztések_értékelesének_bemutatása_workshop_2013_04_30

Európa Tanács dokumentumok:

- Az Európai Unió Tanácsának irányelve (2000/78/EK) a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról
- A Tomari Határozat
- Európai Szociális Karta
- Malaga Nyilatkozat
- Az Európa Tanács 10 éves akcióterve

Európai uniós dokumentumok:

- Madridi Nyilatkozat a befogadó társadalom alapja a diszkrimináció-mentességgel párosuló pozitív cselekvés
- The European Disability Strategy 2010-2020 (Európai fogyatékoságügyi stratégia)
- A fogyatékkal élő emberek társadalmi befogadása –Európa esélyegyenlőségi stratégiája

Hazai jogszabályi környezet

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról,
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról,
- 2007. évi XCII. törvény a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről,
- 2009. évi CXXV. törvény a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról,
- 2011. évi CXCI. törvény a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról,
- 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről,
- 327/2012. (XI. 16.) Korm. rendelet a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjáról, valamint a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatásokról,
- 15/2015. (IV. 7.) OGY határozat az új Országos Fogyatékosügyi Programról (2015–2025),

7.1. A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Országos viszonylatban a 2011. évi népszámlálásból nyerhetünk adatokat, eszerint hazánkban a népesség 4,7%-a, közel 457 ezer fő él valamilyen fogyatékossgal (www.ksh.hu). Számuk az előzetes előrejelzések ellenére a 2001-es népszámlálás adataihoz képest (577 ezer fő – 5,7%) jelentős csökkenést mutat. A csökkenés valószínűleg azzal áll összefüggésben, hogy 2011-ben az eddigi népszámlálásokkal ellentétben a tartós betegségekre vonatkozóan is szerepelt kérdés, és feltehető, hogy többen tartós betegségeként határozták meg fogyatékossgukat.

A fogyatékossgal élők fele mozgássérült, valamint kiemelhető az a korosztályi sajátosság is, hogy többségük az idősebb korosztályokba tartozik, közel 70%-uk 50 évesnél idősebb. Valószínűsíthető, hogy hozzávetőlegesen Miskolcra is érvényesek ezek az arányszámok. Ezt feltételezve, körül-belül a lakosság 5%-a lehet érintett, a jelenlegi népességszám mellett ez nagyságrendileg 8000 főt jelenthet.³⁶ Nagy bizonyossággal a városban is a mozgásában korlátozott személyek vannak relatíve legnagyobb arányban, és magas az idős(ebb) korosztályok érintettsége.

36 A számítás alapja Miskolc 2018-as népességszáma, amely 159.265 fő volt.

Fogyatékkal élők összetétele^x fogyatékoság típusa szerint, országos adat, 2011

Fogyatékoság típusa	Fő	%^{xx}
<i>Mozgáskorlátozott (mozgássérült, testi fogyatékos)</i>	232 206	50,8
<i>Látássérült (vak, gyengén látó)</i>	82 484	18,1
<i>Hallássérült (siket, nagyothalló)</i>	71 585	15,7
<i>Súlyos belszervi fogyatékos</i>	46 648	10,2
<i>Mentálisan (pszichésen) sérült</i>	46 265	10,1
<i>Értelmi fogyatékos</i>	42 779	9,4
<i>Beszédzavar fogyatékoság (beszédhibás, -fogyatékos)</i>	25 441	5,6
<i>Autista</i>	5 120	1,1
<i>Siketvak (látás- és hallássérült)</i>	3 262	0,7
<i>Egyéb</i>	2 277	0,5
<i>Ismeretlen</i>	3 180	0,7
Fogyatékkal élők összesen	456 638	100,0

^x Egy személy több fogyatékoságot is megjelölhetett, ezért a fogyatékosággal élők száma eltér a megjelölt fogyatékoságok együttes számától.

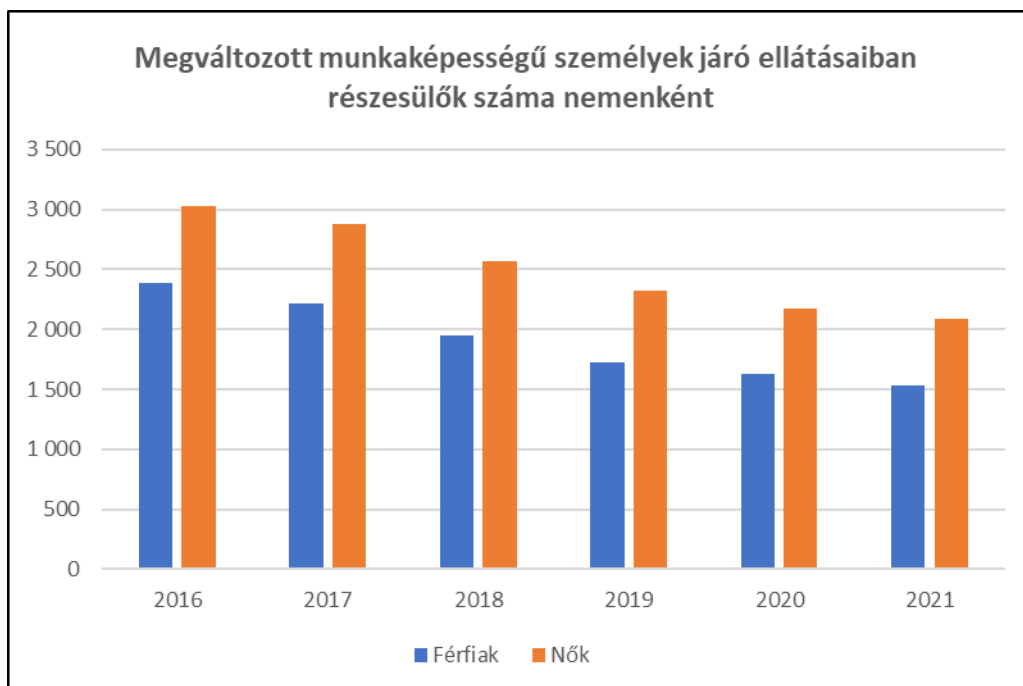
^{xx}a fogyatékosággal élők százalékában

Forrás: KSH

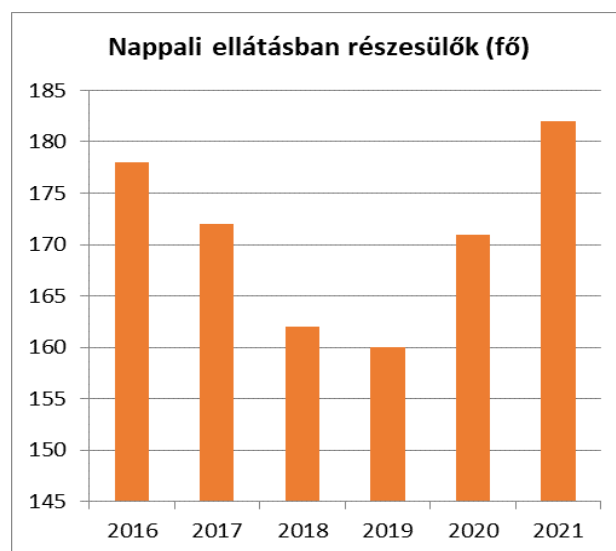
7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	2 382	3 024	5406
2017	2 213	2 877	5090
2018	1 948	2 563	4511
2019	1 728	2 321	4049
2020	1 632	2 175	3807
2021	1 529	2 087	3616

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma
2016	178
2017	172
2018	162
2019	160
2020	171
2021	182

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Magyar Civil Caucus háttérjelentésében, mely az ENSZ egyezmény magyarországi megvalósulását vizsgálja az alábbiakat olvashatjuk: ³⁷

„A megváltozott munkaképességű, ezen belül fogyatékossgal élő emberek foglalkoztatási aránya alacsony. A munkaképes korú fogyatékos emberek foglalkoztatási aránya becslések szerint nem éri el a 10%-ot, közülük is legtöbbször védett körülmények közt, támogatott munkahelyeken dolgoznak.”

³⁷ Fogyatékos személyek jogai vagy fogyatékos jogok? A Magyar Civil Caucus párhuzamos jelentése az ENSZ egyezményről, forrás: http://mdac.info/sites/mdac.info/files/hungarian_crpd_alternative_report.pdf

Megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatása

Miskolcon a fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása tekintetében kedvező helyzetet teremt, hogy a városban több olyan szervezet is jelen van, amely védett foglalkoztatásra ad lehetőséget, illetve valósít meg akkreditált védett munkahelyként:

- Szimbiózis a Harmonikus Együtt-létért Alapítvány
- Miskolci Autista Alapítvány
- Szorgoskert Oktatási, Nevelési és Szociális Nonprofit Kft.
- MIPRODUKT Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság

A miskolci **Szimbiózis Alapítvány** sokrétű tevékenységet végez a megváltozott munkaképességű emberek rehabilitációjával, a munka világába történő reintegrálással kapcsolatban. Kitagoló házat működtetnek: az országban elsőként tréninglakást alakítottak ki fogyatékkal élő fiatalok részére, az önálló életvitel fejlesztése céljából.

A Baráthegyi Majorságban megnyílt az alapítvány második nappali ellátó intézménye, ahol 24 fő fogyatékkal élő személy napközbeni ellátását valósítják meg. A Baráthegyi Majorság pedig felvételt nyert a Miskolci Értéktárba (2015).

Foglalkoztatást Segítő Központot működtetnek, melynek profilja a **Támogatott Foglalkoztatás Szolgáltatás**, mely egy speciális, ingyenes munkaerő-piaci tevékenység. Cél a fogyatékkal élő személyek felkészítése a nyílt piaci foglalkoztatásra, valamint, a befogadó munkahelyek felkutatása és a leendő munkavállaló betanítása és beilleszkedésének segítése.

Éves szinten átlagban 100 főt vonnak be a programba, és legalább 25-30 főt sikerül kivezetni a nyílt munkaerő-piacra. Alapvető cél a tartós foglalkoztatás elérése.

Említésre méltó a **Miskolci Autista Alapítvány** foglalkoztatási programja: a **MAACRAFT Szociális Műhely**ben az egyéni készségeken alapuló foglalkoztatásnak olyan új progresszív gyakorlata alakult ki, melynél az intézményen belüli foglalkoztatás bevált rendszeréhez tervező- és alkotó szemléletű emberek csatlakoztak - így képviseltetve a dizájn értékeit és előnyeit. Törekednek arra, hogy az autizmussal élő, sérült emberek érdekeit, fejlesztését képviseljék. Az így készülő magas minőségű kézműves termékek értékesítésével a sérült fiatal munkavállaló pénzügyi támogatásban részesedhet. A projektből származó profit folyamatos segítséget jelent – az önálló életre gyakran képtelen – fogyatékkal élő fiatal felnőtteknek. Egy értékteremtő munkaszituációban vehetnek részt, ahol sok új készséget sajátíthatnak el.³⁸

A megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának bővítése mellett a kiváló ár-érték arányú szolgáltatások nyújtása is küldetése a Miskolc-Holding csoporthoz tartozó **MIProdukt** Kft-nek. Céljuk, hogy elősegítsék a megváltozott munkaképességű emberek visszatérését a munkába, megadva ezzel számukra a hasznos és termékeny életvitel lehetőségét nyomdájukban, varrodáikban és takarítószolgálatuknál.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Miskolcon a Szimbiózis Alapítvány olyan védett foglalkoztató, ahol 160 fő dolgozik különböző védett gazdálkodási egységeknél. Az Alapítvány rehabilitációs tanácsadót és mentort alkalmaz, akik segítik a sikeres munkavállalást, a hivatalos ügyek intézésétől az egyéni és csoportos tanácsadásig. Igény esetén részt vesznek a tranzitálási folyamatban, mely a nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedést segíti elő.

³⁸ www.miskolciautista.com/maacraft-szocialis-muhely

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak. Az akadálymentesítési javaslatban célszerű a fogyatékos jellege és a fogyatékos személyek száma alapján rangsorolni, hogy az akadálymentesítés lépései milyen sorrendben és ütemezéssel kövessék egymást. A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősek), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva. Fontos a célpályázatok felkutatása és az akadálymentesítés komplex, rövid- közép- és hosszú távú terveinek elkészítése. Garanciát jelent rehabilitációs szakmérnök és szakember bevonása a tervezésbe, valamint érintett fogyatékos ember bevonása a tervezés és a megvalósítás teljes folyamatába.

A foglalkoztatás akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Miskolc tömegközlekedése szerencsére nagy mértékben akadálymentesített. A villamosok teljesen, az autóbuszok jelentős mértékben alacsony padlósak. A megálló és járdák, közterületek fizikai akadálymentesítése folyamatosan fejlesztés alatt áll.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A támogató szolgáltatás keretében a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátását, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítségét, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítását jelenti. Az alapvető gondozási feladatok során az igénybe vevő speciális szükségleteihez igazodva: otthoni felügyeletet biztosítanak, segítséget nyújtanak a személyi és lakókörnyezeti higiénia megtartásában, közreműködnek az ellátást igénybe vevő háztartásának vitelében.

Az SZCSM rendelet 39/B. §-ában szabályozottak alapján az alábbi szolgáltatáselemeket biztosítja a MESZEGYI e szolgáltatási feladatnál:

- gondozás
- készségfejlesztés
- tanácsadás
- szállítás
- felügyelet
- gyógypedagógiai segítségnyújtás
- háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás
- esetkezelés

A támogató szolgáltatásra folyamatosan nagy az igény, mert az ellátási területen a fogyatékkal élő emberek és családjaik terhei fokozottak. Esetükben a hátrányok halmozódása jellemző, önálló életvitelüket, rossz munkaerő-piaci pozíciójuk mellett az őket sújtó hátrányos megkülönböztetés is nehezíti.

A MESZEGYI támogató szolgálata e hátrányok csökkentéséhez járul hozzá komplex, összehangolt szolgáltatásai révén.

A Mozgássérültek és Barátaik Miskolc Városi Egyesülete támogató szolgáltatás működtetésére feladatellátási szerződéssel rendelkezik Miskolc MJV Önkormányzatával. Az Egyesület szociális alapszolgáltatás keretében támogató szolgálatot üzemeltet, amely szolgáltatásaival, a

fogyatékkal élők önállóságát hivatott segíteni, feladata az alapvető szükségletek kielégítésében való személyi segítség, közszolgáltatásokhoz, egyéb irányú szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetővé tétele. Munkahelyre, oktatási, egészségügyi, kulturális intézményekbe, orvosi ellátásra teszi lehetővé az eljutást a szolgálat gépkocsija, de számos esetben a lakásból való kijutást jelenti az igénybe vevők számára.

Szolgáltatásukkal elsősorban a saját lakóhelyen történő segítséget, a családban maradást, a közszolgáltatások elérését, illetve az önrendelkező életvitel könnyítését támogatják.

Az Egyesület a Támogató Szolgálat szállítási és személyi segítségi feladatait térítés ellenében nyújtja. 2019. évben szolgáltatásaikat több, mint 1000 fő személyesen és több, mint 1200 alkalommal telefonon, vagy elektronikusan vette igénybe. Az Egyesület internetes oldalát mérhetően több ezren olvassák. Az elmúlt évben új gépjárművet is vásároltak, így hatékonyabban tudják szolgáltatásukat nyújtani.

7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Miskolcon a fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló szolgáltatások kiterjednek az alapellátásokon belül a nappali ellátásra, támogató szolgáltatásra és a szakosított ellátások keretében rehabilitációs intézmény működésére.

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák (Szt.alapján)

Szociális alapszolgáltatások:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- támogató szolgáltatás.

Az étkeztetésről és a házi segítségnyújtásról bővebben a 6.1. fejezetben (Idősek esélyegyenlősége) ejtettünk szót. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás mint szolgáltatási forma a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kirendeltség kompetenciájába tartozó feladat. A támogató szolgáltatások miskolci rendszere a 7.1.c, és 7.3.e, fejezetekben került bemutatásra.

Szakosított ellátási formák:

- ápolást, gondozást nyújtó intézmények,
- fogyatékos személyek otthona,
- rehabilitációs intézmények,
- fogyatékos személyek gondozóháza,
- lakóotthon, támogatott lakhatás

Az Önkormányzat a fogyatékkal élők ellátását társadalmi szervezeteken keresztül, ellátási szerződés keretén belül végzi.

7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Lényeges cél a fogyatékkal élők számára a lehetőségek szerinti **akadálymentes fizikai környezet** biztosítása, a közlekedés megkönnyítése, a szabadidős sporttevékenységekhez való hozzáférés biztosítása.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvény értelmében a fogyatékkal élőknek joguk van az akadálymentességre az épített környezet, a kommunikáció,

közlekedés és a támogató szolgálatok, segédeszközök tekintetében, valamint a közszolgáltatásokhoz³⁹ való egyenlő esélyű hozzáféréshez.

A szolgáltatás egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha igénybevétele –az igénybe vevő állapotának megfelelő önállósággal –mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető.

Az épület egyenlő eséllyel hozzáférhető, ha mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók. Az információ egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha az mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető, az ahhoz való hozzájutás pedig az igénybe vevő számára akadálymentes.⁴⁰

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

Fogyatékkal élő miskolciaknak és családjaiknak nyújt segítséget a Miskolci Fogyatékosügyi Kalauz, amely olyan címetek, elérhetőségeket és információkat tartalmaz, amelyek segítségére lehetnek az érintetteknek.

A komplex adatbázis a Miskolci Fogyatékosügyi Szakmai Műhely tagszervezeteinek és az Értékek Háza Alapítvány együttműködésének köszönhetően jött létre 2023. májusában azzal a céllal, hogy a miskolci fogyatékkal élő emberek és családtagjaik eligazodjanak az őket érintő, segítő szolgáltatások útvesztőjében.

A kiadvány adatfrissítését a MESZEGYI fogyatékosügyi tanácsadója felelős, az aktuális verzió közzétételét a Miskolc MJV polgármesteri hivatalának mindenkor esélyegyenlőségi referense végzi.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Fizikai akadálymentesítés történt köz- és egyéb épületek esetében, jóllehet a speciális intézmények (fejlesztő terápiát kínáló, szociális szolgáltatásokat nyújtó, köznevelési feladatot ellátó intézmények) akadálymentesítése részben még megoldandó feladat, a fejlesztés folyamatos.

³⁹ Közszolgáltatás:

a) minden közhatalmi tevékenység –ideértve a hatósági, kormányzati és minden egyéb közigazgatási, valamint igazgatszolgáltatási tevékenységet –, továbbá az Országgyűlés, az Országgyűlésnek beszámolóval tartozó szervek, az Alkotmánybíróság, az alapvető jogok biztosa, az ügyészség, valamint a honvédelmi és rendvédelmi szervek által hatáskörük gyakorlása során kifejtett tevékenység,

b) az állam által fenntartott intézmény által nyújtott közszolgálati médiaszolgáltatás, továbbá oktatási, közművelődési, közgyűjteményi, kulturális, tudományos, szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, egészségügyi, sport-, ifjúsági, foglalkoztatási, közlekedési szolgáltatás, ellátás, illetve tevékenység,

c) a helyi és nemzetiségi önkormányzat hatásköre gyakorlása során kifejtett minden tevékenység –ideértve különösen a hatósági és egyéb közigazgatási tevékenységet –, valamint a helyi és nemzetiségi önkormányzat, a nem állami és egyházi fenntartó, illetőleg az általa fenntartott közfinanszírozásban részesülő intézmény által nyújtott b) szerinti szolgáltatás, ellátás, tevékenység,

d) minden ügyfélszolgálati rendszerben működtetett szolgáltató tevékenység, továbbá

e) minden olyan hatósági engedély vagy hatósági kötelezettség alapján végzett nyilvános szolgáltató tevékenység, amely település vagy településrész közellátását szolgálja, használata nem korlátozott, illetve nem korlátozható.

⁴⁰ 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról 4. §

Folyamatosan törekszik az Önkormányzat a hivatali ügyek intézésének mindenki számára elérhetővé tételére. A fogyatékkal élő emberek speciális szükségleteinek a minél teljesebb körű kielégítését célozva az elmúlt években több alkalommal is szervezett az Önkormányzat a civil szervezetekkel együtt érzékenyítő napot a Polgármesteri Hivatalban. A cél, hogy minél gördülékenyebb és hatékonyabbá váljon a fogyatékkal élők kiszolgálása.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fókuszcsoportos megbeszélésen a fogyatékosügyi szervezetek véleménye szerint problémás a művelődési és kulturális intézményekhez való hozzáférés, külön kiemelték a színház akadálymentesítettségének kérdését. A Miskolci Nemzeti Színház évről évre egyre több, kifejezetten fogyatékkal élők számára szervezett előadást tart, melyek nagy népszerűségnek örvendenek. Ezeken az előadásokon siketek és nagyothallók, a vakok és gyengén látók, valamint a mozgássérültek is élvezhetik a színházi előadásokat. A miskolci színház a kerekesszékes személyek számára egyelőre korlátozottan akadálymentes, tekintve az épület műemlékjellegére és szerkezetére (a vizesblokkok megközelítése lépcsőn keresztül lehetséges csak.)

A közművelődés intézményeinek akadálymentesítése kiszélesíti a fogyatékossgal élők számára a közösségi művelődési lehetőségeket, a tanulás és művelődés, az informálódás és a közösségi részvétel lehetőségét. A közoktatási intézmények többsége nem akadálymentesített, az egészségügyi ellátások tekintetében elmondható, hogy a háziorvosi rendelők mindegyike legalább részlegesen akadálymentes (pl. rámpa van), a szakellátó intézmények esetében is problémát inkább a látás- és vagy hallássérült emberek számára szolgáló akadálymentesítés hiánya jelent. E tekintetben azonban elmondható, hogy az elmúlt években jelentős fejlődés történt, számos helyen hangos hívók és kijelzős hívók segítenek a kommunikációs akadályok legyőzésében.

A Fogyatékkal élő emberek Világnapja alkalmából minden év decemberében kiemelt figyelmet fordít a városvezetés a veleszületett vagy szerzett fogyatékossgal élő embertársainkra. Akadálymentes riporttal, tudósításokkal a széles közönség számára a célzott figyelemfelhívás a cél: ne csak december első hetében figyeljünk oda a velük élő, köztünk lévő emberekre.

A szemléletformálás másik lehetséges eszköze a Miskolci Kommunikációs Nonprofit Kft. –a Miskolc Városi Televízió működtetésével 24 órán keresztül, naponta két és fél óra saját gyártású műsorral, másnap reggeli ismétléssel–, képűjság sugárzásával, a Miskolci Napló (MiNap) nevet viselő városi hetilap szerkesztésével és megjelentetésével, valamint a minap.hu városi hírportál működtetésével.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek akadálymentesítettségéről nehéz az adatgyűjtés, mivel a többsége vállalkozás formában működik.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az elmúlt időszakban Miskolc város **közösségi közlekedésében** több olyan fejlesztés és beruházás is megvalósult, amely a fogyatékkal élő személyek **akadálymentes közlekedését** segíti elő.

Az akadálymentesség főbb megjelenési területei: a tömegközlekedési járművek, megállóhelyek (állomások, telephelyek, peronok) végállomások és az utastájékoztató kommunikációja.

- **Járművek:** Az esélyegyenlőségi törvénynek megfelelő belépő magasságú, kerekesszékesek és kerékpárok szállítására is alkalmas, hangos utastájékoztatóval és ledkijelzős tájékoztató táblákkal ellátott Skoda villamosok beszerzésével 2015. évre

teljesen megújult az MVK Zrt. villamos járműflottája a (KÖZOP-5.2.0-07-2008-0003 azonosító számú) Miskolc városi villamosvasút fejlesztése nagyprojekt eredményeképpen.

- 2019-re a Miskolc Városi Közlekedési Zrt autóbusz flottájának 143 járműből 112 alacsonypadlós. A villamos flottánál 34 járműből 31 szerelvény.
- Az akadálymentesített járművek a jármű teljes hosszában alacsonypadlósak, és az alacsonypadlós járműveken rendelkezésre álló, kerekesszékek közlekedők számára kialakított utazási felület található.
- **Megállóhelyek (autóbusz és villamosmegállók, peronok):** Miskolc Város területén jelenleg 518 autóbuzsmegálló található, melyből 461 db akadálymentes járdakapcsolattal közelíthető meg. 57 db autóbuzsmegálló akadálymentes megközelítése jelenleg nem megoldott.
- A villamos vonalhálózat mentén 50 db megállóhely található és az összes megállóhely akadálymentesített.
- Végállomások: a nyolc miskolci végállomásból (telephely) hat akadálymentesített.
- **Utastájékoztatás/kommunikáció:** Az összes autóbusz és villamos korszerű utas tájékoztatással lett felszerelve, amely belső audiovizuális eszközzel jelzi a megállóhelyeket és az átszállási pontokat.
- A villamosok és az autóbuszok döntő hányada külső hangos utas tájékoztató berendezéssel rendelkezik és minden megállóban tájékoztatják a vakokat és gyengén látókat a jármű viszonylatszámáról és a közlekedés irányáról.
- 47 villamos megállóhelyen és 72 autóbusz megállóhelyen van megállóhelyi kijelző telepítve. A kijelzők jelzik a viszonylatok megállóhelyről történő indulásuk idejét, a pontos időt és a hőmérsékletet.
- Az autóbusz megállóhelyeken lévő kijelzők oszlopain, a vakok- és gyengén látók közlekedését segítve, egy gomb került elhelyezésre, amely bemondja a járatok nevét a végállomás megjelölésével a várható indulás sorrendjében.
- Valamennyi villamosmegállóban a megállók neve és a kamerával megfigyelt terület Braille írással kiírásra került.
- 13 modern, érintőképernyős infópult található városszerte a villamos vonal mentén, amelyeken a turistáknak szánt hasznos információk mellett elérhető a buszok, villamosok menetrendje, bérletpénztári információk és térképek.
- A járművezetőknél lehetőség van jegyvásárlásra, így a villamosokon és az alacsonypadlós autóbuszokon szintén megoldható a mozgásukban korlátozott személyek jegyvásárlása.

f) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.)

Az Önkormányzat az Szt. alapján a fogyatékkal élő személyek nappali intézményi ellátását egyházi és civil szervezetekkel kötött ellátási szerződések keretében biztosítja. Az együttműködő civil szervezetek az alábbiak:

- Miskolci Autista Alapítvány
- Tiszáninneni Református Egyházkerület (TIREK) Diakóniai Központ

- Szimbiózis Alapítvány
- Önálló Másság Életminőség Fejlesztő Alapítvány
- Szeretet Alapítvány „Csilla Bárány” Szeretetotthon (benntlakások).

Az **Autista Alapítvány** 1992-ben jött létre, és elsőként kezdte el a magyarországi felnőtt autizmus-orientált szolgáltatásait kialakítani. Fő tevékenységük a sérültek magas szintű, teljes körű ellátása, szociális életvezetés segítése, érdekvédelme, a fogyatékos emberek speciális képzése és foglalkoztatása. Szociális Farmot, vendégházat, mosodát és 300 adagos konyhát (is) üzemeltetnek.

A **TIREK Integrált Diakóniai Központ** akadálymentes feltételek között, a városban tömegközlekedéssel is könnyen megközelíthető helyen, lakótelepi környezetben biztosítja az ellátást.

A **Szimbiózis a Harmonikus Együtt-létért Alapítvány** tevékenysége kiterjed a fogyatékkal élő személyek nappali intézményére, lakóotthont működtetnek, sikerrel valósítják meg az intézményen belüli fejlesztő foglalkoztatást, továbbá támogató szolgáltatást is működtetnek, amely a Szimbiózis Integrált Támogató Szolgálat néven érhető el az Alapítvány székhelyén, Miskolc belvárosában.

A Szimbiózis Integrált Támogató Szolgálatnál a szállítás és ahhoz kapcsolódó személyi segítség elsősorban speciális nevelési, oktatási intézményekben történik. Emellett a fogyatékossgal élő felnőtt klienseik számára személyi segítséget, azon belül kísérést, ápolást-gondozást, háztartási segítségnyújtást stb. biztosítanak. A szolgáltatás célcsoportját elsősorban olyan családok alkotják, akik fogyatékossgal élő gyermeket nevelnek.

A támogató szolgálat ellátási területe nem változott. A Szimbiózis Integrált Támogató Szolgálat működési engedélyében meghatározott két járás - a Miskolci és a Szikszói - területén nyújt szolgáltatást. A két járás 63 településéből 9 településen laknak ellátottak, a legtöbb ellátott miskolci lakcímmel rendelkező személy.

A megállapodással rendelkező ellátottak leginkább a speciális szállítási szolgáltatást veszik igénybe, illetve az ehhez kapcsolódó személyi segítségre tartanak igényt. Az ellátottak nagy részének nyújtanak állandó (minden hétköznap) szállítási szolgáltatást, és szállításhoz kapcsolódó személyi segítséget. Leginkább oktatási intézményekbe, munkahelyre, napközi ellátás helyszínére szállítják az ellátottakat. Ezen felül iskolabusz program keretében vállalják fogyatékossgal élő gyermekek iskolai csoportjának szállítását múzeumokba, szabadidős és sport programokra, rendezvényekre. Az iskolabusz szolgáltatás keretében éves szinten 22 fő fogyatékossgal élő gyermek speciális szállítását biztosították a 2018. és a 2019-es években.

2018. év elején szolgáltatásuk fenntarthatósága érdekében 20 éves autóbuszukat pályázati forrásból, illetve hitelből a szolgáltatás kihasználtsága és az ellátottak száma miatt egy 16 fős új autóbuszra cserélték. Szolgáltatásuk iránt évről-évre többen érdeklődnek, így szeretnék a kapacitásukat bővíteni (feladatmutató emelése), hogy azokat a személyeket is elláthassák, akik jelenleg semmilyen fogyatékossgal élőket célzó szolgáltatást nem tudnak igénybe venni.

Ahhoz, hogy szolgáltatásaikat ugyanilyen magas színvonal megtartása mellett több ellátott igénybe vehesse, szükség lenne egyrészt a segítők létszámának emelésére, másrészt a szállítást végző egyik gépjármű cseréjére. Jelenleg a Támogató szolgálatnál két kisbusszal végzik a napi szállításokat. A nagy távolságok és a gyakori igénybevétel miatt a gépjárművek javíttatása, karbantartása nagy anyagi terhet jelent számukra.

Az Alapítvány székhelyén található továbbá az otthonsegítő szolgáltatás központja, mely fogyatékossgal élő gyermeket, fiatal nevelő családok tehermentesítését biztosítja speciális gyermekfelügyelet szolgáltatásával.

Önálló Másság Életminőség Fejlesztő Alapítvány (ÖMÉFA) a fogyatékkal élők nappali intézményei közt a legnagyobb ellátotti létszámmal működő miskolci intézmény. Céljuk az integráció, normalizáció és önrendelkezés (autonómia) elve alapján a fogyatékossgal élők önálló életvitelének segítése. Célcsoportjuk az értelmi fogyatékosok, látássérültek, mozgássérültek, autisták, halmozottan fogyatékosok, beszéd fogyatékosok, pszichoszomatikus, mentális zavarokkal küzdő betegek kisiskoláskortól a munkavállalási kor felső határáig.

A Szeretet Alapítvány „Csilla Báronő” Szeretetotthon nappali ellátást nem végez, viszont régiókban egyedülállóként szervezetük biztosítja az értelmileg súlyos, halmozottan sérült, valamint idős, középsúlyos értelmi fogyatékkal élők bentlakásos ellátását. Az ellátásnak helyet adó épületet az Önkormányzat ingyenes használatba adta az Alapítvány részére.

Az intézmény súlyos, középsúlyos és halmozottan sérült értelmi fogyatékos emberek tartós bentlakásos intézményi ellátását, szociális foglalkoztatását biztosítja.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A fogyatékkal élő emberek számára nemcsak hivatali ügyeik intézésében igyekszik az Önkormányzat segítséget adni, hanem a kultúra és a sport területén is szándékozik támogatni őket.

Nincsenek könnyű helyzetben a paraművészek, és a fogyatékkal élők sportjának szervezésével foglalkozó sportszakemberek. A város Sport Mecénás Alapján keresztül tudnak támogatáshoz jutni, vagy országosan kiírt pályázatokban vesznek részt.

Képviselési formák Miskolcon

2015. május 11-én megalakult, majd 2018-ban újjáalakult a **Rehabilitációs Foglalkoztatási Tanács** –melynek tagjai között helyet foglalnak a városban működő foglalkoztatás szempontjából legfontosabb intézmények vezetői– céljának tekinti az önkormányzati/állami, a civil és a **versenyszféra szereplőinek** bevonásával elősegíteni az aktív korú fogyatékossgal élő és/vagy megváltozott munkaképességű célcsoportokba tartozó személyek foglalkoztatási volumenének javítását Miskolcon. Ebben a munkában Miskolc Megyei Jogú Város stratégiai partnere a Foglalkoztatási Paktum Programiroda, mely hangsúlyos feladatának tekinti a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának népszerűsítését. Ehhez kapcsoltan külön rendezvények kerülnek megszervezésre a Paktumirodán keresztül a munkáltatók számára, melynek célja a foglalkoztatók - témával kapcsolatos – tájékoztatása. Egyedi személyes találkozókra is van lehetőség: „Best Practice” néven – konkrét lehetőségek felvázolása a munkáltató részére.

Emellett a városban működő **Fogyatékossgügyi Szakmai Műhely** összefogja a fogyatékossgal élő emberek érdekképviselési szerveit és civil szervezeteit. A Műhely másfél évtizedes együttműködési tapasztalatai alapján, valamint a hazai és nemzetközi fogyatékossgügyi jogszabályok és irányelvek figyelembevételével több esetben is benyújtotta szakmapolitikai javaslatait Miskolc Önkormányzatának.

A Fogyatékossgügyi Szakmai Műhely havi gyakoriságú üléseinek állandó meghívottja a Polgármesteri Hivatal esélyegyenlőségi referense, de számos esetben több szakember is képviseli az Önkormányzatot témától függően.

A jövőre vonatkozó fejlesztési lehetőségeink

Szorosabb együttműködés kialakítása szükséges az országos és megyei érdekvédelmi és szolgáltató szervezetek között. Mindemellett a valós igények felmérése érdekében átfogó kutatás, vizsgálat is indokolt.

Rugalmasan, a jogszabályi változásokhoz igazodó –a speciális helyi viszonyokat is figyelembe vevő– **ellátórendszerben** szükséges gondolkodni, amely jól tudja szelektálni az adottságaink ismeretében a lehetőségek kiválasztását. A stabil, hosszútávon tervezhető és biztonságos rendszer működtetése nélkülözhetetlen a célcsoport speciális helyzete miatt. Nem cél, hogy mindenáron fenntartsunk olyan ellátást, amelyre előzetes felmérés, hatástanulmány nem készült, vagy az érdeklődés, az igény csökkent és a fenntarthatóság komoly gondokat jelenthet a megfelelő anyagi forrás hiányában.

Az **Esélyegyenlőségi Tanács** rendszeres működtetése szükséges a participációs jog érvényesítése érdekében, a részvételi lehetőség biztosítása céljából.

Fogyatékkal élők a köznevelési intézményekben

A sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő szülők esetében különös jelentőséggel bír a pedagógiai szakszolgálati intézmények által nyújtott megfelelő színvonalú ellátás, különös tekintettel a nevelési, továbbá a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás szakszolgálati tevékenységekre, ezért fontos feladat az ezekhez való hozzáférés elősegítése, bővítése.⁴¹

A Miskolci Éltes Mátyás Óvoda, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény utazó gyógypedagógiai hálózata az ellátási körzetébe tartozó sajátos nevelési igényű tanulók többi gyermekkel, tanulóval **együtt történő nevelésének, oktatásának segítése céljából** jött létre.

Az **utazó gyógypedagógiai hálózat** keretein belül a rehabilitációs, rehabilitációs célú felzárkóztató, képesség kibontakoztató, képességfejlesztő **terápiás foglalkozásokat** a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár és/vagy terapeuta, konduktor biztosíthatja egyéni vagy kiscsoportos szervezeti formában.

A fejlesztő tevékenységet végző szakember **tanulói portfóliót** készít a tanév folyamán, mely tartalmazza a gyermek iratanyagát, fejlesztési tervét, a tanév során elkészített munkáit, a pedagógiai méréseket, értékeléseket stb.

Az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény célja a gyógypedagógiai rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő tevékenység mellett olyan **pedagógiai szakmai szolgáltató tevékenység** biztosítása, mely segíti és támogatja az integrációban részt vevő nevelési-oktatási intézmények feladatainak ellátását. Ezen tevékenységen belül szakmai konzultációs lehetőséget biztosít, tanácsot ad a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő speciális tanterv, tankönyv, segédeszköz megválasztásával, integrációval/inklúzióval kapcsolatos szakirodalommal kapcsolatban. Az utazó pedagógus segíti továbbá a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását, a sajátos nevelési igényű gyermek osztályközösségbe való beilleszkedését, a többségi tanulók érzékenyítését.

Az utazó gyógypedagógusi hálózat keretein belül utazó gyógypedagógusok **Miskolcon és környékén** látják el az általános és középiskolákban felmerülő rehabilitációs és rehabilitációs órákat. Jelenleg hat főállású gyógypedagógus heti 120 órában végzi ezt a feladatot.

Az utazó gyógypedagógusi szolgálat **sokrétű gyógypedagógiai tevékenységet** lát el, így a munkájuk részét képezi:

⁴¹ 15/2015. (IV. 7.) OGY határozat - az Országos Fogyatékgazdálkodási Programról (2015-2025)

- Logopédia
- Komplex gyógypedagógiai ellátás
- Szomatopedagógiai tevékenység
- Hallássérült személyek ellátásával kapcsolatos tevékenység
- Látássérült személyek ellátásával kapcsolatos tevékenység
- Autizmus specifikus ellátás.

Az ellátottak köre és az integráltan oktatott gyermekek, tanulók: mozgáskorlátozottsággal, beszéd fogyatékkal élő gyermekek, valamint látássérült, hallássérült, tanulásban akadályozott, enyhén értelmi fogyatékos, autizmus spektrum zavarral élő, halmozottan fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő (dyslexia, dysgraphia, dysortographia, dyscalculia, figyelemzavar, hiperaktivitás stb.) gyermekek, tanulók.

A szakemberek kompetenciája, végzettsége széles körű terápiás lehetőségeket teremt: dyslexia prevenció, reedukáció, dyscalculia prevenció és terápia, logopédiai terápiák (típusoknak megfelelően), kognitív megalapozottságú terápiák (pl. Sindelar Tréningprogram, NILD Tanulási Terápia), mozgásterápiák, autizmus, hallássérültek, látássérültek terápiái.

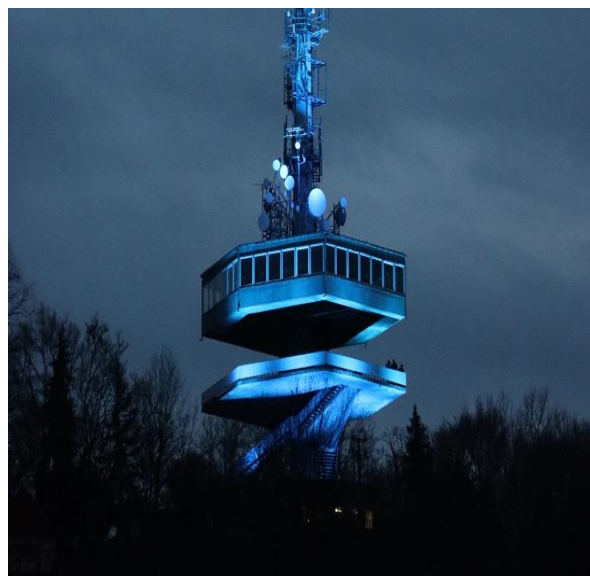
Az ellátás **egyéni és kiscsoportos formában** történik.

Az **ellátás tervezése** egyéni fejlesztési terv alapján a jogosultságot megállapító, meghatározó Szakértői Bizottság szakértői véleménye és a folyamatos diagnosztizálásra építetten történik.

7.4. Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Miskolc MJV kiemelt figyelmet fordít a fogyatékos személyekkel történő közös programok szervezésére. Az autista világnapon „Öltözz kékbe!” – kampánnyal flashmob volt a Városháza előtti Szent István téren, itt egészséges gyermekek várták az autista gyermekeket egy közös éneklésre. Napnyugtakor a kampány részeként az Avasi Kilátó kék megvilágítást kap. Az esemény folytatásaként az esélyegyenlőségi világnapon a flashmob szereplőinek élményrajzaiból nyílt kiállítás a Városháza Aulájában.

A rendezvények útján a lakosság számára is láthatóvá válnak a fogyatékosok, ezzel is növelve a társadalmi elfogadottságukat.

Fotó: Borsod 24

A II. Rákóczi Ferenc Könyvtár akadálymentesen megközelíthető nagyterme bázisként ad teret kerekesszékes művészek irodalmi előadásainak. A megyei könyvtár szolgáltatásait rendszeresen igénybe vevő fogyatékkal élőket hangoskönyvekkel is segítik a könyvtár munkatársai.

Az Akadálymentes és Korlátlan Kultúráért Egyesület (AKKU) az elmúlt évek folyamán rengeteg vidéki színházban - köztük a Miskolci Nemzeti Színházban - futó darabot tett elérhetővé látás- és hallássérült gyermekek, fiatalok és felnőtt nézők számára. Az eddig összegyűjtött és feldolgozott visszajelzések alapján az érintettek kísérőinek válláról is lekerült a teher, az audio-narrációnak és a jelnyelvi tolmácsolásnak köszönhetően. Az akadálymentesítési törekvésekbe időközben bekapcsolódott **Borsodi Jelnyelvi és Kommunikációs Központ Közhasznú Egyesület**, mely jelnyelvi tolmácsainak segítségével a 2020/21-es évadban növelte az akadálymentesített előadások

számát. Az egyenlő esélyű hozzáférés eszméjének szellemében egy-egy előadást több alkalommal hirdetnek meg, azaz a siket és nagyothalló, valamint a vak és gyengén-, ill. aliglátó nézők számára az adott előadás megtekintésére több időpontot kínál a Miskolci Nemzeti Színház.

Az Értelmi Fogyatékosággal Élők és segítőik Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Érdekvédelmi Egyesülete (ÉFOÉSZ-Borsod) évente megrendezi a Megyei Kulturális Fesztivált, melyben az értelmi fogyatékkal élő gyermekek, fiatalok és felnőttek mutatják be produkcióikat egymásnak és egészséges társaiknak. A rendezvény minden ősszel megtölti az Ady Endre Művelődési Házat.

Fogyatékosok sportpályáját nyitotta meg a Baráthegyi Sport Klub Egyesület 2023. szeptemberében. Az avató Baráthegyi Kupán Miskolc MJV Polgármesteri Hivatala és Önkormányzata közös csapattal vett részt, és együtt játszott a fogyatékosok focicsapatával. Az esemény hagyományteremtő szándékkal került megrendezésre.

A decemberi Fogyatékkal Élők Világnapja alkalmából a Miskolci Városháza évenként különféle figyelemfelkeltő megmozdulást szervez: jelnyelvi tolmácsolással kiegészített üdvözlő-klip a belváros óriás kivetítőjén, fogyatékos fiatalok által készített kézműves termékek kiállítása, sőt fogyatékosok segédeszközeiből épített különleges karácsonyfa-állításra is sor került a főutcán.

2022. októberében új műsort indított a Miskolc Televízió. A „Kézenfogva” című magazin fogyatékkal élőknek, illetve hozzátartozóiknak szól, ugyanakkor be is mutatja sorsukat, mindennapjaikat.

A magazin minden hónap harmadik hétfőjén jelentkezik a Miskolc Televízió adásán, és arra hivatott, hogy a saját eszközeivel, meghívott vendégeitől kapott információkkal, tapasztalatok átadásával, segítséget nyújtson a fogyatékkal élőknek és hozzátartozóiknak.

7.5. A fogyatékosággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Fogyatékoságügyi tanácsadás

Miskolc MJV Család- és Gyermekvédelmi Központja az országos lefedettségű fogyatékoságügyi tanácsadó hálózat keretén belül biztosítja a fogyatékoságügyi tanácsadást, amelynek célja a fogyatékoságból adódó igényekre, szükségletekre reagáló közszolgáltatások minőségének javítása, illetve e szolgáltatásokhoz való hozzáférési lehetőségek bővítése.

Célja:

Egy olyan információs helyet kívánunk kialakítása – már meglévő adatbázisok és egyéb információk felhasználásával – mely folyamatosan naprakész és releváns információkat biztosít a fogyatékos személyeknek és családtagjaiknak, valamint a velük foglalkozó szakembereknek. Ennek hatására javuljon életminőségük, önálló életvezetési képességük, valamint társadalmi inklúziójuk.

Feladata:

- Információnyújtás
- Tájékoztatás
- Tanácsadás
- Szemléletformálás

A segítségnyújtás területei:

- Információk a diagnózistól a pedagógiai szakértői véleményi gyermekkorban
- SNI gyermekek tanulási, fejlesztési lehetőségei

- Információk pénzbeli és természetbeni ellátások igénylésével kapcsolatban (GYOD; magasabb összegű családi pótlék, fogyatékosági támogatás, rokkantsági/rehabilitációs ellátás stb.)
- a munka világa: hogyan működik a „leszázalékolás”; hol dolgozhatnak megváltozott munkaképességű személyek; Mi az a komplex minősítés? stb.
- Információk szociális szolgáltatásokról (nappali és közösségi ellátások, Fecske-szolgálat, támogató szolgálatok, támogatott lakhatás, egyéb bentlakásos intézmények stb.)
- Gondnokság alá helyezés, támogatott döntéshozatal
- Közösségi élet (szülőcsoportok, érdekvédelmi szervek)

7.6. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön		
beazonosított problémák		fejlesztési lehetőségek
1.	Miskolc közlekedése nem teljeskörűen akadálymentes.	A közlekedés komplex akadálymentesítésének tervezése és lehetőségek függvényében annak megvalósítása.
2.	Az (ellátott) fogyatékossgal élők önálló életvitale jelenleg nem teljeskörűen megoldott.	Szükségletorientált, egyéb szociális szolgáltatások kialakítása. Civil szervezetek bevonása.
3.	A célcsoport foglalkoztatását segítő állami, illetve civil szervezetek együttműködése fejlesztést igényel. A közsférában és a versenypiacon a fogyatékkal élők teljes lakossághoz viszonyított arányuknak megfelelő mértékű foglalkoztatására kell törekedni.	Rehabilitációs Foglalkoztatási Tanács működésének folyamatos biztosítása.
4.	A fogyatékkal élők sporttevékenységének nagyobb mértékű támogatására tartanak igényt a szervezetek az Önkormányzat részéről.	Akadálymentes tornatermek, csarnokok folyamatos biztosítása a célcsoport sportolóinak, és fogyatékkal élő érdeklődőknek. Versenyeken való részvétel támogatása és fogyatékkal élő érdeklődők ingyenes részvétele a rendezvényeken. Városi tornatermek felmérése akadálymentesség szempontjából (létesítmények listájának közzététele)
5.	Speciális intézmények nem akadálymentesek.	Speciális intézmények akadálymentesség tételéhez feltételek megteremtése.
6.	Az Önkormányzat honlapja nem teljeskörűen akadálymentes.	A weblap infokommunikációs akadálymentesítése.

7.	A paraművészek célcsoportjának tagjai nagyobb mértékű támogatásra tartanak igényt az Önkormányzat részéről.	Paraművészek érvényesülésének támogatása.
8.	Fogyatékkal élő gyermek/személy otthoni ellátását végző családok számára időszakos „tehermentesítés”.	Speciális baby-sitter szolgáltatás megszervezése, működtetése.
9.	Rendezvényeken, vásárokon, kiállításokon a fogyatékkal élők részvételi lehetőségének bővítése	Ingyenes bemutatkozási lehetőség biztosítása.
10.	Fogyatékos személyek nappali ellátása bővítést igényel.	Fogyatékos nappali ellátás kialakítása civil (egyházi) szervezeten keresztül. Infrastruktúra fejlesztése.
11.	Megváltozott munkaképességű munkavállalók esélyegyenlőségének biztosítása a munkához jutás terén	Rehabilitációs foglalkoztatás elősegítése
Az Intézkedési Tervben nem került meghatározásra intézkedés valamennyi, a fenti táblázatban megjelölt beazonosított problémára, hiszen a tervezés során figyelembe kellett venni a megvalósításhoz szükséges anyagi és humán erőforrás rendelkezésre állását is, ezért csak olyan intézkedéseket tartalmaz a program, melyek végrehajtása feltehetően kevés kockázattal jár. Azokat a beazonosított problémákat, melyek csökkentésére nem került meghatározásra intézkedés, újra áttekintjük a HEP felülvizsgálata során.		

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

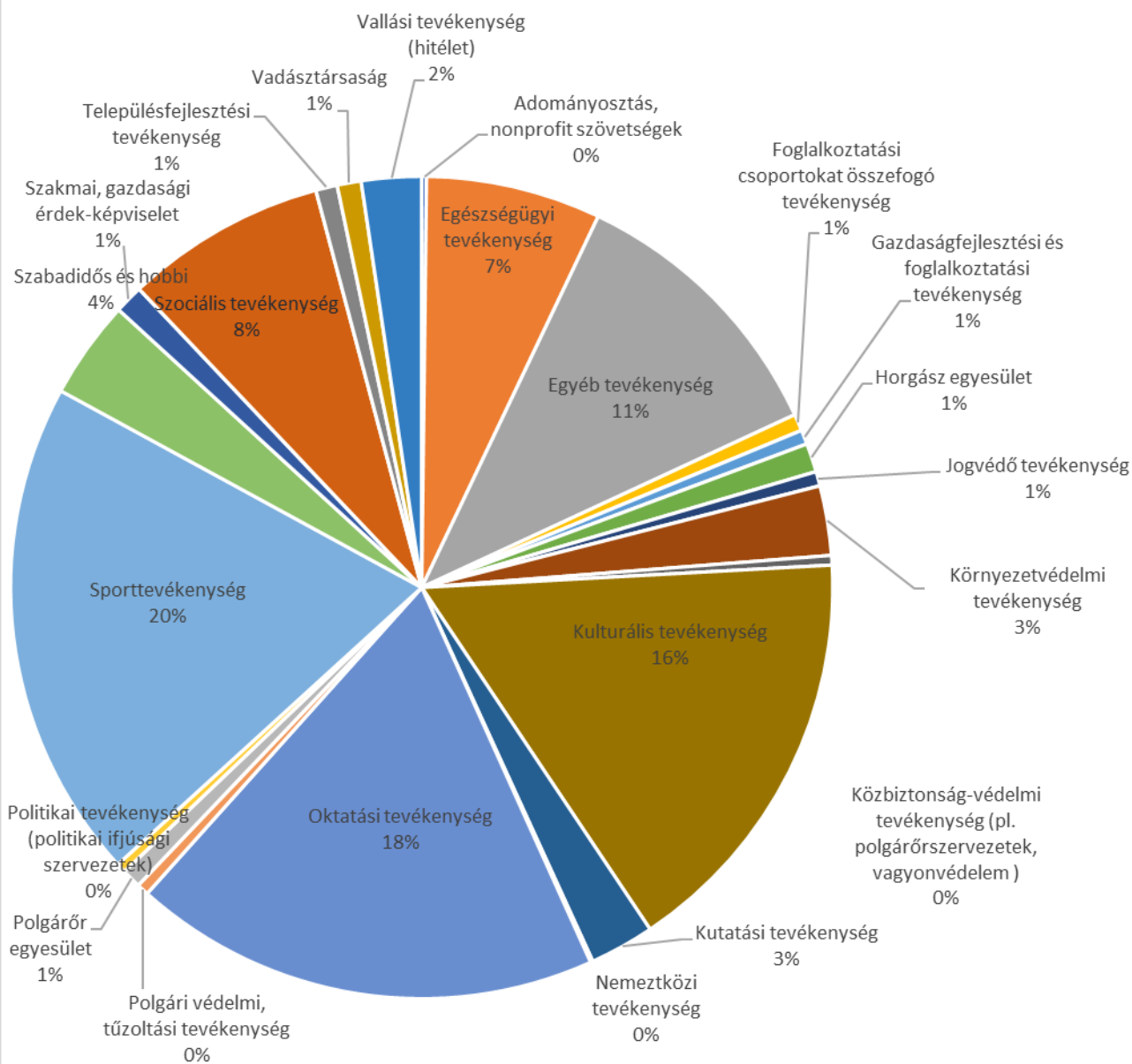
a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Miskolcon 1061 civil szervezet működik, bejegyzettként 499 alapítványt és 562 egyesületet tart nyilván a bíróság.⁴²

Ezen szervezetek tevékenységi köre rendkívül széles: kulturális feladatokat ellátó, oktatásban tevékenykedő, egészségüggyel, sporttal foglalkozó, fogyatékosügyi, jogvédő, esélyegyenlőséggel foglalkozó, településfejlesztésben tevékenykedő, kutatást patronáló, környezetvédő, szociális, hobbi, illetve nemzetközi kapcsolatokat fenntartó szervezetek működnek Miskolcon.

⁴² Forrás: www.birosag.hu, 2021. január

A Miskolcon bejegyzett szervezetek száma és tevékenysége (2021. január)

Forrás: Civil Információs Centrum, 2020. január

2020. évben az alábbi **ellátási szerződések** voltak érvényben az Önkormányzat és a szervezetek között:

Magyar Vöröskereszt B.-A.-Z. Megyei Szervezete hajléktalan ellátás	- népkonyha (200 fő) - nappali melegedő (100 fő) - éjjeli menedék (60 férfi, 20 nő) - hajléktalanok átmeneti szállása (75 férfi, 25 nő) - hajléktalanok otthona (56 fő) - éjjeli menedékhely (35 férfi, 23 nő) - Regionális Módszertani Osztály működtetése - lábadozó működtetése (6 férfi, 2 nő) - téli krízis-kezelő programok, krízisautó
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza Miskolc hajléktalan ellátás, idősek bentlakásos ellátása, támogató szolgáltatás működtetése.	- népkonyha (150 fő) - hajléktalanok átmeneti otthona (50 fő) - fogyatékkal élők számára támogató szolgáltatás - utcai szociális munka - ápolást-gondozást nyújtó idősek otthona (25 fő) (támogató szolgálat működtetése, szociális étkeztetés)
Napfényt az Életnek Alapítvány hajléktalan ellátás	- átmeneti szállás (50 fő) - hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye (30 fő) - rehabilitációs külső férőhely (8 fő) - nappali ellátás, melegedő (100 fő) - 24 órás egészségügyi centrum - utcai gondozószolgálat (2 egység) - diszpécserszolgálat
Miskolci Autista Alapítvány Miskolc és Miskolc környékén élő Autisták Érdekvédelmi Egyesülete Fogyatékkal élő személyek nappali- és bentlakásos intézményi ellátása	- fogyatékkal élő személyek otthona (50 fő) - fogyatékkal élő személyek nappali intézménye (20 fő) - tanköteles korú, súlyos fogyatékos gyermekek részére fejlesztő felkészítés (10 fő) - intézményen belüli szociális foglalkoztatás (18 fő)
Szeretet Alapítvány (Csilla Báronő Szeretetotthon) Fogyatékkal élő személyek bentlakásos ellátása	- fogyatékkal élő személyek otthona (44 fő) - intézményen belüli szociális foglalkoztatás (15 fő)
Tiszáninneri Református Egyházkerület TIREK Integrált Diakóniai Központ MÁON Református Szeretetotthon Fogyatékkal élő személyek nappali- és bentlakásos ellátása	- fogyatékkal élő személyek otthona (20 fő) - fogyatékkal élő személyek nappali intézménye (20 fő) - tanköteles korú, súlyos fogyatékkal élő gyermekek fejlesztése
Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona családok ellátása	- családok átmeneti otthonának működtetése (40 fő)
Szépkorúak Háza Kft. idősek bentlakásos ellátása	- idősek otthonának működtetése (75 fő)
Szimbiózis Alapítvány Központ fogyatékkal élő személyek nappali- és bentlakásos ellátása	- fogyatékkal élő személyek nappali intézménye (40 fő) - fogyatékkal élő személyek lakóotthona (14 fő) - intézményen belüli fejlesztő foglalkoztatás (64 fő) (Továbbá az alapítvány nappali ellátást biztosít

	2 telephelyen és támogató szolgáltatást működtet.)
Mozgássérültek és Barátaik Miskolc Városi Egyesülete támogató szolgáltatás működtetése	- fogyatékkal élő személyek számára támogató szolgálat működtetése
Önálló Másság Életminőség Fejlesztő Alapítvány fogyatékkal élő személyek nappali ellátása	- fogyatékkal élő személyek nappali intézménye (80 fő) - intézményen belüli fejlesztő foglalkoztatás (17 fő) - munkarehabilitációs foglalkoztatás (11 fő) - nappali ellátás (12 fő)
Miskolc-Martintelepi Református Egyházközség idősek otthonának működtetése	- idősek otthonának működtetése (50 fő)
Laurus Szociális és Kulturális Egyesület szenvedélybetegek ellátása	- szenvedélybetegek nappali ellátása (50 fő)
EMIH Budapesti Hitközség	- gyermekek nappali ellátása: bölcsőde (14 fő)

2020. évben a következő közszolgáltatási és közművelődési megállapodások voltak érvényben az Önkormányzat és különféle gazdasági társaságok, valamint civil szervezetek között:

Közszolgáltatási szerződések

Szervezet neve	Ellátási körzet	Ellátandó feladat
Miskolci Nemzeti Színház	Miskolc	kulturális szolgáltatás, előadó-művészeti tevékenység
Miskolci Csodamalom Bábszínház Nonprofit Kft.	Miskolc	kulturális szolgáltatás, előadó-művészeti tevékenység
Miskolci Szimfonikus Zenekar	Miskolc	kulturális szolgáltatás, előadó-művészeti tevékenység
Miskolci Operafesztivál Kulturális Szolgáltató Nonprofit Kft.	Miskolc	kulturális szolgáltatás
CINE-MIS Moziüzemi Szolgáltató Nonprofit Kft.	Miskolc	kulturális szolgáltatás
MIDMAR Kft.	Miskolc	gazdaságszervezéssel, turizmussal kapcsolatos feladatok
Miskolci Kulturális Nonprofit Kft.	Miskolc	kulturális szolgáltatás

Közművelődési- és közfeladat ellátási megállapodás

Szervezet neve	Ellátási körzet	Ellátandó feladat
Magyar Házak Közhasznú Nonprofit Kft.	Miskolc	Felvidéki Ház működtetése, ezzel összefüggő kulturális szolgáltatás biztosítása

Közművelődési megállapodások

Szervezet neve	Ellátási körzet	Ellátandó feladat
Bányász Kulturális Egyesület	Pereces városrész	A városrész közműv. ellátása, bányász hagyományok ápolása, bányász zenekar működtetése
„Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Betegeiért” Alapítvány	Miskolc város egész területe	Egészségközpontú szemléletformáló, ismeretterjesztő tevékenység
Borsodi Magyar Községek Szövetsége MENTE Egyesület	Miskolc város egész területe	Hagyományörző rendezvények, tanfolyamok szervezése
„Bükkalja Táncszínház” Alapítvány	Miskolc város egész területe	A magyarországi és az erdélyi néptáncok hagyományhű ápolása, a néptánc improvizációs magas szintű tolmácsolása; a magyar tánc hagyomány megismerése és megismertetése; a Kodály Zoltán életmű megvalósítása; hagyományörző, művészeti tevékenység; a felnőtt korosztályok számára szervezett néptánc csoportok létrehozása; továbbfejlesztő hagyományörzés.
Dialóg a Községekért Közhasznú Egyesület	Miskolc város egész területe, de elsősorban az Avas városrész	Az Avasi Községi Kávézó működtetése; Az Avas városrész közösségi kezdeményezéseinek támogatása; a közösségi terek koordinálása, közösségi alkalmak szervezése; képzések, tanulási alkalmak részére helyszín biztosítása; partnerségi és szakmai, illetve szakmaközi tevékenységek szervezése és támogatása; a közösségfejlesztő és szervező munkában való részvétel.
Eleven Föld Községi és Szolgáltató Szociális Szövetkezet	Miskolc város egész területe	Egészség- és környezettudatos szemléletet erősítő, ismeretterjesztés
Erőmű Kortárs Művészeti Egyesület	Miskolc város egész területe	Kortárs művészeti táborok, önképző körök, kiállítások szervezése, tudományos ismeretterjesztés
Esély és Részvétel Közhasznú Egyesület	Miskolc város egész területe	A helyi közösségi élet segítése, civil szervezetek szakmai támogatása
Észak-Keleti Átjáró	Miskolc	Közreműködik a diszkrimináció elleni

Kulturális és Tudományos Közhasznú Egyesület	város egész területe	küzdelemben, a társadalmi integrációt, a szocio-kulturális hátrányban élő emberek, csoportok, rétegek, valamint a különféle társadalmi kisebbségek érdekvédelmében, társadalmi beilleszkedésének elősegítésében, kultúrájának megismertetésében; részt vesz a vidék és a vidéki városok - elsősorban Miskolc - kulturális és tudományos életének élénkítésében, színesítésében, valamint segíti a kapcsolatteremtést a környező megyékkel. Öntevékeny csoportként közreműködik Miskolc város és térsége kulturális életében, azzal a céllal, hogy az itt élők minél szélesebb körben vehessenek részt színvonalas művészeti, kulturális és tudományos rendezvényeken, kiállításokon, koncerteken.
Észak-Magyarországi Regionális Filmalap – Miskolc	Miskolc város egész területe	A város filmes hagyományainak feltárása, a filmkultúra nemzeti kulturális értékeinek megismerése, a vizuális nevelés és oktatás, ismeretterjesztés segítése, filmalkotások létrejöttének támogatása, a CineFest Filmarchívum kezelése, a városban és a régióban történő filmes vonatkozású események elősegítése.
Falusi Turizmus Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Egyesülete	Miskolc város egész területe	Amatőr művészeti, önképző közösségek tevékenységének segítése
„FAZEKAS” Oktatási Alapítvány	Miskolc város egész területe	Művészeti tehetséggondozás, a szabadidő kulturális célú eltöltésének támogatása
Fügedi Márta Népművészeti Egyesület	Miskolc város egész területe	Tárgyi és szellemi népművészeti hagyományok ápolása, átörökítése, gondozása, terjesztése a városban; az amatőr népművészeti, művelődő közösségek tevékenységének segítése, támogatása.
Gyógyító Dallamok Alapítvány	Miskolc város egész területe	HH és sérült gyermekek zenei tehetséggondozása, művészeti oktatása, kulturális rendezvények látogatásának előmozdítása
Hámori Waldorf Egyesület	Miskolc város egész területe	A Waldorf-értékek megismertetése, terjesztése céljával rendezvényszervezés
Háromkő Ifjúsági Természetjáró és Kulturális Egyesület	Miskolc város egész területe	Ismeretbővítő rendezvények, táborok szervezése, honismereti tevékenység, Esztenás Táncház szervezése
HOLDAM Önségítő és Ismeretterjesztő Egyesület	Miskolc város egész területe	Kisgyermekek népzenei nevelés, népmesekincs terjesztése, kulturális jellegű programok biztosítása
Ifjúságért Alapítvány	Miskolc város területe	Az ifjúság érdekérvényesítést segítő képzések szervezése
Jedlik Ányos Tudományos	Miskolc	Önkormányzati közművelődési feladatok

Ismeretterjesztő Társaság	város egész területe	végrehajtása, az egész életen át tartó tanulás és felnőttképzés fejlesztése, közös felelősséggel meghatározott feladatok megvalósítása, miskolci polgárok életszínvonalának emelése, társadalmi felzárkóztatás, az aktív miskolci állampolgárság és személyes fejlődés elengedhetetlen feltételeinek közös fejlesztése.
Kalán Neni Összefogás Egyesülete	Miskolc város egész területe	Hátrányos helyzetű fiatalok kulturális felzárkóztatásának segítése, hagyományápolás, tehetségkutatás
Kisfalucska Egészségmegőrző Közhasznú Nonprofit Kft.	Miskolc város egész területe	Amatőr művészeti, önképző közösségek tevékenységének segítése
Komlóstetői Kerékpáros Sport Klub	Miskolc város egész területe	A helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének segítése, a szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosítása, egyéb művelődést segítő lehetőségek, extrém sportolási lehetőségek biztosítása, képességfejlesztési lehetőségek megteremtése, ismeretterjesztés, környezetvédelmi témájú programok biztosítása, hátrányos helyzetű és ifjúsági csoportok érdekképviselése, a kisebbségek kultúrájának megismertetése.
Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata Szövetség	Miskolc város egész területe	Egészség- és környezettudatos szemlélet erősítő, ismeretterjesztő közösségi rendezvényszervezés
Martin-Kertvárosi Nyugdíjas Klub Egyesület	Martin-Kertváros városrész	A helyi közösségi élet szervezése, szabadidő eltöltéshez programok szervezése
„Mások Másképpen” Alapítvány	Miskolc város egész területe	Megváltozott munkaképességű és fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, társadalmi integrációjának elősegítése
Megszólaló Kezek Alapítvány	Miskolc város egész területe	HH és sérült gyermekek zenei tehetséggondozása, művészeti oktatása, kulturális rendezvények látogatásának előmozdítása
Miskolc Bölcsész Egyesülete	Miskolc város egész területe	Miskolccal kapcsolatos művelődéstörténeti, színháztörténeti és irodalomtörténeti kutatások
Miskolc-Diósgyőr-Vasgyári Református Egyházközség	Miskolc város egész területe	Elsősorban a vasgyári városrészben élők számára egyházi kulturális értékek gondozása
Miskolc Megyei Jogú Város Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat	Bükkszent-lászló városrész	Bükkszentlászló városrész közművelődési ellátása.
Miskolci Nőknek is Esélyt Alapítvány	Miskolc város egész területe	életminőséget és életesélyt javító képességeket erősítő, ismeretbővítő rendezvények szervezése
Miskolci Otthon Segítünk Alapítvány	Miskolc város egész területe	ismeretbővítő rendezvények, önkéntes képzések szervezése, szabadidő kulturális eltöltésének segítése
Miskolc Város Kultúrájáért Közalapítvány	Miskolc város egész	Miskolc város kulturális értékeinek feltárása és közzététele, a lokálpatriotizmus erősítése

	területe	
Miskolci Waldorf Pedagógiai Alapítvány	Miskolc város egész területe	Szabadidős rendezvények.
Montázs Drámapedagógiai és Közművelődési Egyesület	Miskolc város egész területe	Drámapedagógiai, színházi nevelés segítése, oktatások, fellépések szervezése.
Múzsák Kertje Alapítvány	Miskolc város egész területe	A helyi művészeti élet támogatása, tehetséggondozás, a helyi művészek emlékének gondozása, a helyi kulturális értékek bemutatása.
Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány	Miskolc város egész területe	Ökológiai- és környezetkultúra előterjesztését szolgáló tevékenység.
Páli Szent Vince Társaság Magyarországi Szeretetszolgálat	Miskolc város egész területe	Nemzeti és egyházi ünnepek kultúrájának gondozása, szabadidős programok szervezése.
Regionális Ifjúsági Szolgáltató Központ	Miskolc város egész területe	A szabadidő kulturált eltöltésének támogatása, egészségtudatosság kialakulását segítő programok szervezése.
Suliklub Alapítvány	Miskolc város egész területe	A tehetséges diákok tanórán túli fejlesztése, tanórán kívüli gyermek és ifjúsági programok szervezése.
Szávitri Alapítvány	Miskolc város egész területe	Népmesemondás népszerűsítése, a magyar kulturális örökség közvetítése.
Szép mesterségek Alapítvány	Miskolc város egész területe	Kortárs művészeti események, képzések szervezése.
Szikra Alapítvány Az Önkéntesek Munkájának Támogatására	Miskolc város egész területe	Kulturális ismeretszerzési lehetőségek biztosítása, a város civil szervezetei bemutatkozási lehetőségeinek biztosítása, önkéntesség népszerűsítése.
Társadalmi Egyesületek Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szövetsége	Miskolc város egész területe	Szabadidős programok szervezése a kisközösségek és a polgárok önszerveződésének támogatása, a szervezetek és ágazatok közötti partnerség építése érdekében.
„Vissza az életbe” Egyesület	Miskolc város egész területe	A hátrányos helyzetű csoportok közösségi és társadalmi részvételének, közösségépítésének segítése.
VOKE Vörösmarty Mihály Művelődési Ház	Miskolc város területe	Az iskola rendszeren kívüli, önképző, szakképző tanfolyamok, életminőséget javító tanulási, felnőttoktatási lehetőségek, népfőiskolák megteremtése; a település környezeti, szellemi, értékeinek, hagyományainak feltárása, megismertetése, a helyi művelődési szokások gondozása, gazdagítása; az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és más kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, a megértés, a befogadás elősegítése, az ünnepek kultúrájának gondozása; az

		ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatása; a helyi társadalom közösségi életének, közösségi életének érdekérvényesítésének segítése.
Zöld Kapcsolat Egyesület	Miskolc város egész területe	A helyi kulturális értékek megóvására és felfedezésére irányuló programok szervezése.

c) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

Miskolc Megyei Jogú Város vezetése jó kapcsolatot ápol a történelmi **egyházakkal** és azokkal a kiségyházakkal is, amelyek a városban élőkért végzik szolgálatukat. (Római katolikus, református, görög-katolikus, evangélikus, orosz ortodox, izraelita, metodista, baptista felekezetek, Magyar Pünkösdi Egyház, Hetednapi Adventista Egyház és a Hit Gyülekezete).

Az **együttműködés** a HEP szinte valamennyi területén látható, melyek közül kiemelkedő az oktatás.

Az oktatás minden szintjén, minden városrészben választhatnak a szülők az állami oktatási intézmények és valamely egyház által fenntartott intézmény közül. Az egyházi iskolák, az általuk képviselt értékrend és kulturális erőforrás megjelenik a megyeszékhely életében és mindennapjaiban. Városi ünnepeken kiemelkedő szerepet vállalnak és követendő példát adnak a Községi Szolgálat terén is, amely már minden érettségi előtt álló fiatal számára kötelező.

Miskolc város köznevelési intézményei közül jónéhány van egyházi fenntartásban: evangélikus, római katolikus, református, görög-katolikus és baptista óvoda is a szülők rendelkezésére áll.

Az **egyházak jelenléte** az esélyegyenlőség területén számottevő. A városi szegregált lakókönyezetekben a rászorulókat mindennapjaik segítő szerzetesrendek, a közoktatás területén⁴³ a felzárkóztató oktatási programok, illetve a felsőoktatásban tanuló roma származású diákok egyetemi szakkollégiuma⁴⁴ mind jó példát ad a városban élőknek. Jelentős részt vállalnak az egyházak, illetve egyházi szervezetek a legrászorultabbak segítésében: működtetnek hajléktalanellátó intézményeket, biztosítanak nappali ellátást, jelen vannak a szenvedélybeteg-ellátásban és az idősgondozásban is.⁴⁵ A Konventuális Ferences Minorita Rend 2000-től tart fenn népkonyhát Miskolc belvárosában: naponta 100 főnek biztosítanak egy tál meleg ételt, hetente hétfőtől péntekig. Az étkezde a Minorita templom és Rendház épületén belül van kialakítva.

A szociális ellátás területein rendszeres egyeztetések segítik az összehangolt munkát, a város vezetésének fontos, hogy rászoruló ellátatlanul ne maradjon. Mindazokat a területeket együttesen fedik le, amely az állami ellátórendszer működését, hatékonyságát javítja. Fontos megemlíteni azokat a **karitatív szervezeteket**, amelyek adományokkal és önszervező programokkal vannak jelen, és amelyeket a város lehetőségeihez mértén támogat. Ilyen a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület, a Magyar Vöröskereszt, az Ökumenikus Segélyszervezet, a Katolikus Karitás Adománpontja, a Páli Szent Vince Szeretetszolgálat, a Miskolc-Diósgyőr-Vasgyári Református Egyházközség által működtetett Adomány-Ház. Az idősellátásban és a fogyatékkal élők segítésében is részt vállalnak az egyházak. (lásd: Ellátási szerződések, 107-109. oldal)

A város vezetése és az egyházi vezetők rendszeres találkozója biztosítja az egyes területeken az összehangolt működést.

⁴³ Nyitott Ajtó Baptista Általános Iskola

⁴⁴ Görögkatolikus Cigány Szakkollégium

⁴⁵ Baptista Női Otthon

d) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A helyi esélyegyenlőségi programok kapcsán hosszú távú együttműködések alakultak ki az egy járáshoz tartozó önkormányzatok körében. A város vezetése azonban a területi önkormányzatokkal való együttműködésen túl nagy hangsúlyt fektet a nemzetiségekkel történő jó partnerségi viszony kiépítésére.

e) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata és a városban jelenlévő **kilenc** (bolgár, görög, lengyel, német, örmény, roma, ruszin, szlovák, ukrán) **nemzetiségi önkormányzat** között évente közösen felülvizsgált, s igény szerint módosított együttműködési megállapodások is biztosítják, hogy a közösen megfogalmazott célok minél hatékonyabban valósulhassanak meg.

Miskolcon számos érdekképviselői fórum, tanács működik, melyek a célcsoportok érdekeinek hatékonyabb képviselésére szerveződtek.

f) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Miskolcon működő civil szervezeteknek az érintett célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége már több helyütt bemutatásra került, így többek között az egyes célcsoportokra vonatkozó elemzések során is előkerültek ezek a tevékenységek, feladatvállalások, másrészt a 8. a) pontban is részletesen leírásra került a meghatározó civil szervezetek tevékenységi köre, így jelen fejezet részben eltekintünk ennek ismételt leírásától.

g) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

A vállalkozások, civil szervezetek és az Önkormányzat kapcsolatát tovább erősíti az a tény, hogy számos for-profit szervezet köteleződött el a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásának segítése mellett. A 2008-ban megalapított „Év Esélyteremtő Munkahelye” díj egy projekt-innováció eredménye, melyet minden évben azok a vállalkozások kaphatnak meg, melyeknek a társadalmi felelősségvállalás területén tanúsított gyakorlata a legmegfelelőbbnek bizonyul. A díj célja, hogy a nagyobb nyilvánosság számára is példaértékűvé tegye az adott vállalat foglalkoztatási stratégiáját. Ezt a díjat az utóbbi öt évben kilenc vállalkozás tudhatta magáénak.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

h) részvételiség

A közügyek intézésének egyfajta új logikáját szeretnék az Önkormányzat és a vele együttműködő miskolciak, városi közösségek kidolgozni, majd követni - hogy a városlakók úgy érezhessék: valódi beleszólásuk van a város életébe, fejlődésébe, az apró mindennapos beavatkozásoktól a nagy beruházásokig.

Erre a fajta politikára az a bevett szakkifejezés, hogy részvételiség. A miskolci Városháza által meghirdetett Részvételi program révén 2020. július 15-én megalakult munkacsoport a következő év során rendszeresen összeül és megbeszéli, milyen keretek között, milyen módszerekkel, milyen modell révén lehetséges a közösségi jellegű városvezetés eszméjét valóra váltani.

A megyeszékhelyen tavaly hivatalba lépett városvezetés a Dialóg Egyesülettel partnerségben „elkötelezte magát egy hosszú távú folyamat gondozásában, amely arra épít, hogy a Miskolcért tenni akarók körét tisztelettel felkéri egy olyan részvételi keretrendszer kidolgozására, amelybe minél szélesebb városmegújító szándék, vélemény és aktivitás be tud csatornázódni” – olvasható a kezdeményezés felhívásában.⁴⁶

9. A Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánossága

a) A helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába

Nagyon fontos feladat annak segítése, hogy egyre több ember számára nyíljon lehetőség, hogy saját egyéni érdekeit és boldogulását szem előtt tartó fogyasztóból, a döntéseiért, a környezetéért, és a közösségért felelősséget vállaló tudatos állampolgárrá váljon.

Miskolc Város Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének megvalósulásáért az egész helyi társadalom felelősségét, kontroll szerepének tudatosítását kiemelten szükséges kezelni.

A HEP Miskolc Város Önkormányzatának honlapján (www.miskolc.hu) közzétételre került, így a város teljes lakosságának hozzáférése biztosított a tervezett esélyegyenlőségi folyamatok, tevékenységek megismerésére és a megvalósítás folyamatos ellenőrzésére.

Minden célcsoportra vonatkozóan fókuszcsoport került kialakításra, melynek tagjai a szakterület önkormányzati intézményeinek és civil (társadalmi) szervezetek képviselői, szakemberei lettek. Az Esélyegyenlőségi Tanács áttekinthette, véleményezhette a dokumentumot. Javaslatokat az anyag készítése során figyelembe vettük. Az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során megvalósult a célcsoportok képviselőivel történő egyeztetés. A program tervezetének véleményezése megtörtént.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az Önkormányzat a HEP készítésének folyamata alatt Helyi Esélyegyenlőségi Programért felelős Fórumot (HEP Fórum), hozott létre.

A HEP Fórum célja egy együttműködési rendszer felállítása, programalkotás és végrehajtás során a munkafolyamatok felügyelete, a nyomon követés, az ellenőrzés és értékelés, továbbá a HEP Fórum feladata a HEP megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, szankcionálása, kétévenkénti felülvizsgálata, aktualizálása, döntés előkészítése, kommunikáció stb.

A HEP Fórum a jelen esélyegyenlőségi programot és a hozzá tartozó intézkedési tervet minimum évente felülvizsgálja és az esetleges bővítési javaslatokat, az intézkedési terv részletes kidolgozására vonatkozó terveket egyezteteti.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

⁴⁶ Forrás: www.miskolc.hu

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mély-szegénységben élők	- Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek neveléssel-oktatással kapcsolatos hátrányai - Magas az álláskereső hátrányos helyzetű személyek száma - Közegészségügyi helyzet javításra szorul. - Kevés a férőhely a Családok Átmeneti Otthonában - Rossz lakhatási feltételek és körülmények, közüzemi tartozások felhalmozása - A megvalósult komplex társadalmi felzárkózást segítő programok működtetése és családi közösségek fejlesztésének folytatása, kiterjesztése.	- Nagyobb létszámú atipikus foglalkoztatás, közfoglalkoztatottak lakhelyük környékén történő foglalkoztatása. - Szegregátumokban egyéni munkaerő-piaci tanácsadás. - Ivóvíz-ellátás, szennyvízelvezetés, illegális hulladéklerakás problémakörével kapcsolatos egyeztetések kezdeményezése a szolgáltatók bevonásával. - Krízisalap létrehozása. - Kapacitásbővítés a Családok Átmeneti Otthonában. - Lakhatási körülmények javítása. - Háztartás-gazdálkodási tanácsadás bevezetése.
Gyermekek	- Az eltérő fejlődést mutató óvodás korú gyermekek szakmai fejlesztése (korai felmérés és /vagy diagnózis híján) nem indul el optimális időben. - Hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek nagyon körülményesen jutnak csak el az oktatási intézményekbe. - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek igényeit a hagyományos oktatási rendszerben nehéz kiszolgálni.	- Inkluzív óvodai fejlesztés megvalósítása a nevelési-oktatási intézményekben – fogyatékossgal élő gyermekek nevelését segítő szakmai programokkal. (szakértői előadások, preventív tanácsadás, gyógytorna, szülői fórum, autizmus-specifikus felmérés) - Tömegközlekedés elérhetővé tétele számukra, kedvezményes utazási lehetőséggel. - Alternatívák bevezetése az oktatásban, gyermekfejlesztésben.

Gyermekek	- A gyermekvédelmi jelzőrendszer működése nem elég gyors és hatékony. - Az egyetem és a város egymástól területileg is elkülönül. A szakmai és kulturális kapcsolat gyenge. - nincsenek a fiataloknak szóló közösségi terek, helyek. - Tankötelezettségi korhatár betöltését követően gyakori az iskola elhagyása.	- Óvodai és iskolai szociális munka jelentőségének felismerése, szakemberek támogatása, képzése. - A város és az egyetem kommunikációjának fejlesztése. - Közösségi terek létrehozása. - Preventív jellegű megoldások a korai gyermekvállalás témájában.
Nők	- Gyermeket nevelő, vagy hozzátartozót ápoló, gondozó nők atipikus munkavállalási lehetőségei szűkösek. - A 3 év alatti gyermeket nevelő nők munkába állását a társadalom és a családok egy része (még mindig) elítéli. - Az elérhető munkaerő-piaci szolgáltatások nem illeszkednek teljesen az igénybe vevők szükségleteihez. - Kapcsolati erőszak áldozatait befogadó védett házakban kevés a férőhely. - Bántalmazott, menekülő nők védett szállásra történő eljutása nehézségekbe ütközik.	- Munkáltatók képzése, érzékenyítése az atipikus foglalkoztatási formák és a kisgyermeket nevelő nők iránt, a munkáltatók számára jelentkező előnyök bemutatása. - Társadalmi szemléletformáló intézkedések, az apák bevonása a gyermeknevelésbe. - A munkaerő-piaci szolgáltatások megjelenésének elősegítése a szociális szolgáltató helyeken. - Férőhelyek számának bővítése. (együttműködés kapcsolati erőszak áldozataival foglalkozó civil szervezetekkel). - Családgondozói ajánlással, önkormányzatnak külön erre a célra létrehozott krízisalapjából finanszírozható.
Idősek	- A nyugdíjasok fokozott figyelemre szorulnak. - Sértetté válás tekintetében az idős korosztály az egyik leginkább veszélyeztetett célcsoport. - Generációk közti eltávolodás mérséklése, kezelése. - Időotthonok fejlesztése. - Demens nappali ellátás kialakítása.	- Az idős korosztály érdekképviselésének erősítése, támogatása. - Prevenciós tevékenységek további folytatása az idős korosztály védelmében. - Társadalmi elfogadás és befogadás erősítése. - Szociális alapellátások és szakellátások bővítése, infrastrukturális fejlesztések megvalósítása.

Fogyatékkal élők	- Miskolc közlekedése nem teljesskörűen akadálymentes. - Az (ellátott) fogyatékossgal élők önálló életvitele jelenleg nem teljesskörűen megoldott. - A célcsoport foglalkoztatását segítő állami, illetve civil szervezetek együttműködése fejlesztést igényel. - A fogyatékkal élők sporttevékenységének nagyobb mértékű támogatására tartanak igényt a szervezetek az Önkormányzat részéről. - Speciális intézmények nem akadálymentesek. - Az Önkormányzat honlapja nem teljesskörűen akadálymentes. - A paraművészek támogatása. - Fogyatékkal élő gyermek/személy otthoni ellátását végző családok számára időszakos „tehermentesítés”. - Megváltozott munkaképességű munkavállalók esélyegyenlőségének biztosítása a munkához jutás terén. - Szabadidős intézmények rendszerében a fogyatékkal élő személyek belépési kedvezményeinek egységesítése. - Rendezvényeken, vásárokon, kiállításokon részvételi lehetőségek bővítése. - Fogyatékos személyek nappali ellátása bővítést igényel.	- A közlekedés komplex akadálymentesítésének tervezése. - Szükségletorientált, egyéb szociális szolgáltatások kialakítása. - Rehabilitációs Foglalkoztatási Tanács működésének folyamatos biztosítása. - Akadálymentes tornatermek, csarnokok folyamatos biztosítása. - Speciális intézmények akadálymentessé tételéhez feltételek megteremtése. - A weblap infokommunikációs akadálymentesítése. - Paraművészek érvényesülésének támogatása. - Speciális baby-sitter szolgáltatás megszervezése, működtetése. - Rehabilitációs foglalkoztatás támogatása. - Egységes kedvezményrendszer kialakítása. - Ingyenes bemutatkozási lehetőség biztosítása. - Fogyatékos nappali ellátás kialakítása civil (egyházi) szervezeten keresztül. Infrastruktúra fejlesztése.
-------------------------	---	--

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	- A Helyi Esélyegyenlőségi Program ismeretének, ezáltal társadalmi elfogadásának hiánya a lakosság körében. - A Polgármesteri Hivatal szakreferenseinek bevonása a társadalmassítási folyamatokba. - Információs Kalauz, mint hiánypótló adatbázis szükségessége - Stratégia készítése a település rövid-középtávú fejlesztése kapcsán, a fenntarthatóság jegyében.	- Információs szolgáltatás a lakosság felé: a települési HEP társadalmassítása: - azonosulás a feladatokkal - elfogadás - párbeszéd - Esélyegyenlőségi referens szerepének erősítése - Miskolc Megyei Jogú Város Fogatékosságügyi Szolgáltatási Térképének elkészítése - Miskolc Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának elkészítése
--	--	---

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Halmozottan hátrányos helyzetű személyek esélyteremtése a foglalkoztatás terén.	- Polgármester - Miskolc MJV Önkormányzata, - szakterületért felelős Alpolgármester, - MMJV Roma Nemzetiségi Önkormányzata, - társadalmi felzárkóztatásért felelős referens, - Az Önkormányzat feladattal érintett osztálya(i), - Miskolc Holding Zrt., - Kormányhivatal, - szakterületért felelős referens, - MESZEGYI, - Miskolci Egészségfejlesztési Intézet - Regina Alapítvány, - civil szervezetek, - Foglalkoztatási Paktum Iroda, - Magyar Máltai Szeretetszolgálat E.
	Közegészségügyi helyzet javítása.	
	Férőhelybővítés a Családok Átmeneti Otthonában.	
	Lakhatás feltételeinek, körülményeinek javítása.	
	Komplex társadalmi felzárkóztatást segítő programok működtetése és családi közösségek fejlesztése.	
Gyermekek	Inkluzív óvodai fejlesztés megvalósítása komplex programokkal	- Jegyző, - Polgármester, - Miskolc MJV Polgármesteri Hivatalának Szociális és Köznevelési Osztálya, - védőnők - intézmények pedagógusai,
	A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermekek számára megkönnyíteni az oktatási intézményekbe történő eljutást.	
	A hátrányos és halmozottan hátrányos	

	helyzetű gyermekek igényeinek kiszolgálása a hagyományos oktatási rendszeren kívül.	- családgondozók, - Miskolc MJV Polgármesteri Hivatalának feladattal érintett osztálya(i), - civil szervezetek, - Miskolci Egyetem, - Herman Ottó Múzeum, - pedagógusok, - MESZEGYI, - MIÓVI - köznevelési intézmények, - szociális szakemberek, - területért felelős referens, - Szakképzési Centrum, - IKSZ fogadópontok, - Miskolci Ifjúsági Tanács, - Miskolci Diákönkormányzat, - MEFI.
	A gyermekvédelmi jelzőrendszer gyorsaságának és hatékonyságának növelése.	
	A Miskolci Egyetem és Miskolc városa közötti kapcsolat és együttműködés kialakítása és javítása.	
	Fiatalok számára közösségi terek létrehozása.	
	Preventív megoldások a korai gyermekvállalás tekintetében.	
Nők	Atipikus foglalkoztatási lehetőségek teremtése nők számára.	- Polgármester, - Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Szociális és Köznevelési Osztálya, - bölcsődék és köznevelési intézmények vezetői, - Kormányhivatal, - Foglalkoztatási Paktum Iroda, - civil szervezetek, - Női Erőforrás – Család és Karrier PONT, - Háromkő Egyesület, - Magyar Ökumenikus Segélyszervezet, - MESZEGYI.
	A női munkavállalás társadalmi megítélésének javítása.	
	A munkaerő-piaci szolgáltatások megjelenésének elősegítése a szociális szolgáltató helyeken.	
	Kapcsolati erőszak áldozatainak támogatása, jelzőrendszer hatékonyságának növelése.	
Idősek	Az idős korosztály érdekképviselésének erősítése, támogatása.	- Polgármester, - Miskolc MJV Önkormányzata, - szakterületért felelős Alpolgármester, - Idősek Tanácsa képviselői, - esélyegyenlőségi referens, - civil szervezetek, - Kormányhivatal, - Miskolc Városi Rendőrkapitányság, - Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Rendőr-főkapitányság, - Miskolci Önkormányzati Rendészet, - Miskolc MJV Polgármesteri Hivatala Szociális és Köznevelési Osztálya, - nyugdíjas szervezetek, - MESZEGYI,
	A már folyamatban lévő prevenciós tevékenységek további folytatása az idős korosztály védelmében.	
	Társadalmi elfogadás és befogadás erősítése.	
	Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése.	
	Szociális szakellátások bővítése, infrastruktúra-fejlesztéssel.	

		- ellátó intézmények.
Fogyatékkal élők	A közlekedés komplex akadálymentesítésének tervezése és lehetőségek függvényében annak megvalósítása.	- Polgármester, - Miskolc MJV Önkormányzata, - Esélyegyenlőségi Tanács, - Idősek Tanácsa, - Esélyegyenlőségi referens - civil szervezetek, - egyházi szervezetek, - érdekképviselői szervek, - Miskolc Város Fogyatékosügyei Szakmai Műhelye, - Miskolc Holding Zrt., - Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal, - Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kirendeltsége, - területért felelős Alpolgármester, - területért felelős referens, - Gyermek rehabilitációs központ és nevelési intézmények, - Miskolci Kulturális Központ, - kulturális intézmények vezetői (színház, múzeum, művelődési ház) - egyházak
	Szükségletorientált, egyéb szociális szolgáltatások kialakítása.	
	Rehabilitációs Foglalkoztatási Tanács működésének folyamatos biztosítása.	
	Fogyatékossgal élők sporttevékenységének támogatása.	
	Speciális intézmények akadálymentesítése.	
	Az Önkormányzat által nyújtott szolgáltatások infokommunikációs akadálymentesítése.	
	Paraművészek érvényesülésének támogatása.	
	Speciális baby-sitter szolgáltatás.	
	Bemutakozási lehetőség biztosítása a fogyatékkal élők célcsoportjai számára.	
	Fogyatékos nappali ellátás bővítése, infrastruktúra fejlesztése.	
	Rehabilitációs foglalkoztatás elősegítése	
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Információs szolgáltatás a lakosság felé: a települési HEP társadalmasítása: - elfogadása, - azonosulás a feladatokkal	- Polgármester, - Miskolc MJV szakterületért felelős Alpolgármestere - Önkormányzat - Miskolc MJV Idősek Tanácsa - Miskolc MJV Polgármesteri Hivatalának Szociális és Köznevelési Osztálya, - Miskolc MJV Polgármesteri Hivatalának Pályázati Főosztálya - Miskolc MJV Polgármesteri Hivatalának Stratégiai és Koordinációs Osztálya - Részvételi Iroda - MESZEGYI, - Miskolc Városi Fogyatékosügyei Szakmai Műhely - civil szervezetek
	Esélyegyenlőségi referens szerepének erősítése	
	Miskolc Megyei Jogú Város Fogyatékosügyei Szolgáltatási Térképének elkészítése	
	Miskolc Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának elkészítése	

Jövőképünk

Miskolc Megyei Jogú Város a régió központja, élhető és vonzó, egészséges, ember-központú, inspiráló és integráló város kíván lenni. A város jövőjét a fejlődés, a fenntarthatóság, az esélyegyenlőség, valamint a partnerség és az együttműködés alapelvei mentén építi fel.

A jövőkép nem a jelenlegi folyamatok trendszerű előrevetítése, hanem a megindult paradigmaváltást erősítő, újszerű beavatkozások eredménye.

A város jövőképe a helyi társadalmi és gazdasági szereplők aktív közreműködésével és bevonásával készült; értékek, érdekek, szándékok egymással harmonizáló egysége, ami találkozik az érdekeltek egyetértésével, vonzó és motiváló erejű.

Miskolc jövőképe a város társadalmi, gazdasági és földrajzi adottságaira, lehetőségeire, valamint erőforrásaira (népesség, gazdaság, infrastruktúra, környezeti és egyéb értékeire) épít, vonzó, megvalósítható állapotot körvonalaz.

Miskolc Önkormányzatának legfontosabb célja a városban és térségben élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely

- erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a lokálpatriotizmus, a társadalmi szolidaritást,
- kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára,
- tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyeinek, életminőségük és életük önálló irányításának lehetőségében fejlődéshez vezet.

2. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT Összefoglaló táblázat)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1.	Az esélyegyenlőségi célcsoportokba tartozók speciális és összetett szükségleteivel, problémaival kapcsolatos attitűd formálás megvalósítása a célcsoportokba tartozókkal foglalkozó szakemberek számára	Az egyes szakemberek nem rendelkeznek naprakész információval a célcsoportok egyedi problémáit, igényeit illetően	kapcsolatfelvétel az érintett intézményekkel, alternatívák kidolgozása az attitűd formálás megvalósítása érdekében, attitűd formálás megvalósítása	-	-	Kapcsolatfelvétel az attitűd formálással célzott szakembereket foglalkoztató intézményekkel - felmérés készítése a lehetséges helyszínekről, időpontokról, a bevonható szakemberek számáról-érzékenyítő tréningek, előadások szervezése, lebonyolítása	Stratégiai és Koordinációs Osztály vezetője	2026.04.15.	Egyre több szakember attitűdformálása valósul meg	humán, pénzügyi	konstruktív együttműködés erősítése az érintettek és partnerek között	nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1.	Halmozottan hátrányos helyzetű személyek esélyteremtése a foglalkoztatás terén	A leszakadó városrészekben élők foglalkoztatottsági mutatói alacsonyok	Nagyobb létszámú atipikus foglalkoztatás, közfoglalkoztatottak lakhelyükhöz közeli foglalkoztatása.	TOP	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia	Programok tervezése és elindítása, célzott képzések.	Stratégiai és Koordinációs Osztály vezetője MESZEGYI	2026.04.15.	A programokba bevont személyek száma nő. A munkanélküliség i ráta csökken.	TOP-6.8.2, TOP-6.9.1 források, Önkormányzati költségvetés	Gondos tervezéssel, pénzügyi fedezettel fenntartható.	nem releváns
2.	Közegészségügyi helyzet javítása	A mélyszegénységben élők egészségi állapota fejlesztésre szorul.	Az eü mutatók javítása, az egészség-tudatosabb életmód feltételeinek megteremtése.	TOP, ITS	Új Roma Stratégia	Fejlesztést célzó programok.	MEFI	2026.04.30.	Bevont személyek száma.	TOP-6.3.3, TOP-6.6.1, TOP-6.9.2 források, Önkormányzati költségvetés	Gondos tervezéssel és kontrollal, pénzügyi fedezettel fenntartható.	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
3.	Férőhelybővítés a Családok Átmeneti Otthonában	Kevés a férőhely, szolgáltatást igénybe venni kívánók között nincs esélyegyenlőség.	Kapacitásbővítés, új ingatlan szükséges.	-	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia, Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Szolgáltatás bővítése, fejlesztés	Pályázati Főosztály vezetője	2026.04.30.	Az intézkedésbe bevont ellátottak száma	Önkormányzati költségvetés	Pályázatfigyelés	nem releváns
4.	Lakhatás feltételeinek, körülményeinek javítása	A lakhatási körülmények, szociális bérlakások fejlesztésre szorulnak.	A lakáskörülmények javítását célzó programok tervezése és elindítása. Szociális bérlakások felújítása.	TOP	Új Roma Stratégia	Fejlesztést célzó programok.	Pályázati Főosztály vezetője, Stratégiai és Koordinációs osztály vezetője, Miskolc Holding Zrt.	2023.04.15.	Felújított ingatlanok száma	TOP-6.7.1 forrás és TOP-6.9.1, további pályázati források	Gondos tervezéssel és kontrollal, pénzügyi fedezettel fenntartható.	nem releváns
5.	Komplex társadalmi felzárkóztatást segítő programok működtetése és családi közösségek fejlesztése	Társadalmi együttműködést segítő, komplex program szükségessége	Társadalmi felzárkózás elősegítése	TOP	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Szociális és közösségi munka	Stratégiai és Koordinációs Osztály vezetője	2026.04.15.	Iskolai lemorzsolódás csökken. programokba bevont személyek száma nő.	TOP-6.9.1 forrás	Gondos tervezéssel és kontrollal, pénzügyi fedezettel fenntartható.	nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1.	Inkluzív óvodai fejlesztés szükségessége	Az eltérő fejlődést mutató és fogyatékos gyermekek fejlesztése nem indul el időben	Fogyatékossgal élő gyermekek korai fejlesztése szakmai programok által	-	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia. Országos Fogyatékosügyi Program	együttműködés a MIÓVI intézményeivel	Szociális és Köznevelési Osztály vezetője MIÓVI	2026.04.15.	az eltérő fejlődést mutató gyermekek számának felmérése	Humán és szakmai erőforrás	Folyamatos együttműködés a MIÓVI-val és fogyatékosügyi szervezetekkel	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
2.	A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermekek számára megkönnyíteni az oktatási intézményekbe történő eljutást.	A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek nagyon körülményesen jutnak el az oktatási intézményekbe	Tájékoztató tevékenység a hátrányos és halmozottan hátrányos státusz megállapításának előnyeiről. Kedvezményes utazási lehetőség biztosítása.	ITP, Miskolc MJV Településfejlesztési Konceptió	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Tájékoztató, tervezés, megvalósítás.	Szociális és Köznevelési Osztály vezetője Stratégiai és Koordinációs Osztály vezetője	2026.04.15.	A kedvezményt igénybe vevők számának növekedése.	Önkormányzati költségvetés	Gondos tervezéssel és kontrollal, pénzügyi fedezettel fenntartható.	nem releváns
3.	A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek igényeinek kiszolgálása a hagyományos oktatási rendszeren kívül.	A hátrányos és halm. hátrányos helyzetű sajátos nevelési- és oktatási igényeinek kielégítésére nem ad megfelelő lehetőséget a hagyományos oktatási rendszer.	Alternatívák bevezetése az oktatásban, a gyermekfejlesztésben. Korai fejlesztés megvalósítása, civil szervezetek, valamint oktatási intézmények bevonásával.	Miskolc MJV Településfejlesztési Konceptió	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Tájékoztató széles körben, ismeretterjesztő előadások.	Szociális és Köznevelési Osztály vezetője Stratégiai és Koordinációs Osztály vezetője MESZEGYI	2026.04.15.	Az alternatív oktatási intézmények számának növekedése. Tanulók tanulmányi átlagának javulása.	Humán és szakmai erőforrás.	Fenntartható.	nem releváns
4.	A gyermekvédelmi jelzőrendszer gyorsaságának és hatékonyságának növelése.	A gyermekvédelmi rendszer működése nem elég gyors és hatékony	Szakemberek támogatása szakmai és megfelelő eszközök tekintetében.	Miskolc MJV Településfejlesztési Konceptió	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Szolgáltatások fejlesztése, bővítése.	Szociális és Köznevelési Osztály vezetője MESZEGYI MEFI	2026.04.15.	Nő az iskolai szociális munkások által megoldott esetek száma. Gyermekvédelmi rendszerbe bekerülők száma csökken.	Személyi és tárgyi feltételek	Fenntartható.	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
5.	A Miskolci Egyetem és Miskolc városa közötti kapcsolat és együttműködés kialakítása és javítása.	A Miskolci Egyetem és a város egymástól területileg is elszeparáltan helyezkedik el, nincs valódi szakmai- és kulturális kapcsolat	Elősegíteni a város és az egyetem, valamint a középfokú oktatási intézmények kommunikációját. Az IKSZ lehetőségeit jobban ki kell aknázni.	-	Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Szolgáltatások fejlesztése, bővítése.	Stratégiai és Koordinációs Osztály vezetője	2026.04.15.	Nő a Miskolci Egyetemre jelentkező miskolci hallgatók száma. Az IKSZ szervezeteknél nő a fiatalok száma.	Személyi és tárgyi feltételek	Fenntartható.	nem releváns
6.	Fiatalok számára közösségi terek létrehozása.	Nincsenek a fiataloknak szóló közösségi terek, helyek	Ki kell alakítani fiataloknak szóló megfelelő közösségi teret a város különböző pontjain.	Miskolc MJV Gazdasági Programja	Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Szolgáltatások fejlesztése, bővítése.	Stratégiai és Koordinációs Osztály vezetője	2026.04.15.	A kialakított közösségi tereken előforduló fiatalok száma nő, a helyek kihasználtsága megfelelő.	Önkormányzati költségvetés, személyi és tárgyi feltételek	Pályázatfigyelés, civilek bevonása	nem releváns
7.	Preventív megoldások a korai gyermekvállalás tekintetében.	A tankötelezettségi korhatár betöltését követően gyakori az iskola elhagyása Az iskola követelményszintjéhez nehéz alkalmazkodni az alacsonyabbban szocializált gyermekeknek.	Preventív megoldások a korai gyermekvállalás témájában. Előadások és programok civil szervezetek bevonásával. Fejlesztőpedagógusok és tanodák számának növelése.	-	Nemzeti Ifjúsági Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Felmérés, szolgáltatások fejlesztése, bővítése.	Szociális és Köznevelési Osztály vezetője Stratégiai és Koordinációs Osztály vezetője MESZEGYI MEFI	2026.04.15.	Iskolázottsági mutatók növekedése, válsághelyzetben lévő (legtöbbször kiskorú) anyák számának csökkenése	Önkormányzati költségvetés, személyi és tárgyi feltételek	Fenntartható.	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
III. A nők esélyegyenlősége												
1.	Atipikus foglalkoztatási lehetőségek teremtése nők számára.	A gyermeket nevelő, vagy hozzátartozót ápoló nők atipikus munkavállalási lehetőségei szűkösek. Hosszútávon a gyermekvállalási kedvre is hatással van.	Családbarát munkahelyek teremtésének, kialakításának ösztönzése. A család és a munka összeegyeztetése hez kapcsolódó szemléletformálások.	ITP	„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban”	Helyzetfelmérés, szolgáltatások kialakítása.	MESZEGYI	2026.04.15.	Atipikus foglalkoztatásba került nők számának, a családbarát munkahelyek számának emelkedése.	Önkormányzati költségvetés	Gondos tervezéssel és kontrollal, pénzügyi fedezettel fenntartható..	nem releváns
2.	A női munkavállalás társadalmi megítélésének javítása.	A 3 év alatti gyermeket nevelő nők munkába állását a (magyar) társadalom és a családok egy része még mindig elítéli.	Társadalmi szemléletformáló intézkedések: média kampány, tematizált foglalkozások, képzések.	-	„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban”	Helyzetfelmérés, koncepcióalkotás.	Stratégiai és Koordinációs Osztály vezetője	2026.04.15.	Munkaerőpiacra bekerült kisgyermekes nők számának emelkedése.	Humán és szakmai erőforrás.	Társadalmi felelősségvállalással fenntartható.	nem releváns
3.	A munkaerőpiaci szolgáltatások megjelenésének elősegítése a szociális szolgáltató helyeken.	Az elérhető munkaerő-piaci szolgáltatások nem illeszkednek teljesen az igénybe vevők szükségleteihez.	A humánszolgáltatások nyújtásának elmozdulása az „egyablakos rendszer” felé.	TOP	„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban”	Helyzetfelmérés, koncepcióalkotás.	Szociális és Köznevelési Osztály vezetője, Stratégiai és Koordinációs Osztály vezetője	2026.04.15.	Foglalkoztatottság növelése a hátrányos helyzetű lakosság körében. Szolgáltatások minőségének javulása.	Humán és szakmai erőforrás.	Társadalmi felelősségvállalással fenntartható.	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
4.	Kapcsolati erőszak áldozatainak támogatása, és a rendszer-szereplők együttműködésének javítása.	Kapcsolati erőszak áldozatait befogadó védett házakban kevés a férőhely. A rendszerszereplők reagálása a krízisre nem elég hatékony.	A befogadó házakban kapacitásbővítésre van szükség. Bántalmazott nők-gyerekek részére utazási krízisalap kidolgozása, jelzőrendszer hatékonyságának növelése.	-	Nemzeti Ifjúsági Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Helyzetfelmérés, szolgáltatások fejlesztése, bővítése.	Stratégiai és Koordinációs Osztály vezetője MESZEGYI MIÖR	2026.04.15.	Veszélyeztetett családok megjelenése a rendszerben csökken.	Önkormányzati költségvetés, humán és szakmai erőforrás.	Gondos tervezéssel és pénzügyi fedezettel fenntartható.	nem releváns
IV. Az idők esélyegyenlősége												
1.	Az idős korosztály érdekképviselőinek erősítése, támogatása	A nyugdíjasok fokozottan figyelemre szorulnak.	Az Önkormányzat és az idők közötti párbeszéd további erősítése. Egységes érdekképviselő megvalósítása.	ITP 37/2014 (XII.19) Önkorm. rendelet	Idősügyi Nemzeti Stratégia	Folyamatos diskurzus.	Szociális és Köznevelési Osztály vezetője, Stratégiai és Koordinációs Osztály vezetője	2026.04.15.	Ülések dokumentációja akciótervek	Humánerőforrás és pénzügyi fedezet	Civilek bevonása, Társadalmi felelősségvállalással fenntartható,	nem releváns
2.	A már folyamatban lévő prevenciós tevékenységek további folytatása az idős korosztály védelmében	Sértetté válás tekintetében az idős korosztály az egyik leginkább veszélyeztetett célcsoport.	Prevenációs programok szervezése, koordinálása. Áldozattá válás megelőzése.	ITP 37/2014 (XII.19) Önkorm. rendelet, Miskolc Megyei Jogú Város Bűnmegelőzési Stratégiája	Idősügyi Nemzeti Stratégia	Médiamunka, prevenció.	Stratégiai és Koordinációs Osztály vezetője MIÖR	2026.04.15.	Bűnesetek számának csökkenése	Humán és szakmai erőforrás és pénzügyi fedezet	Folyamatos kontrollal, prevencióval fenntartható.	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
3	Társadalmi elfogadás és befogadás erősítése	A generációk egyre nagyobb mértékű eltávolodása érzékelhető.	Generációk egymáshoz közelebb hozása, szemléletformáló programok	ITP 37/2014 (XII.19) Önkormányzati rendelet	Időügyi Nemzeti Stratégia	Generációs programok szervezése, közgondolkodás formálása.	Stratégiai és Koordinációs Osztály vezetője, Kulturális és Sport Osztály vezetője MKK	2026.04.15.	Programokon részt vevők száma.	Humánerőforrás és pénzügyi fedezet TOP források.	Társadalmi felelősségvállalással.	nem releváns
4.	Szociális szakszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése	A szociális szakszolgáltatások infrastruktúrája fejlesztésre szorul.	Idősek szociális ellátását biztosító szakszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése, bővítése.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió 37/2014 (XII.19) Önkormányzati rendelet, ITP	Időügyi Nemzeti Stratégia	Tervezés, megvalósítás.	Szociális és Köznevelési Osztály vezetője Pályázati Főosztály vezetője MESZEGYI	2021.04.15.	Beruházások, fejlesztések száma.	Humán és szakmai erőforrás és pénzügyi fedezet	Pénzügyi fedezettel fenntartható hosszútávon.	nem releváns
5.	Szociális alapellátás (demens személyek nappali ellátásának) fejlesztése.	A demens személyek nappali ellátását bővíteni és korszerűsíteni szükséges	A szakmai elvárásoknak megfelelő, korszerű demens ellátási rendszer kiépítése.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió 37/2014 (XII.19) Önkormányzati rendelet, ITP	Időügyi Nemzeti Stratégia	Tervezés, megvalósítás.	Szociális és Köznevelési Osztály vezetője MESZEGYI	2021.04.15.	Ellátott demens személyek száma	Humán és szakmai erőforrás és pénzügyi fedezet	Pályázatfigyelés, pénzügyi fedezet és stratégia megteremtése	nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1.	A közlekedés komplex akadálymentesítésének tervezése és megvalósítása.	Miskolc közlekedése nem teljeskörűen akadálymentes.	Komplex akadálymentesítés.	ITP 37/2014 (XII.19) Önkormányzati rendelet	Országos Fogyatékosügyi Program	Tervezés, megvalósítás.	Közlekedésszervező Osztály vezetője MVK Zrt.	2026.04.15.	Beruházások, fejlesztések száma.	Humánerőforrás és pénzügyi fedezet	Fenntartható.	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
2.	Szükségletorientált, egyéb szociális szolgáltatások kialakítása.	Az (ellátott) fogyatékossgal élők önálló életvitel jelenleg nem megoldott.	Feltételek megteremtése.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Országos Fogyatékossgügyi Program	Egyeztetések, majd szolgáltatások kiterjesztése.	Szociális és Köznevelési Osztály vezetője	2026.04.15.	Támogatott lakhatásban részesülők számának emelkedése.	Humán erőforrás és pénzügyi fedezet	Pénzügyi fedezettel fenntartható.	nem releváns
3.	Rehabilitációs Foglalkoztatási Tanács működésének folyamatos biztosítása.	A célcsoport foglalkoztatását segítő állami, illetve civil szervezetek együttműködése fejlesztést igényel.	Társadalomtudatos, a célcsoport foglalkoztatását felvállaló munkáltatói kör kialakítása.	ITP	Országos Fogyatékossgügyi Program	A tanács hatékony működtetése.	Stratégiai és Koordinációs Osztály vezetője	2026.04.15.	Foglalkoztatási ráta növekedése.	Humán erőforrás	Társadalmi felelősségvállalással.	nem releváns
4.	Fogyatékossgal élők sporttevékenységének támogatása.	A fogyatékossgal élők sporttevékenysége kevésbé támogatott.	Kapjon nagyobb szerepet a fogyatékossgal élő személyek sportja.	Gazdasági program 37/2014 (XII.19) Önkormányzati rendelet	Országos Fogyatékossgügyi Program	A szükséges beavatkozások megtétele.	Kulturális és Sport Osztály vezetője	2026.04.15.	Sportolók számának növekedése.	Humán erőforrás és pénzügyi fedezet	Fenntartható.	nem releváns
5.	Speciális intézmény akadálymentesítése.	A városban működő fogyatékossgal élők számára működtetett intézmények akadálymentesítése további fejlesztést igényel.	Akadálymentesítés és lehetőségének megteremtése.	ITP, Miskolc MJV Településfejlesztési Konceptió	Országos Fogyatékossgügyi Program	Megtenni a szükséges beavatkozásokat.	Társaság és Intézményfelügyeleti Osztály vezetője, Pályázati Főosztály, Városüzemeltetési és Műszaki Osztály vezetője	2026.04.15.	Akadálymentesített intézmények számának növekedése.	Humán erőforrás és pénzügyi fedezet.	Fenntartható.	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
6.	Önkormányzati szolgáltatások infokommunikációs akadálymentesítése.	Infokommunikációs eszközök hiánya.	Infokommunikációs akadálymentesítés.	ITP, Miskolc MJV Településfejlesztési Konceptió	Országos Foglalkoztatási Program	Megtenni a szükséges beavatkozásokat.	Üzemeltetési és Szervezési Osztály vezetője	2026.04.15.	Honlap és ügyfélszolgálat látogatottságának növekedése.	Technikai, humán erőforrás és pénzügyi fedezet.	Szakemberek segítségével fenntartható.	nem releváns
7.	Paraművészek érvényesülésének támogatása.	A paraművészek tevékenysége kevésbé támogatott.	Bemutakozási lehetőség biztosítása	Miskolc MJV Településfejlesztési Konceptió	Országos Foglalkoztatási Program	Tervezés, megvalósítás.	Kulturális és Sport Osztály vezetője MKK	2026.04.15.	Megjelenési, fellépési lehetőségek száma nő.	Humán erőforrás	Fenntartható	nem releváns
8.	Speciális baby-sitter szolgáltatás.	Fogyatékkal élő személyek otthoni ellátását végzők számára időszakos „tehermentesítés”-re van szükség.	Támogató szolgáltatás kibővítése	-	Országos Foglalkoztatási Program „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban”	Egyeztetések, majd szolgáltatások kiterjesztése.	Stratégiai és Koordinációs Osztály vezetője	2026.04.15.	Támogatást igénybe vevő köre nő.	Humán és szakmai erőforrás.	Szakemberek segítségével fenntartható.	nem releváns
9.	Bemutakozási lehetőség biztosítása a fogyatékkal élők célcsoportjai számára.	A célcsoport tagjai számára kevés a részvételi lehetőség a városi rendezvényeken.	Rendszeres, tervezhető bemutatkozás és részvétel a városi rendezvényeken	Miskolc MJV Településfejlesztési Konceptió	Országos Foglalkoztatási Program	Tervezés, megvalósítás	Kulturális és Sport Osztály vezetője MKK	2026.04.15.	A fogyatékkal élők rendezvényeken történő megjelenések száma.	Humán és szakmai erőforrás.	Fenntartható	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
10.	Fogyatékos nappali ellátás fejlesztése.	Fogyatékkal élő személyek nappali ellátásában, szociális alapszolgáltatások és infrastruktúra fejlesztése szükséges.	A szolgáltatások fenntartása, magas színvonalú működtetéssel	Szociális Szolgáltatás-tervezési Konceptió	Országos Fogyatékosügyi Program	Megtenni a szükséges beavatkozásokat.	Szociális és Köznevelési osztály vezetője MESZEGYI	2026.04.15.	A szolgáltatást igénybe vevők száma nő.	Humán és szakmai erőforrás.	Pályázatfigyelés, Szakemberek segítségével fenntartható.	nem releváns
11.	Rehabilitációs foglalkoztatás elősegítése	Nem egyenlők az esélyek a megváltozott munkaképességű munkavállalók számára a munkához jutáshoz	a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatási mutatóinak javulása		Országos Fogyatékosügyi Program	Megtenni a szükséges beavatkozásokat.	Stratégiai és Koordinációs Osztály vezetője	2026.04.15.	a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatási mutatóinak javulása	Humánerőforrás, szakemberek bevonása	Pályázatfigyelés, stratégia alkotása	nem releváns

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a HEP Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

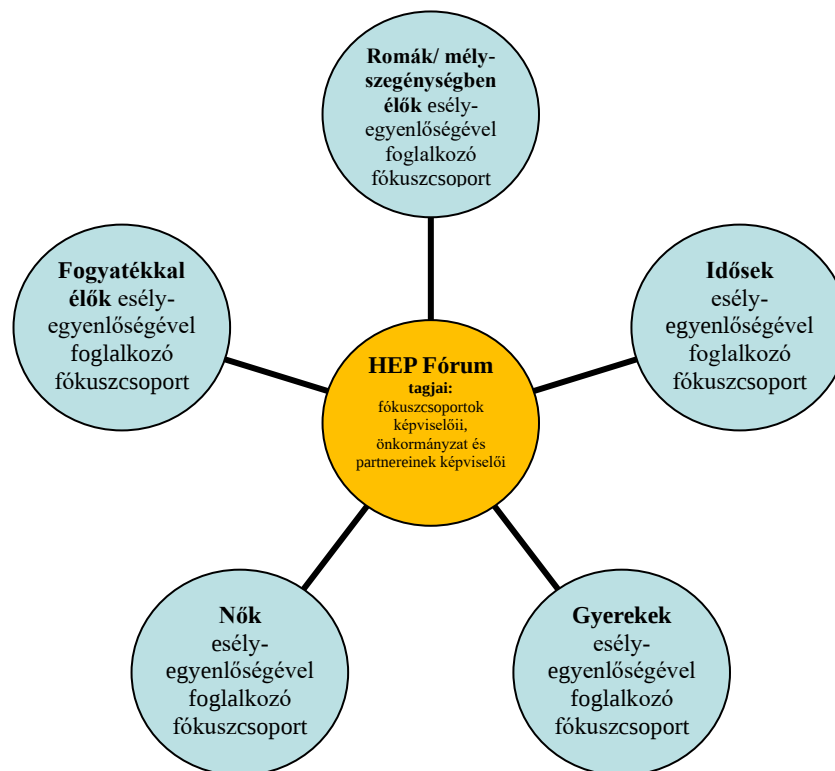
A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A HEP megvalósulását, végrehajtását az Esélyegyenlőségi Tanács (továbbiakban: ET) ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek beszámolója alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az HEP nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP-Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében ülésezett az Esélyegyenlőségi Tanács.

Szükséges, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési Önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető – felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

Miskolc Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai vitája megtörtént. Az itt született észrevételek a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítésre kerültek.

Ezt követően Miskolc Megyei Jogú Város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és/2023. (XII.14.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet: a Közgyűlés/2023. (XII.14.) határozatának kivonata.

Miskolc, 2023. „.....”

.....
Veres Pál
polgármester
Miskolc Megyei Jogú Város
Önkormányzata

.....
Dr. Ignác Dávid
jegyző
Miskolc Megyei Jogú Város
Polgármesteri Hivatala